

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

**CURRICULUM
ANUL I, II, III**

ASISTENT MEDICAL GENERALIST

2006

Anul I

Modul 1. UTILIZAREA CALCULATORULUI ȘI TEHNOLOGIA COMUNICATIILOR

❖ Notă introductivă

Modulul **UTILIZAREA CALCULATORULUI ȘI TEHNOLOGIA COMUNICATIILOR** se studiază pe parcursul anului I, școală postliceală, în vederea asigurării pregătirii de specialitate pentru obținerea calificării de nivel 3 avansat, **Asistent medical generalist**.

Modulul are alocat un număr de 60 de ore pe an, din care 2 de ore de teorie + 2 ore de laborator tehnologic/semestrul I. Acest modul, **UTILIZAREA CALCULATORULUI ȘI TEHNOLOGIA COMUNICATIILOR**, se va parcurge cu aceleași conținuturi la toate calificările de nivel 3 avansat din domeniul **Sanatate și asistentă pedagogică**.

La parcurgerea programei școlare se va avea în vedere dobândirea competențelor prevăzute în Standardul de pregătire profesională specific calificării, document care face parte din Sistemul Național de Calificări Profesionale.

După parcurgerea acestui modul, elevul va fi capabil să utilizeze sistemul de operare Windows, să compare reprezentări grafice în aplicațiile Word și Excel, să administreze o bază de date, să comunice prin Internet, să structureze și să prezinte informații din surse variate.

Persoana care va absolvi acest modul va fi responsabilă de execuția propriei activități, dar și de realizarea sarcinilor încredințate grupului din care face parte, având atribuții de coordonare și control.

Parcurgerea programului permite elevilor să dobândească competențe suficiente și cunoștințe care să le permită găsirea unui loc de muncă corespunzător calificării.

❖ Lista competențelor specifice unitatii de competența corespunzătoare modului:

1. Utilizează sistemul de operare Windows
2. Compune reprezentări grafice în aplicațiile Word și Excel
3. Administrează o bază de date
4. Comunica pe Internet
5. Structurează și prezintă informații din surse variate

❖ Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Nr. crt.	Unitate de competență	Competențe	Conținuturi
1.	Utilizarea calculatorului și tehnologia comunicatiilor	C.1. Utilizează sistemul de operare Windows	1. Noțiuni elementare de operare: pornirea și închiderea calculatorului, repornirea calculatorului, obiecte de lucru pe desktop. 2. Interfața sistemului Windows: obiecte grafice de interfață- pictograma, butonul, lista de selecție, caseta de text, grupul de obiecte, fereastra - obiectul fereastră, navigarea în și între ferestre. 3. Organizarea informațiilor în sistemul de operare Windows: creare directoare, fișiere; operații asupra directoarelor și fișierelor. 4. Elemente avansate de operare: modificarea

			configurației pentru desktop, configurarea tastaturii, configurarea imprimantei, shortcut-uri, suporturi mobile.
		C.2. Compară reprezentări grafice în aplicațiile Word și Excel	1.Operații de operare asupra structurii unui tabel și a foilor de calcul: inserare/ștergere, copiere/lipire, redenumire, grupare linii și coloane, exploatare foi de calcul, consultarea documentației auxiliare. 2.Formatare document și foi de calcul: setare pagină, stil, font, mărime font, tip caracter, aliniere, chenare, selectare culori, grosimea liniei, antet, subsol. 3.Prelucrarea informațiilor dintr-un tabel: sortare, filtrare, subtotaluri, referințe absolute și relative, funcții simple (adunare, scădere, medie aritmetică). 4.Trasare diagrame: tip, sursa datelor, suprafață diagramă, formatare, localizare, tipărire. 5.Inserare obiecte: imagini, grafice, șabloane prezentări, ecuații, fișiere multimedia, documente text.
		C.3. Administrează o bază de date	1. Tipuri de date: numerice, alfanumerice, logice, date calendaristice, șir de caractere, memo și funcții pentru date de tip numeric, șir de caractere, date calendaristice, conversii, de uz general. 2.Structura bazei de date: tabele (nume componente, tip, dimensiune). 3.Operații asupra tabelului dintr-o bază de date: creare, poziționare pe o înregistrare, actualizare, sortare, indexare. 4.Încărcarea unei baze de date: introducere și validare date.
		C.4. Comunică pe Internet	5.Exploatarea unei baze de date: deschidere, închidere bază de date și tabele. 1.Tehnici de căutare adecvate surselor de informații: motoare căutare Internet, cuvinte-cheie, grupuri de cuvinte. 2.Operații pentru transmitere informații: crearea unui cont, accesare cont, expediere mesaje. 3.Metode de schimb al informațiilor: e-mail, dialog, dezbateri on-line, forum, liste de discuție a informațiilor.
		C.5. Structurează și prezintă informații din surse variate	1.Surse de informații: baze de date, materiale scanate, Internet, fișiere de pe floppy și CD-ROM, dicționare, cataloage, normative. 2.Îmbinare informații într-un mod coerent: conținut unitar, de la simplu la complex, limbaj. 3.Prezentare material realizat: operații complexe de calcul tabelar, diagrame, grafice, baze de date

❖ Condiții de aplicare didactică și de evaluare

Modulul **UTILIZAREA CALCULATORULUI SI TEHNOLOGIA COMUNICATIILOR** poate fi parcurs în mod independent, iar ordinea de parcurgere a conținuturilor este cea din tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor.

Conținuturile se vor exemplifica în funcție de domeniul profesional, respectiv reprezentările grafice în aplicațiile Word și Excel, bazele de date și informațiile din surse variate vor corespunde domeniului profesional.

Profesorii pot folosi informații despre stilul de învățare al elevilor. Activitățile la lecții pot fi variate astfel încât să garanteze că toate stilurile de învățare sunt atinse. Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor aplica activități de învățare cu caracter interactiv. Se recomandă metode cum sunt: demonstrația, exercițiul, proiectul, metoda practică, observația sistematică a comportamentului elevilor, autoevaluarea.

Alegerea acestor activități oferă următoarele avantaje: sunt orientate asupra celui care învață, respectiv asupra disponibilităților sale, urmând să le pună mai bine în valoare; permite individualizarea învățării; oferă maximul de deschidere; permite diferențierea sarcinilor și a timpului alocat.

Alegerea acestor activități conduc la o orientare asupra celui care învață, urmând să le pună mai bine în valoare, permit diferențierea sarcinilor și a timpului alocat.

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță, condițiile de aplicabilitate și cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate în Standardul de pregătire profesională corespunzător calificării. În parcurgerea modului se va utiliza evaluare de tip formativ și la final de tip sumativ, pentru verificarea atingerii competențelor. Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. O competență se evaluează o singură dată.

Se recomandă adaptarea programei la elevii cu nevoi speciale, prin fișe individualizate.

❖ Sugestii metodologice

Cadrele didactice au posibilitatea de a decide asupra numărului de ore alocat fiecărei teme, în funcție de dificultatea acesteia, de nivelul de cunoștințe anterioare ale grupului instruit, de complexitatea materialului didactic implicat în strategia didactică și ritmul de asimilare a cunoștințelor și de formare a deprinderilor.

Instruirea se va realiza în laboratorul de informatică cu o bună dotare materială și cu softul corespunzător. Instruirea prin activitatea la computer are importanță deosebită în realizarea corespunzătoare a competențelor pentru viitorii tehnicieni devize și măsurători în construcții.

Nivelul de pregătire teoretică este realizat corespunzător, dacă sunt îndeplinite criteriile de performanță ce pot fi atinse numai dacă în procesul de învățământ sunt asigurate condițiile de aplicabilitate descrise în standard.

Metodele de predare vor fi variate, predominând studiul de caz, exercițiul, demonstrația, dezbaterile și discuții în grup.

Evaluarea continuă și sumativă este condiționată de evaluarea stabilită în Standardul de pregătire profesională.

Modulul 2: COMUNICARE PROFESIONALĂ

❖ Notă introductivă

Modulul COMUNICARE PROFESIONALĂ reprezintă un modul de pregătire de specialitate pentru calificarea asistent medical generalist și se va parcurge în anul I al școlii postliceale. Acest modul va dezvolta abilități cheie elevilor ce doresc o asemenea calificare.

Modulul are alocate 60 de ore pe an din care 2 ore de teorie + 2 ore de aplicații practice/semestrul II. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în Standardul de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu Standardul de pregătire profesională specific calificării.

❖ Lista competențelor specifice unitatii de competența corespunzătoare modulului :

1. Elaborează strategii pentru o comunicare eficientă
2. Aplică tehnici de comunicare orală
3. Realizează un raport formal

❖ Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competența: COMUNICARE PROFESIONALĂ
(60 de ore din care 30 de ore de aplicații practice)

Nr. Crt.	Unitate de competență	Competențe	Conținuturi
2	Comunicare profesională	C. 1. Elaborează strategii pentru o comunicare eficientă. C. 2. Aplică tehnici de comunicare orală.	1. Scopul comunicării: primirea și transmiterea informațiilor, întreținerea unor discuții, prezentarea unor informații. 2. Surse de informații: informații interne și externe, buletine informative, manuale, seminarii, rapoarte, procese verbale, publicații de specialitate, internet, discuții, statistici, documentație specifică, mass-media. 3. Metode de comunicare adecvate: scrise, verbale, audio, informatizate. 4. Metode de verificare a eficienței comunicării: obținerea feedback-ului, documentații întocmite corect. 1. Strategii de ascultare în funcție de situație, ocazie, subiectul în cauză, vorbitor, metode de ascultare. 2. Susținere: în situații formale sau informale în funcție de numărul de vorbitori, prin modulația vocii, prin alegerea tonului și a vocabularului, prin structură, prin comunicare non verbală, prin articulare. 3. Argumentare prin idei clare, relevante, concise, persuasive, adaptate contextului și interlocutorului. 4. Facilitarea comunicării eficiente prin: acceptarea de opinii diferite, încurajarea discuției, asigurarea posibilității de exprimare, oferirea feed-

		C. 3. Realizează un raport formal.	back-ului, stimularea creativității, încadrarea în timp, viteza vorbirii, adaptarea comunicării la nivelul de înțelegere al auditorului, folosirea unui suport specific. 1. Informații selectate în funcție de complexitatea temei, publicul țintă, relevanță. 2. Conținutul și structura raportului în funcție de: tipul informației, succesiunea logică, suportul (grafica, standardul de prezentare, formatul) 3. Raport formal elaborat: document coerent, bine structurat, adecvat scopului propus.
--	--	------------------------------------	--

❖ Condiții de aplicare didactică și de evaluare

Parcursul conținuturilor se va face în ordinea prezentată în tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor, dar abordarea acestora trebuie să fie flexibilă, diferențiată ținând cont de nivelul inițial de pregătire.

Modulul **COMUNICARE PROFESIONALĂ** poate fi parcurs independent. Conținuturile se vor exemplifica în funcție de domeniul profesional, respectiv strategiile pentru o comunicare eficientă, tehnicile de comunicare orală și realizarea unui raport formal se vor exercita și vor corespunde domeniului profesional. Dezvoltarea competențelor individuale vizate prin Standardul de pregătire profesională se va realiza prin exemplificare pe domeniul profesional, respectiv – *Sanatate și asistență pedagogică*.

În elaborarea strategiei didactice, profesorii va trebui să țină seama de următoarele principii moderne ale educației:

- elevii învață cel mai bine atunci când învățarea răspunde nevoilor lor;
- elevii au stiluri diferite de învățare;
- elevii participă cu cunoștințele lor dobândite anterior la procesul de învățare;
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea informațiilor vechi cu cele noi și pentru ordonarea lor.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter practic aplicativ: exerciții de comunicare standardizată pe diferite teme profesionale (exemplu: prezentare de rețete, de indicații terapeutice, de moduri de administrare, de reacții adverse sau de contraindicații), exerciții de utilizare a terminologiei profesionale, fișe de lucru (exemplu: realizarea unei succesiuni de idei clare, relevante și concise adaptate unui context dat), proiect (exemplu: realizarea unui raport formal).

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate în Standardul de pregătire profesională. Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. O competență se evaluează o singură dată.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: fișe de observație, fișe de lucru, fișe autoevaluare, teste de evaluare, realizarea unui produs/proiect.

Modul de evaluare are în vedere nivelul de pregătire pe care trebuie să-l demonstreze elevul. Indiferent de locul, momentul și persoana care face evaluarea, SPP-ul stabilește un nivel național comun de performanță, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregătire.

Pe parcursul modulului se realizează evaluarea formativă, iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă, pentru verificarea atingerii competențelor.

Cadrele didactice, care asigura pregătirea la acest modul își stabilesc durata evaluării fiecărei competente, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul anului școlar.

Se recomandă următoarele metode alternative de evaluare: observarea sistematică a comportamentului elevilor care permite evaluarea conceptelor, atitudinile față de o sarcină dată și a comunicării, autoevaluarea, coevaluarea, tema în clasă, investigația, proiectul.

Se recomandă adaptarea programei la elevii cu nevoi speciale, prin fișe individualizate.

❖ Sugestii metodologice

Conținutul modului este proiectat pentru un număr de 60 de ore pe an și se va desfășura astfel: 2 ore / săptămână/semestrul II de teorie și 2 ore / săptămână / semestrul II de aplicații practice. Profesorul are libertatea de a decide asupra numărului de ore alocate fiecărei teme în funcție de: dificultatea temei, volumul și nivelul de cunoștințe anterioare, dotarea cu material didactic, ritmul de înțelegere și asimilarea cunoștințelor și formarea deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiți.

Instruirea se va realiza în cabinete și laboratoare cu o bună dotare materială și cu softul corespunzător pentru colectarea și procesarea informațiilor și redactarea rapoartelor formale. Instruirea prin activitatea de aplicații practice de tehnoredactare la computer are importanță deosebită în realizarea corespunzătoare a competențelor de comunicare pentru viitorii **asistenți medicali generalisti**.

Nivelul de pregătire teoretică este realizat corespunzător, dacă sunt îndeplinite criteriile de performanță ce pot fi atinse numai dacă în procesul de învățământ sunt asigurate condițiile de aplicabilitate descrise în standard.

Pentru realizarea competențelor pot fi derulate diverse activități de învățare: documentare cu ajutorul internetului, vizionări de casete video și CD-uri, vizite de documentare la agenții economici, proiecte, publicații de specialitate, discuții, statistici, informare prin mass-media, teste de evaluare prin care elevii demonstrează că sunt capabili să atingă competențele din cadrul modului.

Modulul : 3. ANATOMIE SI FIZIOLOGIE UMANA

❖ **Notă introductivă**

Modulul **ANATOMIE SI FIZIOLOGIE UMANA** face parte din pregătirea generală din anul I, pentru calificarea : **asistent medical generalist**.

Nr. crt.	Unitate de competență	Competențe	Conținuturi
1.	Anatomie si fiziologie umana	C. 1. Identifica si localizeaza principalele parti componente ale corpului uman C. 2. Clasifica nivelurile de organizare anatomica si fiziologica C. 3. Analizeaza partile componente ale corpului uman C. 4. Caracterizeaza principalele functii ale organismului	1. Organizarea generala a corpului uman – regiuni, structuri morfofiziologice, aparate si sisteme 2. Axele si planurile de orientare in organism – descriere, rol 3. Nomenclatura anatomica 1. Niveluri de organizare anatomica si fiziologica (celule, tesuturi, organe, aparate si sisteme) – definitie si descriere 2. Celula – tipuri de celule, compartimentele celulare (organizat – organitele celulare ; neorganizat – apa, substante anorganice si organice), diviziunea celulara (mitoza si meioza) 3. Tesuturile – clasificare (epitelial, conjunctiv, muscular, nervos, sangele), caracterizare, localizare, rol 3.1. Sangele – componente (elemente figurate si plasma sanguina) si proprietati 3.2. Sistemul osos, structura osului, compozitia chimica a oaselor, scheletul (scheletul capului, scheletul trunchiului, scheletul membrelor) 3.3. Sistemul muscular- structura muschiului, principalele grupe de muschi somatici (muschii capului, muschii gatului, muschii trunchiului, muschii membrelor), 1. Componentele anatomice de la nivelul capului, gatului, trunchiului si membrelor 2. Componentele anatomice ale principalelor sisteme si aparate – denumire si localizare 3. Topografia corpului – etajele si regiunile cavitatii abdomino-pelviene ; principalele ligamente si mezouri care leaga intre ele organele cavitatii abdomino-pelviene 1. Principalele functii ale organismului uman (de relatie, de nutritie, de reproducere) – descriere ; specificarea aparatelor si sistemelor care le indeplinesc si a interrelatiilor dintre acestea

		C. 5. Descrie elementele de fiziologie (pe aparate si sisteme) ale corpului uman	1. Functiile sangelui ; hemostaza ; grupele sanguine (sistemul AOB si Rh) si importanta acestora (principiile transfuziei de sange, stabilirea paternitatii, stabilirea compatibilitatii sanguine dintre mama si fat, etc .) 2. Artrologie–articulatiile fixe, semimobile, mobile) ; fiziologia articulatiilor (sistemul de parghii) ; patologia articulatiilor (entorse si luxatii) 3. Fiziologia muschilor, proprietatile muschilor, manifestarile externe ale contractiilor musculare 4. Aparatul respirator – descriere, structura, vascularizatia si inervatia plamanului, respiratia (ventilatia pulmonara, difuziunea si schimburile de gaze la nivelul membranei alveolo-capilare, transportul gazelor in sange, respiratia celulara), reglarea respiratiei 5. Aparatul cardio-vascular – descriere, configuratia interna a inimii, structura, vascularizatia si inervatia inimii, arborele circulator (sistemul arterial, sistemul venos, sistemul limfatic), splina (localizare, structura, rol), fiziologia circulatiei sangelui (proprietatile functionale ale inimii, modificari patologice ale proprietatilor inimii, revolutia cardiaca, manifestarile activitatii cardiace), tensiunea arteriala (definitie, factorii care o influenteaza, determinare si reglare), circulatia capilara, reglarea circulatiei sangelui 6. Aparatul digestiv – descriere – cavitata bucala, faringele, esofagul, organele tubului digestiv din cavitata abdominala (stomacul, intestinul subtire, intestinul gros), glandele anexe ale tubului digestiv (glandele salivare, ficatul, pancreasul), fiziologia aparatului digestiv (digestia bucala, deglutitia, digestia gastrica, digestia in intestinul subtire, digestia in intestinul gros, defecatia, absorbtia produsilor de digestie), functiile ficatului 7. Metabolismul – definitie, tipuri de metabolism (intermediar - glucidic, lipidic, proteic ; energetic si bazal – substantele energetice, mecanismele termogenezei/termolizei, mecanismele de reglare a temperaturii corpului) 8. Aparatul excretor – descriere, structura, vascularizatia si inervatia rinichiului, caile urinare, fiziologia aparatului excretor (formarea urinei, reglarea formarii urinei, proprietatile fizico-chimice ale urinei, mictiunea) 9. Aparatul genital – descriere (aparat genital feminin, aparat genital masculin), componente, structura, fiziologia gonadelor, reproducerea (fecundatia, nidatia si gestatia)
--	--	---	---

			10. Sistemul nervos – descriere, componente, fiziologia sistemului nervos, fiziologia neuronului, fiziologia sinapsei, fiziologia centrilor nervosi (maduva spinarii, encefalul, sistemul nervos vegetativ), reflexul neconditionat, reflexul conditionat, procese corticale fundamentale, activitatea nervoasa superioara 11. Analizatorii – descriere, tipuri de analizatori (cutanat, kinestezic, olfactiv, gustativ, vizual, acustico-vestibular), fiziologia analizatorilor 12. Glandele endocrine – descriere, tipuri de glande (hipofiza, suprarenalele, tiroida, paratiroidele, pancreasul endocrin, timusul, epifiza – structura, hormonii secretati si rolul acestora) ; mecanismul de feed-back
		C. 6. Specifica modalitatile de adaptare a organismului la variatiile de mediu	1. Factorii perturbatori ai echilibrului organismului : - externi (temperatura, umiditatea, calitatea si cantitatea alimentelor si a apei, calitatea si compozitia aerului si solului, microorganismele patogene si parazitii, drogurile, etc. - interni – hipoxia, dezechilibre hidro-electrolitice, metabolice, endocrine, etc. 2. Interrelatiile dintre functiile organismului uman 3. Mecanisme specifice de adaptare a organismului la variatiile mediului intern si extern

In modulul ANATOMIE SI FIZIOLOGIE UMANA se regasesc abilitatile din unitatea de competenta tehnica de baza ANATOMIE SI FIZIOLOGIE UMANA . Modulul are alocate 120 de ore din care 90 de ore de teorie si 30 de ore de laborator tehnologic. Prin parcurgerea programei scolare se asigura dobandirea competentelor descrise in standardele de pregatire profesionala. Programa scolara se va utiliza impreuna cu standardul de pregatire profesionala specific calificarii.

❖ **Lista competentelor specifice unității de competență corespunzatoare modulului:**

1. Identifica si localizeaza principalele parti componente ale corpului uman
2. Clasifica nivelurile de organizare anatomica si fiziologica
3. Analizeaza partile componente ale corpului uman
4. Caracterizeaza principalelor functii ale organismului
5. Descrie elementele de fiziologie (pe aparate si sisteme) ale corpului uman
6. Specifica modalitatile de adaptare a organismului la variatiile de mediu

❖ **Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor**

Unitatea de competenta : ANATOMIE SI FIZIOLOGIE UMANA
(120 de ore din care 30 de ore de laborator tehnologic)

❖ **Condiții de aplicare didactică și de evaluare**

Modulul **ANATOMIE SI FIZIOLOGIE UMANA** poate fi parcurs in mod independent.

In elaborarea strategiei didactice, profesorul va trebui sa tina seama de urmatoarele principii moderne ale educatiei :

- elevii invata cand fac ceva si cand sunt implicati activ in procesul de invatare

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

- elevii au stiluri diferite de învățare
- elevii participa cu cunoștințele lor dobândite anterior, la procesul de învățare
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea, analizarea informațiilor vechi cu cele noi și pentru ordonarea lor.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter interactiv. Se recomandă următoarele metode : observația, descoperirea, demonstrația, problematizarea, proiectul.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter practic aplicativ : exerciții de identificare a părților componente ale corpului uman, exerciții de utilizare a nomenclurii anatomice, exerciții de grupare a diferitelor structuri (celule, țesuturi, organe, aparate și sisteme) în funcție de criterii date, rezolvarea de fișe de lucru (exemple : localizarea și raporturile anatomice dintre organele abdominale, determinarea grupe sanguine și a Rh - ului), proiect (exemple : analiza mecanismelor fiziologice care realizează homeostazia mediului intern, schema circulației arteriale, venoase, limfatice, schema feed-back – ului endocrin).

Ca instrumente de evaluare se pot folosi : fișe de observație, fișe de lucru, fișe autoevaluare, teste de evaluare, realizarea unui produs/proiect.

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate în Standardul de Pregătire Profesională.

Modul de evaluare are în vedere nivelul de pregătire pe care trebuie să-l demonstreze elevul. Indiferent de locul, momentul și persoana care face evaluarea, SPP-ul stabilește un nivel național comun de performanță, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregătire.

Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competente nefiind relevantă. O competență se evaluează în cadrul unui singur modul .

Pe parcursul modulului se realizează evaluarea formativă, iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă, pentru verificarea atingerii competențelor.

Cadrele didactice, care asigură pregătirea la acest modul își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul anului școlar.

Se recomandă următoarele metode alternative de evaluare : observarea sistematică a comportamentului elevilor care permite evaluarea conceptelor, atitudinile față de o sarcină dată și a comunicării, autoevaluarea, coevaluarea, tema în clasă, investigația, proiectul.

❖ Sugestii metodologice

Conținutul modulului este proiectat pentru un număr de 120 de ore pe an și se va desfășura astfel: 6 ore/ săptămână de teorie/semestrul I și 30 ore/semestrul I de instruire practică prin laborator tehnologic. Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numărului de ore alocate fiecărei teme în funcție de: dificultatea temei, volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderi și abilități anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiți. Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile.

Instruirea se va realiza în cabinete și laboratoare cu o bună dotare materială. Instruirea în laboratoare are o importanță deosebită în realizarea corespunzătoare a competențelor pentru viitorii “asistenți medicali generalist”.

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul noțiunilor și activităților privind **ANATOMIA ȘI FIZIOLOGIA UMANĂ** .

Se pot utiliza ca metode de învățare: expunerea, conversația, munca independentă, simularea, observația, exercitiul, discuțiile și lucrul în grup care stimulează spiritul critic și creativitatea, studiul de caz, dezbaterile, etc. Se va urmări aplicarea cunoștințelor la probleme reale, pentru a se putea ține cont în măsura mai mare de nevoile elevilor.

Resursele materiale trebuie sa cuprinda o gama cat mai variata: atlase, cataloage, preparate formolizate, casete video, diapozitive, planse, desene, folii de retroproiector, preparate microscopice, mulaje, etc.

Liceul "Radu Miron" Vaslui

Modulul : 4. VIRUSOLOGIE, BACTERIOLOGIE SI PARAZITOLOGIE

❖ Notă introductivă

Modulul **VIRUSOLOGIE, BACTERIOLOGIE SI PARAZITOLOGIE** face parte din pregătirea generală din anul I, pentru calificarea : **asistent medical generalist**.

În modulul **VIRUSOLOGIE, BACTERIOLOGIE SI PARAZITOLOGIE** se regăsesc abilitățile din unitatea de competență tehnică de bază **VIRUSOLOGIE, BACTERIOLOGIE SI PARAZITOLOGIE**. Modulul are alocate 120 de ore din care 90 de ore de teorie și 30 de ore de laborator tehnologic. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

❖ Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

1. Analizează principalele tipuri de organisme cu potențial patogen la om
2. Specifică caracteristicile interacțiunii dintre organismele și om
3. Descrie noțiunile de epidemiologie
4. Caracterizează infecțiile nosocomiale
5. Aplică normele de prevenire a transmiterii infecțiilor și metodele de combatere a organismelor patogene

❖ Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență : **VIRUSOLOGIE, BACTERIOLOGIE SI PARAZITOLOGIE** (120 de ore din care 30 de ore de laborator tehnologic)

Nr. crt.	Unitate de competență	Competențe	Conținuturi
1.	Virusologie, bacteriologie și parazitologie	C. 1. Analizează principalele tipuri de organisme cu potențial patogen la om	1. Virusologia (inframicrobiologia) - generalități 1.1. Caracterele generale ale virusurilor 1.2. Clasificarea virusurilor 1.3. Morfologia și structura virusurilor 1.4. Compoziția chimică a virusurilor 1.5. Cultivarea virusurilor 1.6. Multiplicarea virusurilor 1.7. Virusurile poliomielitei 1.8. Virusurile gripale 1.9. Virusurile hepatice 1.10. Sindromul de imunodeficiență acută dobândită 2. Bacteriologie –generalități 2.1. Morfologia și fiziologia bacteriilor 2.2. Patogenitatea bacteriilor 2.3. Cocii patogeni (stafilococul, streptococul, pneumococul, meningococul, gonococul) 2.4. Bacilii patogeni (bacilul coli, genul <i>Salmonella</i> , bacilul dizenteric, vibrionul holerice, bacilul difteric, bacilul Koch, bacilul lepros, bacilul carbunos, bacilul tetanic, bacilul botulinic, gangrena gazoasă) 2.5. Toxiinfecțiile alimentare – caracterizare, agenți patogeni implicați (salmonelle, shigelle, bacilul coli, proteus, stafilococi, streptococi, germeni aerobi și

Domeniul: Sanătate și asistență pedagogică

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Școala Postliceală, Nivel 3 avansat

			anaerobi formatori de spori), epidemiologie 2. 5. Treponema pallidum 2. 6. Leptospirele 2. 7. Genul Brucella 2. 8. Rickettsiile 3. Micologie – generalitati 3. 1. Tricofitia 3. 2. Favusul 3. 3. Microsporia 3. 4. Epidermofitia 3. 5. Candidoza si actinomicoza 4. Notiuni generale de parazitologie 5. Protozoologie – generalitati, reprezentanti (Rhizopode, Flagelate, Sporozoare, Infuzori) 6. Helmintologie – generalitati, reprezentanti (Plathelmini, Nematelmini) 7. Entomologie – generalitati, reprezentanti (Arachnide, Insecte)
		C.2. Specifica caracteristicile interactiunii dintre organismele patogene si om	1. Proprietatile macro- si micro- organismelor participante la procesul infectios 2. Apararea organismului (mijloacele de aparare nespecifice si specifice)
		C. 3. Descrie notiunile de epidemiologie	1. Procesul infectios: - definitie - etape: incubatia, etapa de debut, perioada de stare, convalescenta, vindecarea (posibil cronicizarea) - factorii determinanti: sursa de infectie, calea de transmitere, organismul receptiv - factorii favorizanti: naturali, de mediu, economico-sociali, etc. 2. Recoltarea probelor biologice si patologice: - sange, urina, materii fecale, LCR, exsudatul, puroiul, spalatura gastrica, sputa, etc. 3. Metode de laborator pentru stabilirea diagnosticului etiologic al bolilor infectioase: - directe: examen direct microscopic prin coloratii specifice, depistarea Ag microbiene, izolarea in cultura pura a germenului si realizarea antibiogramei - indirecte: diagnostic serologic (depistarea si dozarea Ac); intradermoreactiile (IDR)
		C. 4. Caracterizeaza infectiile	1. Infectiile nosocomiale – definitie

		nosocomiale C.5. Aplica normele de prevenire a transmiterii infectiilor si metodele de combatere a organismelor patogene	- surse de infectie (flora indigena a pacientului, alti pacienti, personalul medical, mediul) - factori favorizanti: utilizarea materialelor si instrumentelor insuficient sterilizate sau nesterilizate, dezvoltarea unor tulpini de bacterii si fungi patogene, scaderea rezistentei antiinfectioase a pacientilor(cei supusi la tratamente imunosupresoare, cu afectiuni alergizante, cu arsuri,etc.), sectiile de ATI, hemodializa, etc. - Conditii predispozante: cateter urinar, corpi straini(canule i.v., catetere, proteze organice), chirurgie, arsuri, splenectomie, diabet zaharat, sindroame mieloproliferative, alcoolism, terapie cortizonica, etc. 2. Agenti etiologici implicati in declansarea infectiilor nosocomiale:stafilococii, pneumococii, bacilii enterici Gram-negativi, Pseudomonas si germenii anaerobi 1. Caile de transmitere a organismelor patogene (directe si indirecte) 2. Metodele de distrugere a organismelor patogene, dezinfectia, sterilizarea, dezinsectia, deratizarea 3. Medicatia profilactica si curativa impotriva organismelor patogene – antibioticoterapia, chimioterapie, vaccinoaterapie, fitoterapie, apiterapie
--	--	--	---

❖ Condiții de aplicare didactică și de evaluare

Modulul **VIRUSOLOGIE, BACTERIOLOGIE SI PARAZITOLOGIE** poate fi parcurs in mod independent.

In elaborarea strategiei didactice, profesorul va trebui sa tina seama de urmatoarele principii moderne ale educatiei :

- elevii invata cand fac ceva si cand sunt implicati activ in procesul de invatare
- elevii au stiluri diferite de invatare
- - elevii participa cu cunostintele lor dobandite anterior, la procesul de invatare
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea, analizarea informatiilor vechi cu cele noi si pentru ordonarea lor.

Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza activitati de invatare cu caracter interactiv. Se recomanda urmatoarele metode : observatia, descoperirea, demonstratia, problematizarea, proiectul.

Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza activitati de invatare cu caracter practic aplicativ : exercitii de identificare a organismelor patogene la om, exercitii de grupare a diferitelor organisme (virusuri, bacterii, fungi, paraziti) in functie de criterii date, rezolvarea de fise de lucru (exemple : compararea structurii si fiziologiei diferitelor tipuri de

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

organisme patogene, caile de prevenire si combatere a organismelor patogene), proiect (exemple : schema raspunsului imun, schema cailor de transmitere si raspandire a procesului infectios).

Ca instrumente de evaluare se pot folosi : fise de observatie, fise de lucru, fise autoevaluare, teste de evaluare, realizarea unui produs/proiect.

Evaluarea trebuie sa fie corelata cu criteriile de performanta si cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate in Standardul de Pregatire Profesionala.

Modul de evaluare are in vedere nivelul de pregatire pe care trebuie sa-l demonstreze elevul. Indiferent de locul, momentul si persoana care face evaluarea, SPP-ul stabileste un nivel national comun de performanta, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregatire.

Se evalueaza numai competentele din acest modul, evaluarea altor competente nefiind relevanta. O competenta se evalueaza in cadrul unui singur modul .

Pe parcursul modulului se realizeaza evaluarea formativa, iar la sfarsitul lui se realizeaza evaluarea sumativa, pentru verificarea atingerii competentelor.

Cadrele didactice, care asigura pregatirea la acest modul isi stabilesc durata evaluarii fiecărei competente, numarul de reevaluări si distributia acestora pe parcursul anului scolar.

Se recomanda urmatoarele metode alternative de evaluare : observarea sistematica a comportamentului elevilor care permite evaluarea conceptelor, atitudinile fata de o sarcina data si a comunicarii, autoevaluarea, coevaluarea, tema in clasa, investigatia, proiectul.

❖ Sugestii metodologice

Conținutul modulului este proiectat pentru un număr de 120 de ore pe an și se va desfășura astfel: 6 ore/ săptămână de teorie/ semestrul I și 30 ore / semestrul I de instruire practică prin laborator tehnologic. Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numarului de ore alocat fiecărei teme in functie de: dificultatea temei, volumul si nivelul de cunostinte, deprinderi si abilitati anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiti. Se recomanda ca parcurgerea temelor din programa sa se faca in ordinea stabilita in tabelul de corelare a competentelor cu continuturile.

Instruirea se va realiza in cabinete si laboratoare cu o buna dotare materiala. Instruirea in laboratoare are o importanta deosebita in realizarea corespunzatoare a competentelor pentru viitorii “asistenti medicali generalist”.

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul notiunilor si activitatilor privind **VIRUSOLOGIA, BACTERIOLOGIA SI PARAZITOLOGIA**.

Se pot utiliza ca metode de invatare: expunerea, conversatia, munca independenta, simularea, observatia, exercitiul, discutiile si lucrul in grup care stimuleaza spiritul critic si creativitatea, studiul de caz, dezbaterile, etc. Se va urmări aplicarea cunostintelor la probleme reale, pentru a se putea tine cont in masura mai mare de nevoile elevilor.

Resursele materiale trebuie sa cuprinda o gama cat mai variata: cataloage, insectare, poze, casete video, diapozitive, planse, desene, folii de retroproiector, preparate microscopice, etc.

Modulul : 5. BIOCHIMIE

❖ Notă introductivă

Modulul **BIOCHIMIE** face parte din pregătirea generală din anul I pentru calificarea : asistent medical generalist.

În modulul **BIOCHIMIE** se regăsesc abilitățile din unitatea de competență tehnică de bază **BIOCHIMIE**. Modulul are alocate 60 de ore din care 30 de ore de teorie și 30 de ore de laborator tehnologic. Scopul acestui modul este de a forma deprinderi și abilități în analizarea și evaluarea noțiunilor de **BIOCHIMIE**. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

❖ Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

1. Descrie componentele materiei vii și legătura dintre ele
2. Caracterizează metabolismul materiei vii
3. Stabilește importanța enzimelor, hormonilor și vitaminelor în reglarea funcțiilor organismului
4. Aplică metodele de laborator pentru determinarea unor constante biologice ale organismului și compoziției chimice a probelor biologice de analizat

❖ Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență : **BIOCHIMIE**

(60 de ore din care 30 de ore de instruire practică)

Nr. crt.	Unitate de competență	Competențe	Conținuturi
5.	Biochimie	C. 1.Descrie componentele materiei vii și legăturile dintre ele	1.Componentele materiei vii – elementele fundamentale (C,H,O,N,P,S), substanțe organice(proteine, glucide, lipide) și anorganice(apa, cationi și anioni) 2. Structura și proprietățile materiei vii; legăturile dintre acestea
		C.2. Caracterizează metabolismul materiei vii	1. Metabolismul – definiție, caracterizare, anabolism, catabolism 2. Tipuri de metabolism (intermediar- glucidic, lipidic, proteic, hidroelectrolitic; energetic și bazal – substanțele energetice, mecanismele termogenezei / termolizei, mecanismele de reglare a temperaturii corpului); cai metabolice principale 3. Interrelațiile dintre diferitele tipuri de metabolism – caile metabolice comune, reglarea cailor metabolice, utilizarea specifică a resurselor metabolice, dereglările metabolice și efectele lor asupra organismului
		C.3. Stabilește	

Domeniul: Sanătate și asistență pedagogică

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Școala Postliceală, Nivel 3 avansat

	importanta enzimelor, hormonilor si vitaminelor in reglarea functiilor organismului C.4. Aplica metodele de laborator pentru determinarea unor constante biologice ale organismului si compozitiei chimice a probelor biologice de analizat	1. Vitaminele – generalitati, clasificarea, rol; manifestarile legate de lipsa lor din organism 2. Enzimele – biosinteza, biodegradare, rolul lor in functionarea organismului 3. Hormonii – definitie, clasificare, rolul lor in organism, mod de actiune; patologia succesiva hipo- sau hiper- secretiei hormonale 1. Metodele fizice utilizate in laborator: pH – metrie, spectrofotometrie, cromatografie, electroforeza 2. Determinarea principalelor constante biologice: VSH, timp de coagulare, hematocrit, glicemie, uremie, colesterolemie, hemograma, etc. 3. Biochimia sangelui – compozitie chimica, proteine plasmatice 4. Biochimia digestiei – sucul pancreatic, gastric si intestinal, bila 5. Biochimia urinei – compozitie chimica, sedimente 6. Biochimia materiilor fecale 7. Examenul sangelui 8. Examenul urinei
--	---	--

❖ Condiții de aplicare didactică și de evaluare

Modulul **BIOCHIMIE** poate fi parcurs în mod independent.

În elaborarea strategiei didactice, profesorul va trebui să țină seama de următoarele principii moderne ale educației :

- elevii învață când fac ceva și când sunt implicați activ în procesul de învățare
- elevii au stiluri diferite de învățare
- elevii participă cu cunoștințele lor dobândite anterior, la procesul de învățare
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea, analizarea informațiilor vechi cu cele noi și pentru ordonarea lor.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter interactiv. Se recomandă următoarele metode : observația, descoperirea, demonstratia, problematizarea, proiectul.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter practic aplicativ : exerciții de clasificare a componentelor materiei vii, exerciții de grupare a diferitelor elemente în funcție de criterii date, rezolvarea de fișe de lucru (exemple : determinarea solubilității vitaminelor, determinarea VSH-ului, timpului de coagulare, etc.), proiect (exemple : schema acțiunii enzimelor în cadrul diferitelor reacții metabolice, schema acțiunii hormonilor asupra diferitelor funcții ale organismului, schema interrelațiilor metabolice).

Ca instrumente de evaluare se pot folosi : fișe de observație, fișe de lucru, fișe autoevaluare, teste de evaluare, realizarea unui produs/proiect.

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate în Standardul de Pregătire Profesională.

Modul de evaluare are în vedere nivelul de pregătire pe care trebuie să-l demonstreze elevul. Indiferent de locul, momentul și persoana care face evaluarea, SPP-ul stabilește un nivel național comun de performanță, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregătire.

Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competente nefiind relevantă. O competență se evaluează în cadrul unui singur modul .

Domeniul: Sanatate și asistență pedagogică

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Școala Postliceală, Nivel 3 avansat

Pe parcursul modulului se realizează evaluarea formativă, iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă, pentru verificarea atingerii competențelor.

Cadrele didactice, care asigură pregătirea la acest modul își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul anului școlar.

Se recomandă următoarele metode alternative de evaluare: observarea sistematică a comportamentului elevilor care permite evaluarea conceptelor, atitudinile față de o sarcină dată și a comunicării, autoevaluarea, coevaluarea, tema în clasă, investigația, proiectul.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul activitatea didactică va cuprinde formula unui parteneriat între școală și laboratoare (firme) acreditate să gestioneze problemele specifice notiunilor de **BIOCHIMIE**, dar se au în vedere resursele locale pentru instruire, baza materială a școlii, cadrul de colaborare cu agenții economici, cerințele locale pentru pregătirea în calificarea ASISTENT MEDICAL GENERALIST.

❖ Sugestii metodologice

Conținutul modulului este proiectat pentru un număr de 60 de ore pe an și se va desfășura astfel: 2 ore/ săptămână de teorie/ semestrul I și 30 ore / semestrul I de instruire practică prin laborator tehnologic. Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numărului de ore alocate fiecărei teme în funcție de: dificultatea temei, volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderi și abilități anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiți.

Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile.

Instruirea se va realiza în cabinete și laboratoare cu o bună dotare materială. Instruirea în laboratoare are o importanță deosebită în realizarea corespunzătoare a competențelor pentru viitorii “asistenți medicali generaliști”.

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul notiunilor și activităților privind **BIOCHIMIA**.

Se pot utiliza ca metode de învățare: expunerea, conversația, munca independentă, simularea, observația, exercitiul, discuțiile și lucrul în grup care stimulează spiritul critic și creativitatea, studiul de caz, dezbaterile, etc. Se va urmări aplicarea cunoștințelor la probleme reale, pentru a se putea ține cont în măsura mai mare de nevoile elevilor.

Resursele materiale trebuie să cuprindă o gamă cât mai variată: planșe, desene, foi de retroproiector, microscop, preparate microscopice, produse biologice, sticlărie și materiale de laborator, reactivi etc.

Modulul 6. EMBRIOLOGIE SI GENETICA

❖ Nota introductiva

Modulul **EMBRIOLOGIE SI GENETICA** face parte din pregătirea generală din anul I, pentru calificarea : **asistent medical generalist**.

În modulul **EMBRIOLOGIE SI GENETICA** se regăsesc abilitățile din unitatea tehnică de bază **EMBRIOLOGIE SI GENETICA** . Modulul are alocate 60 de ore din care 30 de ore de instruire teoretică și 30 de ore de laborator tehnologic. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

❖ Lista competențelor specifice unităților de competență corespunzătoare modulului:

1. Enumera etapele dezvoltării organismului uman.
2. Enunța caracteristicile dezvoltării prenatale.
3. Descrie dezvoltarea intrauterină a sistemelor și aparatelor.
4. Analizează ereditatea caracterelor la om.
5. Clasifica bolile cu transmitere genetică și precizează rolul factorilor teratogeni.

❖ Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență: EMBRIOLOGIE SI GENETICA
(60 de ore din care 30 de ore de laborator tehnologic)

Nr. crt.	Unitate de competență	Competențe	Continuturi
1.	Embriologie și genetică	C1 Enumera etapele dezvoltării organismului uman.	1.1. Caracterizarea perioadei preembrionare: gametogeneza, spermatogeneza, ovogeneza. 1.2. Etapele de dezvoltare prenatală: 1.2.1. Perioada embrionară: fecundatia, segmentatia, blastulatia, gastrulatia, organogeneza. 1.2.2. Perioada fetală.
		C2 Enunța caracteristicile dezvoltării prenatale	2.1. Creșterea: 2.1.1. Creșterea staturală 2.1.2. creșterea tesuturilor și organelor 2.1.3. Factori de creștere: endogeni, exogeni: - factori endogeni genetici, endocrini; - factori exogeni materni în dezvoltarea embrio-fetală, factori cu influență în dezvoltarea postnatală (aparatură alimentară, factori fizici, factori socio-economici) 2.2. Diferențierea: 2.2.1. diferențierea celulară, morfologică; 2.2.2. controlul dezvoltării și diferențierii.
		C3 Descrie dezvoltarea intrauterină a sistemelor și aparatelor.	3.1. Foitele embrionare: ectoblastul, mezoblastul, endoblastul. 3.2. Derivatele foitelor embrionare: 3.2.1. Derivatele ectoblastului: - dezvoltarea ganglionilor spinali și a

			ganglionilor cranieni - dezvoltarea encefalului. Dezvoltarea celor cinci vezicule cerebrale: evolutia miencefalului, metencefalului, mezencefalului, diencefalului, telencefalului. - dezvoltarea organului mirosului, vazului, auzului, echilibrului. - dezvoltarea hipofiziei, epifiziei, pielii si anexelor ei, glandelor salivare, dintilor 3.2.2. Derivatele mezoblastului: - dezvoltarea sistemului osos: coloana vertebrala, coastele, sternul, scheletul corpului, neurocraniului, membrilor, muschilor, aparatului cardio-vascular, glandelor sexuale, organelor genitale externe, glandelor suprarenale. 3.2.3. Derivatele endoblastului: - dezvoltarea si evolutia intestinului primitiv in general - dezvoltarea limbii si a glandei tiroide - dezvoltarea laringelui, esofagului, stomacului, duodenului, portiunii ileo-colice a intestinului, rectului si vezicii urinare, ficatului si cailor biliare, pancreasului
		C4 Analizeaza ereditatea caracterelor la om.	4.1. Diviziunea celulara: mitoza (diviziunea indirecta), meioza (diviziunea reductionala), amitoza (diviziunea directa) 4.1.1. Diviziunea directa (amitoza) 4.1.2. diviziunea indirecta (cariokineza sau mitoza): diviziunea nucleului (cariokineza), diviziunea citoplasmei (citokineza). Etapele mitozei: interfaza, profaza, metafaza, anafaza, telofaza. 4.1.3. Diviziunea reductionala (meioza): are loc in celulele germinale (sexuale) si consta in doua diviziuni nucleare succesive, una reductionala si una mitotica ecuatoriala. 4.2. Natura materialului genetic: cromozomi, acizi nucleici, gena. 4.2.1. Cromozomii: morfologia cromozomilor, dimensiunea, forma, evidentiarea cromozomilor. - reproducerea celulara si ciclul cromozomial. 4.2.2. Acizi nucleici: - structura chimica a acizilor nucleici (ADN, ARN) - codul genetic: caracteristici - sinteza proteinelor: etape - functiile materialului genetic 4.2.3. Gena:

			- notiunea de gena - mutatii: sursa primara a variabilitatii organismelor. Clasificare: mutatii genomice, cromozomiale, genice. - factorii mutageni si mecanismul lor de actiune: factori fizici (radiatiile neionizate si ionizate), chimici, biologici. 4.3.1. Legile lui Mendel 4.3.1.1. Uniformitatea hibridizilor primei generatii (generatia filiala F1) 4.3.1.2. Segregarea hibridizilor in a II-a generatie 4.3.1.3. Segregarea independenta sau legea asortarii independente 4.3.2. Transmiterea mendeliana: monohibridarea, dihibridarea, ereditatea poligenica. - monohibridarea: - transmiterea (ereditatea) autozomal dominanta; - transmiterea (ereditatea) autozomal recesiva - transmiterea (ereditatea) autozomal codominanta - transmiterea (ereditatea) legata de cromozomii sexuali (gonozomica)
		C5 Clasifica bolile cu transmitere genetica si rolul factorilor teratogeni	5.1.1. Morfodisplazia: malformatii dobandite, morfodisplazii ale procesului de sexualizare, morfodisplazii date de aberatii cromozomice, genopatii (boli moleculare monogenice, boli poligenice) 5.1.2. Histodisplazia 5.2. Etiologia malformatiilor: 5.2.1. Factori ecologici: fizici (radiatiile ionizante, energia termica, factori mecanici), chimici, medicamentos, biologici, materni (starea fiziologica si patologica a mamei). 5.2.2. Factori genetici: constitutia genetica a embrionului, accidente genetice in meiozagenitorilor, modificarea „aparaturii genetice” in celula embrionara. 5.3. Maladii metabolice ereditare: fenilcetonuria, albinismul, cretinismul sporadic cu gusa, tirozinoza, alcoptonuria, anemia falciforma, hemofilia, daltonismul

❖ **Conditii de aplicare didactica si de evaluare**

Modulul **EMBRIOLOGIE SI GENETICA** poate fi parcurs in mod independent.

In elaborarea strategiei didactice, profesorul va trebui sa tina seama de urmatoarele principii moderne ale educatiei:

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

- elevii invata cand fac ceva si cand sunt implicati activ in procesul de invatare
- elevii au stiluri diferite de invatare
- elevii participa cu cunostintele lor dobandite anterior, la procesul de invatare
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea, analizarea informatiilor vechi cu cele noi si pentru ordonarea lor

Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza activitati de invatare cu caracter interactiv. Se recomanda urmatoarele metode: observatia, descoperirea , demonstratia, problematizarea, proiectul.

Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza activitati de invatare cu caracter practic aplicativ: lucrari de laborator pentru evidentiarea cromozomilor mitotici la plante sau *Drosophila melanogaster*, efectuarea hartilor cromozomiale, experiente efectuate in laborator pe soareci, scheme, proiecte (ex: rasele si populatiile umane din punct de vedere genetic, conceptia evolutionista despre om etc.)

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: fise de observatie, fise de lucru, fise autoevaluare, teste de evaluare, realizarea unui produs/proiect.

Evaluarea trebuie sa fie corelata cu criteriile de performanta si cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate in Standardul de Pregatire Profesionala.

Modul de evaluare are in vedere nivelul de pregatire pe care trebuie sa-l demonstreze elevul. Indiferent de locul, momentul si persoana care face evaluarea, SPP-ul stabileste un nivel national comun de performanta, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregatire.

Se evalueaza numai competentele din acest modul, evaluarea altor competente nefiind relevanta. O competenta se evalueaza in cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modulului se realizeaza evaluarea formativa, iar la sfarsitul lui se realizeaza evaluarea sumativa, pentru verificarea atingerii competentelor.

Cadrela didactice, care asigura pregatirea la acest modul isi stabileste durata evaluarii fiecarei competente, numarul de reevaluari si distributia acestora pe parcursul anului scolar.

Se recomanda urmatoarele metode alternative de evaluare: observarea sistematica a comportamentului elevilor care permite evaluarea conceptelor, atitudinile fata de o sarcina data si a comunicarii, autoevaluarea, coevaluarea, tema in clasa, investigatia, procesul.

❖ Sugestii metodologice

Continutul modulului este proiectat pentru un numar de 60 de ore pe an si se va desfasura astfel: 2 ore/ saptamana de teorie/semestrul I si 30 de ore/laborator tehnologic/semestrul I. Cadrele didactice au libertatea de decide asupra numarului de ore alocat fiecarei teme in functie de: dificultatea temei, volumul si nivelul de cunostinte, deprinderi si abilitati anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiti. Se recomanda ca parcurgerea temelor din programa sa se faca in ordinea stabilita in tabelul de corelare a competentelor cu continuturile.

Instruirea se va realiza in cabinete si laboratoare cu o buna dotare materiala. Instruirea in laboratoare are o importanta deosebita in realizarea corespunzatoare a competentelor pentru viitorii „asistenti medicali generalisti”

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul notiunilor si activitatilor privind **EMBRIOLOGIA SI GENETICA**.

Se pot utiliza ca metode de invatare: expunerea, conversatia, munca independenta, simularea, observatia, exercitiul, discutiile si lucrul in grup care stimuleaza spiritul critic si creativitatea, studiul de caz, dezbaterile, etc. Se va urmări aplicarea cunostintelor la probleme reale, pentru a se putea tine cont in masura mai mare de nevoile elevilor.

Resursele materiale trebuie sa cuprinda o gama cat mai variata: atlase, cataloage, preparate formolizate, casete video, diapozitive, planse, desene, folii retroproiector, preparate microscopice, soareci de laborator, etc.

Liceul "Radu Miron" Vaslui

MODULUL 7 : PSIHOLOGIE GENERALA

I. Nota introductiva

Modulul **Psihologie generala** face parte integranta din curriculumul ce are la baza standardul de pregatire profesionala in specialitatea **asistent medical generalist** si corespunde competentei specializate: **Psihologie generala**.

Modulul se efectueaza in semestrul I al anului I de studiu si are alocate un numar de 120 ore, din care 60 ore teorie si 60 ore laborator (aplicatii).

Orele vor fi derulate pe parcursul a 15 saptamani, cate 4 ore/sapt. teorie ,
a 6 saptamani , cate 10 ore/sapt. aplicatii.

Curriculumul se va utiliza impreuna cu standardul de pregatire profesionala.

II . Lista competentelor specifice unitatii de competenta corespunzatoare modulului:

1. Identifica infrastructura psihicului uman
2. Evidentiaza structura integratoare a mecanismelor psihice
3. Integreaza perceptiile interpersonale in practica profesionala

III. Tabelul de corelare a competentelor si continuturilor:

Unitate de competenta : PSIHOLOGIE GENERALA

(120 ore , din care 60 aplicatii)

Nr. crt	Unitate de competenta	Competenta	Continuturi
7.	Psihologie generala	C1. Identifica infrastructura psihicului uman	Natura psihicului uman 1.1 Psihicul – forma a vietii de relatie (legea adaptarii , functii de semnalizare) 1.2 Psihicul - forma de reflectare ideal –subiectiva si de constructie a realitatii (imaginea ,ca proces primar si trairea, ca proces secundar) 1.3 Psihicul- proces determinat social-istoric (comportament si cutume, traditii, mentalitati ,etc) Niveluri structural-functionale ale psihicului 1.4 Constient 1.5 Subconstient 1.6 Inconstient 1.7 Relatii intre structuri si functia de adaptare (reglare si autoreglare) Captarea si prelucrarea informatiilor 1.8 Senzatii 1.9 Perceptii

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

			1.10 Reprezentari 1.11 Gandire 1.12 Memorie 1.13 Imaginatie Stimularea si energizarea comportamentului 1.14 Motivatie 1.15 Afectivitate Reglarea psihica a comportamentului 1.16 Comunicare si limbaj 1.17 Atentie 1.18 Vointa
		C2. Evidentiaza structura integratoare a mecanismelor psihice	Conceptul de personalitate 2.1 Individ-individualitate 2.2 Persoana-personalitate 2.3 Personaj-social si masca 2.4 Teorii psihologice ale dezvoltarii psihice (Piaget,Kohlberg,Erickson) Structura personalitatii 2.5 Personalitatea- entitate biopsihosociala si culturala 2.6 Temperament si tipologii: constitutionale, psihologice,psiho fiziologice 2.7 Aptitudinea,caracterul ,inteligenta,creativitatea Relatii intre componente 2.8 Temperament-caracter 2.9 Aptitudini-caracter 2.10 Temperament-aptitudini
		C3. Integreaza Perceptiile interpersonale in practica profesionala	Comunicare nonverbala 3.1 semnificatia gesturilor,posturii, proximitate, spatiu personal,pozitia corpului, atingere presii faciale: categoriileOsgood (fericire,surpriza,teama,tristete, furie,curiozitate,dezgust) 3.3 paralimbaj (tonul si ritmul vocii, flux verbal,contact vizual,emotii) Formare impresii 3.4 relatii interpersonale si de munca (efectul halo;trasaturi centrale;prima impresie; stereotipuri sexuale, rasiale; obedienta si conformism)

			Atracție interpersonală 3.5 atribuire dispozițională și atribuire situațională 3.6 covarianța (Kelly)-consens comportamental, consistența comportamentală, specificitate comportamentală; 3.7 încadrarea în sabloane: boala și bolnav; simpatie-antipatie; familiaritate și similaritate de atitudini; Atitudini și prejudecati 3.8 componentele unei atitudini: cognitivă, afectivă, comportamentală; 3.9 dezvoltarea prejudecăților: presiunea grupului; teoria “tapului ispititor”; frustrare (personalitate prejudiciată); 3.10 reducerea prejudecăților: cooperare, team-building;
--	--	--	---

IV. Sugestii metodologice

Modulul **PSIHOLOGIE GENERALĂ** poate fi parcurs independent.

Predarea modulului se face de către profesorul de specialitate (studii socio umane) .

În elaborarea **strategiei didactice** se va ține seama de următoarele principii ale învățământului centrat pe elev și de abordarea unor metode de educație a adultului:

- Elevul învață predominant descoperind, în timp ce profesorul îl ghidează;
- Elevul învață în mod activ;
- Lucrează în mod cooperativ, în grupuri;
- Nu se limitează doar la sala de curs;
- I se permite să se exprime în mod creativ;
- Găsește motivații intrinseci și valori în procesul experiențial;
- Experimentează problemele în globalitatea lor, ca subiect matur.

a) Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza:

1. **activități de predare - învățare** cu **caracter interactiv**: conversația euristica, descoperirea inductivă și deductivă, expunerea;
2. Metodele tradiționale de predare-învățare avantajează profesorul care devine expert asupra elevului pasiv (cu o motivație extrinsecă- recompense și competiție), îi oferă informație “umplând vase goale”.
Se recomandă a fi utilizate **metode alternative**: brainstorming, problematizare, observație dirijată, studiul de caz, lucrul în grup (“Bolul pestelui de aur”, “Caruselul”, “Bulgarele de zapada”), joc de rol.
3. **activități de învățare** cu **caracter aplicativ**: fișe de lucru, referate, eseuri, muncă independentă;

De reținut! Orele de predare-învățare cuprind conținuturi și aplicații.

b) Evaluarea trebuie sa fie corelata cu criteriile de performanta si cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate in Standardul de pregatire profesionala, pentru a obtine acelasi nivel de performanta ,indiferent de locul, momentul sau persoana care face evaluarea.

Ca **instrumente de evaluare** se pot folosi:

1. probe orale (intrebari, grup de discutii,)
2. test scris, fisa de lucru, referat, eseu cu numar de cuvinte prestabilit;
3. probe practice (studiu de caz, joc de rol).

Se recomanda urmatoarele **metode alternative de evaluare**: autoevaluarea, coevaluarea in grupul de lucru, analiza produselor(culegeri de date),observarea sistematica a elevilor .

Se evalueaza numai competentele din acest modul, evaluarea altor competente nefiind relevanta. O competenta se evalueaza in cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modulului, se poate aprecia nivelul de atingere a competentelor printr-o evaluare:

- **formativa (continua,ritmica, pe secvente mici),**
- sau **sumativa, cumulativa (verificari parțiale, pe secvente mai mari)** .

Cadrele didactice, care asigura pregatirea la acest modul , isi stabilesc numarul de ore alocate fiecărei teme , durata evaluarii, numarul de reevaluari (cel puțin egal cu numarul orelor alocate săptămânal) si distributia acestora pe parcursul perioadei de studiu.

c) Sugestii cu privire la aplicatii (laborator)

Lucru pe grupe- ”Cum influenteaza motivatia unei actiuni stabilirea scopurilor si actiunilor ulterioare?Argumentati.”-

Seminar de discutii - “Formulati argumente pentru a sustine comportamentul unei persoane intr-o situatie data(ex:examen)”

Seminar de discutii si / sau Joc de rol-“Alegeti o personalitate (din stiinta, arta,politica) si analizati modul ei nonverbal de a se prezenta si particulariza”;

Lucru pe grupe:” Prejudicatele sunt idei preconcepute despre anumite persoane sau situatii.Acestea pot fi reduse prin contact social si cooperare/competitie?Argumentati”

d) Resursele materiale trebuie sa cuprinda o gama cat mai variata : casete video, CD-uri, folii de retroproiector, teste psihologice,etc.

De retinut! Se recomanda parcurgerea temelor din curriculum sa se faca in ordinea stabilita in tabelul de corelare a competentelor cu continuturile.

V.Sugestii bibliografice

1. Druta,F.- Psihosociologia familiei – Editura didactica si pedagogica, Bucuresti,1998
2. Golu,P.- Fundamentele psihologiei - Editura Fundatia Romania de maine, Bucuresti ,2002
3. Hayes,N. Orrell,S.-Introducere in psihologie Editura All,Bucuresti,1997
4. Neculau,A.- Psihologie sociala- Editura Polirom, Iasi, 1996
5. Neveanu,P.P.,Zlate,M.Cretu,T.-Psihologie, manual pentru scoli normale-
Editura didactica si pedagogica,Bucuresti,1998
6. Stefanescu,D.O.,Balan,E.,Stefan,C.- Psihologie ,manual pentru clasa aXa,
Editura Humanitas Educational,Bucuresti, 2001
7. Zlate,M.-Introducere in psihologie-Editura Polirom,Iasi, 2000
8. Zlate,M. –Fundamentele psihologiei-Editura ProHUMANitate,Bucuresti,2000

Modulul 8: SOCIOLOGIE, POLITICI SOCIALE ȘI DE SĂNĂTATE

☺ Notă introductivă

Modulul face parte din pregătirea specifică din anul I, pentru calificarea: **asistent medical generalist**.

În modulul **SOCIOLOGIE, POLITICI SOCIALE SI DE SANATATE**, se regăsesc abilitățile din unitatea de competență tehnică specializată **SOCIOLOGIE, POLITICI SOCIALE SI DE SANATATE** . Modulul are alocate 120 de ore din care 60 de ore teorie și 60 de ore de laborator tehnologic. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

😊 **Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:**

1. Explică noțiunile teoretice ale sociologiei
2. Identifică elementele de sociologie a colectivităților
3. Analizează și sintetizează datele de sociologie medicală
4. Descrie rolul cercetării sociologice
5. Analizează diferite politici sociale și de sănătate

😊 Tabelul de corelare a componentelor și conținuturilor

Unitatea de competență: SOCIOLOGIE, POLITICI SOCIALE SI DE SANATATE
(120 de ore din care 60 de ore de laborator tehnologic).

Nr. crt.	Unitatea de competență	Competențe	Conținuturi tematice
8	Sociologie, politici sociale și de sănătate	C.1 Explică noțiunile teoretice ale sociologiei. C2. Identifică elementele de sociologie a colectivităților	1.1 Problematica sociologiei: • concept de sociologie • Problematica și funcțiile sociologiei: probleme sociale; realitate socială, colectivități umane, comportament uman; funcții: cognitivă, de prognoză socială praxiologică; • Max Weber; Emile Durkheim; Talcott Parsons. 1.2 Noțiuni de antropologie Antropologie fizică, socio culturală, filozofică, raportul dintre umanism și antropologie Natura umană din perspectivă religioasă, naturalistă, socială 1.3. Viața socială, relații individ societate, umanizare, socializare 2. Elemente de sociologie a colectivității 2.1. Forme de asociere: colectivități umane: mulțimea, colectivitățile statistice și sociale Noțiunea de grup social mare: definiție, caracteristici, clasificarea grupurilor sociale mari, clase sociale: structură și stratificare socială; statut și rol social; stratificare socială, mobilitate

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica
Calificarea: Asistent medical generalist
Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

		socială : dimensiunile pe verticala si orizontala -procesul de integrare sociala si reintegrare, problematica demografică. Grupuri sociale mici, structura; structuri semnificative: de comunicare, cognitivă, socio-afectivă; funcții și procese la nivelul grupului; grupul de muncă: competiție și cooperare, conducerea, funcțiile grupului de muncă, condițiile constatării grupului de muncă.. liderul formal si informal 2.2 Familia ca grup social: interpretarea sociologică a familiei, tipologii ale familiei; funcțiile familiei (economică, biologică, juridică, socio-afectivă, familia în societate; dinamica familiei contemporane; modele alternative ale vieții de familie. 2.3. Cultură organizațională: institutii si organizatii,, conceptul de cultură, funcțiile culturii, sociologia culturii. 3.1 Elemente de sociologie medicală Institutiile medicale Aspecte sociale ale bolii: noțiunea de boală, consecințele bolii, atitudini față de boală. Rolurile sociale în relația terapeutică: status social, rol social al asistentului medical, al pacientului. 3.2 Tipuri de relații asistent medical-pacient: • de complementaritate • conducere • cooperare • coparticipare Conflict de roluri: situații conjuncturale, expectanțe, evaluarea gravității bolii, interese și priorități, stingerea conflictului. 3.3Strategii de controlcomunicarea verbală, non verbală, limbaj, paralimbaj,expresie facială, atitudini, posturi, persuasiunea, negocierea, reguli pentru pacient, reguli pentru asistentul medical 4. Componente de design și realizare în cercetarea sociologică Pregătirea cercetării: -elaborarea proiectului de cercetare -studierea bibliografiei -precizarea conceptelor -operaționalizarea conceptelor -stabilirea ipotezelor de lucru -alegerea metodelor și tehnicilor -construirea instrumentelor de lucru
	C.3. Analizează și sintetizează datele de sociologie medicală	
	C.4. Descrie rolul cercetării	

		sociologice	-delimitarea eșantionului -organizarea acțiunii practice -studiul pilot - Chestionarul sociologic în anchete și sondaje: -Definire. Reguli de formulare a întrebărilor: -Clasificarea chestionarelor/ întrebărilor - Structura chestionarelor. Logica întocmirii lor - Eșantionarea sau cercetarea selectivă: -Cercetare pe bază de eșantion -Proceduri de eșantionare -Scheme de eșantionare și tipuri de eșantionare -Tipuri de eșantioane - Erori frecvente în anchete sau sondaje și sursele lor -Conceptul de “eroare” -Surse principale de erori -Concluzii - Finalitatea rezultatelor anchetelor și sondajelor: -Metode și tehnici simple de prelucrare a datelor -Distribuțiile de frecvențe -Vizualizarea datelor prin reprezentări grafice -Procentele și frecvențele relative -Indicatorii caracteristicilor cantitative -Mărimile medii - Metode de culegere a informației - Observația sociologică: -Caracteristici -Condiții și reguli ale observației sociologice -Tipuri de observație sociologică -Valoarea și limitele observației sociologice - Experimentul sociologic: -Valoare și specific -Definiție și concepte -Tipuri de experimente sociologice - Metoda interviului sociologic: -Specificul interviului sociologic -Tipurile interviului sociologic -Regulile aplicării interviului - Metoda analizei documentelor: -Definiția documentului -Clasificarea documentului -Tehnici de documentelor - Ancheta sociologică și sondajul de opinie, metode predilecte actuale: -Definirea și specificul metodei anchetei sociologice -Tehnici de anchetă -Tipurile anchetei sociologice -Raportul dintre cercetare-anchetă-sondaj de opinie
--	--	-------------	---

		C.5. Analizează diferitele politici sociale și de sănătate	-Anchetă- interviu: comparații Politica sociala: -conceptualizare, strategii si obiective, parteneriate -etapizarea(stabilirea agendei, formularea politicii, luarea deciziilor, implementare si evaluarea) -criterii de analiza a politicilor sociale: context socio-politic, locul in ierarhia politica si agenda de lucru a executivului, parteneriate, identificare resurse, vizibilitatea practicii Paradigme: funcționaliste, conflictualiste, interacționiste. Modele de sănătate: Bismark, Beverige, Semasko, Român (indicatori ai stării de sănătate) Politici sociale de sănătate: -obiectivele Uniunii Europene -direcții strategice in domeniul sănătății in România
--	--	---	--

☺ Sugestii metodice

Conținutul modului este proiectat pentru u număr de 120 de ore pe an și se va desfășura astfel: 4 ore / săptămână de instruire teoretică / semestrul II și 10 ore / săptămână / semestrul II de laborator tehnologic. Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numărului de ore alocat fiecărei teme în funcție de dificultatea temei, volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderi și abilități anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiți. Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile.

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul noțiunilor și activităților privind **SOCIOLOGIA, POLITICILE SOCIALE ȘI DE SĂNĂTATE**

Se pot utiliza ca metode de învățare: expunerea, conversația, munca independentă, simularea, observația, exercițiul, discuțiile și lucrul în grup care stimulează spiritul critic și creativitatea, dezbateră, etc. Se va urmări aplicarea cunoștințelor la problemele reale, pentru a se putea ține cont în măsură mai mare de nevoile elevilor.

Resursele materiale trebuie să cuprindă o gamă cât mai variată: planșe, scheme, casate video, CD - uri, folii de retroproiector.

Bibliografie :

- 1.Sociologie Medicală I. Lupu, I. Zanc Editura Polirom1999
- 2.Sociologie M. Georgescu Casa Cărții de Știință 2005
- 3.Sociologie generală I. Mihăilescu Editura Polirom 2003
- 4.Introducere în sociologie A. Miha Editura Dacia 1992
5. Educație și sociologie E.Durkheim Editura didactică și Pedagogică 1980

Modulul : BIOFIZICA SI IMAGISTICA MEDICALA

❖ Notă introductivă

Modulul **BIOFIZICA SI IMAGISTICA MEDICALA** face parte din pregătirea generală din anul I, pentru calificarea : **asistent medical generalist**.

În modulul **BIOFIZICA SI IMAGISTICA MEDICALA** se regăsesc abilitățile din unitatea de competență tehnică de bază **BIOFIZICA SI IMAGISTICA MEDICALA**. Modulul are alocate 60 de ore din care 30 de ore de teorie și 30 de ore de laborator tehnologic. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

❖ Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

1. Analizează noțiunile de biofizică medicală
2. Explică tehnicile fizice utilizate în explorarea imagistică
3. Descrie noțiuni elementare de radiobiologie
4. Sintetizează principalele noțiuni de radioterapie

❖ Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență : BIOFIZICA SI IMAGISTICA MEDICALA
(60 de ore din care 30 de ore de laborator tehnologic)

Nr. crt.	Unitate de competență	Competențe	Conținuturi
1.	Biofizica si imagistica medicala	C. 1. Analizeaza notiunile de biofizica medicala	1. <u>Biofizica</u> – definiție, descrierea caracterului interdisciplinar, exemplificarea legăturii cu disciplinele înrudite 1.2. <u>Biofizica moleculara</u> – proprietățile moleculelor care alcătuiesc materia vie și fenomenele la care iau parte acestea. a) biofizica moleculara a apei și a soluțiilor apoase (fizica moleculară a lichidelor, structura moleculară a apei și a soluțiilor apoase, noțiuni de fizică a sistemelor disperse, fenomene de transport în soluții și prin membrana celulară) 1.3. <u>Biofizica celulară</u> a) <i>biomecanică</i> – definiție, principalele mărimi utilizate în mecanică, proprietățile mecanice ale corpurilor solide, noțiuni de mecanica fluidelor, aspecte biomecanice ale contractiei musculare, efecte biologice ale unor factori mecanici. b) <i>noțiuni de termodinamică biologică</i> – definiția termodinamicii, sisteme termodinamice, fluxuri și forțe termodinamice, principiile termodinamicii (I și II) și aplicațiile acestora în biologie. c) <i>noțiuni de bioelectricitate și de bioexcitabilitate</i> – fenomenele electrostatice și electrocinetice, potențialul membranar de repaus, potențiale electrice celulare de

			actiune si propagarea acestora, excitabilitatea si legile acesteia 1. 4. <u>Biofizica sistemelor complexe</u> a) notiuni de bioacustica – sunetele auzite si caracteristicile acestora, biofizica receptiei auditive, elemente de fonatie, efectele biologice ale ultrasunetelor b) elemente de optica biologica – ochiul uman si proprietatile optice ale acestuia, biofizica receptiei vizuale, bioluminiscenta c) receptia, prelucrarea si transmiterea la distanta a informatiei in sistemele biologice
		C. 2. Explica tehnicile fizice utilizate in explorarea imagistica	1. Culegerea biosemnalelor – electrozi (definitie si exemple - de hidrogen, de argint clorurat, celule de calomel); transductori (definitie si tipuri – mecano-electrici, magneto-electrici, termoelectrici, fonoelectrici, pentru radiatii radioactive, fotoelectrici, etc.); biosenzori (definitie si exemple – enzime, anticorpi, antigene, etc.) 2. Sisteme de amplificare si de inregistrare a biosemnalelor – descriere, tipuri (inregistratoare grafice, osciloscop, etc.), domenii de utilizare (fonocardiograma, EKG, EEG, electrochimografia, oculografia, velocimetria Doppler, etc.)
		C. 3. Descrie notiuni elementare de radiobiologie	3. Bazele fizice ale imagisticii medicale 3.1. Roentgendiagnosticul 3.1.1. Radiatiile Roentgen – natura, proprietati fundamentale 3.1.2. Imaginea radiologica – mod de formare, semnificatie, particularitati 3.1.3. Tehnica generala a roentgendiagnosticului a) instalatia de roentgendiagnostic conventionala b) radioscopia cu ecran conventional (fluoroscopia) c) radioscopia televizata d) radiografia e) tomografia conventionala f) xeroradiografia g) radiografia digitala h) tomografia computerizata 3.2. Ultrasonografia (echografia) a) notiuni elementare de fizica a ultrasunetelor b) modurile investigarii echografice (modul A, modul TM, modul B, modul D); metode alternative (endoscopia ultrasonica, dirijarea punctiilor biopsice, ultrasonografia Doppler, prelucrarea digitala) c) imaginea echografica a structurilor fundamentale - lichidele pure (ex : bila, sangele, urina, etc.) - lichidele “impure”(ex : colectii purulente, tesuturi necrotice, chisturi, etc.)

		- tesuturile moi (parenchimele) - structurile solide (ex : os, cartilaj, calcul, etc.) - gazele - interfetele si peretii - formatiunile canaliculare - imagini parazitare (artefacte) 3.3. Imagistica RMN - principiu, treptele obtinerii imaginii RMN, producerea imaginii 3.4. Diagnosticul radioizotopic – radioactivitatea ; imaginea radioizotopica – scintigrafia (scintigrafia liniara si camera de scintilatie) si tomografia computerizata de emisie (TEC) 3.5. Termografia – principiu, definitie ; termograful medical 4. Procedee terapeutice bazate pe factori fizici – principii si efecte terapeutice (termoterapia, crioterapia, electroterapia, ultrasonoterapia, radioterapia, fototerapia – LASER) 1. Radiobiologia – definitie si domenii de studiu (radiobiologia generala si radiobiologia medicala sau clinica) 2. Radiatiile ionizante – caracterizare, tipuri de radiatii (raze X, raze gamma, radiatii corpusculare – alfa, beta, protoni, neutroni, deuteroni, etc.), dozimetria radiatiilor (definitie <u>rad</u>, <u>rem</u>, <u>Sievert</u>) 3. Efectele biologice ale radiatiilor ionizante – la nivel celular, la nivelul tesuturilor, la nivelul organelor, la nivelul organismului (iradierea acuta, iradierea repetata). Principalele efecte – scurtarea nespecifica a vietii, cancerogeneza, anomalile genetice, anomalii ale embrionului si fatului, moartea. Metode de protectie fizica impotriva radiatiilor – distanta cat mai mare intre sursa si individ, timp cat mai mic petrecut in vecinatatea sursei si interpunere de ecrane intre sursa si individ. 1. Radioterapia – definitie si domenii de aplicatie (radioterapia cu efecte functionale, radioterapia antiinflamatorie, radioterapia antitumorală) 2. Sursele de radiatii – radiatii X, gamma, beta, corpusculare 3. Tehnici de iradiere – iradierea externa pe calea transcutanata sau pe calea mucoaselor cavitatilor naturale (teleiradiere sau teleradioterapie, brahiradioterapie, iradierea de contact sau curieterapie) ; iradierea interna (cu izotopi artificiali – I 131, P 32, Au 198, introdusi in organism pe cale metabolica) 4. Bazele clinice ale tratamentului radiologic antitumoral – radiosensibilitatea si radiocurabilitatea tumorilor ; formele de tratament radiologic antitumoral (curativ si paliativ) ; stadializarea clinica (preterapeutica
--	--	---

			-TNM si postchirurgicala – pTNM), cu finalitate de stadiu clinic I, II, III sau IV
--	--	--	--

❖ Condiții de aplicare didactică și de evaluare

Modulul **BIOFIZICA SI IMAGISTICA MEDICALA** poate fi parcurs in mod independent, dar este de preferat sa se aplice principiile interdisciplinaritatii, in special cu modulele de anatomie si fiziologie umana, biochimie, embriologie si genetica.

In elaborarea strategiei didactice, profesorul va trebui sa tina seama de urmatoarele principii moderne ale educatiei :

- elevii invata cand fac ceva si cand sunt implicati activ in procesul de invatare
- elevii au stiluri diferite de invatare
- elevii participa cu cunostintele lor dobandite anterior, la procesul de invatare
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea, analizarea informatiilor vechi cu cele noi si pentru ordonarea lor.

Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza activitati de invatare cu caracter interactiv. Se recomanda urmatoarele metode : observatia, descoperirea, demonstratia, problematizarea, simularea, proiectul.

Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza activitati de invatare cu caracter practic aplicativ : exercitii de identificare si clasificare a transductorilor, exercitii de schematizare a modului de actiune a biosenzorilor, rezolvarea de fise de lucru (exemple : compararea diferitelor tehnici de imagistica medicala in functie de criterii date, clasificarea unor tumori dupa datele histopatologice, etc.), proiect (exemple : analiza mecanismelor fiziologice modificate in urma iradierii, la diferite niveluri de organizare anatomica, prezentarea principalelor tehnici de examinare specifice explorarii imagistice pe aparate si sisteme, etc.).

Ca instrumente de evaluare se pot folosi : fise de observatie, fise de lucru, fise autoevaluare, teste de evaluare, realizarea unui produs/proiect.

Evaluarea trebuie sa fie corelata cu criteriile de performanta si cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate in Standardul de Pregatire Profesionala.

Modul de evaluare are in vedere nivelul de pregatire pe care trebuie sa-l demonstreze elevul. Indiferent de locul, momentul si persoana care face evaluarea, SPP-ul stabileste un nivel national comun de performanta, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregatire.

Se evalueaza numai competentele din acest modul, evaluarea altor competente nefiind relevanta. O competenta se evalueaza in cadrul unui singur modul .

Pe parcursul modulului se realizeaza evaluarea formativa, iar la sfarsitul lui se realizeaza evaluarea sumativa, pentru verificarea atingerii competentelor.

Cadrele didactice, care asigura pregatirea la acest modul isi stabilesc durata evaluarii fiecărei competente, numarul de reevaluări si distributia acestora pe parcursul anului scolar.

Se recomanda urmatoarele metode alternative de evaluare : observarea sistematica a comportamentului elevilor care permite evaluarea conceptelor, atitudinile fata de o sarcina data si a comunicarii, autoevaluarea, coevaluarea, tema in clasa, investigatia, proiectul.

❖ Sugestii metodologice

Conținutul modulului este proiectat pentru un număr de 60 de ore pe an și se va desfășura astfel: 2 ore/ săptămână de teorie/semestrul II și 2 ore/semestrul II de instruire practică prin laborator tehnologic. Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numarului de ore alocat

fiecarei teme in functie de: dificultatea temei, volumul si nivelul de cunostinte, deprinderi si abilitati anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiti. Se recomanda ca parcurgerea temelor din programa sa se faca in ordinea stabilita in tabelul de corelare a competentelor cu continuturile.

Instruirea se va realiza in cabinete si laboratoare cu o buna dotare materiala. Instruirea in laboratoare are o importanta deosebita in realizarea corespunzatoare a competentelor pentru viitorii “asistenti medicali generalist”.

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul notiunilor si activitatilor privind **BIOFIZICA SI IMAGISTICA MEDICALA**.

Se pot utiliza ca metode de invatare: expunerea, conversatia, munca independenta, simularea, observatia, exercitiul, discutiile si lucrul in grup care stimuleaza spiritul critic si creativitatea, studiul de caz, dezbaterile, etc. Se va urmări aplicarea cunostintelor la probleme reale, pentru a se putea tine cont in masura mai mare de nevoile elevilor.

Resursele materiale trebuie sa cuprinda o gama cat mai variata: casete video, diapozitive, planse, desene, folii de retroproiector, scheme, dispozitive de lucru, imagini radiografice, echografice, tomografice, etc.

Modulul 10: MEDIU ȘI SĂNĂTATE

☺ Notă introductivă

Modulul **MEDIU ȘI SĂNĂTATE**, face parte din pregătirea specifică din anul I, pentru calificarea: **asistent medical generalist**.

În modulul **MEDIU ȘI SĂNĂTATE**, se regăsesc abilitățile din unitatea de competență tehnică specializată **MEDIU ȘI SĂNĂTATE**. Modulul are alocate 60 de ore din care 30 de ore teorie și 30 instruire practică. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

☺ Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

1. Analizează noțiunile de ecologie și igienă în interrelație cu sănătatea
2. Specifică noțiunile de igienă a copilului și adolescentului
3. Interpretează elementele de profilaxie și protecție

☺ Tabelul de corelare a componentelor și conținuturilor

Unitatea de competență: **MEDIU ȘI SĂNĂTATE (60 de ore din care 30 de ore de instruire practică)**

Nr. crt.	Unitatea de competență	Competențe	Conținuturi tematice
1.	Mediu și sănătate	C.1. Analizează noțiunile de ecologie și igienă în interrelație cu sănătatea	1. Igiena știință medicală care promovează sănătatea. Ecologia, ramurile ecologiei, noțiuni de ecologie generală, elemente de ecologie umană. 1.1.Sănătatea- definiția OMS; se adresează individului și colectivităților. 1.2.Modificările apărute în medicină; în caracteristicile sale definitorii; medicina știința de a păstra reda și promova sănătatea 1.3. Factorii etiologici ai sănătății: factori interni care pot avea o influență decisivă în producerea anumitor afecțiuni cunoscute sub denumirea de boli genetice sau ereditare (hemoglobinopatii ereditare; DZ) și factori externi care acționează asupra organismului și se mai numesc factori de mediu sau ecologici. 2. Factorii de mediu: factori fizici (temperatura, radiațiile ionizate) chimici (substanțe chimice existente în natură) biologici (bacteriile, virusurile, paraziții, fungi și paraziți și alte microorganisme) care acționează asupra organismului uman, și factori sociali rezultați din acțiunea omului asupra mediului sau din interrelațiile dintre oameni.
		C2. Specifică noțiunile de igienă a copilului și	2.1. Cunoașterea factorilor sanogeni pentru păstrarea și promovarea sănătății 2.2. Prezența factorilor patogeni care poate fi similară cu producerea bolilor 2.3. Acțiunea factorilor de mediu asupra organismului uman

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

		adolescentului C.3. Interpretează elementele de prevenire și combatere a bolilor transmisibile prin factorii de mediu	și sănătății populației; intensitatea, durata acțiunii lor asupra organismului uman 2.4. Supravegherea sanitară corectă prin stabilirea unor indicatori cât mai preciși ai stării de sănătate, măsuri sanitare medicale și nemedicale 3. Igiena aerului 3.1 Compoziția chimică a aerului și influența sa asupra organismului uman 3.1. Poluarea aerului și acțiunea sa asupra sănătății. 3.2. Contaminarea aerului și acțiunea sa asupra sănătății 4. Igiena apei 4.1. Necesarul de apă și modul de acoperire 4.2. Patologia infecțioasă transmisă prin apă 4.3. Patologia neinfecțioasă transmisă prin apă 4.4. Condițiile de potabilitate a apei 5. Igiena solului 5.1. Solul și importanța sa sanitară 5.2. Îndepărtarea rezidurilor solide și lichide 6. Igiena radiațiilor 6.1. Radiațiile ionizate: iradiere naturală și artificială, efecte, profilaxie 6.2. Radiațiile neionizate 7. Igiena habitatului uman 7.1. Igiena localităților și relația cu sănătatea. 7.2. Poluarea sonoră și influența ei asupra sănătății. 7.3. Igiena locuinței și relația sa cu sănătatea 8. Igiena alimentației 8.1. Necesitățile nutritive ale omului sănătos 8.2. Valoare nutritivă; igiena alimentelor 8.3. Igiena unităților cu profil alimentar 1 Igiena copilului și adolescentului 1.1. Obiectivul și importanța igienei copilului și adolescentului, orientarea actuală. 1.2. Caracteristicile generale ale dezvoltării fizice și neuropsihice a copiilor și tinerilor. Factori endogeni și exogeni care influențează dezvoltarea umană. 1.3. Criterii de apreciere a gradului de maturizare evolutivă. 1.4. Criterii, metode și tehnici pentru examinarea psihologică a copiilor și adolescenților 1.5. Prevenirea și combaterea bolilor transmisibile în instituțiile pentru copii. 1.6. Prevenirea și combaterea accidentelor la copii și adolescenți. 1.6.1. Caracteristicile de vârstă ale morbidității prin boli infecto-contagioase. 1.6.2. Organizarea măsurilor de luptă antiepidemică în instituțiile pentru copii permanente și sezoniere 1.6.3. Factori care favorizează producerea accidentelor (condiții deficitare de igienă a locuinței; lipsa de
--	--	---	--

			supraveghere a copiilor. Fenomen explicabil prin particularitățile de vârstă și comportament 3.1 Boli transmisibile pe calea aerului, a apei, a solului 3.2 Măsuri de profilaxie Măsuri privitoare la sursa de infecție Măsuri privitoare la căile de transmitere Măsuri privitoare la organismul receptiv
--	--	--	--

Sugestii metodologice

Conținutul modulului este proiectat pentru un număr de 60 de ore pe an și se va desfășura astfel: 2 ore / săptămână de instruire teoretică / semestrul II și 30 ore / semestrul II de instruire practică. Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numărului de ore alocate fiecărei teme în funcție de dificultatea temei, volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderi și abilități anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiți. Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile.

Instruirea se va realiza în săli de demonstrație, unități sanitare cu o bună dotare materială. Instruirea în săli de demonstrație are o importanță deosebită în realizarea corespunzătoare a competențelor pentru viitorii « asistenți medicali generaliști »

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul noțiunilor și activităților privind **MEDIU ȘI SĂNĂTATE**.

Se pot utiliza ca metode de învățare: expunerea, conversația, munca independentă, simularea, observația, exercițiul, discuțiile și lucrul în grup care stimulează spiritul critic și creativitatea, studiul de caz, dezbaterile, etc. Se va urmări aplicarea cunoștințelor la problemele reale, pentru a se putea ține cont în măsură mai mare de nevoile elevilor.

Resursele materiale trebuie să cuprindă o gamă cât mai variată: planșe, scheme, casete video, CD – uri, folii de retroproiector, etc.

Bibliografie :

1. Igienă Sergiu Mănescu Editura Medicală 1996
2. Ecologie umană Editura Medicală 1997
3. Igienă și ecologie alimentară B. Vlaicu Editura Eurobit 1998

MODULUL 11: EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE

☞ Notă introductivă

Modulul **EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE** face parte din pregătirea specifică din anul I, pentru calificarea: **asistent medical generalist**.

În modulul **EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE** se regăsesc abilitățile din unitatea de competență tehnică specializată **EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE**. Modulul are alocate 60 de ore teorie și 60 de ore de laborator tehnologic. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

☞ Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modului:

1. Definește educația pentru sănătate.
2. Identifică factorii care pot altera stilul de viață sănătos.
3. Planifică acțiuni de educație pentru sănătate.
4. Implementează programe de educație pentru sănătate.
5. Evaluează rezultatele acțiunilor de educație pentru sănătate.

☞ Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență: EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE (120 de ore din care 60 de ore de laborator tehnologic).

Nr. Crt.	Unitate de competență	Competențe	Conținuturi
1	EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE	C.1. Definește educația pentru sănătate	- Dimensiunile stării de sănătate: definițiile sănătății, conceptul de sănătate, conceptul de boală (definiții, dimensiuni), piramida Maslow, dimensiunile sănătății (emoțională, fizică, ocupațională, intelectuală, spirituală, socială), abordare holistică - Condițiile esențiale pentru sănătate: pace, adăpost, educație, alimentație, venituri, ecosistem stabil, resurse confirmate, dreptate. 2.1. Determinanții sănătății: definiție, factori (de risc, de protecție, indiferent), riscul de îmbolnăvire, populația la risc, persoanele la risc înalt, populația țintă. 2.2. Grupele de determinanți (OMS) direcți și indirecti: macroeconomici, factori de mediu, socio-demografici, educaționali. 2.3. Consecințele problemelor de sănătate, stilul de viață, modul de viață. 3. Relația dintre educația pentru sănătate și promovarea sănătății: delimitarea conceptelor, delimitarea obiectivelor, principii, domenii de interes, măsuri posibile, abordări posibile. 3.1. Trecerea de la educația pentru sănătate la promovarea sănătății: definiții, baza, mediul, calea spre o sănătate mai bună, transmiterea cunoștințelor și informațiilor, implicarea tehnologiei. 3.2. Promovarea sănătății și prevenirea îmbolnăvirilor: modele de abordare (modelul bazat pe înțelegerea etiologiei bolilor, modelul epidemiologic, modelul etapelor vieții), strategii preventive (strategia bazată pe demersul individual, strategia populațională), Strategia OMS - "Sănătate pentru toți în secolul XXI", Obiectivele 11 și 12, metode de educație în promovarea sănătății (metoda șocului/însăimântării, metoda științifică/a furnizării de informații, metoda afectivă/a centrării pe persoană, metoda situațională, metoda centrată pe comportament, metoda culturală, metoda minimalizării răului produs, combinații între metode), categoriile profilaxiei (primordială, primară, secundară și terțiară), rolul profesioniștilor de sănătate (orientarea către viitor, angajamentul în promovarea sănătății, apelul la o acțiune internațională), implicarea și responsabilizarea populației (întărirea acțiunii comunităților, dezvoltarea aptitudinilor

			individuale), rolul mass-mediei.
		C.2. Identifică factorii care pot altera stilul de viață sănătos.	1. Stilul de viață și modul de viață: definiții, stilul de viață sănătos, sănătatea ca și concept pozitiv, schimbarea comportamentului. 2. Caracteristicile stilului de viață: 2.1. Consumul alimentar: bazele pentru promovarea unei alimentații sănătoase (modele de consum alimentar, atitudini și cunoștințe individuale, factori care influențează alegerea în alimentație, schimbările dietei - motive și bariere), rolul educației în nutriție, acțiuni de promovarea unei alimentații mai sănătoase (educația publică directă, munca în așezăminte și comunități, grupuri țintă). 2.2. Consumul de substanțe potențial nocive pentru organism, igiena, mișcarea fizică, conduita psihică, relaționarea cu mediul social. 3. Dimensiunile modului de viață: 3.1. Cadrul social: mediu social, condiții de locuit, venit, tip de familie, ocupația (tipul de activitate, locul de muncă). 3.2. Tipul de consum: servicii de sănătate, alimentar, cafea, țigări, alcool, droguri (solvenți, cannabis, stimulente, ectasi, halucinogene, tranchilizante și sedative, heroina). 3.3. Petrecerea timpului liber. 3.4. Atitudini, percepții: față de religie, risc, act medical și de îngrijire, reguli și norme, sex. 3.5. Relații interpersonale: familie, prieteni, colegi, vecini.
		C.3. Planifică acțiuni de educație pentru sănătate.	1. Probleme de sănătate: 1.1. Culegerea informațiilor privind stilul de viață și modul de viață. Caracteristici socio-demografice. 1.2. Indicatori utilizați pentru evaluarea stării de sănătate a populației (speranța de viață, mortalitatea, morbiditatea) și calității vieții (DALY). 1.3. Caracteristici necorespunzătoare ale stilului de viață care pot afecta starea de sănătate: indicatori pentru evaluarea stilului de viață (consum de tutun, consum de alcool, consum de droguri, dieta) și a factorilor de risc asociați sănătății. 1.4. Stabilirea populației țintă: populația la risc, grupurile susceptibile de a-și schimba comportamentul, grupurile de populație mai accesibile (școli, locuri de muncă, etc), populația cu risc înalt de îmbolnăvire. 2. Scop și obiective:

		2.1. Charta de la Ottawa (premisele sănătății, acțiunile de promovare a sănătății, reorientarea serviciilor de sănătate), politica O.M.S., obiective generale. 2.2. Obiective particulare pe domeniile specifice de aplicabilitate: alimentația, consumul de substanțe nocive - alcool, tutun, droguri, igienă, mișcare fizică, conduita psihică, relaționare cu mediul social, sex, planificare familială. 3. Strategii de intervenție: strategii preventive (strategii populaționale, strategii bazate pe demersul individului), intervenții clinice, tipuri de planificare (normativă, strategică, tactică și operațională). 3.1. Comunicarea în procesul de educație pentru sănătate (scopul și funcțiile comunicării, regulile comunicării, tipuri de comunicare, principii pentru influențarea comportamentului, percepția mesajelor privind sănătatea). 3.2. Implicarea profesioniștilor de sănătate: educația pentru sănătate nonformală/formală, abordări posibile (medicală, educațională, orientată spre individ, schimbarea socială), metode (clasificarea în funcție de calea de transmitere a mesajului, în funcție de adresabilitate, directe/indirecte). 3.3. Promovarea sănătății prin mass-media. 3.4. Abordarea comunității: echitate, activitate multisectorială, participarea comunității, dezvoltarea comunității. 3.5. Modele de educație pentru sănătate. 3.6. Cercetarea participativă. 3.7. Stabilirea rețelei de instituții pentru conlucrare, stabilirea echipei.
	C.4. Implementează programe de educație pentru sănătate.	1. Program de educație pentru sănătate: definiție, justificare, beneficiul comunității, premise privind realizarea programului, beneficiari, durata, continuitatea programului. 1.1. Etape: identificarea și caracterizarea consumatorilor, identificarea nevoilor și ierarhizarea lor, formularea de scopuri și obiective strategice, tactice, identificarea resurselor pentru a forma un comportament favorabil sănătății, elaborarea conținutului și alegerea metodelor de folosit, acțiunea propriu-zisă de influențare, de formare de aptitudini, comportamente, evaluarea rezultatelor procesului. 1.2. Resurse (umane, materiale, financiare, informaționale), mijloace de comunicare, servicii

			de sprijin, obstacole. 2. Documentație de program: chestionare, rezultatele cercetării socio-medice, plan de acțiune, materiale de educație (scrise și audio-video), materiale de informare și promovare a programului. 3. Desfășurarea programului: riscuri de acțiune, riscuri de program, surse de risc, documente specifice, acțiuni conform obiectivelor, respectarea planului de acțiune, comunicarea în cadrul echipei, sistemul de informații, rapoarte de etapă, recomandări de acțiune.
		C.5. Evaluează rezultatele acțiunilor de educație pentru sănătate.	1. Analiza rezultatelor: 1.1. Comparare cu obiectivele propuse, standarde. 1.2. Beneficii obținute, schimbări ale comportamentului, reprezentarea grafică comparativă a indicatorilor de sănătate. 2. Feed-back: reevaluarea activităților, revizuirea procedurilor, măsuri ameliorative, gestionarea schimbărilor.

☛ **Condiții de aplicabilitate didactică și de evaluare**

Modulul **EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE** poate fi parcurs în mod independent.

În elaborarea strategiei didactice, profesorul va trebui să țină seama de următoarele principii moderne ale educației:

- elevii învață când fac ceva și când sunt implicați în mod activ în procesul de învățare;
- elevii au stiluri diferite de învățare;
- elevii participă cu cunoștințele lor dobândite anterior, la procesul de învățare;
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea, analizarea informațiilor vechi cu cele noi și pentru ordonarea lor.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter interactiv. se recomandă următoarele metode: observația, descoperirea, demonstrația, problematizarea, dezbateră, proiectul.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter practic aplicativ: experimentul de cercetare, modele explicative (scheme, reprezentări grafice, algoritmizarea (algoritmi de recunoaștere, algoritmi optimali, scheme de desfășurare), studiul de caz, proiectul, turul galeriei.

- Ca instrumente de evaluare se pot folosi probe orale (chestionarea), probe scrise (test, referat), probe practice (studiu de caz - problema de sănătate, poster, proiect).

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate în Standardul de Pregătire Profesională.

Modul de evaluare are în vedere nivelul de pregătire pe care trebuie să-l demonstreze elevul. Indiferent de locul, momentul și persoana care face evaluarea, SPP-ul stabilește un nivel național comun de performanță, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregătire.

Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. O competență se evaluează în cadrul unui singur modul.

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

Pe parcursul modului se realizează evaluarea formativă, iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă, pentru verificarea atingerii competențelor.

Cadrele didactice, care asigură pregătirea la acest modul, își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul anului școlar.

Se recomandă următoarele metode alternative de evaluare: autoevaluarea, coevaluarea în grupul de lucru, observarea sistematică a comportamentului elevilor care permite evaluarea conceptelor, a atitudinilor față de o sarcină dată și a comunicării, tema în casă, investigația.

Sugestii metodologice

Conținutul modului este proiectat pentru un număr de 120 de ore pe an și se va desfășura astfel: 2 ore/săptămână de teorie/semestru I, 2 ore/săptămână de laborator tehnologic /semestru I și 10 ore/săptămână de instruire practică/semestru I. Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numărului de ore alocate fiecărei teme în funcție de: dificultatea temei, volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderi și abilități anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiți. Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile.

Instruirea teoretică se va realiza în cabinete și laboratoare cu o bună dotare materială iar instruirea practică se va realiza în unități sanitare din rețeaua comunitară (școli, cabinete de întreprindere, comunități cu populație cu probleme medico-sociale). Instruirea în laboratoare are o importanță deosebită în realizarea corespunzătoare a competențelor pentru viitorii "asistenți medicali generaliști".

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul noțiunilor și activităților privind **EDUCAȚIA PENTRU SĂNĂTATE**.

Se pot utiliza ca metode de învățare: expunerea, conversația, munca independentă, simularea, observația, exercițiul, discuțiile și lucrul în grup care stimulează spiritul critic și creativitatea, studiul de caz, proiectul, etc. se va urmări aplicarea cunoștințelor la problemele reale, pentru a se putea ține cont în măsură mai mare de nevoile elevilor.

Resursele materiale trebuie să conțină o gamă cât mai variată: modele, casete video, filme, diapozitive, planșe, desene, folii de retroproiector, CD-uri, computer plus soft specializat de prelucrarea datelor biostatistice, etc.

Bibliografie recomandată:

1. Dan Enăchescu, Mihai Gr. Marcu - "SĂNĂTATE PUBLICĂ ȘI MANAGEMENT SANITAR", Ed. ALL, 1994
2. Aurelia Marcu, Mihai Gr. Marcu, Anca-Gabriela Vitcu - "METODE UTILIZATE ÎN MONITORIZAREA STĂRII DE SĂNĂTATE" - Ed. Institutului de Sănătate Publică București, 2002

Modulul 12: FARMACOLOGIE GENERALĂ

☺ Notă introductivă

Modulul **FARMACOLOGIE GENERALĂ** face parte din pregătirea specifică din anul I, pentru calificarea: **asistent medical generalist**.

În modulul, se regăsesc abilitățile din unitatea de competență tehnică specializată. Modulul **FARMACOLOGIE GENERALĂ** are alocate 60 de ore din care 30 de ore teorie și 30 de ore laborator tehnologic. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

☺ Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

1. Analizează noțiunile de farmacologie generală (farmacologie, biofarmacie, farmacocinetică)
2. Specifică noțiunile de farmacodinamie
3. Interpretează elementele de farmacotoxicologie

☺ Tabelul de corelare a componentelor și conținuturilor

Unitatea de competență: **FARMACOLOGIE GENERALĂ** (60 de ore din care 30 de ore de laborator tehnologic).

Nr. crt.	Unitatea de competență	Competențe	Conținuturi tematice
	Farmacologie generală	C.1. Analizează noțiunile de farmacologie generală, farmacologie, biofarmacie, farmacocinetică	1. Noțiuni de bază; 2.1. Definiții; farmacologie, medicament; 2.2. Ramurile farmacologiei; (cu caracter fundamental și aplicativ): farmacocinetica, farmacodinamia, farmacotoxicologia, farmacografia, farmacoterapia, farmacoepidemiologia. 2. Biofarmacie generală; 2.1. Biodisponibilitatea medicamentelor; bioechivalența, tipuri de echivalență, biodisponibilitate absolută, relativă, optimală; 2.2. Factorii care influențează biodisponibilitatea: 2.2.1. Legați de medicament; forma farmaceutică a substanței active; 2.2.2. Legați de organism; generali (transferul prin membrane); particulari (calea de administrare, starea fiziologică, starea patologică). 2.2.3. Asocierea cu diverse substanțe. 3. Noțiuni de farmacocinetică 3.1. Transferul prin membrane: tipuri de membrane 3.1.1. Factori care influențează transferul (factori ce depind de substanța medicamentoasă, de membrană, de mediul din vecinătatea membranelor) 3.1.2. Tipuri de transfer: transfer pasiv, transfer specializat. 3.2. Absorbția medicamentelor în organism. 3.2.1. Efecte la nivelul căilor de administrare. 3.2.2. Factori care influențează absorbția: factori generali, factori particulari.

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

			3.2.3. Căile de administrare și factorii care influențează absorbția și biodisponibilitatea. 3.2.3.1. Căi naturale: orală, sublinguală, intrarectală respiratorie, oculară, intravaginală, uretrală, cutanată. 3.2.3.2. Căi artificiale: la nivel cardio-vascular: căile intravasculare: intravenoasă, intraarterială, intracardiacă; la nivel tisular: căile extravasculare care pot fi: subcutanată, intramusculară; calea intraosoasă, la nivelul seroaselor: căile intraseroase: intraperitoneală, intrapleurală, intrapericardică, intraarticulară, intrarahidiană, intraventriculară; 3.3. Distribuția medicamentelor în organism se desfășoară la nivelul țesuturilor și cuprinde patru sub etape acestea fiind: transportul în sânge, difuziunea în țesuturi, distribuția propriu-zisă, fixarea în țesuturi. 3.4. Epurarea exprimată cantitativ prin clearance și tipuri de clearance: sistemic, plasmatic, de organ și intrinsec. 3.5. Metabolizarea și eliminarea medicamentelor: tipuri și locuri de biotransformări (la locul administrării în sânge, ficat, plămân), eliminarea digestivă, respiratorie, cutanată, secreția lactată.
		C.2. Specifică noțiunile de farmacodinamie	2. Farmacodinamie generală. 2.1. Acțiunea farmacodinamică. 2.1.1. Etapele fazei farmacodinamice: legarea medicamentului, manifestări locale; 2.1.2. Parametrii: sensul, selectivitatea, potența, eficacitatea maximă, durata; 2.2. Clasificarea medicamentelor Medicația aparatului digestiv și elemente de metabolism: Antiacide, antiulceroase, antiflatulente, antispastice. Anticolinergice, propulsive, preparate utilizate în terapia biliară și hepatică. Antiemetice, antidiareice, antiinflamatoare și antiinfecțioase intestinale. Medicamente cu efect laxativ. Produse digestive inclusiv preparate pe bază de enzime. Medicația obezității, preparate diuretice. Medicația antidiabetică. Vitaminele, biocatalizatorii organismului uman. Substanțele minerale și tonice. Medicația aparatului respirator. Preparate nazale decongestionate de uz topic și sistemic. Preparate pentru zona oro-faringiană. Produse medicamentoase utilizate în tratamentul tusei și răcelii antiastmatice. Alte preparate utilizate în afecțiuni respiratorii. Medicația antituberculoasă. Antibioterapia, sulfamidoterapia. Medicația aparatului cardiovascular. Preparate cu acțiune antiaritmică. Produse antianginoase. Vasodilatatoare cerebrale. Medicamente antihipertensive. Medicația cu acțiune ocitocică și tocolitică. Ocitocice folosite pentru

			inducerea și susținerea travaliului. Ocitocice folosite ca hemostatice uterine. Tocolitice stimulantele beta-adrenergice Alte relaxante uterine. Medicația cu acțiune antineoplazică. Preparate chimioterapice, anticanceroase, imunodepresive. Medicația sistemului musculo scheletic: Preparate antiinflamatoare și antireumatice. Antiinflamatoare nesteroidiene, antiinflamatoare în combinații, antireumatice specifice. Preparate topice pentru algii articulare și musculare; antiinflamatoare de steroidiene de uz topic, alte produse topice pentru dureri articulare și musculare. Preparate antigutoase. Medicamente pentru tratamentul afecțiunilor osoase. Alte medicamente pentru afecțiuni ale sistemului musculo-scheletic. Medicația deprimantă a SNC: Epilepsia, principii de tratament și medicamente utilizate. Boala Parkinson, tratamente medicație și scheme de tratamente. Miorelaxante centrale, mod de acțiune, clasificare și preparate cu acțiune centrală. Bazele fiziologice ale farmacologiei SNV. Simpatomimetice și parasimpatomimetice. Generalități și reprezentanții de bază. Medicația neuroleptică și antihistaminică. Medicația cu acțiune analgezică Analgezice opioide, analgezice antipiretice și antimigrenoase. Medicația aparatului genito-urinar și hormonii sexuali. Preparate hormonale sintetice. Medicația ORL – scheme terapeutice și reprezentanți. Medicația dermatologică. Antifungice, emoliente și protectoare, preparate pentru tratamentul rănilor și ulcerărilor. Antipsoriazice, antibiotice și chimioterapice de uz dermatologic. Corticosteroizi de uz dermatologic. Antiseptice și dezinfectante utilizate în sectorul medical și farmaceutic. Medicația antihelmintică și antiparazitară, antiprotozoare, antihelminetice. Preparate antimalarice, produse active în amebiază, tricomoniază, giardiază
		C.3. Interpretează elementele de farmacotoxicologie	2.3 Interacțiuni medicamentoase: asocieri in vitro, in vivo (sinergism, antagonism) 3.1 Efecte secundare toxice și adverse la nivelul: -SNC- efecte psihice și neurologice -inimă: funcționale și morfologice -aparat digestiv - funcționale și morfologice -renal: nefropatii -respirator: astm bronșic -tegumente: prurit, erupție, fotoreacții -ototoxicitate -mușchi: miopatii Efecte adverse cancerigene, mutagene, imuno supresive. 3.2 Intoleranța: congenitală și dobândită de specie, de grup, mecanisme imunologice. Toleranța înăscută, dobândită (acută și cronică)

			3.3. Farmacodependența psihică fizică Toxicomania („drug addiction”): monotoxicomanii și politoxicomanii
--	--	--	---

☺ Sugestii metodice

Conținutul modulului este proiectat pentru un număr de 60 de ore pe an și se va desfășura astfel: 2 ore / săptămână de instruire teoretică / semestrul I și 30 ore / semestrul I de laborator tehnologic. Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numărului de ore alocate fiecărei teme în funcție de dificultatea temei, volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderi și abilități anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiți. Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile.

Instruirea se va realiza în săli de demonstrație, unități sanitare cu o bună dotare materială. Instruirea în săli de demonstrație are o importanță deosebită în realizarea corespunzătoare a competențelor pentru viitorii asistenți medicali generaliști.

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul noțiunilor și activităților privind **FARMACOLOGIE GENERALĂ**.

Se pot utiliza ca metode de învățare: expunerea, conversația, munca independentă, simularea, observația, exercițiul practic, discuțiile și lucrul în grup care stimulează spiritul critic și creativitatea, studiul de caz, dezbaterile, etc. Se va urmări aplicarea cunoștințelor la problemele reale, pentru a se putea ține cont în măsură mai mare de nevoile elevilor.

Resursele materiale trebuie să cuprindă o gamă cât mai variată: planșe, scheme, casete video, CD – uri, folii de retroproiector, postere, pliante, prospecte de medicamente etc.

Bibliografie :

1. Farmacologie generală A. N. Cristea Editura Didactică și Pedagogică, RA
2. MEMO MED 2005

Modulul 13. BAZELE STIINTEI NURSING-ULUI

Nota introductiva

Modulul BAZELE STIINTEI NURSING-ULUI face parte din pregatirea specifica din anul I, pentru calificarea: asistent medical generalist.

In modulul BAZELE STIINTEI NURSING-ULUI se pregatesc abilitatile din unitatea de competenta specializata BAZELE STIINTEI NURSING-ULUI. Modulul are alocate 120 ore din care 60 ore teorie si 60 ore pregatire practica. Prin parcurgerea programei scolare se asigura dobandirea competentelor descrise in standardele de pregatire profesionala. Programa scolara se va utiliza impreuna cu standardul de pregatire profesionala specific calificarii.

Lista competentelor specifice unitatii de competenta corespunzatoare modulului:

1. Descrie evolutia nursing-ului (ingrijirilor) de-a lungul istoriei
2. Explica dezvoltarea nursing-ului in tara noastra
3. Analizeaza principalele teorii specifice ale nursing-ului
4. Analizeaza functiile si rolul asistentului medical si statutul sau in cadrul echipei medicale.
5. Sintetizeaza competentele profesionale, calitatile si abilitatile personale specifice asistentului medical.

Tabelul de corelare a competentelor si continuturilor

Unitatea de competenta: BAZELE STIINTEI NURSING-ULUI
(120 ore din care 60 ore teorie si 60 ore pregatire practica)

Nr. crt.	Unitatea de competenta	Competenta	Continuturi
13	Bazele stiintei nursing-ului	C1. Descrie evolutia nursing-ului (ingrijirilor) de-a lungul istoriei C2. Explica dezvoltarea nursing-ului in tara noastra	1. ingrijirea bolnavilor din comuna primitiva pana la I razboi mondial: 1.1. autoingrijirea 1.2. ingrijiri acordate de vindecatori, vraci, preoti, cavaleri, calugari si calugarite 1.3. ajutoarele medicului 1.4. aparitia caselor de ingrijire, a spitalelor 2. Activitati de ingrijire pana la al II lea razboi mondial: 2.1. scoli pe langa biserici si ordine religioase, calugari, calugarite 2.2. Florence Nightingale – prima scoala laica 2.3. Societatea de Cruce Rosie. Organizatii si asociatii profesionale: OMS; ICN 3. Evolutia dupa cel de-al II lea razboi mondial 3.1. asistentii medicali-ajutoare ale medicului, asistenti medicali profesionisti autonomi organizati in asociatii pe specialitati 3.2. aparitia primei teorii de ingrijire, procesul de ingrijire. 3.3. dezvoltarea si inovarea invatamantului 1. Practica medicala din comuna primitiva pana la epoca feudala: 1.1. comuna primitiva; practici magice, ingrijiri realizate de tamaduitori

		C3. Analizeaza principalele teorii stiintifice ale nursingului C4. Analizeaza rolurile si functiile asistentului medical si statutul sau in cadrul echipei medicale C5. Sintetizeaza competentele profesionale, calitatile si abilitatile personale specifice asistentului medical	1.2. sclavagismul: ingrijiri realizate de preoti, medici militari romani, vindecatorii rurali, practici magice. 1.3. evul mediu: ingrijiri acordate de preoti, calugari ortodocsi si catolici, medici laici; spitalele manastirilor si asezamintele medico-sociale orasenesti. 2. Ingrijirea bolnavilor in sec. XIV – XVIII 2.1.ingrijiri efectuate de medici, barbieri-chirurgi, moase, baiesi, calugari, vraci 2.2. asistenta publica, marile epidemii, prima scoala pentru moase. 3. Ingrijirea bolnavilor in sec. XIX 3.1. legislatia sanitara, organizarea sanitara 3.2. scolile pentru ajutoarele medicilor civili si militari, moase 4. Progrese in ingrijirea bolnavilor in sec. XIX si pana in prezent, evolutia edicinei si pregatirea cadrelor medii sanitare, personalitatii reprezentative. 1. Teoria V. Henderson 1.1. postulate, valori, elemente cheie: scop, beneficiar (client), rolul asistentului medical, surse de dificultate, interventii, rezultat. 1.2. Procesul de ingrijire: culegerea si analiza informatiilor, planificarea interventiilor, efectuarea interventiilor, evaluarea si reajustarea. 2. Teorii: D. Orem, M. Rogers, C. Roy, M. Sevin, B. Neuman, N. Roper (tema centrala, conceptia despre om, elemente cheie, definitia nursingului, conceptia despre procesul de ingrijire, aplicabilitatea in practica ingrijirilor, originea teoriei. 1. Definitia, rolurile si functiile asistentului medical conform legislatiei in vigoare, normelor europene, ICN, ANA, OMS. Strategia Sanatate 21. 2. Statutul asistentului medical in cadrul echipei medicale conform legislatiei. Locul de munca. 1. Competente profesionale conform legislatiei 2. Calitati si abilitati: fizice, morale, intelectuale, tehnico manageriale.
--	--	---	--

❖ Sugestii metodologice

Modulul „BAZELE STIINTEI NURSING-ULUI” poate fi parcurs in mod independent.

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul notiunilor si activitatilor privind „BAZELE STIINTEI NURSING-ULUI”.

Continutul modulului este proiectat pentru 120 ore pe an si se va desfasura astfel: 4 ore teorie/saptamana maistru instructor/semestrul I si 60 ore /semestrul I de pregatire practica (stagiu clinic).

Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numarului de ore alocat fiecarei teme in functie de: dificultatea temei volumul si nivelul de cunostinte, deprinderi si abilitati anterioare ale

elevilor, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiti.

Se recomanda ca parcurgerea temelor din programa sa se faca in ordinea stabilita in tabelul de corelare a competentelor cu continuturile.

In elaborarea strategiei didactice profesorul va trebui sa tina seama de urmatoarele principii moderne de educatie:

- elevii invata cand fac ceva si cand sunt implicati activ in procesul de invatare
- elevii au stiluri diferite de invatare
- elevii participa cu cunostintele lor dobandite anterior la procesul de invatare
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea, analiza informatiilor vechi cu cele noi si pentru ordonarea lor

Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza activitati de invatare cu caracter interactiv se recomanda urmatoarele metode: observatia, descoperirea, demonstratia, problematizarea, fisa de lucru, proiectul plan de ingrijire.

Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza activitati de invatare cu caracter practic aplicativ: scheme, fise de lucru, planuri de ingrijire, simulari.

Pregatirea practica se va realiza in sali de demonstratie si unitati sanitare cu o buna dotare materiala (stagiu clinic), urmarindu-se aplicarea cunostintelor la problemele reale existente.

Se pot utiliza ca metode de invatare: expunerea, conversatia, munca independenta, simularea, exercitiul, discutiile, lucrul in grup, studiul de caz, dezbaterile care stimuleaza spiritul critic si creativitatea. Se va urmari aplicarea cunostintelor la problemele reale, pentru a se putea tine cont in masura mai mare de nevoile elevilor.

Resursele materiale trebuie sa cuprinda o gama cat mai variata: planse, scheme, casete video, C.D – uri, folii de retroproiector, carti, reviste, etc.

Evaluarea trebuie sa fie corelata cu criteriile de performanta si cu tipul probelor de evaluare care sunt prezentate in Standardul de Pregatire Profesionala.

Modul de evaluare are in vedere nivelul de pregatire care trebuie sa-l demonstreze elevul.

Indiferent de locul, momentul si persoana care face evaluarea, SPP-ul stabileste un nivel national, comun de performanta, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregatire.

Se evalueaza numai competentele din acest modul, evaluarea altor competente nefiind relevanta. O competenta se evalueaza in cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modulului se realizeaza evaluarea formativa, iar la sfarsitul lui se realizeaza evaluarea sumativa, pentru verificarea atingerii competentelor.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale (intrebări), test scris, fise de lucru, probe practice (studiu de caz – plan de ingrijire).

Cadrele didactice, care asigura pregatirea la acest modul isi stabilesc durata evaluarii fiecărei competente, numărul de reevaluări si distributia acestora pe parcursul anului școlar.

MODULUL 14: FIINTA UMANA SI NURSING-UL

Notă introductivă

Modulul FIINTA UMANA SI NURSING-UL face parte integrantă din pregătirea generală din anul I, pentru calificarea: asistent medical generalist.

În modulul FIINTA UMANA SI NURSING-UL se regăsesc abilitățile din unitatea de competență tehnică de bază FIINTA UMANA SI NURSING-UL. Modulul are alocate 120 de ore, din care 60 de ore de teorie și 60 de ore de pregătire practică. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardul de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specifice calificării.

Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

- 14.1. Analizează nevoile fundamentale specifice funcției umane.
- 14.2. Identifică problemele de dependență.
- 14.3. Rezumă supravegherea și intervențiile specifice problemelor de dependență.
- 14.4. Identifică etapele procesului de îngrijire (nursing).
- 14.5. Aplică procesul de îngrijire (nursing).
- 14.6. Stabilește gradul de autonomie/dependență a pacientului.

Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență: FIINTA UMANA SI NURSING-UL
(120 ore din care 60 ore teorie și 60 ore pregătire practică)

Nr. crt.	UNITATEA DE COMPETENTA	COMPETENTE	CONTINUTURI
14	FIINTA UMANA SI NURSING-UL	C 1. Analizează nevoile fundamentale specifice ființei umane.	1. Nevoile fundamentale: a comunica; a respira; a manca, a bea; a elimina; a se mișca; a-și păstra o bună postură; a dormi, a se odihni; a se îmbrăca, a se dezbrăca; a-și menține temperatura în limite normale; a fi curat, îngrijit; a evita pericolele; a acționa conform propriilor credințe și valori; a fi util; a se realiza; a se recrea; a învăța. 2. Surse de dificultate: fizice, psihologice, sociologice, lipsa de cunoștințe. 3. Studiul nevoilor fundamentale. Nevoia a comunica : 3.1. Definiția nevoii, independența în satisfacerea nevoii, factorii care influențează satisfacerea nevoii (biologici, psihologici, sociologici), manifestările de independență (debit verbal facil, ritm moderat, limbaj clar și precis, fațes expresiv, gesturi și posturi adecvate, percepția obiectivă a mesajelor primite, atitudini de receptivitate și încredere în ceilalți, apartenența la grupuri de interes divers, etc.) Nevoia a respira :

			3.1. Definiția nevoii, independența în satisfacerea nevoii, factorii care influențează satisfacerea nevoii (biologici, psihologici, sociologici), manifestările de independență (respirația silențioasă, ritmică, fără efort, pe nas, colorație normală a tegumentelor și mucoaselor). Nevoia <i>a manca și a bea</i> : 3.1. Definiția nevoii, independența în satisfacerea nevoii, factorii care influențează satisfacerea nevoii (biologici, psihologici, sociologici), manifestările de independență (ingestie de alimente și de lichide în cantitate și calitate corespunzătoare vârstei, activității; masticatie lentă cu gura închisă; reflex de deglutiție prezent, digestie lentă, obiceiuri alimentare sănătoase, stare de constituție normală). Nevoia <i>a elimina</i> : 3.1. Definiția nevoii, independența în satisfacerea nevoii, factorii care influențează satisfacerea nevoii (biologici, psihologici, sociologici), manifestările de independență (eliminări fiziologice în limite normale, absența eliminărilor patologice, stare de confort). Nevoia <i>a se mișca și a-și menține o bună postură</i> : 3.1. Definiția nevoii, independența în satisfacerea nevoii, factorii care influențează satisfacerea nevoii (biologici, psihologici, sociologici), manifestările de independență (mișcări ample, nedureroase, articulații mobile, postură adecvată, normotonie, puls și T.A. în limite normale). Nevoia <i>a dormi și a se odihni</i> : 3.1. Definiția nevoii, independența în satisfacerea nevoii, factorii care influențează satisfacerea nevoii (biologici, psihologici, sociologici), manifestările de independență (număr de ore de somn corespunzător vârstei și activității depuse, somn liniștit, fără întreruperi și fără coșmaruri, stare de relaxare). Nevoia <i>a se îmbrăca și a se dezbrăca</i> : 3.1. Definiția nevoii, independența în satisfacerea nevoii, factorii care influențează satisfacerea nevoii (biologici, psihologici, sociologici), manifestările de independență (deprinderi corecte, îmbrăcăminte curată, adecvată rolului și temperaturii mediului ambiant, purtarea de obiecte semnificative, intimitate, capacitatea fizică de a se îmbrăca
--	--	--	--

			si a se dezbrăca singur, de a-si alege vestimentația). Nevoia <i>a-si menține temperatura in limite normale</i> : 3.1. Definiția nevoii, independența in satisfacerea nevoii, factorii care influențează satisfacerea nevoii (biologici, psihologici, sociologici), manifestările de independență (valori constante ale temperaturii corporale 37⁰ C in cavitatea bucală, 37,3⁰ C in cavitatea rectală si 36,4⁰ C in regiunea axilară, colorație normală a tegumentelor, piele uscata, fără transpirații, stare de confort, fără modificări ale stării de cunoștința si ale funcțiilor vitale). Nevoia <i>a fi curat, îngrijit si a-si proteja tegumentele</i> : 3.1. Definiția nevoii, independența in satisfacerea nevoii, factorii care influențează satisfacerea nevoii (biologici, psihologici, sociologici), manifestările de independență (piele curată, îngrijită, integra, fanere curate si intacte, stare de confort). Nevoia <i>a evita pericolele:</i> 3.1. Definiția nevoii, independența in satisfacerea nevoii, factorii care influențează satisfacerea nevoii (biologici, psihologici, sociologici), manifestările de independență (capacitatea fizica si psihica de a se proteja de pericolele din mediu, utilizarea mecanismelor naturale de apărare, masuri preventive, securitate fizică si psihologică). Nevoia <i>a se ocupa de propria realizare:</i> 3.1. Definiția nevoii, independența in satisfacerea nevoii, factorii care influențează satisfacerea nevoii (biologici, psihologici, sociologici), manifestările de independență (autonomie, stima de sine, imagine de sine pozitiva, manifestări de satisfacție, luarea deciziei, valorizarea propriei munci, ocupație individuală care permite satisfacerea nevoii, apartenența la un grup social). Nevoia <i>a acționa conform credințelor si valorilor sale:</i> 3.1. Definiția nevoii, independența in satisfacerea nevoii, factorii care influențează satisfacerea nevoii (biologici, psihologici, sociologici), manifestările de independență (gesturi si atitudini corporale, asistarea la ceremoniile religioase, utilizarea de obiecte religioase, apartenența la grupuri religioase sau umanitare, participarea la opere de caritate, angajarea in activități sociale, umanitare sau creative).
--	--	--	--

		C 2. Identifică problemele de dependență.	Nevoia a se recrea: 3.1. Definiția nevoii, independența în satisfacerea nevoii, factorii care influențează satisfacerea nevoii (biologici, psihologici, sociologici), manifestările de independență (divertisment, joc, loisir, relaxare). Nevoia a învăța: 3.1. Definiția nevoii, independența în satisfacerea nevoii, factorii care influențează satisfacerea nevoii (biologici, psihologici, sociologici), manifestările de independență (dorință, interes pentru a învăța, stare de receptivitate, achiziția de cunoștințe, modificarea comportamentului față de sănătate, achiziția de noi atitudini și abilități pentru a-și menține sănătatea). Nevoia a comunica: 3.2. Dependența în satisfacerea nevoii: culegere de date despre modul în care pacientul își satisface nevoia. Probleme de dependență: comunicare ineficace la nivel senzo-motor, comunicare ineficace la nivel intelectual, comunicare ineficace la nivel afectiv. Manifestări de dependență: tulburări senzoriale, tulburări de vorbire, dificultăți de înțelegere, limbaj incoerent, confuzie, dezorientare, dificultatea de a-și exprima sentimentele, de a se afirma, dificultatea sau imposibilitatea de a stabili relații semnificative, etc. Surse de dificultate: deficit senzorial, surmenaj, durere, consum de droguri, dezechilibru hidroelectrolitic, anxietate, stres, neadaptarea la boală, statut socio-economic defavorizant, izolare socială, educație inadecvată, lipsa de cunoștințe. Nevoia a respira: 3.2. Dependența în satisfacerea nevoii: culegere de date despre modul în care pacientul își satisface nevoia. Probleme de dependență: dispnee, alterarea vocii, clearance ineficient al căilor respiratorii. Manifestări de dependență: respiră cu dificultate, respiră pe nas, cu zgomot, cianoză, epistaxis, tuse, expectorație, ortopnee, senzație de sufocare, tahipnee, bradipnee. Surse de dificultate: inflamația mucoasei, tabagismul, obstrucția, anxietatea, poluarea, lipsa de cunoștințe. Nevoia a manca, a bea:
--	--	--	---

			3.2. Dependența în satisfacerea nevoii: culegere de date despre modul în care pacientul își satisface nevoia; Probleme de dependență: alimentație inadecvată (deficit sau surplus), intoleranță digestivă. Manifestări de dependență: anorexie, disfagie, grețuri, vărsături, deshidratare, slăbire sau creștere în greutate, apatie, diminuarea energiei, edeme, etc. Surse de dificultate: alterarea mucoasei tubului digestiv și a peristaltismului intestinal, refuzul alimentar, obstrucția, durerea, tulburările de gândire, anxietatea, sărăcia, deficitul de cunoștințe. Nevoia a elimina: 3.2. Dependența în satisfacerea nevoii: culegere de date despre modul în care pacientul își satisface nevoia. Probleme de dependență: diareea, constipația, incontinența de urină și materii fecale, retenția de urină, eliminare urinară inadecvată prin deficit sau surplus, diaforeză, etc. Manifestări de dependență: scaune frecvente de consistență redusă sau crescută, crampe abdominale, colici abdominale, semne de deshidratare, balonare, flatulență, anorexie, cefalee, pierderi necontrolate de urină și de materii fecale, iritația pielii, durere, glob vezical, anurie, oligurie, disurie, hematurie, piurie, poliurie, etc. Surse de dificultate: alterarea mucoasei intestinale, vezicale, intoxicații alimentare, medicamentoase, stresul, obstrucția, infecția, situația de criză, schimbarea modului de viață sau a mediului ambiental, alterarea centrilor nervoși, tulburări de gândire, lipsa de cunoștințe, etc. Nevoia a se mișca și a-și menține o bună postură : 3.2. Dependența în satisfacerea nevoii: culegere de date despre modul în care pacientul își satisface nevoia. Probleme de dependență: imobilitate, hiperactivitate, necoordonarea mișcărilor, postură inadecvată, circulație inadecvată. Manifestări de dependență: dificultatea de a se mobiliza, diminuarea sau absența mișcărilor, anchiloze, atrofie musculară, spasme, ticuri, mânie, euforie, mișcări rapide și frecvente (mers și gestica), ataxie, convulsii, rigiditate musculară, deformări, dificultatea de a rămâne în poziție adecvată, cifoză, lordoză, scolioză, etc. Surse de dificultate: traumatisme, alterarea centrilor nervoși și a sistemului locomotor, tulburări de gândire, anxietate, deficit senzorial, drogurile, durerea, excesul de stimuli din mediu sau privare de stimuli, alcoolismul, condiții de muncă inadecvate, lipsa de cunoștințe, etc.
--	--	--	---

		Nevoia a dormi si a se odihni : 3.2. Dependența în satisfacerea nevoii: culegere de date despre modul în care pacientul își satisface nevoia. Probleme de dependență: insomnie, hipersomnie, disconfort/ incomoditate, fatigabilitate. Manifestări de dependență: dificultatea de a dormi, oboseala, iritabilitate, lentoare în comportamentele verbale și nonverbale, scăderea randamentului, diaforeza, dureri musculare, fațes palid, încercănat, astenie, scăderea T.A. și a pulsului, somnolență diurnă, etc. Surse de dificultate: leziuni cerebrale, constrângeri fizice, durerea, surmenajul, tulburările de gândire, situațiile de criză, anxietatea, stresul, temperatura inadecvată a mediului, zgomotul, eșecul profesional, conflicte sociale lipsa de cunoștințe, etc. Nevoia a se îmbrăca și a se dezbrăca : 3.2. Dependența în satisfacerea nevoii: culegere de date despre modul în care pacientul își satisface nevoia. Probleme de dependență: inabilitatea de a se îmbrăca și a se dezbrăca. Manifestări de dependență: dificultatea de a se îmbrăca și a se dezbrăca, refuzul de a se îmbrăca/dezbrăca, veșminte inadecvate, dificultatea de a-și păstra veșmintele curate, dezinteres pentru îmbrăcăminte, haine inconfortabile. Surse de dificultate: atingere fizică, constrângeri fizice, durere, tulburări de gândire, anxietate, stres, situații de criză, sărăcie, conflict de rol, eșec profesional, lipsa de cunoștințe, etc. Nevoia a-și menține temperatura în limite normale : 3.2. Dependența în satisfacerea nevoii: culegere de date despre modul în care pacientul își satisface nevoia. Probleme de dependență: hipertermie, hipotermie. Manifestări de dependență: temperatura corporală crescută (peste 38⁰ C) sau scăzută (sub 36⁰ C), frisoane, diminuarea sau creșterea pulsului și a T.A., senzație de frig sau de căldură, piele caldă sau rece, cefălee, agitație, roșeață sau paloare, cianoză, dezorientare, diaforeză, convulsii, halucinații, nevoia imperioasă de a dormi, dureri la nivelul regiunilor afectate, degerături/arsuri, etc. Surse de dificultate: atingere fizică, dereglări în funcționarea hipotalamusului, expuneri excesive la căldură sau la frig, anxietate, condiții de mediu inadecvate, îmbrăcăminte inadecvată, lipsa de cunoștințe, etc. Nevoia a fi curat, îngrijit și a-și proteja tegumentele :
--	--	--

			3.2. Dependența în satisfacerea nevoii: culegere de date despre modul în care pacientul își satisface nevoia. Probleme de dependență: murdăria, alterarea tegumentelor și fanerelor. Manifestări de dependență: piele murdara, leziuni la nivelul tegumentelor, semne de inflamație, fanere murdare (par gras, secreții nazale, prezența de tartru pe dinți), halenă, pediculoză, dezinteres pentru igiena corporală, edeme, leziuni de grataj, etc. Surse de dificultate: imobilizarea, constrângerile fizice, circulație inadecvată, tulburări de gândire, anxietate, stres, situații de criză, sărăcia, eșecul profesional, conflictul de rol, lipsa de cunoștințe, ignoranța. Nevoia a evita pericolele: 3.2. Dependența în satisfacerea nevoii: culegere de date despre modul în care pacientul își satisface nevoia. Probleme de dependență: vulnerabilitate față de pericole, atingerea integrității fizice sau psihologice sau amândurora. Manifestări de dependență: predispoziție la accidente, la infecții, la boli, surmenaj, depresie sau agresivitate, semne de inflamație, durere. Surse de dificultate: semne de insecuritate psihologică, tulburări de gândire, anxietate, stres, pierderea imaginii corporale, situația de criză, mediul insalubru, poluarea, condiții grele de muncă, sărăcia, promiscuitatea, lipsa de cunoștințe, deficit senzorial. Nevoia a se ocupa de propria realizare: 3.2. Dependența în satisfacerea nevoii: culegere de date despre modul în care pacientul își satisface nevoia. Probleme de dependență: devalorizarea, neputința. Manifestări de dependență: sentiment de inferioritate și de pierdere a imaginii de sine, dificultatea de a participa la activități obișnuite sau noi; dificultatea de a lua decizii și de a controla evenimentele, izolare, depresie sau agresivitate, sentiment de inutilitate, de respingere. Surse de dificultate: handicap fizic, alterarea unor funcții, constrângeri fizice, tulburări de gândire, anxietate, pierderea imaginii de sine, situație de criză, conflicte de rol, constrângeri din mediul social, lipsa de cunoștințe. Nevoia a acționa conform credințelor și valorilor sale: 3.2. Dependența în satisfacerea nevoii: culegere de date despre modul în care pacientul își satisface nevoia. Probleme de dependență: culpabilitate, frustrare.
--	--	--	---

		Manifestări de dependență: poziție umilă – mișcări lente, insomnie, plâns, autoînvinuire, depresie, manifestări de anxietate (tahicardie, piele rece, hiperventilație), agresivitate, senzație de pierdere a libertății, sentiment de inutilitate, etc. Surse de dificultate: atingere fizică, surmenaj, dureri, tulburări de gândire, anxietate, stres, pierderea – separarea, situațiile de criză, pierderea imaginii și a stimei de sine, eșecuri personale și profesionale, constrângeri familiale și sociale, lipsa de cunoștințe. Nevoia a se recrea: 3.2. Dependența în satisfacerea nevoii: culegere de date despre modul în care pacientul își satisface nevoia. Probleme de dependență: neplăcere, nemulțumire, deficit de diversificare a activităților recreative. Manifestări de dependență: tristețe, descurajare, plâns, diminuarea interesului, dificultatea de a se concentra, agresivitate, plictiseală, dezinteres față de sine, incapacitatea de desfășura activități recreative – privilegiate. Surse de dificultate: atingere fizică, surmenaj, durere, tulburări de gândire, anxietate, stres, pierderea – separarea, situația de criză, pierderea imaginii și a stimei de sine, neadaptarea la boală, singurătatea, pensionarea, lipsa de cunoștințe. Nevoia a învăța: 3.2. Dependența în satisfacerea nevoii: culegere de date despre modul în care pacientul își satisface nevoia. Probleme de dependență: ignoranța, deficitul de cunoștințe. Manifestări de dependență: insuficienta cunoaștere a bolii sale, a măsurilor preventive, a tratamentului, refuzul de a învăța, lipsa de receptivitate, tulburări de învățare, neînțelegerea informațiilor, lipsa interesului de a învăța, dificultatea de a învăța măsurile preventive și curative. Surse de dificultate: atingere fizică, handicap, durere, tulburări de gândire, anxietate, stres, pierdere – separare, situația de criză, mediul necunoscut, lipsa de educație, schimbarea rolului, lipsa de cunoștințe. 3.3. Elemente de supraveghere și intervenții specifice problemelor de dependență identificate la nevoile: a comunica; a respira; a mânca și a bea; a elimina; a se mișca și a-și păstra o bună postură; a dormi și a se odihni; a se îmbrăca și a se dezbrăca; a-și menține temperatura în limite
		C 3. Rezumă supravegherea și intervențiile

		specifice problemelor de dependență. C 4 Identifică etapele procesului de îngrijire (nursing). C 5. Aplică procesul de îngrijire (nursing). C 6. Stabilește gradul de autonomie / dependență a pacientului	normale; a fi curat, îngrijit, a-si proteja tegumentele; a evita pericolele; a acționa conform credințelor si valorilor sale; a se recrea; a învăța. 4.1. Etapele procesului de îngrijire: culegerea datelor, analiza si interpretarea datelor, planificarea intervențiilor, implementarea planului de intervenții, evaluarea. 4.2. Elementele cheie ale etapelor procesului de îngrijire (nursing). 4.2.1. Metode de culegere a datelor (observația, interviul); Surse de culegere a datelor (primare si secundare); clasificarea datelor (subiective, obiective, date fixe, date variabile). 4.2.2. Probleme de sănătate: clasificare (actuale, potențiale, colaborative), diagnosticele de nursing: definiție, formularea diagnosticului de nursing după modelul P.E.S., diagnostice NANDA; obiective: criterii de formulare (SPIRO), clasificarea obiectivelor (specifice, generale, comportamentale) 4.2.3. Intervenții: autonome, delegate, interdependente; tipuri de îngrijire (acută, cronică, recuperatorie); priorități de îngrijire. 4.2.4. Tipuri de planuri de îngrijire (nursing); metode de implementare; responsabilități manageriale. 4.2.5. Pași in procesul de evaluare: stabilirea criteriilor de evaluare / standardelor; compararea rezultatelor obținute cu standardele; totalizarea rezultatelor evaluării, identificarea nereușitelor; modificarea planului de intervenții. 5.1. Culegere de date prin diverse metode; clasificarea datelor culese pe sisteme funcționale de sănătate: percepția sănătății – gestionarea sănătății; nutriție si metabolism; eliminare; activitate – mișcare; odihnă – repaus; rol si relații; toleranța la stres; valori si credințe; percepția de sine; sexualitate – reproducere. 5.2. Diagnostice de nursing: tipuri de probleme identificate, priorități. 5.3. Planul de îngrijire: obiective adaptate resurselor pacientului si problemelor identificate; intervenții aplicate in funcție de priorități. 6.1. Bilanțul îngrijirilor aplicate. 6.1.a. Evidente: F.O. – evoluție; planul de nursing – rezultatele evaluării; 6.1.b. Starea pacientului: ameliorată, staționară, agravată; nivelul de independență/dependență; 6.1.c. Nevoile de bază: satisfăcute – pacient independent, nesatisfăcute – pacient dependent. 6.2. Bilanțul negativ: 6.2.a. Revizuirea etapelor procesului de îngrijire (nursing);
--	--	---	--

			6.2.b. Criterii de revizuire: identificarea cauzelor bilanțului negativ, reformularea obiectivelor, refacerea planului de îngrijire (nursing), evaluarea.
--	--	--	--

SUGESTII METODOLOGICE

Conținutul modulului este proiectat pentru un număr de 120 de ore pe an și se va desfășura astfel: 4 ore de teorie pe săptămână în semestrul I, timp de 15 săptămâni (60 de ore) și 60 de ore de pregătire practică, în semestrul I.

Pentru asigurarea continuității în predare, se recomandă ca fiecare nevoie să fie prezentată după următorul plan: definiția nevoii, independența în satisfacerea nevoii, factorii care influențează satisfacerea nevoii, manifestările de independență, dependența în satisfacerea nevoii (probleme de dependență, manifestări de dependență, surse de dificultate), elemente de supraveghere și intervenții specifice problemelor de dependență.

Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numărului de ore alocat fiecărei teme în funcție de: dificultatea temei, volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderile și abilitățile anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiți. Modulul FIINTA UMANA SI NURSING-UL trebuie parcurs în paralel cu modulele BAZELE ȘTIINȚEI NURSING-ULUI, TEHNICI DE NURSING SI INVESTIGAȚII ale căror conținuturi se completează și se întrepătrund asigurând o viziune holistică asupra ființei umane și nursing-ului.

Ca metode de predare/învățare se pot utiliza: expunerea, conversația, observația dirijată, simularea, discuția, lucrul în grup, studiul de caz și problematizarea care dezvoltă gândirea critică, creativitatea și toleranța față de punctele de vedere diferite. Se recomandă activități de învățare cu caracter practic-aplicativ: exerciții de identificare, studiu de caz, alcătuirea unui glosar cu termeni specifici nevoilor.

Pregătirea practică se va realiza în săli de demonstrație și stagii clinice în unități sanitare și va avea ca scop antrenarea elevilor într-un demers logic, sistematic, care să permită:

- aprecierea nevoilor persoanei îngrijite;
- determinarea obiectivelor de îngrijire;
- planificarea și implementarea intervențiilor specifice problemelor de dependență;
- evaluarea rezultatelor și reajustarea eventuală a unora din intervenții.

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare precizate în Standardul de Pregătire Profesională. Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. Pe parcursul modulului se realizează evaluarea formativă iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă pentru verificarea atingerii performanțelor. Ca instrumente de evaluare se pot folosi: teste de evaluare de tip itemi, întrebări structurate, rezolvarea de sarcini, gestionarea cazului.

Cadrele didactice care asigură pregătirea la acest modul își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul anului școlar.

Modulul 15: SEMIOLOGIE MEDICALĂ

☺ Notă introductivă

Modulul **SEMIOLOGIE MEDICALĂ**, face parte din pregătirea specifică din anul I, pentru calificarea: **asistent medical generalist**.

În modulul **SEMIOLOGIE MEDICALĂ**, se regăsesc abilitățile din unitatea de competență tehnică specializată **SEMIOLOGIE MEDICALĂ**.

Modulul are alocate 60 de ore din care 30 de ore teorie și 30 laborator tehnologic. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

Nr. crt.	Unitatea de competență	Competențe	Conținuturi tematice
15.	Semiologie medicala	C.1. Efectuează anamneza utilizând termenii medicali adecvați	1.1. Semne prin care se manifestă boala Semn fizic – semn obiectiv: definiție și exemple Simptom – semn subiectiv: definiție și exemple Sindrom - definiție și exemple 1.2. Componentelor anamnezei Abordarea bolnavului Date generale Motivele internării Istoricul bolii Antecedentele bolnavului : antecedente heredo-colaterale – antecedente personale fiziologice – antecedente personale patologice Condițiile de viață și de muncă 1.3. Termeni medicali în efectuarea anamnezei Cefalee, durere, vertij, extrasistole, amenoree, eructații, pirozis, epistaxis, echimoze, etc
		C. 2. Identifică și numește modificările observate la inspecția generală	2.1. Metode fizice de examen clinic Inspecția - condiții și mod de efectuare: general și pe aparate: respirator, digestiv, cardiovascular, renal Palparea - condiții și mod de efectuare pe aparate: respirator, digestiv, cardiovascular, renal Percuția - condiții și mod de efectuare pe aparate: respirator, digestiv, cardiovascular, renal Auscultația - condiții și mod de efectuare pe aparate: respirator, cardiovascular, 2.2. Modificări observabile la inspecția generală Atitudini și posturi: normală, pasivă, forțată (ortopneea, decubit lateral, decubit ventral, “cocoș de pușcă”, torticolis, opistotonus, alte poziții forțate). Faciesul: mitral, acromegalic, mixedematos, hipertiroidian, tetanic, peritoneal, parkinsonian, cush ingoid, lupic, ftizic, “de paieță”, “de mumie”, vultuos, “nas în șa”, aortic, rinofima, alte tipuri de facies. Modificări tegumentare de culoare pariditate, roșeață, cianoza, icterul, discromiile, leziuni elementare ale pielii,

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

			erupții cutanate, hemoragii cutanate, circulație venoasă colaterală superficială, edemul, tulburări trofice, ganglioni limfatici, noduli subcutanați. Statura (normală, nanism, gigantism) și tipul de constituție; clasificarea tipurilor de constituție Starea de nutriție (normală și modificări patologice) Starea de conștiență: torpoarea, obnubilarea, stupefarea, pierderea conștienței (sincopa, coma) Semne neurologice: echilibru static (proba Romberg), echilibru dinamic (tulburări de mers: spasmodic, „târât”, „cosit”, „stepat”, „rigid”, „dansant”, „talonat”, „ebrios”, „legănat”), motilitate voluntară (mișcări spontane, amplitudinea mișcării), coordonarea mișcărilor (ataxia cerebeloasă, ataxia tabetică), reflexe (reflexe cutanate, osteotendinoase, pupilare), sensibilitatea (tulburări de sensibilitate subiective și obiective), mișcări involuntare (tremurături, convulsii, fasciculații musculare, mișcări coreice, mioclonii, crampe funcționale, ticuri, trismus)
		C. 3. Analizează manifestările cauzate de diferite afecțiuni	3. 1. Simptome cheie Durerea, cefaleea, oboseala, vertijul, palpitațiile, febra 3. 2. Principale simptome pe aparate și sisteme Aparatul respirator (tusea, expectorația, dispneea, durerea toracică, hemoptizia) Aparatul cardio circulator (palpitațiile, dispneea, durerea precordială, edemele, alte simptome) Aparatul digestiv (greața, anorexia, vărsăturile, diareea, constipația, durerea) Aparatul renal (anuria, disuria, hematuria, poliuria, nicturia, durerea colicativă) Sistemul ganglionar: adenopatii Sistemul nervos (atitudini, echilibru static și dinamic, motilitate voluntară, reflexe, mișcări involuntare) 3. 3. Modificări observate în diferite sindroame Sindromul bronșitic, sindrom de condensare pulmonară, sindrom pleural, sindromul din astm bronșic, sindromul din cancerul bronho pulmonar, sindrom emfizematos, sindromul de insuficiență coronariană, sindromul de insuficiență cardiacă, sindromul clinic din hipertensiune cardiacă, sindroame pericardice, sindromul icteric, sindromul oclusiv intestinal, sindromul colestatic, sindroame urinare, sindroame anemice, sindroame hemoragice, sindrom de impregnare bacilară, neoplazică, sindrom meningeal, sindrom adenohipofizar.

☺ **Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modului:**

1. Efectuează anamneza utilizând termenii medicali adecvați.
2. Identifică și numește modificările observate la inspecția generală
3. Analizează manifestările cauzate de diferite afecțiuni

☺ **Tabelul de corelare a componentelor și conținuturilor**

Unitatea de competență: SEMIOLOGIE MEDICALĂ
(30 de ore din care 30 de ore de laborator tehnologic)

☺ **Sugestii metodice**

Conținutul modulului este proiectat pentru un număr de 60 de ore pe an și se va desfășura astfel: 2 ore / săptămână de instruire teoretică / semestrul I și 30 ore / semestrul I de laborator tehnologic. Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numărului de ore alocat fiecărei teme în funcție de dificultatea temei, volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderi și abilități anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiți. Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile.

Instruirea se va realiza în săli de demonstrație, unități sanitare cu o bună dotare materială. Instruirea în săli de demonstrație are o importanță deosebită în realizarea corespunzătoare a competențelor pentru viitorii asistenți medicali generaliști.

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul noțiunilor și activităților privind **SEMIOLOGIA MEDICALĂ**.

Se pot utiliza ca metode de învățare: expunerea, conversația, munca independentă, simularea, observația, exercițiul practic, discuțiile și lucrul în grup care stimulează spiritul critic și creativitatea, studiul de caz, dezbaterile, etc. Se va urmări aplicarea cunoștințelor la problemele reale, pentru a se putea ține cont în măsură mai mare de nevoile elevilor.

Resursele materiale trebuie să cuprindă o gamă cât mai variată: planșe, scheme, casete video, CD – uri, folii de retroproiector, manechin, etc.

Bibliografie: 1.Principii de medicină internă Harrison Editura Lider 1999

2.Semiologie medicală de bază C. Stancu Editura Junimea 1989

MODULUL 16: TEHNICI DE NURSING SI INVESTIGATII

Notă introductivă

Modulul TEHNICI DE NURSING SI INVESTIGATII face parte din pregătirea de bază din anul I, pentru calificarea: asistent medical generalist.

În modulul TEHNICI DE NURSING SI INVESTIGATII se regăsesc abilitățile din unitatea de competență tehnică de bază TEHNICI DE NURSING SI INVESTIGATII. Modulul are alocate 120 de ore, din care 60 de ore de teorie și 60 de ore de pregătire practică. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardul de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

- 16.1. Caracterizează tehnicile de nursing și investigațiile.
- 16.2. Asigură echipamentele și materialele necesare.
- 16.3. Pregătește pacientul pentru tehnici și investigații.
- 16.4. Aplică tehnicile de nursing și investigațiile.
- 16.5. Evaluează starea pacientului după efectuarea tehnicii și investigației.

Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență: **TEHNICI DE NURSING SI INVESTIGATII**
(120 ore din care 60 ore teorie și 60 ore pregătire practică)

Nr. crt.	UNITATEA DE COMPETENTA	COMPETENTE	CONTINUTURI
16.	TEHNICI DE NURSING SI INVESTIGATII	C 1. Caracterizează tehnicile de nursing și investigațiile.	1.0. Tehnici de nursing: 1.1. Asigurarea evidentei și mișcării bolnavilor: internarea, transferul, externarea. 1.2. Asigurarea condițiilor de igienă și confort: - patul și anexe sale, pregătirea patului; - schimbarea lenjeriei de pat cu bolnav în pat; - schimbarea lenjeriei de corp la bolnavul imobilizat, inconștient; - captarea dejecțiilor la bolnavul imobilizat; - observarea poziției bolnavului în pat: activă, pasivă, forțată (impusă de boală, tratament, proceduri); - schimbarea poziției bolnavului în pat, mobilizarea și transportul bolnavului; - alimentația bolnavului: activă, pasivă, artificială (enterală, parenterală, pe gastrostomă); calcularea rației alimentare, regimurile alimentare; 1.3. Măsurarea, notarea și reprezentarea grafică a funcțiilor vitale și vegetative: temperatură, puls, respirație, tensiune arterială, greutate și înălțime corporală, eliminări (diureză, scaun, spută, vărsături). 1.4. Efectuarea de sondaje, spălături, clisme: sondajul gastric și duodenal, vezical, spălătura oculară, auriculară, gastrică,

		vezicală si vaginală. 1.5. Îngrijirea plăgilor: pansamente, bandaje; principii de realizare a pansamentului si bandajului; timpii unui pansament; mijloace de fixare a pansamentului. 1.6. Puncția venoasă si capilară. 2.0. Investigatii 2.1. Recoltarea sângelui pentru examene de laborator: biochimice, hematologice, serologice, parazitologice. 2.2. Recoltarea urinei pentru examene biochimice, bacteriologice; recoltarea urinei din 24 de ore. 2.3. Recoltarea materiilor fecale pentru examene biochimice, bacteriologice si parazitologice. 2.4. Recoltarea sputei pentru examene citologice, bacteriologice 2.5. Recoltarea vărsăturilor pentru examene toxicologice. 2.6. Recoltarea secrețiilor purulente din leziuni deschise si din colecții închise (abcese, vezicule, pustule). 2.7. Recoltarea exudatului faringian. 2.8. Recoltarea secrețiilor oculare, otice, vaginale. 1.0. Echipamente si materiale pentru tehnicile de nursing. 1.1. Documente de evidență si mișcare: bilete de internare, transfer, externare, foaie zilnică de mișcare a bolnavilor internați, registru de intrări-ieșiri, foaia de observație. 1.2. Materiale pentru igiena si confort: lenjerie de pat si de corp, material de protecție a patului, auxiliare, obiecte de igienă, veselă, tacâmuri, ploscă, urinar, lighean, etc. 1.3. Instrumente si materiale pentru măsurarea si notarea funcțiilor vitale si vegetative: termometru, tensiometru, stetoscop biauricular, ceas cu secundar, balanță antropometrică, taliometru sau bandă metrică, cilindru gradat, tăviță renală, creioane colorate, foi de temperatură. 1.4. Instrumente si materiale pentru efectuarea de spălături, sondaje si clisme: sonde digestive, vezicale, cateter vezical, irigator, canulă, seringă Guyon, pâlnie, recipient cu picurător, comprese, tampoane, recipient cu lichidul de spălătură, tăviță renală, bazinet, urinar, tub de gaze. 1.5. Instrumente si materiale pentru igiena plăgilor: măsuță rulantă, trusă cu instrumente sterile, casoletă cu material textil steril, soluții dezinfectante, antiseptice, feși de tifon, leucoplast, soluții adezive, tăviță renală, material de protecție (mușama, aleză). 1.6. Instrumente si materiale pentru efectuarea puncției venoase si capilare: seringi si ace sterile, garou, lanțete, soluții si materiale dezinfectante, lame de sticla si lamele, recipiente.
	C 2. Asigură	2.0. Echipamente si materiale pentru investigații 2.1. Instrumente si materiale pentru recoltarea sângelui

		echipamentele si materialele necesare. pentru examene de laborator: seringi si ace sterile, soluții anticoagulante, soluții si materiale dezinfectante, balon sau flacon cu mediu de cultură, recipiente curate, uscate sau sterile, vacutainere pentru analizor, garou, tăviță renală, mănuși de cauciuc, câmp steril pentru hemocultură. 2.2. Instrumente si materiale pentru recoltarea urinei: sonde sterile, cateter vezical steril, recipiente curate, uscate sau sterile, mănuși de cauciuc. 2.3. Instrumente si materiale pentru recoltarea materiilor fecale: coprocultor cu mediu de cultură, sondă rectală sterilă, ploscă, materiale de igienă si protecție. 2.4. Materiale pentru recoltarea sputei: cutii Petri curate sau sterile, mască de tifon, materiale pentru toaleta cavității bucale după recoltare. 2.5. Materiale pentru recoltarea vărsăturilor: tăviță renală, recipient curat, uscat, materiale pentru toaleta cavității bucale după vărsătură. 2.6. Instrumente si materiale pentru recoltarea secrețiilor purulente: seringi si ace groase sterile, eprubete sterile cu tampoane montate pe porttampoane, soluții si materiale dezinfectante, lampă de spirt, mănuși. 2.7. Instrumente si materiale pentru recoltarea exudatului faringian: deschizător de gură, abexlang, eprubetă sterilă cu mediu de cultură, mască de tifon. 2.8. Instrumente si materiale pentru recoltarea secrețiilor otice, oculare, vaginale: specul auricular, valve vaginale, eprubete sterile, lame de sticlă.
	C 3. Pregătește pacientul pentru tehnici si investigații.	3.1. Pregătirea psihică a pacientului pentru tehnici si investigații de nursing: informarea, explicarea in termeni accesibili a tehnicii si investigației, obținerea consimțământului si a colaborării pacientului conștient, orientat; decizia si acordul implicit in cazul bolnavilor comatoși, inconștienți. 3.2. Pregătirea fizică a pacientului pentru tehnici si investigații de nursing: îmbrăcarea/dezbrăcarea pacientului, poziționarea adecvată, respectarea intimității si a pudorii, sistarea alimentației pe cale orală, dezinfecția tegumentului, toaleta regiunii, asigurarea confortului fizic.
	C16.4. Aplică tehnicile de nursing si investigațiile.	4.1. Priorități in executarea tehnicilor si investigațiilor de nursing: 4.1.a. Tehnici care asigura suportul vieții: hemostaza si îngrijirea plăgilor sângerânde, infectate; combaterea durerii șocogene; evacuarea conținutului gastric prin spălătură; efectuarea sondajului vezical in caz de retenție acută de urină, măsurarea funcțiilor vitale. 4.1.b. Tehnici care se executa dimineața cu bolnav á jeun: recoltările de sânge, urină, exudat faringian, spută; sondajul gastric si duodenal.

		C16.5. Evaluează starea pacientului după efectuarea tehnicii si investigației	4.1.c. Tehnici care asigură confortul: igiena, alimentarea, clisma evacuatoare, îndepărtarea corpurilor străini oculari si auriculari. 4.2. Efectuarea tehnicilor si investigațiilor de nursing: etape de execuție si timpi de execuție; motivarea gesturilor, norme de asepsie si antisepsie; norme de protecție si securitate a muncii. 5.1. Măsurarea eficacității tehnicii si investigației 5.1.1. Indicatori de măsurare a eficacității in funcție de tehnică si investigație. 5.1.2. Indicatori de apreciere a gradului de confort si de satisfacție a pacientului: facies, comportament, mobilitate, evoluția stării generale, reacțiile pacientului.
--	--	---	---

Sugestii metodologice

Conținutul modulului este proiectat pentru un număr de 120 de ore pe an și se va desfășura astfel: 4 ore de teorie pe săptămână în semestrul I, timp de 15 săptămâni (în total 60 de ore) predate de instructor si 60 de ore de pregătire practica pe semestrul I .

Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile. Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numărului de ore alocat fiecărei teme în funcție de: dificultatea temei, volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderile si abilitățile anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiți. Modulul TEHNICI DE NURSING SI INVESTIGATII trebuie parcurs în paralel cu modulul FIINTA UMANA SI NURSING-UL întrucât conținuturile se completează si se întrepătrund asigurând o viziune holistică asupra persoanei îngrijite si nursing-ului. Ca metode de predare/învățare se pot utiliza: expunerea, conversația, observația dirijată, demonstrația, exercițiul practic.

Pregătirea practică se va realiza în săli de demonstrații și stagii clinice în unități sanitare și va avea ca scop formarea deprinderilor corecte și a atitudinilor în efectuarea tehnicilor de nursing și investigațiilor. Activitatea cadrului didactic va fi complexă, centrată pe competențele ce trebuie atinse, iar aceea a elevului va consta în sarcini de lucru formulate corect pe competențele urmărite. Alegerea materialelor didactice se va face în strânsă corelație cu specificul metodelor didactice utilizate. Se recomandă folosirea unor mijloace de învățământ moderne și cât mai variate: retroproiector/ videoproiector, echipamente si materiale sanitare adecvate, fișe tehnice.

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare precizate în Standardul de Pregătire Profesională. Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. Pe parcursul modulului se realizează evaluarea formativă iar la sfârșitul lui evaluarea sumativă pentru verificarea atingerii performanțelor. Ca instrumente de evaluare se pot folosi: teste de evaluare de tip itemi, întrebări structurate, exerciții practice, fișe de evaluare chest-list, fișe de autoevaluare, fișe tehnice.

Cadrele didactice, care asigura pregătirea la acest modul, își stabilesc durata fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul anului școlar.

MODULUL 17 : ROTECTIE SI SECURITATE IN MUNCA

I. Nota introductiva

Modulul **Protectie si securitate in munca** face parte integranta din curriculumul ce are la baza standardul de pregatire profesionala in specialitatea **asistent medical generalist** si corespunde competentei specializate: **Protectie si securitate in munca**.

Modulul se efectueaza in semestrul I al anului I de studiu si are alocate un numar de 60 ore, din care 24 ore teorie si 36 ore laborator (aplicatii).

Nr. crt	Unitate de competenta	Competenta	Continuturi tematice
17.	Protectie si securitate in munca	C 1. Asigura securitatea in munca	Norme de protectie si securitate 1.1 norme PSI, 1.2 norme protectia muncii, 1.3 regulament de ordine interioara Riscuri 1.4 manipulare incorecta a instrumentarului/ aparaturii medicale(intepare,lovire,strivire,etc) 1.5 boli profesionale(prin pozitii incorecte,prin stres,prin contagiune) 1.6 probleme specifice sanatatii personalului(fumat ,alcoolism,abuz de droguri) 1.7 noxe profesionale (curenti de aer,umiditate,radiatii,zgomote si vibratii, suspensii de praf,substante chimice sau iritante) 1.8 mediu- conditii necorespunzatoare(de incalzire,aerisire,iluminat) Eficienta muncii 1.9 criterii de eficienta: timp de lucru; calitatea actelor de munca; numar asistati si mod de implicare/ solutionare in probleme de interes profesional (planuri aplicate si evaluate,tehnici performante);absenteism,incapacitate temporara de munca; 1.10satisfactie in munca: prezenta/absenta conflictelor;conflicte afective, interpersonale, individuale;conflict intergrupuri; cauze ale conflictelor(comunicare defectuoasa,scopuri diferite,ambiguitate organizationala,resurse umane si materiale limitate,statut profesional necorespunzator); solutionare conflicte : atitudini personale (evitare, colaborare, competitie, compromis, acomodare);atitudini la nivel organizational (negociere, conciliere

			si mediere)
		C.2 Evalueaza propri sanatate	Sanatate si disfunctionalitate 2.1 integrare profesionala: atributii,familiarizarea cu mediul de munca,drepturi si indatoriri,ierarhie profesionala; 2.2 competenta si caracteristici personale (cunostinte profesionale; vigilenta, disponibilitate,autocontrol; 2.3 dosar medical : vaccinari, controale medicale periodice; 2.4 stres si surmenaj:persoane vulnerabile; simptome;cauze;prevenire(imbunatatirea climatului de lucru-implicare,organizare si managemet);sprijin si incurajare;solicitari si raspunsuri ale managerului;perfectionare si oportunitati de dezvoltare;
		C 3. Aplica politica unitatii de prevenire a infectiilor intraspitalicesti	Conditii de baza ale prevenirii 3.1 circuite functionale (intrare/iesire personal; vizitatori; alimente;instrumentar medical;lenjerie,material moale;etc) 3.2 analiza costuri si beneficii ale prevenirii: costuri materiale si umane;resurse financiare si materiale;beneficii pentru unitate si pentru sanatatea personalului; Metode de prevenire 3.3 autoprotectie:spalare pe maini;pansamente ; asepsie,antisepsie; 3.4 igienizare:pamatuf,perii ,carpe, bureti, galeti, detergenti,etc; 3.5 izolare pacient (infectii intesinale,boli infectocontagioase; 3.6 evacuare reziduuri(seringi, ace, materiale utilizate);zone cu risc crescut:exemple(nou nascuti,sectii boli infectioase),managementul riscului,echipament de protectie; 3.7 dezinfectie (solutii, circumstante,conditii de eficienta)

Orele vor fi derulate pe parcursul a 15 saptamani, cate 2 ore/sapt. teorie ,
a 6 saptamani , cate 5 ore/sapt. aplicatii.

Curriculumul se va utiliza impreuna cu standardul de pregatire profesionala.

II . Lista competentelor specifice unitatii de competenta corespunzatoare modului:

1. Asigura securitatea in munca

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica
Calificarea: Asistent medical generalist
Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

2. **Evalueaza propria sanatate**
3. **Aplica politica unitatii de prevenire a infectiilor intraspitalicesti**

III. Tabelul de corelare a competentelor si continuturilor:

Unitate de competenta : PROTECTIE SI SECURITATE IN MUNCA

(60 ore , din care 30 ore aplicatii)

IV. Sugestii metodologice

Modulul **PROTECTIE SI SECURITATE IN MUNCA** poate fi parcurs independent.

Predarea modulului se face de catre asistentul medical cu modul de pedagogie.

In elaborarea **strategiei didactice** se va tine seama de urmatoarele principii ale invatamantului centrat pe elev si de abordarea unor metode de educatie a adultului:

- Elevul invata predominant descoperind, in timp ce profesorul il ghideaza;
- Elevul invata in mod activ;
- Lucreaza in mod cooperativ, in grupuri;
- Nu se limiteaza doar la sala de curs;
- I se permite sa se exprime in mod creativ;
- Gaseste motivatii intrinseci si valori in procesul experiential;
- Experimenteaza problemele in globalitatea lor, ca subiect matur.

a) Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza:

1. **activitati de predare - invatare** cu **caracter interactiv**: conversatia euristica, descoperirea inductiva si deductiva, expunerea;
2. Metodele traditionale de predare-invatare avantajeaza profesorul care devine expert asupra elevului pasiv (cu o motivatie extrinseca- recompense si competitie), ii ofera informatie “umpland vase goale”.

Se recomanda a fi utilizate **metode alternative**: brainstorming, problematizare, observatie dirijata, studiul de caz, lucrul in grup (“Bolul pestelui de aur”, “Caruselul”, “Bulgarele de zapada”), joc de rol.

3. **activitati de invatare** cu **caracter aplicativ**: fise de lucru, referate, eseuri, munca independenta;

De retinut! Orele de predare-invatare cuprind continuturi si aplicatii.

b) Evaluarea trebuie sa fie corelata cu criteriile de performanta si cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate in Standardul de pregatire profesionala, pentru a obtine acelasi nivel de performanta, indiferent de locul, momentul sau persoana care face evaluarea.

Ca **instrumente de evaluare** se pot folosi:

4. probe orale (intrebari, grup de discutii,)
5. test scris, fisa de lucru, referat, eseu cu numar de cuvinte prestabilit;
6. probe practice (studiu de caz, joc de rol).

Se recomanda urmatoarele **metode alternative de evaluare**: autoevaluarea, coevaluarea in grupul de lucru, analiza produselor(culegeri de date), observarea sistematica a elevilor .

Se evalueaza numai competentele din acest modul, evaluarea altor competente nefiind relevanta. O competenta se evalueaza in cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modulului, se poate aprecia nivelul de atingere a competentelor printr-o evaluare:

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

- *formativa (continua,ritmica, pe secvente mici),*
- *sumativa, cumulativa (verificari parțiale, pe secvente mai mari) .*

Cadrele didactice, care asigura pregătirea la acest modul , isi stabilesc numarul de ore alocate fiecărei teme , durata evaluării, numarul de reevaluări (cel puțin egal cu numarul orelor alocate săptămânal) si distributia acestora pe parcursul perioadei de studiu.

c) Sugestii cu privire la aplicatii (laborator)

1. Aplicatiile se vor realiza in sali de curs, unitati medicale si scolare, urmarindu-se aplicarea cunostintelor la probleme reale.
2. Vor fi utilizate metode de stimulare a creativitatii ca:
 - brainstorming;
 - sinectica;
 - metoda 6-3-5;
 - Phillips 6-6;
 - discutii panel;
3. Exemple de teme pentru aplicatii:
 - “Ce ar trebui sa spuna managerul in timpul dialogului de primire/instruire a noului angajat?”
(Integrare profesionala - seminar de discutii/joc de rol)
 - “Autoevaluare” (Criterii de eficienta si satisfactie profesionala- lucru individual)
 - “Aplicarea Scalei de evaluarea stresului (Sursa:Lemon-materiale de educatie in nursing,Vol.10)

d) Resursele materiale trebuie sa cuprinda o gama cat mai variata : casete video, CD-uri, folii de retroproiector,culegeri de date ,etc.

De retinut! Se recomanda parcurgerea temelor din curriculum sa se faca in ordinea stabilita in tabelul de corelare a competentelor cu continuturile.

V.Sugestii bibliografice

1. American Nurses Association – Codul pentru nurse ,1985
2. ANR,Grup national de etica (autor colectiv)-Cod de etica pentru asistenti medicali,
Bucuresti,1998
3. ANR,Grup national de etica (autor colectiv)-Glosar de etica in nursing,
Bucuresti,1998
4. ANR,Grup national de etica (autor colectiv)-Ghid de etica in nursing pentru
asistenti medicali,Bucuresti,2001
5. Dutescu,B. -Etos in medicina ,Editura Medicala, Bucuresti,1979
6. Fry,.Sara,T.-Etica in practica nursingului-ghid pentru luarea deciziilor in etica,
ICN,1994
7. Jurnalul de nursing , Nursing -revista editata de ANR (colectia 1990-2006)
8. Lemon-Materiale de educatie in nursing, OMS-Regional Office for Europe,
Copenhaga, 1996
9. Marin,Gh.-Pledoarie pentru respect,Editura Albatros,1978
10. Miron,A.- Etica aplicata, Editura Alternative,1995
11. Nicolau,S.-Bioetica-Manual pentru invatamantul universitar si preuniversitar de
specialitate-Editura Universul,Bucuresti,1998
12. Scripcaru,Gh.,Ciornea,T.- Deontologie medicala,Editura medicala, 1979

Modulul 18: ADMINISTRAREA MEDICAMENTELOR

☆ Nota introductiva

Modulul **ADMINISTRAREA MEDICAMENTELOR** face parte din pregătirea specifică din anul II, pentru calificarea : **asistent medical generalist**.

În modulul **ADMINISTRAREA MEDICAMENTELOR** se regăsesc abilitățile din unitatea de competență specializată **ADMINISTRAREA MEDICAMENTELOR**. Modulul are alocate 60 de ore din care 30 de ore teorie și 30 ore pregătire practică. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională. Programă școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

✧ Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului :

1. Identifică medicamentele prescrise.
2. Pregătește materialele și medicamentele în vederea administrării.
3. Pregătește bolnavul.
4. Administrează medicamentele.
5. Urmărește evoluția bolnavului după administrare.

Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență : **ADMINISTRAREA MEDICAMENTELOR**
(60 de ore din care 30 de ore teorie și 30 de ore pregătire practică)

Nr. crt.	Unitate de competență	Competențe	Conținuturi
18.	Administrarea medicamentelor	C. 1. Identifică medicamentele prescrise C. 2. Pregătește materialele și medicamentele în vederea administrării	1. Aspectul calitativ al medicamentului : culoare, aspect, forma de prezentare, concentrație, termen de valabilitate 2. Prescripția medicală : rețeta, condica, foaie de observație 1. Document medical : condica, rețeta, etc 2. Cai de administrare : orală, percutanată, respiratorie, parenterală, etc. Materiale de unică folosință ; cu termen de valabilitate 3. Condiții de asept și antisepsie : spălarea mâinilor, utilizarea manusilor de cauciuc, etc.
		C. 3. Pregătește bolnavul C. 4. Administrează	1. Informarea pacientului : conversație, confirmarea acceptului 2. Reacții induse : durere, căldură, modificarea gustului, alte senzații 3. Poziție pacient : adaptată cailor de administrare 4. Testare sensibilitate : interviu cu pacientul 1. Orar și doză : indicate de medic prin documente

		medicamentele	medicale (condica, reteta, foaie de observatie) 2. Cai de administrare : orala, percutanata, respiratorie, parenterala, pe suprafata mucoaselor si a tegumentelor 3. Norme de asepsie si antisepsie : spalarea mainilor, folosirea manusilor de cauciuc, materiale de unica folosinta, etc. 4. Incompatibilitate intre medicamentele indicate
		C. 5. Urmareste evolutia bolnavului	1.Efecte terapeutice ale medicamentului observabile: Facies, postura, functii vitale, comportament. 2. Reactii adverse : tegumentare, pe mucoase, modificarea functiilor vitale; anuntarea medicului 3. Restrictii impuse de administrarea unor medicamente : dieta, adictii (alcool, cafea, tutun), mobilizare

❖ Sugestii metodologice

Modulul **ADMINISTRAREA MEDICAMENTELOR** poate fi parcurs in mod independent.

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul notiunilor si activitatilor privind **ADMINISTRAREA MEDICAMENTELOR**.

Continutul modulului este proiectat pentru un numar de 60 de ore pe an si se va desfasura astfel: 2 ore/saptamana de teorie - maistru instructor / semestrul II si 30 de ore / semestrul II de pregatire practica (stagiul clinic). Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numarului de ore alocate fiecarei teme in functie de : dificultatea temei, volumul si nivelul de cunostinte, deprinderi si abilitati anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiti. Se recomanda ca parcurgerea temelor din programa sa se faca in ordinea stabilita in tabelul de corelare a competentelor cu continuturile.

In elaborarea strategiei didactice, profesorul va trebui sa tina seama de urmatoarele principii moderne ale educatiei.

- elevii invata cand fac ceva si cand sunt implicati activ in procesul de invatare
- elevii au stiluri diferite de invatare
- elevii participa cu cunostintele lor dobandite anterior, la procesul de invatare
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea , analizarea informatiilor vechi cu cele noi si pentru ordonarea lor.

Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza activitati de invatare cu caracter interactiv. Se recomanda urmatoarele metode: observatia, descoperirea, demonstratia, problematizarea, fisa de lucru, proiectul, planul de ingrijire, dar si activitati de invatare cu caracter practic aplicativ precum : scheme, fise de lucru, planuri de ingrijire, simulari.

Pregatirea practica se va realiza in sali de demonstratie, unitati sanitare cu o buna dotare materiala. Instruirea in sali de demonstratie are o importanta deosebita in realizarea corespunzatoare a competentelor pentru viitorii „asistenti medicali generalisti”.

Se pot utiliza ca metode de invatare: expunerea, conversatia, munca independenta, simularea, observatia, exercitiul, studiul de caz,dezbaterile, discutiile si lucrul in grup care stimuleaza spiritul critic si creativitatea. Stagiul clinic se va desfasura sub indrumarea directa a specialistilor, urmarindu-se aplicarea cunostintelor la probleme reale, existente.

Resursele materiale trebuie sa cuprinda o gama cat mai variata: planse, scheme, casete video, CD-uri, folii de retroproiector, manechin, instrumentar si materiale sanitare diverse.

Evaluarea trebuie sa fie corelata cu criteriile de performanta si cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate in Standardul de Pregatire Profesionala.

Modul de evaluare are in vedere nivelul de pregatire pe care trebuie sa-l demonstreze elevul. Indiferent de locul, momentul si persoana care face evaluarea, SPP-ul stabileste un nivel national comun de performanta, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregatire.

Se evalueaza numai competentele din acest modul, evaluarea altor competente nefiind relevanta. O competenta se evalueaza in cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modulului se realizeaza evaluarea formativa, iar la sfarsitul lui se realizeaza evaluarea sumativa, pentru verificarea atingerii competentelor.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale (intrebari), test scris, probe practice (demonstratie, studiu de caz – plan de ingrijire).

Cadrele didactice, care asigura pregatirea la acest modul isi stabilesc durata evaluarii fiecărei competente, numarul de reevaluări si distributia acestora pe parcursul anului scolar.

ANUL AL II LEA

MODULUL 19: COMUNICARE ÎN LIMBA MODERNĂ

❖ Notă introductivă

Modulul **COMUNICARE ÎN LIMBA MODERNĂ** face parte din pregătirea anului II, școala postliceală, pentru calificarea **asistent medical generalist**.

În modulul **COMUNICARE ÎN LIMBA MODERNĂ** se regăsesc abilitățile din unitatea de competență **COMUNICARE ÎN LIMBA MODERNĂ**. Modulul are alocate 120 de ore din care 48 de ore teorie și 72 de ore de laborator tehnologic. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

❖ Lista competențelor specifice unitatii de competenta corespunzatoare modulului:

1. Obține informații prin receptarea de mesaje orale, legate de îndeplinirea de sarcini de serviciu, în contexte profesionale semnificative
2. Obține informații prin receptarea de mesaje scrise specializate, legate de îndeplinirea de sarcini de serviciu, în contexte profesionale
3. Exprima mesaje orale în limbaj complex, în contexte profesionale semnificative, în scopul îndeplinirii de sarcini de serviciu
4. Elaborează mesaje scrise specializate, în contexte profesionale semnificative, în scopul îndeplinirii de sarcini de serviciu
5. Participa la interacțiuni orale și în scris legate de îndeplinirea de sarcini de serviciu, în contexte profesionale semnificative

❖ Tabel de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență: **COMUNICARE ÎN LIMBA MODERNĂ** (120 de ore din care 72 de ore laborator tehnologic)

Nr crt	Unitatea de competență	Competențe	Conținuturi
1.	Comunicare în limba modernă	C.1. Obține informații prin receptarea de mesaje orale, legate de îndeplinirea de sarcini de serviciu, în contexte profesionale semnificative	1. Tipuri de informații: - informații, inclusiv numerice, pe teme profesionale: instrucțiuni, solicitări, întrebări, explicații; - informații factuale, inclusiv numerice, privind specificații de procese, produse și servicii; - opinii, puncte de vedere, atitudini (pro, contra, neutră), priorități. 2. Surse și tipuri de mesaje orale: - mesaje, formale și informale directe, emise clienți, colegi sau de cei din jur; - discursuri, rapoarte, conferințe (inclusiv video-conferințe); - prezentări (formale / informale) de produse / servicii; - transmisiuni radio și TV, anunțuri publice; - conversații telefonice, inclusiv mesaje telefonice înregistrate.
		C.2. Obține	1. Tipuri de texte:

		informații prin receptarea de mesaje scrise specializate, legate de îndeplinirea de sarcini de serviciu, în contexte profesionale semnificative	- documente profesionale specifice specializării: manuale, rapoarte, reclame, oferte, fișe tehnice; - texte de popularizare pe teme profesionale: articole de presă, prezentări, reclame, anunțuri; - texte cu conținut operațional profesional: corespondență, faxuri, circulare, formulare, instrucțiuni cereri, reclamații, procese verbale. 2. Tipuri de informații scrise: - elemente cheie din documente relevante; - informații factuale, inclusiv numerice, relativ complexe, pe teme de interes comun; - informații profesionale: instrucțiuni, explicații, date tehnice ale unor produse și servicii, evaluări; - date privind: materii prime, materiale și produse finite, operații și procese tehnologice.
		C.3. Exprimă mesaje orale în limbaj complex, în contexte profesionale semnificative, în scopul îndeplinirii de sarcini de serviciu	1. Tipuri de informații: - informații factuale, idei, opinii; - instrucțiuni, explicații, detalii de operare, sfaturi; descrieri și specificații de obiecte, procese, operații. 2. Tipuri de discurs: - discuții profesionale formale și informale. - prezentări. - scurte rapoarte profesionale. 3. Moduri de comunicare: - față în față, individual sau în grup; - la telefon, robot telefonic.
		C.4. Elaborează mesaje scrise specializate, în contexte profesionale semnificative, în scopul îndeplinirii de sarcini de serviciu	1. Tipuri și formate de documente și texte funcționale: - formulare și alte documente specifice specializării (facturi, facturi pro-forma, oferte, fișe tehnice, fișe de evidență, fișe de producție, documente de evidență, specificații, evaluări); - corespondență profesională: scrisori, note circulare, faxuri, mesaje (inclusiv e-mail); - dări de seamă, procese verbale, minute, referate, rapoarte. - formate formale; - formate informale. 2. Tipuri de informații: - informații factuale de specialitate (inclusiv descrieri și date tehnice), despre produse și servicii; - aranjamente și instrucțiuni de serviciu; - idei, opinii, puncte de vedere; - raportări privind desfășurarea unor evenimente, ședințe, procese. 3. Teme specifice: - organizarea locului de muncă; - operații, activități și procese de producție; - calitatea serviciilor / produselor.
		C.5. Participă la interacțiuni orale și în scris legate de îndeplinirea de	1. Discuții profesionale: - situații sociale și profesionale formale și informale; - interviuri individuale sau în grup; - întâlniri formale / informale profesionale de rutină, activități

		sarcini de serviciu, în contexte profesionale semnificative	profesionale zilnice. 2. Comunicare telefonică: - contacte de rutină cu colegi, subalterni, superiori, în activități profesionale zilnice; - comunicări formale / informale cu parteneri și clienți; - interviuri telefonice individuale. 3. Corespondență profesională: - formală și informală, legată de sarcini de serviciu; - în interiorul organizației: cu subalterni, cu colegi, cu superiori; - în afara organizației: cu clienți, cu parteneri, cu potențiali clienți / parteneri.
--	--	---	---

❖ Condiții de aplicare didactică și de evaluare

Modulul **COMUNICARE ÎN LIMBA MODERNĂ** va fi parcurs cu aceleași conținuturi la toate calificările de nivel 3 avansat fiind dezvoltat pe baza unei unități de competență pentru abilități cheie. Parcurgerea conținuturilor se va face în ordinea prezentată în tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor, dar abordarea acestora trebuie să fie flexibilă, diferențiată ținând cont de nivelul inițial de pregătire.

Conținuturile se vor exemplifica în funcție de domeniul profesional, respectiv informațiile, mesajele orale sau scrise în limbă străină exersate vor corespunde domeniului profesional, respectiv – *Sanatate și asistentă pedagogică*.

În elaborarea strategiei didactice, pentru modulul **COMUNICARE ÎN LIMBA MODERNĂ** profesorul va trebui să țină seama de următoarele principii moderne ale educației:

- elevii învață când fac ceva și când sunt implicați activ în procesul de învățare
- elevii au stiluri diferite de învățare
- elevii participă cu cunoștințele lor, dobândite anterior, la procesul de învățare
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea informațiilor vechi cu cele noi și pentru ordonarea lor

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter interactiv. Se recomandă următoarele metode: conversația, jocul de rol, simularea, proiectul.

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate în Standardul de pregătire profesională.

Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. O competență se evaluează în cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modulului se realizează evaluare formativă, iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă, pentru verificarea atingerii competențelor.

❖ Sugestii metodologice

Conținutul modulului este proiectat pentru un număr de 120 de ore pe an și se va desfășura astfel: 2 ore de teorie/ săptămână/ an și 3 ore de laborator tehnologic/ săptămână/an. Profesorii au libertatea de a decide asupra numărului de ore alocate fiecărei teme în funcție de: dificultatea temei, volumul și nivelul de cunoștințe anterioare ale elevilor, dotarea cu material didactic, ritmul de înțelegere și asimilare a cunoștințelor și formarea deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiți.

Nivelul de pregătire este realizat corespunzător dacă sunt îndeplinite criteriile de performanță ce pot fi atinse numai dacă în procesul de învățământ sunt asigurate condițiile de aplicabilitate descrise în standard.

Domeniul: Sanatate și asistentă pedagogică

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Școala Postliceală, Nivel 3 avansat

MODULUL II: MANAGEMENT ȘI LEGISLAȚIE SANITARĂ

☞ Notă introductivă

Modulul **MANAGEMENT ȘI LEGISLAȚIE SANITARĂ** face parte din pregătirea specifică din anul II, pentru calificarea: **asistent medical generalist**.

În modulul **MANAGEMENT ȘI LEGISLAȚIE SANITARĂ** se regăsesc abilitățile din unitatea de competență tehnică specializată **MANAGEMENT ȘI LEGISLAȚIE SANITARĂ**. Modulul are alocate 24 de ore teorie și 36 de ore de laborator tehnologic. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

☞ Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modului:

1. Precizează principiile managementului general
2. Identifică politicile și sistemele de sănătate
3. Analizează caracteristicile managementului sanitar
4. Aplică legislația sanitară

☞ Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență: MANAGEMENT ȘI LEGISLAȚIE SANITARĂ (60 de ore din care 36 de ore de laborator tehnologic).

Nr. Crt.	Unitate de competență	Competențe	Conținuturi
1	MANAGEMENT ȘI LEGISLAȚIE SANITARĂ	C.1. Precizează principiile managementului general.	4. Management general: 4.1. Definiție, motivarea existenței managementului, funcțiile managementului (după Henri Fayol - planificare, organizare, conducere și control), principii generale ale conducerii. 4.2. Abilități necesare managerului, rolurile managerului (interpersonale, informaționale, decizionale). 4.3. Factori implicați direct în desfășurarea activității: competența, autoritatea (surse ale autorității, tipuri de autoritate în management), responsabilitatea, delegarea autorității (principii, variabile care influențează gradul de delegare), tipuri și mecanisme de luare a deciziei. 4.4. Sistemul de informații: (structuri formale și informale). 4.5. Comunicarea managerială. 4.6. Management organizațional (definiție și obiectiv, activități, organizații formale și informale, parametri de caracterizare a organizației, componentele principale ale organizației, cultura organizațională, managementul echipei, stresul organizațional), managementul timpului de lucru (folosirea eficientă a timpului, stabilirea obiectivelor și priorităților, instrumente utilizate, metode de raționalizare a timpului), managementul schimbării (tipuri de schimbare, metode/abordări după Mintzberg, strategii clasice ale procesului schimbării). 5. Etapele procesului de management: 5.1. Planificarea: definiție, noțiuni de bază în utilizarea planificării, tipuri de planificare (strategică, tactică, operațională). 5.2. Organizarea: împărțirea sarcinilor și aplicarea mecanismelor de coordonare. 5.3. Dirijarea: coordonarea personalului. Modele de gestiune a resurselor umane, funcțiile gestiunii resurselor umane (recrutarea și selecția, formarea și dezvoltarea, evaluarea randamentului și performanței, remunerare). 5.4. Controlul: evaluarea rezultatelor și atingerii obiectivelor. 5.5. Dezvoltarea performanței. 5.6. Schimbarea.
		C.2. Identifică politicile și sistemele de sănătate.	1. Tipologiile și caracteristicile sistemelor de sănătate: 1.1. Relația sănătate-boală-îngrijiri de sănătate, servicii de sănătate, furnizori de servicii de sănătate, beneficiari de servicii de sănătate, definirea sistemelor de sănătate, performanța sistemelor de sănătate, eficiența sistemelor de sănătate, modele de sisteme de sănătate. 2. Principiile economiei sanitare: 2.1. Noțiuni și termeni de bază privind definiția și particularitățile economiei sanitare, sistemul pieței libere, piața îngrijirilor de sănătate (beneficiar, furnizor, administrația de sănătate), cumpărarea și contractarea serviciilor (practica independentă a asistentului medical, pachetul de servicii de îngrijiri de sănătate furnizate de asistentul medical), evaluarea economică a

			îngrijirilor de sănătate (analiza cost-eficacitate, analiza cost-beneficiu, analiza cost-utilitate, analiza echității în finanțarea serviciilor publice de sănătate). 2.2. Finanțarea serviciilor de sănătate, mecanisme de alocare a resurselor, mecanisme de plată (plata per serviciu, plata bazată pe diagnostic, capitația, bugetul global, salariul, plata după timpul lucrat), principii de realizare a sistemelor de plată. 3. Reforma sistemelor de sănătate: 3.1. Principii pe care se bazează reformele sistemelor de sănătate, scopurile și obiectivele reformelor, stabilirea priorităților, criterii de evaluare în compararea reformelor din diferite țări (coerența SIS, universalitatea asigurării cu servicii, caracterul cuprinzător al serviciilor, limitarea costurilor cu menținerea calității îngrijirilor de sănătate). 3.2. Reforma sistemului de sănătate din România, priorități: descentralizarea SIS, modificarea metodelor de planificare și gestionare, accesibilitate largă, dezvoltarea serviciilor de sănătate comunitare, dezvoltarea serviciilor preventive bazate pe factorii de risc prevalenți, îmbunătățirea sistemului de formare a personalului de sănătate.
		C.3. Analizează caracteristicile managementului sanitar.	1. Managementul serviciilor sociale și de sănătate: 1.1. Definiție, scopul și obiectivele, funcțiile, roluri manageriale, unitățile medico-sanitare ca organizații, nivelurile îngrijirilor de sănătate (primar, secundar și terțiar). 1.2. Leadership în îngrijirile de sănătate. 2. Domeniile de aplicare a managementului sanitar: management strategic și financiar în organizațiile de sănătate, managementul calității serviciilor de sănătate, managementul timpului, managementul resurselor umane, managementul stresului. 3. Managementul sanitar pe cele trei nivele ale sistemului de îngrijiri de sănătate: 3.1. Managementul serviciilor de îngrijiri primare de sănătate: serviciul de primire al pacienților, modul de organizare al îngrijirilor primare de sănătate (cabinetele de medicina de familie, cabinetele stomatologice, cabinetele de specialitate private, îngrijirile de sănătate comunitare și îngrijirile la domiciliu), înregistrările medicale, sistemul informațional, interrelațiile profesionale. 3.2. Managementul serviciilor de îngrijiri secundare de sănătate: spitalul ca organizație (scopurile generale, structura, componente, tipuri, circuitul bolnavului, roluri), finanțarea spitalului (spitalul public/non-profit, spitalul privat/pentru profit, parteneriatul public-privat), aprecierea performanței unui spital (indicatori de eficiență pentru paturile de spital, indicatori financiari, indicatori ai calității serviciilor, satisfacția pacientului), alte unități medicale și medico-sociale cu paturi (centre de îngrijire și asistență pentru copii, vârstnici, persoane cu handicap, unități medico-sociale). 3.3. <u>Nivelul terțiar</u>: unități medicale de înaltă performanță, profesioniști de sănătate, tipuri de servicii.

		C.4. Aplică legislația sanitară.	1. Noțiuni de drept medical: 1.1. Definiție, noțiuni despre stat și drept, izvoare de drept medical (Constituția României, legi organice și ordinare, hotărârile de guvern, ordine de ministru, actele cu caracter normativ elaborate de O.A.M.M.R.), drepturile și obligațiile cetățenilor, asistența medicală acordată populației, asistența socială, drepturile pacienților. 1.2. Domenii medicale cu reglementări speciale: medicina muncii, sănătatea mintală, activitatea de medicină legală, medicina experimentală, transplantul de organe și țesuturi. 2. Legislația privind organizarea și funcționarea sistemului de asigurări sociale de sănătate: asigurările sociale de sănătate, casele de asigurări sociale de sănătate, administrația de sănătate publică, drepturile și obligațiile asiguraților, furnizorii de servicii de sănătate 2.1. O.U. nr. 150/2002 modificată și completată prin actele ulterioare succesive. 2.2. Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății. 3. Principalele acte normative care reglementează exercitarea profesiei în domeniul îngrijirilor de sănătate: 3.1. Formarea profesională (H.G. 458/2000, Legea nr. 307/2004, Ord. M.E.C. nr. 4104/2001), învățământ post-bază (Ord. M.S.F. Nr. 66/2002, Ord. M.S.F. Nr. 93/2003, Ord. M.S.F. nr. 716/2002, programul Național de Educație Medicală Continuă a O.A.M.M.R.), 3.2. Autorizarea (Ord. M.S. nr. 979/2004), acreditarea (Ord. Nr. 868/2001), atestarea și reatestarea profesională (Ord. M.S. nr. 501/2005, H.G. nr. 970/2004). 3.3. Desfășurarea activității: codul muncii (Legea nr. 53/2003), criterii specifice de ocupare a funcțiilor și gradelor sau treptelor profesionale (H.G. nr. 511/1999, H.G. nr. 844/2002), standarde, competențe, atribuții (Ord. M.S. nr. 560/1999), evaluarea performanțelor (H.G. 150/1999, H.G. 414/2000), salarizare (Legea nr. 125/2005). 3.4. Asociații profesionale (Statutul și Regulamentul O.A.M.M.R., Codul de etică și deontologie profesională al O.A.M.M.R.), asociații sindicale (contractul colectiv de muncă).
--	--	--	--

Condiții de aplicabilitate didactică și de evaluare

Modulul **MANAGEMENT ȘI LEGISLAȚIE SANITARĂ** poate fi parcurs în mod independent.

În elaborarea strategiei didactice, profesorul va trebui să țină seama de următoarele principii moderne ale educației:

- elevii învață când fac ceva și când sunt implicați în mod activ în procesul de învățare;
- elevii au stiluri diferite de învățare;
- elevii participă cu cunoștințele lor dobândite anterior, la procesul de învățare;
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea, analizarea informațiilor vechi cu cele noi și pentru ordonarea lor.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter interactiv. Se recomandă următoarele metode: observația, descoperirea, demonstrația, problematizarea, dezbaterile, proiectul.

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter practic aplicativ: experimentul de cercetare, modele explicative (scheme, reprezentări grafice, algoritmizarea (algoritmi de recunoaștere, algoritmi optimali, scheme de desfășurare), studiul de caz, proiectul, turul galeriei.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi probe orale (chestionarea), probe scrise (test, referat), probe practice (studiu de caz - problema de sănătate, poster, proiect).

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate în Standardul de Pregătire Profesională.

Modul de evaluare are în vedere nivelul de pregătire pe care trebuie să-l demonstreze elevul. Indiferent de locul, momentul și persoana care face evaluarea, SPP-ul stabilește un nivel național comun de performanță, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregătire.

Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. O competență se evaluează în cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modului se realizează evaluarea formativă, iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă, pentru verificarea atingerii competențelor.

Cadrele didactice, care asigură pregătirea la acest modul, își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul anului școlar.

Se recomandă următoarele metode alternative de evaluare: autoevaluarea, coevaluarea în grupul de lucru, observarea sistematică a comportamentului elevilor care permite evaluarea conceptelor, a atitudinilor față de o sarcină dată și a comunicării, tema în casă, investigația.

Sugestii metodologice

Conținutul modului este proiectat pentru un număr de 60 de ore pe an și se va desfășura astfel: 2 ore/săptămână de instruire teoretică/semestrul I și 3 ore/săptămână de laborator tehnologic/semestrul I. Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numărului de ore alocate fiecărei teme în funcție de: dificultatea temei, volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderi și abilități anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiți. Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile.

Instruirea se va realiza în cabinete și laboratoare cu o bună dotare materială. Instruirea în laboratoare are o importanță deosebită în realizarea corespunzătoare a competențelor pentru viitorii "asistenți medicali generaliști".

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul noțiunilor și activităților privind **MANAGEMENT ȘI LEGISLAȚIE SANITARĂ**.

Se pot utiliza ca metode de învățare: expunerea, conversația, munca independentă, simularea, observația, exercițiul, discuțiile și lucrul în grup care stimulează spiritul critic și creativitatea, studiul de caz, proiectul, etc. se va urmări aplicarea cunoștințelor la problemele reale, pentru a se putea ține cont în măsură mai mare de nevoile elevilor.

Resursele materiale trebuie să conțină o gamă cât mai variată: modele, casete video, filme, diapozitive, planșe, desene, folii de retroproiector, CD-uri, computer, soft, etc.

Bibliografie recomandată:

3.	Dan Enăchescu, Mihai Gr. Marcu - "Sănătate publică și management sanitar", Ed. ALL, 1994, 1995, 1997, 1998
4.	Cristian Vlădescu (coordonator) - "Managementul serviciilor de sănătate" - Ed. Expert, 2000
5.	European Trening Foundation SJEP 9628 - "Management sanitar" - Ovidius University Press, Constanța, 1998
6.	Liviu Cocora - "Legislație medicală și socială" - Ed. Universității "Lucian Blaga" din Sibiu, 2004
7.	Monitorul Oficial al României

MODULUL III: EPIDEMIOLOGIE ȘI SĂNĂTATE PUBLICĂ

☞ Notă introductivă

Modulul **EPIDEMIOLOGIE ȘI SĂNĂTATE PUBLICĂ** face parte din pregătirea specifică din anul II, pentru calificarea: **asistent medical generalist**.

În modulul **EPIDEMIOLOGIE ȘI SĂNĂTATE PUBLICĂ** se regăsesc abilitățile din unitatea de competență tehnică specializată **EPIDEMIOLOGIE ȘI SĂNĂTATE PUBLICĂ**. Modulul are alocate 24 de ore teorie și 36 de ore de laborator tehnologic. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

☞ Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modului:

1. Descrie conceptele de bază ale epidemiologiei.
2. Explică starea de sănătate și caracteristicile sănătății publice.
3. Monitorizează starea de sănătate.
4. Măsoară și analizează morbiditatea.
5. Aplică programe de sănătate publică..

☞ Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență: **EPIDEMIOLOGIE ȘI SĂNĂTATE PUBLICĂ** (60 de ore din care 36 de ore de laborator tehnologic).

Nr. Crt.	Unitate de competență	Competențe	Conținuturi
1	EPIDEMIOLOGIE ȘI SĂNĂTATE PUBLICĂ	C.1. Descrie conceptele de bază ale epidemiologiei.	6. Noțiuni de bază ale epidemiologiei: 6.1. Definire, obiectul preocupărilor (grupurile populaționale - populație țintă de referință, grup particular de bolnavi). 6.2. Obiective: descrierea distribuției bolilor/factorilor de risc în populațiile umane, explicarea etiologiei bolilor/modului de transmitere a acestora, predicția în legătură cu numărul probabil al bolilor, fundamentarea programelor de prevenire și combatere a bolilor/ameliorare a serviciilor de sănătate. 6.3. Domenii de aplicare: în sănătatea publică, în medicina clinică. 6.4. Nivelele cercetării epidemiologice: nivelul cunoașterii (cercetarea fundamentală) și nivelul intervenției (cercetarea aplicativă). 7. Caracterul cauzal al unor asociații. 7.1. Termenul de inferențe (generalizări) de tip cauzal elemente luate în considerație în cazul asocierii epidemiologice, relația de cauzalitate dintre un factor și boală (argumente: forța asociației, consistența asociației, specificitatea, relația temporală, relația tip doză-efect, plauzibilitatea, coerența, insuficiența altor explicații, dovada experimentală). 7.2. Strategia bazată pe factori de risc comuni mai multor boli, strategia ecologică. 8. Epidemiologia bolilor infecțioase: 8.1. Procesul epidemic, clasificarea epidemiologică a bolilor infecțioase, activitatea și asistența antiepidemică. 8.2. Supravegherea epidemiologică (infecții digestive, infecții aerogene, zooantroponoze, parazitoze, infecția HIV/SIDA, infecții nozocomiale). 9. Caracteristicile epidemiologiei bolilor cronice: 9.1. Distribuția și determinanții bolilor cronice în populații diferite, controlul problemelor cronice de sănătate, metode folosite de epidemiologie. 9.2. Anchetele epidemiologice (descriptive, analitice, experimentale și operaționale), screening-ul și studiile de prevalență.
		C.2. Explică starea de sănătate și caracteristicile sănătății publice.	1. Modele de sănătate publică: 1.1. Modelul epidemiologic Denver (starea de sănătate influențată de biologia umană, mediu, comportament și serviciile de sănătate). 1.2. Modelul integrat al stării de sănătate (starea de sănătate influențată de sărăcie, factori sociali, stilul

		de viață, șomajul, locuințele nesănătoase, poluarea mediului, nivelul de educație). 1.3. Modelul stării de sănătate, a determinantilor și a intervențiilor (determinanți direcți - fumatul, nutriția, alcoolul, consumul de droguri, accesul la apă potabilă, sanitația, habitatul, violența mai ales în familie, accesul la îngrijiri de sănătate și determinanți indirecti - produsul intern brut, distribuția veniturilor între județe/în interiorul județului, sărăcia, modificările climei, factori socio-demografici, educația, situațiile de criză). 1.4. Conceptul "structură-proces-rezultate" de analiză a determinantilor sănătății în relație cu calitatea vieții. 2. Managementul datelor și al informațiilor medicale. Managementul sistemelor de informații. 2.1. Definiție, concepte, tipuri de informații (clasificarea după sursă, după natură, după nivelul managerial, după temporalitate, după frecvența de colectare, după utilizare, după format, după apariție, după tip). 2.2. Calitatea datelor (relevanța, corectitudinea, exhaustivitatea, încrederea în sursa informației), metode de comunicare a informației (față în față, scrisă, vizuală, orală, electronică), instrumente, analiza și interpretarea datelor. 3. Probleme de sănătate publică: 3.1. Determinanții majori ai principalelor probleme de sănătate și condiționarea lor, asocierea determinantilor în producerea efectului (boală, deces), relația dintre determinanți. 3.2. Calitatea vieții și organizarea serviciilor de sănătate (tipuri de modele de cercetare a calității vieții - generale, individualizate, specifice bolii, indicatori sintetici - indicii dezvoltării umane, indicii disparității între sexe, indicii participării femeii, indicii sărăciei).
	C.3. Monitorizează starea de sănătate.	1. Indicatori utilizați în monitorizarea stării de sănătate a comunității: 1.1. Propuși de U.E. (indicatori ai stării de sănătate, indicatori ai stilului de viață, indicatori de caracterizare a condițiilor de viață și muncă, protecția sănătății, caracteristici demografice și sociale); 1.2. Propuși de O.M.S. - strategia "Sănătatea pentru toți în secolul XXI", îngrijirile de sănătate (nursingul) în contextul strategiei "Sănătate XXI". 1.3. Strategia națională de sănătate publică: starea de sănătate a populației, politica de sănătate a guvernului, principii directoare, scopul și obiectivele strategiei naționale de sănătate publică, domenii

			prioritare de intervenție (boli netransmisibile, boli transmisibile, sănătatea mintală, sănătatea familiei, servicii preventive, implementare, monitorizare, evaluare, statistica populației, dinamica populației, (concepte, măsurarea natalității și fertilității, ani potențiali de viață pierduți, anii de viață ajustați cu incapacitatea, măsurarea mortalității infantile). 2. Metode de monitorizare a stării de sănătate bazate pe rate demografice: 2.1. Statistica populației (numărul, repartitia teritorială, ponderea în mediul urban/rural, densitatea, structura pe sexe, structura pe grupe de vârstă). 2.2. Dinamica populației (concepte, măsurarea natalității și fertilității, ani potențiali de viață pierduți, anii de viață ajustați cu incapacitatea, măsurarea mortalității infantile, măsurarea mortalității generale și specifice). 2.3. Implicațiile statisticii și dinamicii populației pentru serviciile de sănătate.
		C.4. Măsoară și analizează morbiditatea.	1. Morbiditatea și tipurile de morbiditate: supravegherea bolilor acute și cronice (caracteristici comune și diferențiate), definiția morbidității, co-morbiditatea, utilizarea morbidității în studiile epidemiologice descriptive. 2. Măsurarea morbidității observate: 2.1. Determinarea factoriilor de risc ca precursori ai bolilor, calcularea relației dintre factorii de risc și boală, abordarea transversală și abordarea longitudinală, populația la risc. 2.2. Abordarea morbidității observate: unitatea de observare = evenimentul (cazul de îmbolnăvire, persoana bolnavă) și aspectul morbidității = fenomenul (incidența, prevalența, morbiditatea cu ITM, morbiditatea cu invaliditate, morbiditatea spitalizată, mortalitatea specifică, morbiditatea individuală - pe contingent, morbiditatea succesivă - în dinamică), sursa datelor și informațiilor (date de rutină și date obținute prin studii speciale - cercetări, screening, anchete medicale). 3. Indicatorii de morbiditate: 3.1. Incidența, prevalența, morbiditatea spitalizată, morbiditatea cu incapacitate de muncă, indici de structură pentru incidență/prevalență - obiective, formule de calcul, reprezentări grafice. 3.2. Conceptul de vizualizare a informațiilor referitoare la sănătate (aplicabil la nivelul individului, familiei, comunității, cu evaluări la nivel regional și național) - descriere cantitativă și evaluare cantitativă a aspectelor multidimensionale ale sănătății într-o

		populație (gruparea informațiilor - starea de boală și deteriorarea sănătății, sistemul de îngrijiri de sănătate, caracteristicile socio-culturale, determinanții de mediu, alimentația și nutriția), metodologia de ierarhizare și scala standardizată (sistemul de decile), construirea tabelor și reprezentarea grafică a datelor, comparări între evoluția aspectelor din diferite perioade, evoluția fenomenelor pe zone, relevanța pentru implementarea unor programe de sănătate.
	C.5. Aplică programe de sănătate publică.	1. Inițierea: 1.1. Prezentarea situației existente, (elemente de biostatistică, analiza statistică, reprezentarea grafică a informațiilor, utilizarea software-ului specializat). 1.2. Identificarea problemelor, descrierea priorităților și formularea problemei de sănătate. 1.3. Specificarea participanților și colaboratorilor, stabilirea populației țintă și a beneficiarilor, durata programului. 1.4. Oportunități și constrângeri 2. Planificarea: 2.1. Scop, obiective (generale, intermediare, specifice, operaționale), rezultate așteptate. 3. Implementarea: 3.1. Instrumente urmărite, organizarea implementării (resurse umane, materiale, financiare, informaționale). 3.2. Structura organizațională, responsabilități, planul activităților. 3.3. Estimarea bugetului, monitorizare. 4. Evaluarea: indicatori de monitorizare, criterii și norme utile în control și evaluare, evaluări parțiale, evaluare finală, concluzii și propuneri.

Condiții de aplicabilitate didactică și de evaluare

Modulul **EPIDEMIOLOGIE ȘI SĂNĂTATE PUBLICĂ** poate fi parcurs în mod independent.

În elaborarea strategiei didactice, profesorul va trebui să țină seama de următoarele principii

• moderne ale educației:

- elevii învață când fac ceva și când sunt implicați în mod activ în procesul de învățare;
- elevii au stiluri diferite de învățare;
- elevii participă cu cunoștințele lor dobândite anterior, la procesul de învățare;
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea, analizarea informațiilor vechi cu cele noi și pentru ordonarea lor.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter interactiv. se recomandă următoarele metode: observația, descoperirea, demonstrația, problematizarea, dezbateră, proiectul.

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter practic aplicativ: experimentul de cercetare, modele explicative (scheme, reprezentări grafice, algoritmizarea (algoritmi de recunoaștere, algoritmi optimali, scheme de desfășurare), studiul de caz, proiectul, turul galeriei.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi probe orale (chestionarea), probe scrise (test, referat), probe practice (studiu de caz - problema de sănătate, poster, proiect).

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate în Standardul de Pregătire Profesională.

Modul de evaluare are în vedere nivelul de pregătire pe care trebuie să-l demonstreze elevul. Indiferent de locul, momentul și persoana care face evaluarea, SPP-ul stabilește un nivel național comun de performanță, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregătire.

Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. O competență se evaluează în cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modului se realizează evaluarea formativă, iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă, pentru verificarea atingerii competențelor.

Cadrele didactice, care asigură pregătirea la acest modul, își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul anului școlar.

Se recomandă următoarele metode alternative de evaluare: autoevaluarea, coevaluarea în grupul de lucru, observarea sistematică a comportamentului elevilor care permite evaluarea conceptelor, a atitudinilor față de o sarcină dată și a comunicării, tema în casă, investigația.

Sugestii metodologice

Conținutul modului este proiectat pentru un număr de 60 de ore pe an și se va desfășura astfel: 2 ore/săptămână de teorie/semestru II și 3 ore/săptămână de laborator tehnologic /semestru II. Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numărului de ore alocate fiecărei teme în funcție de: dificultatea temei, volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderi și abilități anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiți. Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile.

Instruirea se va realiza în cabinete și laboratoare cu o bună dotare materială. Instruirea în laboratoare are o importanță deosebită în realizarea corespunzătoare a competențelor pentru viitorii "asistenți medicali generaliști".

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul noțiunilor și activităților privind **EPIDEMIOLOGIE ȘI SĂNĂTATE PUBLICĂ**.

Se pot utiliza ca metode de învățare: expunerea, conversația, munca independentă, simularea, observația, exercițiul, discuțiile și lucrul în grup care stimulează spiritul critic și creativitatea, studiul de caz, proiectul, etc. se va urmări aplicarea cunoștințelor la problemele reale, pentru a se putea ține cont în măsură mai mare de nevoile elevilor.

Resursele materiale trebuie să conțină o gamă cât mai variată: modele, casete video, filme, diapozitive, planșe, desene, folii de retroproiector, CD-uri, computer plus soft specializat de prelucrarea datelor biostatistice, etc.

Bibliografie recomandată:

8. Dan Enăchescu, Mihai Gr. Marcu - "Sănătate publică și management sanitar", Ed. ALL, 1994, 1995, 1997, 1998
9. Aurelia Marcu, Mihai Gr. Marcu, Anca-Gabriela Vitcu - "Metode utilizate în monitorizarea stării de sănătate" - Ed. Institutului de Sănătate Publică București, 2002

10. Beaglehole, R. Bonita, T. Kjellstrom - "Bazele epidemiologiei" - Editura ALL, 1997
11. E. Măgureanu, C. Bususioc, C. Bocârnea - "Practica epidemiologică în bolile transmisibile" - Ed. Medicală, 1988
12. Strategia națională de sănătate publică - Document elaborat pentru Ministerul Sănătății de către Centrul pentru Politici și Servicii de Sănătate, în cadrul împrumutului Băncii Mondiale, Iunie 2004

Modulul 22: PRINCIPII DE BAZA ALE CERCETARII

❖ Nota introductiva

Modulul **PRINCIPII DE BAZA ALE CERCETARII** face parte din pregătirea specifică din anul II, pentru calificarea **asistent medical generalist**.

În modulul **PRINCIPII DE BAZA ALE CERCETARII** se regăsesc abilități din unitatea de competență specializată **PRINCIPII DE BAZA ALE CERCETARII**. Modulul are alocate 60 ore din care 24 ore de teorie și 36 ore de pregătire practică. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională. Programă școlară se va utiliza împreună cu standardele de pregătire profesională specifică calificării.

❖ Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

1. Argumentează importanța cercetării științifice.
2. Explică noțiunile de metodologie și metoda, tehnica, procedee și instrumente de investigare.
3. Utilizează etapele unei cercetări științifice.

❖ Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență: PRINCIPII DE BAZA ALE CERCETARII
(60 ore din care 24 ore de teorie și 36 ore de pregătire practică)

Nr. crt.	Unitatea de competență	Competențe	Conținuturi
22.	Principii de bază ale cercetării	C.1. Argumentează importanța cercetării științifice	1. Caracteristicile cunoașterii comune: caracterul iluzoriu, caracterul pasional, caracterul contradictoriu, caracterul limitat. 2. Postulatele cunoașterii științifice: principiul realismului, principiul determinismului, principiul cognoscibilității, principiul regularității. 3. Concepte și termeni: teorie, ipoteză, variabile, date cantitative și calitative.
		C.2. Explică noțiunile de metodologie și metoda, tehnica, procedee și instrumente de investigare științifică.	1. Principii metodologice: unitatea dintre teoretic și empiric, unitatea dintre înțelegere și explicativ, unitatea dintre cantitativ și calitativ, unitatea dintre judecățile constatative și cele evaluative.

		C.3. Utilizeaza etapele unei cercetari stiintifice	1. Etape: definirea problemei, selectarea bibliografiei, formularea ipotezei, alegerea planului de cercetare, efectuarea cercetarii, interpretarea rezultatelor, redactarea raportului final, comunicarea concluziilor cercetarii.
--	--	--	--

❖ Sugestii metodologice

Modulul „**PRINCIPII DE BAZA ALE CERCETARII**” poate fi parcurs in mod independent.

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul notiunilor si activitatilor privind „**PRINCIPII DE BAZA ALE CERCETARII**”.

Continutul modulului este proiectat pentru 60 ore pe an si se va desfasura astfel: 2 ore /saptamana teorie / semestrul II si 36 ore / semestrul II de pregatire practica (stagiul clinic).

Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numarului de ore alocat fiecarei teme in functie de: dificultatea temei, volumul si nivelul de cunostinte, deprinderi si abilitati anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiti.

Se recomanda ca parcurgerea temelor din programa sa se faca in ordinea stabilita in tabelul de corelare a competentelor cu continuturile.

In elaborarea strategiei didactice profesorul va trebui sa tina seama de urmatoarele principii moderne de educatie:

- elevii invata cand fac ceva si cand sunt implicati activ in procesul de invatare
- elevii au stiluri diferite de invatare
- elevii participa cu cunostintele lor dobandite anterior, la procesul de invatare
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea, analiza informatiilor vechi cu cele noi si pentru ordonarea lor

Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza activitati de invatare cu caracter interactiv recomandandu-se urmatoarele metode: observatia, descoperirea, demonstratia, problematizarea, fisa de lucru, proiectul dar si activitati de invatare cu caracter practic aplicativ precum: scheme, fise de lucru, simulari.

Pregatirea practica se va realiza in sali de demonstratie si unitati sanitare cu o buna dotare materiala. Instruirea in sali de demonstratie are o importanta deosebita in realizarea corespunzatoare a competentelor pentru viitori „asistenti medicali generalisti”.

Se pot utiliza ca metode de invatare: expunerea, conversatia, munca independenta, simularea, exercitiul, studiul de caz, dezbaterile, discutiile si lucrul in grup, care stimuleaza spiritul critic si creativitatea. Stagiul clinic se va desfasura sub indrumarea directa a specialistilor, urmarindu-se aplicarea cunostintelor la probleme reale, existente.

Resursele materiale trebuie sa cuprinda o gama cat mai variata: planse, scheme, casete video, C.D – uri, folii de retroproiector, carti, reviste, etc.

Evaluarea trebuie sa fie corelata cu criteriile de performanta si cu tipul probelor de evaluare care sunt prezentate in Standardul de Pregatire Profesionala.

Modul de evaluare are in vedere nivelul de pregatire care trebuie sa-l demonstreze elevul. Indiferent de locul, momentul si persoana care face evaluarea, SPP-ul stabileste un nivel national, comun de performanta, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregatire.

Se evalueaza numai competentele din acest modul, evaluarea altor competente nefiind relevanta. O competenta se evalueaza in cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modulului se realizeaza evaluarea formativa, iar la sfarsitul lui se realizeaza evaluarea sumativa, pentru verificarea atingerii competentelor.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale (intrebări), test scris, probe practice (studiu de caz, problematizare).

Cadrele didactice, care asigura pregatirea la acest modul isi stabilesc durata evaluarii fiecărei competente, numarul de reevaluări și distributia acestora pe parcursul anului școlar.

Liceul "Radu Miron" Vaslui

Modulul 23: PNEUMOLOGIE SI NURSING SPECIFIC

❖ Nota introductiva

Modulul **PNEUMOLOGIE SI NURSING SPECIFIC** face parte din pregătirea specifică din anul II, pentru calificarea **asistent medical generalist**.

În modulul **PNEUMOLOGIE SI NURSING SPECIFIC** se regăsesc abilități din unitatea de competență specializată **PNEUMOLOGIE SI NURSING SPECIFIC**. Modulul are alocate 120 ore din care 60 ore de teorie și 60 ore de pregătire practică. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională. Programă școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

❖ Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

1. Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor aparatului respirator.
2. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacienții cu afecțiuni ale aparatului respirator.
3. Elaborează planul de îngrijire (planul nursing).
4. Aplică intervențiile proprii și delegate planificate.
5. Evaluează îndeplinirea obiectivelor stabilite în planul de îngrijire.

❖ Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență: PNEUMOLOGIE SI NURSING SPECIFIC
(120 ore din care 60 ore de teorie și 60 ore de pregătire practică)

Nr. crt.	Unitatea de competență	Competențe	Conținuturi
23.	Pneumologie și nursing specific	C.1. Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor aparatului respirator.	1. Semnele și simptomele afecțiunilor aparatului respirator: tuse, expectorație, dispnee, ortopnee, cianoza, junghi toracici, modificări toracice, febră. 2. Principalele afecțiuni respiratorii: bronșite, pneumonii, BPOC, astm bronșic, TBC, pneumotorax, cancer pulmonar (definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații,

			principii de tratament).
		C.2. Identifica problemele de dependenta si stabileste diagnosticele de ingrijire (nursing) la pacientii cu afectiuni ale aparatului respirator.	1. Culegere de date prin: interviu, observatie clinica, cercetare documente medicale, discutii cu echipa de ingrijire si apartinatorii. 2. Analiza si sinteza informatiilor : 2.1. Manifestari de independenta 2.2. Manifestari de dependenta 2.3. Surse de dificultate 3. Probleme de dependenta si diagnostice de ingrijire (nursing) : alterarea vocii, dispnee, obstructia cailor aeriene, comunicare ineficace, durere, hipertermie, vulnerabilitate, risc de accidente, risc de infectie.
		C.3. Elaboreaza planul de ingrijire (planul nursing)	1. Obiectivul nursing : specificitate, performanta, implicare, realism, observabilitate. 2. Prioritati de ingrijire : mentinerea functiilor viatale, supravegherea starii de constienta, supravegherea functiilor vegetative, profilaxia infectiilor, prevenirea complicatiilor. 3. Interventii: 3.1. Interventii proprii: comunicare, hidratare, alimentare, mobilizare, igiena, profilaxie, educatie. 3.2. Interventii delegate: pregatirea pentru investigatii si analize si ingrijirea dupa efectuarea acestora, administrarea tratamentului general si local.
		C.4. Aplica interventiile proprii si delegate.	1. Resurse materiale: 1.1. Instrumente: aparatura pentru oxigenoterapie, seringi, ace, stetoscop, tensiometru, termometru. 1.2. Materiale : placute Petrii, scupatori, solutii antiseptice, trusa perfuzie, solutii perfuzabile, inhalante, aerosoli, medicamente, etc. 2. Metode si mijloace de pregatirea pacientului : 2.1. Pregatirea psihica : explicatii, informare, asigurarea confortului psihic. 2.2. Pregatirea fizica : pozitie adecvata, igiena, etc.

			3. Interventii specifice : dezobstruarea cailor aeriene, aspirarea secretiilor oso-faringiene, oxigenoterapie, tapotaj, tuse asistata, inhalatii, instilatii, gargarisme, drenaj postural, recoltari sputa, punctie pluerala, etc.
		C.5. Evalueaza rezultatele ingrijirilor aplicate	1. Obiective stabilite : 1.1 Realizate : manifestari de dependenta absente sau ameliorate 1.2. Nerealizate : manifestari de dependenta care se mentin. 2. Restructurarea planului de ingrijire : 2.1. Reformularea obiectivelor : adaptate la capacitatile fizice ale pacientului. 2.2. Planificarea interventiilor : adecvate manifestarilor de dependenta prezente in evolutia pacientului.

❖ Sugestii metodologice

Modulul „PNEUMOLOGIE SI NURSING SPECIFIC” poate fi parcurs in mod independent.

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul notiunilor si activitatilor privind „PNEUMOLOGIA SI NURSING SPECIFIC”.

Continutul modulului este proiectat pentru 120 ore pe an si se va desfasura astfel: 5 ore /saptamana de teorie din care 2 ore medic si 3 ore maistru instructor/semestrul I si 60 ore /semestrul I de pregatire practica (stagiu clinic).

Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numarului de ore alocat fiecarei teme in functie de: dificultatea temei, volumul si nivelul de cunostinte, deprinderi si abilitati anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiti.

Se recomanda ca parcurgerea temelor din programa sa se faca in ordinea stabilita in tabelul de corelare a competentelor cu continuturile.

In elaborarea strategiei didactice, profesorul va trebui sa tina seama de urmatoarele principii moderne ale educatiei:

- elevii invata cand fac ceva si cand sunt implicati activ in procesul de invatare;
- elevii au stiluri diferite de invatare ;
- elevii participa cu cunostintele lor dobandite anterior, la procesul de invatare ;
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea, analizarea informatiilor vechi cu cele noi si pentru ordonarea lor.

Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza activitati de invatare cu caracter interactiv, recomandandu-se urmatoarele metode: observatia, descoperirea, demonstratia, problematizarea, fisa de lucru, proiectul, planul de ingrijire, dar si activitati de invatare cu caracter practic aplicativ: scheme, fise de lucru, planuri de ingrijire, simulari.

Pregatirea practica se va realiza in sali de demonstratie, unitati sanitare cu o buna dotare materiala. Instruirea in sali de demonstratie are o importanta deosebita in realizarea corespunzatoare a competentelor pentru viitorii “asistenti medicali generalisti”.

Se pot utiliza ca metode de invatare: expunerea, conversatia, munca independenta, simularea, exercitiul, studiul de caz, dezbaterile, discutiile si lucrul in grup, care stimuleaza spiritul critic si creativitatea. Stagiul clinic se va desfasura sub indrumarea directa a specialistilor, urmarindu-se aplicarea cunostintelor la probleme reale, existente.

Resursele materiale trebuie sa cuprinda o gama cat mai variata: planse, scheme, casete video, C.D – uri, folii de retroproiector, manechin, instrumentar si materiale sanitare diverse (atele, brancarda. Fesi, comprese, etc.)

Evaluarea trebuie sa fie corelata cu criteriile de performanta si cu tipul probelor de evaluare care sunt prezentate in Standardul de Pregatire Profesionala.

Modul de evaluare are in vedere nivelul de pregatire care trebuie sa-l demonstreze elevul. Indiferent de locul, momentul si persoana care face evaluarea, SPP-ul stabileste un nivel national, comun de performanta, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregatire.

Se evalueaza numai competentele din acest modul, evaluarea altor competente nefiind relevanta. O competenta se evalueaza in cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modulului se realizeaza evaluarea formativa, iar la sfarsitul lui se realizeaza evaluarea sumativa, pentru verificarea atingerii competentelor.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale (intrebări), probe practice (demonstratie, studiu de caz – plan de ingrijire).

Cadrele didactice, care asigura pregatirea la acest modul isi stabilesc durata evaluarii fiecărei competente, numarul de reevaluări si distributia acestora pe parcursul anului scolar.

Modulul VI : CARDIOLOGIE SI PARTICULARITATILE DE INGRIJIRE

Nota introductiva

Modulul **CARDIOLOGIE SI PARTICULARITATILE DE INGRIJIRE** face parte din pregătirea specifică din anul II, pentru calificarea : asistent medical generalist.

În **modulul CARDIOLOGIE SI PARTICULARITATILE DE ÎNGRIJIRE** se regăsesc abilitățile din unitățile de competență tehnică specializată **CARDIOLOGIE SI PARTICULARITATILE DE ÎNGRIJIRE**

Modulul are alocate 120 de ore din care 60 de ore teorie și 60 de ore stagiul clinic.

Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardelor de pregătire profesională .

Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

1. Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor cardiovasculare
2. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticul de îngrijire(nursing) la pacienții cu afecțiuni cardiovasculare .
3. Elaborează planul de îngrijire (nursing).
4. Aplică intervențiile proprii și delegate .
5. Evaluează rezultatele obținute .

Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență : CARDIOLOGIE SI PARTICULARITATILE DE INGRIJIRE (120 ore din care 60 de ore teorie și 60 de ore stagiul clinic).

Nr. crt	Unitate de comp.	Competențe	Conținuturi/ca și titlul de lecție (tematici)
1	Cardiologie	C 1 Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor cardi-vasculare	1. Semnele și simptomele prezente în afecțiunile cardiovasculare : 1.1. Simptome funcționale : dispnee(cardiacă,de efort, decubit, paroxistică),durere(precordială,extracardiacă, cardiacă) palpitații, cianoza ,puls(frecvență, ritm,amplitudine), T.A, cianoza, febra. Simptome din partea altor aparate : respirator(tusea cardiacă , hemoptizia),digestive (greturi , varsături, balonare ,ascită , hepatomegalie), nervos (cefalee, amețeli,tulburări vizuale și auditive, tulburări de echilibru), accidente motorii trecătoare sau definitive (afazii, paralizii, hemiplegii). 1.2. Semne fizice :culoarea tegumentelor și mucoaselor,poziția bolnavului (ortopnee, genu-pectorală) ,anorexie tisulară,

Domeniul: Sanătate și asistență pedagogică

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Școala Postliceală, Nivel 3 avansat

		astenie, anxietate, tulburari de diureza ,dansul arterial, turgescenta venelor jugulare, bombarea abdomenului,socul apexian, freamatele, zgomotele, sufluri, tulburari de ritm. 2. Principalele afectiuni cadiovasculare: 2.1 Endocarditile: bacteriene si neobacteriene (definitie ,etiopatogenie, simptome, forme clinice,investigatii, evolutie, prognostic, tratament, profilaxie). 2.2 Afectiunile valvulare: stenoza mitrala, insuficienta mitrala, insuficienta aortica, stenoza aortica , alte cardiopatii valvulare (definitie, etiopatogenie, simptome, forme clinice, investigatii, complicatii,evolutie, tratament). 2.3 Bolile miocardului (definitie, etiopatogenie, simptome, investigatii, evolutie, tratament). 2.4 Bolile pericardului :pericardita acuta ,pericardita cronica constrictiva, mediastinopericardita, revarsatele pericardice neinflamatorii(definitie, etiopatogenie, simptome, investigatii, evolutie, tratament). 2.5 Bolile congenitale ale inimii: cardiopatii congenitale necianogene, cianogene(definitie,simptome, tratament) 2.6 Tulburarile ritmului cardiac: aritmiile sinuzale ,ectopice, tulburari in conducerea stimulilor(definitie, etiopatogenie, simptome, investigatii, tratament). 2.7 Bolile arterelor coronare : cardiopatiile ischemice,angina pectorala,infarctul miocardic, sindromul intermediar (definitie etiopatogenie, simptome, evolutie, investigatii, tratament, profilaxie). 2.8 Insuficienta cardiaca : stanga acuta si cronica, insuficienta cardiaca dreapta acuta si cronica, cordul pulmonar cronic, insuficienta cardiaca globala(definitie,etiopatogenie,clasificare, simptome, complicatii, investigatii ,evolutie,tratament) 2.9 Hipertensiunea arteriala (clasificare, etiopatogenie, simptome, complicatii, investigatii, evolutie, tratament, profilaxie) 2.10 Hipotensiunea arteriala esentiala, simptomatice, ortostatice (definitie, clasificare, simptome, investigatii, tratament) 2.11 Socul:definitie, etiopatogenie, clasificare, fiziopatologie, simptome, investigatii, tratament, profilaxie). 2.12 Sincopa si lesinul: definitie, etiopatogenie, simptome, prim ajutor, tratament. 2.13 Moartea subita: etiopatogenie, simptome, tratament. 2.14 Ateroscleroza: definitie, etiopatogenie, simptome, complicatii, tratament , profilaxie. 2.15 Anevrismele arteriale: boli functionale ale arterelor periferice, boli organice ale arterelor periferice(definitie, tablou clinic, etiologie, investigatii, evolutie, prognostic tratament). 2.16Bolile venelor: tromboflebita, varicele (definitie, etiopatogenie, simptome, evolutie, tratament)
	C.2. Identifica problemele de dependenta si stabileste diagnosticul de ingrijire (nursing) la pacientii cu afectiuni cardiovasculare	

		C.3. Elaboreaza planul de ingrijire (nursing) C. 4. Aplica interventiile proprii si delegate	1.Culegerea de date(date subiective/obiective) prin diverse metode: interviu (direct – indirect, cu intrebari inchise/deschise), observatie, cercetare documente medicale (foaie de observatie clinica, bilete de iesire din spital, trimiteri, scrisori medicale, carnet de sanatate, retete, etc.) discutii cu echipa de ingrijire si apartinatorii, examen fizic (inspectie, ascultatie, palpare, percutie). 2. Independenta/ Dependenta 2.1 Manifestari de independenta: pacient constient, mobilitate pastrata, tegumente intacte, culoarea tegumentelor normala, semen vitale (respiratie, puls,TA, temp) pastrate, lipsa durerii, somn si odihna corespunzatoare, comunicare eficienta . 2.2 Probleme de dependenta: durere acuta/cronica, imobilitate, incordarea miscarilor, postura inadecvata, edeme ale membrelor, dispnee, circulatie inadecvata, vulnerabilitate fata de pericole, comunicare ineficienta, palpitatii. Manifestari de dependenta: dificultate de deplasare, alterarea starii de confort, deficit de autoingrijire, risc de infectii, risc de complicatii, escara de decubit, cianoza,modificari ale functiilor vitale, sentiment de inferioritate si de pierdere a imaginii de sine. 2.3 Surse de dificultate: alterarea functiilor vitale si vegetative, tulburari de echilibru, de ordin psihologic(anxietate , stres), de ordin social(izolare , saracie), lipsa cunoasterii. 2.4 Diagnostic de ingrijire(nursing) = problema + sursa de dificultate + manifestarea de dependenta). 1. Obiectivul nursing: specificitate, performanta, implicare, realism, observabilitate(cine?, ce, ce se poate face?, cum?, in ce masura?,cand?) obiective pe termen scurt, mediu, lung. 2. Prioritati de ingrijire: supravegherea functiilor vitale si vegetative, a starii de constienta, profilaxia infectiilor, prevenirea complicatiilor. 2.1 Interventii proprii(autonome): comunicare , hidratare, alimentare, igiena, asigurarea conditiilor de mediu, asigurarea pozitiilor, mobilizare, prevenirea complicatiilor, educatie etc. 2.2 Interventii delegate: pregatirea pentru investigatii si analize, recoltari de sange si urina, administrarea tratamentului general si local specific, administrarea anticoagulantelor si cardiotonicelor. 1 Resurse materiale: 1.1 Instrumente: pensa linguala, stilet butonat, sursa de aspiratie, sonde de aspiratie, sonde urinare, seringi pentru punctie, trusa chirurgicala, trusa de pansat, seringi, electrocardiograf, monitor, trusa de intubatie, defibrillator, tensiometru, stetoscop etc.
--	--	--	--

		C. 5. Evalueaza rezultatele ingrijirilor aplicate	1.2 Materiale: garou, comprese, antiseptice, trusa perfuzie, tampoane, solutii perfuzabile, medicamente, sursa oxigen, termometru, etc. 2. Pregatirea pacientului: 2.1 Pregatirea psihica: informare, explicatii, asigurarea confortului psihic, etc. 2.2 Pregatirea fizica: asigurarea conditiilor de mediu, pozitie adecvata, igiena, respectarea regimului alimentar, etc. 3. interventii specifice: 3.1 Interventii de urgenta: masaj cardiac extern, respiratie artificiala, imobilizare, oxigenoterapie, intubatie orotraheala, montarea unei perfuzii, etc. 3.2 Transportul pacientilor: metode de transport (brancarda, carucior, pat, metode improvizate). 3.3 Prevenirea complicatiilor imobilizarii: prevenirea escarelor, a complicatiilor tromboembolice (administrarea de anticoagulant), prevenirea complicatiilor pulmonare. 3.4 Respiratie artificiala: dezobstruarea cailor aeriene, aspirarea secretiilor, respiratie artificiala „gura la gura” sau „gura la nas” trusa de ventilatie, trusa de intubatie (pregatirea materialelor necesare, tehnica de executie, scop, indicatii/contraindicatii, supravegherea bolnavului, supravegherea functiilor vitale, reorganizarea locului de munca). 3.5 Oxigenoterapia: sursa de oxigen, materiale necesare, pozitia pacientului, supravegherea pacientului, rolul asistentei. 3.6 Masurarea TA, masurarea pulsului central si periferic, masurarea presiunii venoase, oscilometria, determinarea masei de sange circulanta: pregatirea pacientului, pregatirea dispozitivelor necesare, pregatirea materialelor necesare, tehnici de executie, reorganizarea locului de munca, notarea in F.O. a parametrilor masurati. 3.7. Recoltarea analizelor biochimice, hematologice, bacteriologice: pregatirea pacientului, pregatirea materialelor necesare, tehnica de executie, supravegherea pacientului. 3.8 Electrocardiograma, fonocardiograma, flebografia, apexograma, testul Rumpel – Lee: pregatirea dispozitivelor si a materialelor necesare, tehnici de executie, supravegherea bolnavului, notarea in F.O. 3.9 Cateterismul cardiac: indicatii/contraindicatii, definitie, scop, materiale necesare, pregatirea pacientului, supravegherea pacientului. 3.10. Examenul radiologic: radioscopia, radiografia, radiocardiograma, angiocardiografia, ecografia cardiaca: pregatirea pacientului, pregatirea materialelor necesare, rolul asistentei. 3.11 Punctia pericardica: definitie, scop, indicatii/contraindicatii, pregatirea pacientului, supravegherea pacientului dupa punctie.
--	--	--	---

			1. Obiective stabilite: 1.1 Realizate – manifestari de dependenta absente sau ameliorate, satisfactia pacientului. 1.2 Nerealizate: manifestari de dependenta care se mentin, manifestari de dependenta aparute pe perioada ingrijirii. 2. Reformularea obiectivelor: adaptate la capacitatile fizice ale pacientului. 3. Planificarea interventiilor: adecvate manifestarilor de dependentaprezente in evolutia pacientului.
--	--	--	--

Conditii de aplicare didactica si de evaluare.

Modulul **CARDIOLOGIE SI PARTICULARITATILE DE INGRIJIRE** poate fi parcurs in mod independent.

In elaborarea strategiei didactice, profesorul va trebui sa tina seama de urmatoarele principii moderne ale educatiei:

- elevii invata cand fac ceva si cand sunt implicati activ in procesul de invatare;
- elevii au stiluri diferite de invatare;
- elevii participa cu cunostintele lor dobandite anterior, la procesul de invatare;
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea, analizarea informatiilor vechi cu cele noi si pentru ordonare lor.

Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza activitati de invatare cu caracter interactiv. Se recomanda urmatoarele metode: observatia, descoperirea, demonstratia, problematizarea, fisa de lucru, proiectul, planul de ingrijire.

Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza activitati de invatare cu caracter practice aplicativ: scheme, fise de lucru, planuri de ingrijire, simulari.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale (intrebări), test scris, fise de lucru, probe practice (demonstratie, studiu de caz – plan de ingrijire).

Evaluarea trebuie sa fie corelata cu criteriile de performanta si cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate in Standardul de Pregatire Profesionala.

Modulul de evaluare are in vedere nivelul de pregatire care trebuie sa-l demonstreze elevul.

Indiferent de locul, momentul si persoana care face evaluare, SPP-ul stabileste un nivel national comun de performanta, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregatire.

Se evalueaza numai competentele din acest modul, evaluarea altor competente nefiind relevanta. O competenta se evalueaza in cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modulului se realizeaza evaluarea formativa, iar la sfarsitul lui se realizeaza evaluarea sumativa, pentru verificarea atingerii competentelor.

Cadrele didactice care asigura pregatirea la acest modul isi stabilesc durata evaluarii fiecărei competente, numarul de reevaluări si distributia acestora pe parcursul anului scolar.

Se recomanda urmatoarele metode alternative de evaluare: autoevaluarea, coevaluarea in grupul de lucru, observarea sistematica a comportamentului elevilor care permite evaluarea conceptelor, a atitudinilor fata de o sarcina data si a comunicării, tema in clasa, investigatia, proiectul.

Continutul 1.1 si 1.2 parte a curriculei vor fi predate de profesor iar 1.3 si 1.4 vor fi predate de profesor instructor (asistent medical).

Evaluarea va fi ritmica, intermediara si finala.

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

La sfarsitul modulului se va face o evaluare comuna(profesor + profesor instructor) constand dintr-o proba scrisa si proba practica.

Sugestii metodologice

Continutul modulului este proiectat pentru un numar de 120 ore si se va desfasura astfel: 5 ore/ saptamana de instruire teoretica/ semestrul I si 60 de ore / semestrul I de instruire practica.

Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numarului de ore alocat fiecarei teme in functie de cunostintele, deprinderile si abilitatile anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiti.

Se recomanda ca parcurgerea temelor din programa sa se faca in ordinea stabilita in tabelul de corelare a competentelor cu continuturile.

Instruirea se va realize in sali de demonstratie, unitati sanitare cu o buna dotare materiala .

Instruire in sali de demonstratie are o importanta deosebita in realizarea corespunzatoare a competentelor pentru viitorii „asistenti”.

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul notiunilor si activitatile privind

CARDIOLOGIA SI PARTICULARITATILE DE INGRIJIRE.

Se pot utiliza ca metode de invatare : expunerea, conversatia, munca independenta, simularea, observatia, exercitiul, discutii si lucrul in grup care stimuleaza spiritul critic si creativitatea, studiu de caz, dezbateri, etc. Se va urmări aplicarea cunostintelor la problemele reale, pentru a se putea tine cont in masura mai mare de nevoile elevilor.

Resursele materiale trebuie sa cuprinda o gama cat mai variata: planse, scheme, casete vdeo, CD-uri, folii de retroproiector, manechin, instrumentar si materiale sanitare diverse.

MODULUL 25: GASTROENTEROLOGIE SI NURSING IN GASTROENTEROLOGIE

Notă introductivă

Modulul GASTROENTEROLOGIE SI NURSING IN GASTROENTEROLOGIE face parte din pregătirea specifică din anul II, pentru calificarea: asistent medical generalist.

În modulul GASTROENTEROLOGIE SI NURSING IN GASTROENTEROLOGIE se regăsesc abilități din unitatea de competență tehnică specializată GASTROENTEROLOGIE SI NURSING IN GASTROENTEROLOGIE . Modulul are alocate 120 de ore, din care 60 de ore de teorie pe semestrul II și 60 de ore de pregătire practică pe semestrul II. Din cele 60 de ore de teorie 36 vor fi predate de instructor (3 ore x 12 săptămâni) și 24 vor fi predate de medicul specialist. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardul de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

- 25.1. Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor aparatului digestiv;
- 25.2. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacienții cu afecțiuni ale aparatului digestiv;
- 25.3. Elaborează planul de îngrijire (planul nursing);
- 25.4. Aplică intervențiile proprii și delegate planificate;
- 25.5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate.

Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență:

25. GASTROENTEROLOGIE SI NURSING IN GASTROENTEROLOGIE (120 ore din care 60 ore pregătire practică)

Nr. crt.	UNITATEA DE COMPETENȚA	COMPETENȚE	CONTINUTURI
25.	GASTROENTEROLOGIE SI NURSING IN GASTROENTEROLOGIE	C 1. Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor aparatului digestiv	1. Semne și simptome prezente în afecțiunile aparatului digestiv: 1.1. Semne locale: durerea (caracteristici), hemoragia (clasificare, gravitate), pirozis, eructație, regurgitație, inapetență, anorexie, odinofagie, disfagie, vărsăturile (clasificare, caracteristici), tulburări de tranzit (diaree, constipație sau alternanța între cele două, caracteristicile scaunului), edeme, icter (localizare, caracteristici). 1.2. Semne generale: alterarea funcțiilor vitale și vegetative (dispnee, tahicardie, hipotensiune arterială, paloare, transpirații profuze, scăderea diurezei); scăderea în greutate (denutriție, cașexie), ascita, tulburări ale stării de conștiință (confuzie, encefalopatie, coma). 2. Principalele afecțiuni ale aparatului digestiv: 2.1. Afecțiunile esofagului: esofagita caustică,

			esofagita de reflux, hernia hiatală (definiție, etiologie, simptomatologie, investigații, principii de tratament) 2.2. Afecțiuni ale stomacului, intestinului subțire și gros: gastrita acută și cronică, ulcerul gastro-duodenal, boala inflamatorie a intestinului, colonul iritabil, rectocolita ulcero-hemoragică, parazitozele intestinale (definiție, etiologie, simptomatologie, investigații, principii de tratament). 2.3. Afecțiuni ale glandelor anexe: hepatita cronică, sindromul dispeptic biliar, colecistita acută și cronică, pancreatita acută și cronică, ciroza hepatică (definiție, etiologie, simptomatologie, investigații, principii de tratament).
		C 2. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacienții cu afecțiuni ale aparatului digestiv.	2.1. Culegere de date (subiective și obiective) prin diverse metode: observația, interviul formal sau informal, cercetarea documentelor medicale (F.O. clinică, bilete de ieșire din spital, bilete de trimitere, scrisori medicale, carnet de sănătate, rețete, etc.), discuții cu membrii echipei medicale și cu aparținătorii, examen fizic (inspecție, palpăre, percuție, auscultație). Analizarea și organizarea datelor: informații semnificative. 2.2. Independență/Dependență 2.2.1. Manifestări de independență: pacient conștient, mobilitate păstrată, tegumente intacte și normal colorate, semne vitale (R, P, T.A., T⁰) în limite normale, absența durerii, somn odihnitor, alimentație adecvată, apetit normal, stare de constituție normală corespunzătoare vârstei și înălțimii corporale, absența eliminărilor patologice. 2.2.2. Probleme de dependență: alterarea nutriției, durere acută/cronică, postura inadecvată, disconfort abdominal, alterarea eliminării digestive, exces de volum lichidian, risc înalt de sângerare, modificarea tegumentelor și mucoaselor, risc înalt de alterare a conceptului de sine. Manifestări de dependență: durere, hematemeza, melena, rectoragii, vărsături, inapetență, edeme, icter, somnolență, hipotensiune arterială, dispnee, etc. 2.2.3. Surse de dificultate de ordin fizic (leziuni ale aparatului digestiv), de ordin psihologic (anxietate, stres), de ordin social (izolare, sărăcie), lipsa de cunoștințe.

		C 3. Elaborează planul de îngrijire (nursing) C 4. Aplică intervențiile proprii și delegate.	3.1. Obiectivul nursing: specificitate, performanță, implicare, realism, observabilitate (cine? ce? ce se poate face? cum? in ce condiții? când? ; obiective pe termen scurt, mediu si lung). 3.2. Priorități de îngrijire: supravegherea funcțiilor vitale si vegetative, a stării de cunoștință, a alimentației, profilaxia infecțiilor si a complicațiilor. 3.3. Intervenții proprii (autonome): comunicare, alimentare, igiena, mobilizare/transport, cântărire, profilaxie, educație. 3.4. Intervenții delegate: pregătirea pentru investigații si tehnici, pregătirea pentru paracenteza abdominală, administrarea tratamentului general si local. 4.1. Resurse materiale: 4.1.1. Instrumente: sonde de aspirație, seringi, trusă pentru paracenteză abdominală, endoscoape (esofagoscop, gastroscop, colonoscop, rectosigmoidoscop), canulă rectală. 4.1.2. Materiale: trusă de perfuzat, trusă de transfuzie, soluții perfuzabile, sânge, derivate de sânge, medicamente, materiale pentru reacția Rivalta, mănuși de cauciuc, recipiente pentru colectarea lichidului aspirat si a lichidului de ascită, materiale pentru clisma exploratoare (sulfat de bariu, irigator, cearșaf). 4.2. Pregătirea pacientului: 4.2.1. Pregătirea psihică: informare, explicații, obținerea consimțământului, asigurarea confortului psihic. 4.2.2. Pregătirea fizică: asigurarea condițiilor de confort ambiental, poziție adecvată, igienă, crearea câmpului operator, golirea colonului, sistarea alimentației pe cale orală. 4.3. Intervenții specifice: 4.3.1. Alimentația pacienților: naturală (activă, pasivă), artificială; igiena alimentației. 4.3.2. Transportul pacienților: metode de transport (brancardă, fotoliu rulant, pat). 4.3.3. Intervenții de urgență: aspirația digestivă continuă sau intermitentă, spălătura gastrică, paracenteza abdominală evacuatoare. 4.3.4. Prevenirea complicațiilor: prevenirea vărsăturilor, oprirea hemoragiei prin aspirație digestivă, administrarea de hemostatice; prevenirea deshidratării prin hidratare parenterală; prevenirea socului neurogen si a tulburărilor de comportament prin administrarea de antialgice (in sindroamele pancreatice).
--	--	--	---

		C 5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate.	4.3.5. Investigații specifice: a. examene radiologice: tranzitul baritat, irigografia, colangiografia; pregătirea bolnavului; rolul asistentului medical. b. examene endoscopice: esofagoscopia, colonoscopia, rectosigmoidoscopia; pregătirea bolnavului; rolul asistentului medical. c. puncția hepatică și abdominală: definiție, scop, indicații/contraindicații, locuri de elecție, materiale necesare, pregătirea pacientului, tehnica de execuție, pregătirea produsului recoltat pentru examinare, supravegherea pacientului după puncție, reorganizarea locului de muncă, notarea puncției în F.O., incidente și accidente. 5.1. Obiective stabilite: 5.1.1. Realizate – manifestări de dependență absente sau diminuate, satisfacția pacientului. 5.1.2 Nerealizate – manifestări de dependență care se mențin, manifestări de dependență apărute pe perioada îngrijirii. 5.2. Reformularea obiectivelor: adaptate la capacitățile fizice ale pacientului. 5.3. Planificarea intervențiilor: adecvate manifestărilor de dependență prezente în evoluția pacientului.
--	--	--	--

SUGESTII METODOLOGICE

Conținutul modulului este proiectat pentru un număr de 120 de ore pe an și se va desfășura astfel: 3 ore de teorie pe săptămână în semestrul II, timp de 12 săptămâni predate de instructor, 2 ore de teorie pe săptămână pe semestrul II, timp de 12 săptămâni predate de medicul de specialitate și 60 de ore de pregătire practică.

Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile. Pentru atingerea competențelor din prezentul modul, se vor realiza activități de învățare cu caracter practic-aplicativ : discuții de grup, dezbateri, jocuri de rol, studiu de caz, exerciții practice. Elevii vor fi puși în situații de învățare în grup sau individual rezolvând sarcinile de lucru repartizate.

Resursele materiale trebuie să cuprindă o gamă cât mai variată: planșe, scheme, casete video, CD-uri, manechin, instrumentar și materiale sanitare adecvate. Pentru aplicarea procesului de nursing, ca demers logic, decizional, de identificare și rezolvare a problemelor de dependență, se recomandă studii de caz pe tipurile de patologie precizate în conținuturile tematice.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale, probe scrise de tip itemi, întrebări structurate, rezolvarea de sarcini, gestionarea cazului.

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare precizate în Standardul de Pregătire Profesională. Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. Pe parcursul modulului se realizează evaluarea formativă iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă pentru verificarea atingerii performanțelor. Cadrele didactice care asigură pregătirea la acest modul își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul anului școlar.

Pregătirea practică se va realiza în săli de demonstrație și stagii clinice în unități sanitare în care elevii trebuie să deprindă capacitatea de a acorda îngrijiri individualizate pacienților cu afecțiuni ale aparatului digestiv.

Liceul "Radu Miron" Vaslui

MODULUL 26: NEFROLOGIE, UROLOGIE SI NURSING IN AFECTIUNILE RENALE

Notă introductivă

Modulul NEFROLOGIE, UROLOGIE SI NURSING IN AFECTIUNILE RENALE face parte din pregătirea specifică din anul II, pentru calificarea: asistent medical generalist. In modulul NEFROLOGIE, UROLOGIE SI NURSING IN AFECTIUNILE RENALE se regăsesc abilitățile din unitatea de competență tehnică specializată NEFROLOGIE, UROLOGIE SI NURSING IN AFECTIUNILE RENALE. Modulul are alocate 120 de ore, din care 60 de ore de teorie pe semestrul II și 60 de ore de pregătire practică pe semestrul II. Din cele 60 de ore de teorie, 36 vor fi predate de instructor și 24 vor fi predate de medicul specialist. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardul de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

- 26.1. Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor nefrologice și urologice;
- 26.2. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacienții cu afecțiuni nefrologice și urologice;
- 26.3. Elaborează planul de îngrijire (planul nursing);
- 26.4. Aplică intervențiile proprii și delegate planificate;
- 26.5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate.

Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență:

26. NEFROLOGIE, UROLOGIE SI NURSING IN AFECTIUNILE RENALE

Nr. crt.	UNITATEA DE COMPETENTA	COMPETENTE	CONTINUTURI
26.	NEFROLOGIE, UROLOGIE SI NURSING IN AFECTIUNILE RENALE	C 1 Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor nefrologice și urologice	1. Semne și simptome prezente în afecțiunile nefrologice și urologice: 1.1. Semne locale: durerea lombară uni sau bilaterală (caracteristici), tulburări calitative ale urinei (culoare, aspect, miros), tulburări de micțiune (polakiuria, disuria, cistalgia, ischiuria, incontinența de urină – caracteristici), tulburări cantitative (poliuria, oliguria, oligoanuria, anuria, hematuria, piuria – caracteristici). 1.2. Semne generale: alterarea aparent nejustificată a stării generale; astenie fizică progresivă, tulburări digestive cu inapetență, greață, halenă amoniacală, vărsături, alternanța diaree-constipație, hematemeza, mela; accese febrile, transpirații profuze, epistaxis, somnolență sau chiar tulburări psihice. 2. Principalele afecțiuni nefrologice și urologice: 2.1. Afecțiuni nefrologice: glomerulonefrita acută și cronică, sindromul nefrotic, insuficiența renală acută și cronică (definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament).

		2.2. Infecții: infecția urinară, pielonefrita acută și cronică, tuberculoza renală (definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament). 2.3. Afecțiuni urologice: litiaza renală, bolile aparatului genital masculin – adenomul de prostată, cancerul de prostată, varicocelul, hidrocelul, tumorile renale (definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament). 2.4. Malformațiile congenitale renale: ectopia renală, rinichiul polichistic (definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament). 2.5. Traumatismele renale: definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament.
	C 2. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacienții cu afecțiuni nefrologice și urologice	2.1. Culegere de date (subiective și obiective) prin diverse metode: observația, interviul formal sau informal, cercetarea documentelor medicale (F.O. clinica, bilete de ieșire din spital, bilete de trimitere, scrisori medicale, rețete, etc.), discuții cu membrii echipei medicale și cu aparținătorii, examen fizic (inspecție, palpare, percuție, auscultație). Analizarea și organizarea datelor: informații semnificative. 2.2. Independență/Dependență 2.2.1. Manifestări de independență: pacient conștient, mobilitate păstrată, absența durerii, semne vitale (R, P, T.A., T⁰) în limite normale, eliminări urinare normale din punct de vedere calitativ și cantitativ, somn odihnitor, confort psihic. 2.2.2. Probleme de dependență: alterarea eliminării urinare, alterarea confortului, alterarea eliminării digestive, comunicare ineficace la nivel senzorial și afectiv, anxietate, deficit de autoîngrijire, risc potențial de violență, risc înalt de deteriorare a stării de sănătate. Manifestări de dependență: disurie, cistalgie, oligurie, poliurie, greață, vărsături, disconfort fizic, agitație, odihnă insuficientă, glob vezical, tulburări de dinamică sexuală, etc. 2.2.3. Surse de dificultate de ordin fizic (leziuni, obstrucții ale aparatului renal), de ordin psihologic (anxietate, stres), de ordin social (schimbarea modului de viață, program de muncă inadecvat) lipsa de cunoștințe.
	C 3. Elaborează planul de îngrijire (nursing)	3.1. Obiectivul nursing: specificitate, performanță, implicare, realism, observabilitate (cine? ce? ce se poate face? cum? în ce condiții? când? ; obiective pe termen scurt, mediu și lung). 3.2. Priorități de îngrijire: supravegherea funcțiilor vitale și vegetative, a stării de cunoștință, a eliminării urinare, profilaxia infecțiilor și a complicațiilor. 3.3. Intervenții proprii (autonome): comunicare, alimentare, igienă, mobilizare/transport, profilaxie, educație. 3.4. Intervenții delegate: pregătirea pentru investigații și analize, pregătirea preoperatorie, îngrijiri postoperatorii, îngrijirea stomelor, administrarea tratamentului general și

		local, pregătirea pentru dializă. C 4. Aplică intervențiile proprie și delegate. 4.1. Resurse materiale: 4.1.1. Instrumente: sonde vezicale, sonde Cook, seringi, trusa chirurgicală pentru îngrijirea plăgilor, truse chirurgicale pentru crearea shunt-ului, fistulei arterio-venoase, cistoscop, rezectoscop, seringi Guyon. 4.1.2. Materiale: casolete cu material textil, feși de tifon, soluții antiseptice, pungi pentru urină, trusă de perfuzat, soluții perfuzabile, medicamente, soluții pentru spălătura vezicală, dializoare, catetere TENCHKOFF, pungi cu soluția de dializă, pungi pentru drenaj, surse de oxigen. 4.2. Pregătirea pacientului: 4.2.1. Pregătirea psihică: informare, explicații, obținerea consimțământului, asigurarea confortului psihic. 4.2.2. Pregătirea fizică: asigurarea condițiilor de confort ambiental, poziție adecvată, igiena, crearea câmpului operator, crearea abordului vascular, etc. 4.3. Intervenții specifice: 4.3.1. Dializa peritoneală și hemodializa: definiție, indicații, pregătirea pacientului, materiale necesare, efectuarea dializei, supravegherea bolnavului, evaluarea rezultatelor epurării extrarenale. Implicațiile psihosociale ale dializei. 4.3.2. Prevenirea complicațiilor cardio-vasculare, pulmonare, cutanate, a dezechilibrului hidro-electrolitic și acido-bazic 4.3.3. Intervenții de urgență: sondajul vezical și montarea sondei à demeure, puncția vezicală, cistostomia – definiție, scop, indicații/contraindicații, materiale necesare, pregătirea pacientului, tehnica de execuție, supraveghere și îngrijiri ulterioare. 4.4. Investigatii specifice: 4.4.1. Examen radiologic: radiografia abdominală pe gol, urografia, cistografia; pregătirea bolnavului; rolul asistentului medical. 4.4.2. Examen endoscopice: cistoscopia, ureteroscopia; pregătirea bolnavului; rolul asistentului medical. 4.4.3. Puncția renală: definiție, scop, indicații/ contraindicații, locuri de electie, materiale necesare, pregătirea pacientului, tehnica de execuție; supravegherea pacientului după puncție, incidente, accidente. 4.5. Pregătirea preoperatorie: 4.5.1. Pregătirea generală: bilanțul clinic general, bilanțul paraclinic (HLH, hematocrit, teste de coagulare, grup sanguin, uree, creatinina, glicemie). Explorarea mecanismelor funcționale propriu-zise (clearance-uri la uree și creatinina). 4.5.2. Pregătirea din ziua precedentă și din ziua operației; pregătirea locală. 4.5.3. Pregătirea preoperatorie în urgente. 4.6.a. Supravegherea postoperatorie: aspectul general,
--	--	---

		parametri fiziologici, pierderile lichidiene (sânge, urină, vărsături, transpirație, lichide de drenaj), hidratarea pacientului, plaga operatorie, pansamentul. 4.6.b. Îngrijirile postoperatorii legate de: igienă, alimentație, mobilizare, combaterea durerii, îngrijirea plăgii, prevenirea complicațiilor: retenție de urină, constipație, alte complicații de decubit. C 5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate. 5.1. Obiective stabilite: 5.1.1. Realizate – manifestări de dependență absente sau diminuate, satisfacția pacientului. 5.1.2 Nerealizate – manifestări de dependență care se mențin, manifestări de dependență apărute pe perioada îngrijirii. 5.2. Reformularea obiectivelor: adaptate la capacitățile fizice ale pacientului. 5.3. Planificarea intervențiilor: adecvate manifestărilor de dependență prezente în evoluția pacientului.
--	--	---

SUGESTII METODOLOGICE

Conținutul modulului este proiectat pentru un număr de 120 de ore pe an și se va desfășura astfel: 3 ore de teorie pe săptămână în semestrul II, timp de 12 săptămâni predate de instructor, 2 ore de teorie pe săptămână pe semestrul II, timp de 12 săptămâni predate de medicul de specialitate și 60 de ore de pregătire practică.

Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile. Pentru atingerea competențelor din prezentul modul, se vor realiza activități de învățare cu caracter practic-aplicativ : discuții de grup, dezbateri, jocuri de rol, studiu de caz, exerciții practice. Elevii vor fi puși în situații de învățare în grup sau individual rezolvând sarcinile de lucru repartizate.

Resursele materiale trebuie să cuprindă o gamă cat mai variată: planșe, scheme, casete video, CD-uri, manechin, instrumentar și materiale sanitare adecvate. Pentru aplicarea procesului de nursing, ca demers logic, decizional, de identificare și rezolvare a problemelor de dependență, se recomandă studii de caz pe tipurile de patologie precizate în conținuturile tematice.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale, probe scrise de tip itemi, întrebări structurate, rezolvarea de sarcini, gestionarea cazului.

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare precizate în Standardul de Pregătire Profesională. Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. Pe parcursul modulului se realizează evaluarea formativă iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă pentru verificarea atingerii performanțelor. Cadrele didactice care asigură pregătirea la acest modul își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul anului școlar.

Pregătirea practică se va realiza în săli de demonstrație și stagii clinice în unități sanitare în care elevii trebuie să deprindă capacitatea de a acorda îngrijiri individualizate pacienților cu afecțiuni nefrologice și urologice.

Modulul 27 : CHIRURGIE GENERALA SI NURSING IN CHIRURGIE GENERALA

** Nota introductiva

Modulul **CHIRURGIE GENERALA SI NURSING IN CHIRURGIE GENERALA** face parte din pregatirea specifica din anul II, pentru calificarea: **asistent medical generalist**.

In modulul **CHIRURGIE GENERALA SI NURSING IN CHIRURGIE GENERALA** se regasesc abilitatile din unitatea de competenta specializata **CHIRURGIE GENERALA SI NURSING IN CHIRURGIE GENERALA**. Modulul are alocate 120 de ore, din care 60 de ore teorie si 60 de ore pregatire practica. Prin parcurgerea programei scolare se asigura dobandirea competentelor descrise in standardele de pregatire profesionala. Programa scolară se va utiliza impreuna cu standardul de pregatire profesionala specific calificării.

Lista competentelor specifice unitatii de competenta corespunzatoare modulului:

1. Analizeaza semnele si simptomele specifice afectiunilor chirurgicale.
2. Identifica problemele de dependenta si stabileste diagnosticile de ingrijire (nursing) la pacientii cu afectiuni chirurgicale.
3. Elaboreaza planul de ingrijire (planul nursing).
4. Aplica interventiile proprii si delegate.
5. Evalueaza rezultatele ingrijirilor aplicate.

Tabelul de corelare a competentelor si continuturilor

Unitatea de competenta: **CHIRURGIE GENERALA SI NURSING IN CHIRURGIE GENERALA** (120 de ore din care 60 de ore de pregatire practica)

Nr. crt.	Unitate de Competenta	Competenta	Continuturi
1.	Chirurgie generala si nursing in chirurgie generala.	C.1. Analizeaza semnele si simptomele specifice afectiunilor chirurgicale.	1. Semne si simptomele prezente in chirurgia generala: anorexie, greata, varsatura, regurgitatie, eructatie, pirozis, meteorism, diaree, constipatie, hematemeza, melena, rectoragii, durere, febra, frison, hiperemie, tumefiere, cefalee, tahicardie, dispnee, adenopatie, contractura, etc. 2. Principalele afectiuni chirurgicale: (definitie, etiopatogenie, simptomatologie, investigatii principii de tratament): 2.1. Patologia esofagului 2.2. Patologia stomacului si intestinului subtire: ulcerul gastric, neoplasmul gastric, ulcerul duodenal, tumorile intestinului subtire, enteritele regionale (boala Crohn) 2.3. Patologia intestinului gros: rectocolita ulcero-hemoragica, cancerul de colon, diverticuloza, apendicita, ocluzia intestinala, cancerul rectal, patologia ano-rectala. 2.4. Patologia chirurgicala a ficatului si cailor biliare (ciroza, tumorile ficatului, abcesele ficatului, chistul hidactic hepatic, litiaza biliara, colecistita acuta). 2.5. Patologia chirurgicala a pancreasului (pancreatita acuta, cronica, neoplasmul de pancreas), 2.6. Patologia chirurgicala a splinei 2.7. Peritonita 2.8. Herniile 2.9. Eventratia, evisceratia

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

		C.2. Identifica problemele de dependenta si stabileste diagnosticale de ingrijire (nursing) la pacientii cu afectiuni chirurgicale. C.3 Elaboreaza planul de ingrijire (planul nursing).	2.10. Contuziile si plagile abdomenului, etc. 2.11. Infectii chirurgicale acute si cronice: 2.11.1. Furunculul 2.11.2. Hidrosadenita 2.11.3. Abcesul cald 2.11.4. Flegmonul 2.11.5. Erizipelul 2.11.6. Gangrena gazoasa 2.11.7. Antraxul 2.11.8. Tetanosul 2.11.9. Septicemia 2.11.10 Pioemia, etc. 2.12. Tuberculoza ganglionara, abcesul rece. 1. Culegere de date (date subiective / obiective) prin diverse metode: interviu, observatie clinica, cercetare documente medicale, discutii cu echipa de ingrijire, familia si apartinatorii. 2. Analiza si sintetiza informatiilor obtinute din culegerile de date: 2.1. Manifestari de independenta 2.2. Manifestari de dependenta 2.3. Surse de dificultate. 3. Probleme de dependenta, diagnostice de ingrijire (nursing) specifice afectiunilor pacientilor :constipatia, deshidratarea, diareea, anxietatea, durerea, alterarea tegumentelor si mucoaselor, devalorizarea, intoleranta la activitate, risc de infectie, deficit nutritional legat de incapacitatea de a digera sau a absorbi alimentele, deficit de autoingrijire, perturbarea stimei de sine, alterarea imaginii corporale, dificultatea sau refuzul de a urma dieta, alimentatie inadecvata prin deficit, etc. 1. Obiective de ingrijire (nursing): specificitate, performanta, implicare, realism, observabilitate. 2. Prioritati de ingrijire: reechilibrarea hidroelectrolitica, alimentarea, mentinerea functiilor vitale, a starii de constienta, supravegherea functiilor vegetative, profilaxia infectiilor, prevenirea complicatiilor. 3. Interventii: 3.1. Interventii proprii (autonome): comunicare, hidratare, alimentare, igiena, mobilizare, profilaxie, educatie. 3.2. Interventii delegate: pregatirea pentru investigatii si analize, pregatirea preoperatorie, ingrijiri postoperatorii, administrarea tratamentului general si local. 1. Resurse materiale:
--	--	--	--

	C.4 Aplica interventiile proprii si delegat	1.1. Materiale: camp steril, manusi sterile, tuburi de dren, solutii antiseptice, solutii spalaturi, trusa perfuzie, solutii perfuzabile, medicamente, comprese sterile, mese, sonde (Faucher, Einhorn, Blakmore, aspiratie), tub Kehr, echipament necesar oxigenoterapiei, etc. 1.2. Instrumente: trusa chirurgicala, trusa pentru punctie, trusa de pansat 2. Metode si mijloace de pregatire a pacientului: 2.1. Pregatirea psihica: informare, explicatii, asigurarea confortului psihic, 2.2. Pregatirea fizica: pozitie adecvata, igiena, camp operator, etc. 3. Interventii specifice: 3.1. Sondaj gastric, duodenal, aspiratie gastrica, clisme 3.2. Prelevari de produse biologice 3.3. Punctii (biopsica, hepatica, abdominala), 3.4. Alimentatie artificiala 3.5. Ingrijire stome 3.6. Aplicare pansamente 3.7. Interventii chirurgicale elementare 3.8. Prevenirea complicatiilor postoperatorii (escare, retentie de urina, constipatie, etc.)
	C.5. Evalueaza rezultatele ingrijirilor aplicate	1. Obiective stabilite: 1.1. Realizate - manifestari de dependenta absente sau ameliorate. 1.2. Nerealizate - manifestari de dependenta care se mentin. 2. Restructurarea planului de ingrijire in caz de rezultat nefavorabil. 2.1. Reformularea obiectivelor: adaptate la capacitatile fizice ale pacientului 2.2. Planificarea interventiilor: adecvate manifestarilor de dependenta prezente in evolutia pacientului.

**** Sugestii metodologice**

Modulul **CHIRURGIE GENERALA SI NURSING IN CHIRURGIE GENERALA** poate fi parcurs in mod independent.

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul notiunilor si activitatilor privind **CHIRURGIA GENERALA SI NURSING IN CHIRURGIE GENERALA**.

Continutul modulului este proiectat pentru un numar de 120 de ore pe an si se va desfasura astfel: 5 ore/saptamana de teorie – 2 ore medic + 3 ore maestru instructor / semestrul II si 60 ore / semestrul II de pregatire practica (stagiu clinic). Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numarului de ore alocat fiecarei teme in functie de: dificultatea temei, volumul si nivelul de cunostinte, deprinderi si abilitati anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiti. Se recomanda ca parcurgerea temelor din programa sa se faca in ordinea stabilita in tabelul de corelare a competentelor cu continuturile.

În elaborarea strategiei didactice, profesorul va trebui să țină seama de următoarele principii moderne ale educației :

- elevii învață când fac ceva și când sunt implicate active în procesul de învățare;
- elevii au stiluri diferite de învățare;
- elevii participă cu cunoștințele lor dobândite anterior, la procesul de învățare;
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea, analizarea informațiilor vechi cu cele noi și pentru ordonarea lor.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter interactiv, recomandându-se următoarele metode: observația, descoperirea, demonstrația, problematizarea, fișa de lucru, proiectul, planul de îngrijire, dar și activități de învățare cu caracter practic aplicativ precum: scheme, fișe de lucru, planuri de îngrijire, simulări.

Pregătirea practică se va realiza în săli de demonstrație, unități sanitare cu o bună dotare materială. Instruirea în săli de demonstrație are o importanță deosebită în realizarea corespunzătoare a competențelor pentru viitorii “asistenți medicali generaliști”.

Se pot utiliza ca metode de învățare: expunerea, conversația, munca independentă, simularea, observația, exercitiul, studiul de caz, dezbaterile, discuțiile și lucrul în grup, care stimulează spiritul critic și creativitatea. Stagiul clinic se va desfășura sub îndrumarea directă a specialiștilor, urmărindu-se aplicarea cunoștințelor la probleme reale, existente.

Resursele materiale trebuie să cuprindă o gamă cât mai variată: planșe, scheme, casete video, CD-uri, foi de retroproiector, manechin, instrumentar și materiale sanitare diverse (atele, brancarda, fesi, comprime, etc.)

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate în Standardul de Pregătire Profesională.

Modul de evaluare are în vedere nivelul de pregătire pe care trebuie să-l demonstreze elevul. Indiferent de locul, momentul și persoana care face evaluarea, SPP-ul stabilește un nivel național comun de performanță, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregătire.

Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. O competență se evaluează în cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modului se realizează evaluarea formativă, iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă, pentru verificarea atingerii competențelor.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale (întrebări), test scris, probe practice (demonstrație, studiu de caz - plan de îngrijire).

Cadrele didactice, care asigură pregătirea la acest modul își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul anului școlar.

Modulul 28:
CHIRURGIA TORACICA, CARDIOVASCULARA SI NURSING SPECIFIC.

➤ **Nota introductiva**

Modelul **CHIRURGIA TORACICA, CARDIOVASCULARA SI NURSING SPECIFIC** face parte din pregătirea specifică din anul II, pentru calificarea : **asistent medical generalist**. In modulul **CHIRURGIA TORACICA, CARDIOVASCULARA SI NURSING SPECIFIC** se regasesc abilitatile din unitatea de competenta tehnica specializata de **CHIRURGIA TORACICA, CARDIOVASCULARA SI NURSING SPECIFIC**. Modulul are alocate 60 ore din care 24 de ore teorie si 36 de ore pregătire practica . Prin parcurgerea programei scolare se sigura dobandirea competentelor descrise in standardele de pregătire profesionala. Programa scolară se va utiliza impreuna cu standardul de pregătire profesionala specific calificării.

➤ **Lista competentelor specifice unitatii de competenta corespunzatoare modulului :**

1. Analizeaza semnele si simptomele specifice afectiunilor chirurgicale toracice si cardiovasculare.
2. Identifica problemele de dependenta si stabileste diagnosticile de ingrijire (nursing) la pacientii cu afectiuni chirurgicale toracice si cardiovasculare.
3. Elaboreaza planul de ingrijire(nursing).
4. Aplica interventiile proprii si delegate.
5. Evalueaza rezultatele ingrijirilor aplicate.

➤ **Tabelul de corelare a competentelor si continuturilor**

Unitatea de competenta CHIRURGIA TORACICA, CARDIOVASCULARA SI NURSING SPECIFIC (60 de ore din care 36 de pregătire practica).

Nr. Crt.	Unitate de Competenta	Competente	Continuturi
1.	Chirurgia toracica, cardiovasculara si nursing specific.	C.1. Analizeaza semnele si simptomele specifice afectiunilor chirurgicale toracice si cardiovasculare.	1.Semnele si simptomele prezente in chirurgia toracica si cardiovasculara : Semne clinice :junghi toracic, dispnee expiratorie, tuse uscata sau cu expectoratie, febra, transpiratii, hemoptizie, durere anginoasa, dispnee de efort si repaus, hipoxie, hipercapnie, palpitatii, edem, cianoza, ameteli, fatigabilitate, lipotimii, sincope, claudicatie intermitenta ; Manifestari digestive : balonare, greturi, varsaturi ; Manifestari nervoase :cefalee, insomnii, astenie fizica si psihica, confuzii, anxietate, etc. 2.Principalele afectiuni chirurgicale toracice si cardiovasculare : Chistul hidatic pulmonar, pleurezia purulenta netuberculoasa, abcesul pulmonar, tromboembolism pulmonar, pericardita constrictiva sau supurata, tetralogia Fallot, stenoza aortica, stenoza mitrala,canalul arterial,

		C.2. Identifica problemele de dependență și stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacienții cu afecțiuni chirurgicale toracice și cardiovasculare. C.3. Elaborează planul de îngrijire (nursing) C.4. Aplică intervențiile proprii și delegate	stenoză a istmului aortic, traumatisme toracice, anevrisme arteriale, varicele membrelor inferioare, trombozele, limfangita, adenita și elefantiaza. 1. Culegerea de date prin diverse metode : Interviu, observație clinică, cercetare documente medicale, discuții cu echipa de îngrijire, familie și aparținători. 2. Analiza și sinteza datelor: 2.1 Manifestări de independență : pacient conștient, mobilitate păstrată, tegumente intacte, culoarea tegumentelor normală, semne vitale (R, P, TA, T) în limite normale, lipsa durerii, somn și odihnă corespunzătoare, comunicare eficientă senzomotorie. 2.2 Manifestări de dependență : dificultate de deplasare, diminuarea sau absența mișcării, alterarea stării de confort, risc de complicații, risc de infecții, escare de decubit, cianoza, tegumente palide și reci, modificări ale funcțiilor vitale, sentiment de inferioritate. 2.3 Surse de dificultate : de ordin fizic (alterarea integrității aparatului respirator și circulator) de ordin psihologic (anxietate, depresie, stres), de ordin social, lipsa de cunoștințe. 3. Probleme de dependență și diagnostice de îngrijire (nursing) = PES (problema + sursa de dificultate + manifestarea de dependență) dispnee, circulație defectuoasă, durere, comunicare eficientă la nivel senzomotor, hipertermie, risc de infecție, durere acută/cronică, risc de accidente. 1. Obiectivul nursing : specificitate, performanță, implicare, realism, observabilitate. 2. Priorități de îngrijire : supravegherea funcțiilor vitale și vegetative, a stării de conștientă, profilaxia infecțiilor, prevenirea complicațiilor. 3. Intervenții : 3.1. intervenții autonome : comunicare, hidratare, alimentare, igienă, mobilizare, profilaxie, educație. 3.2. intervenții delegate : pregătirea pentru investigații și analize, pregătirea preoperatorie, îngrijiri postoperatorii, administrarea tratamentului general și local. 1. Resurse materiale : 1.1 Instrumente : pensă hemostatică, foarfecă, tavita renală, aparatul de oxigenoterapie, trusa de pansat, seringi, trusa de perfuzie, canula intravenoasă, garou elastic, sonde de aspirație sterile, trusa de anestezie de urgență, trusa chirurgicală vasculară,
--	--	--	--

			aparatura de monitorizare. 1.2. Materiale : pansamente, comprese, solutii antiseptice, solutii perfuzabile, medicamente, materiale de protectie, manusi sterile, masca, camp steril, fese, etc. 2. Metode si mijloace de pregatire a pacientului ; 2.1. Pregatirea psihica: explicatii, informare, asigurarea confortului psihic. 2.2. Pregatirea fizica : asigurarea confortului ambiental, pozitie adecvata, igiena, camp operator, etc. 3. Interventii specifice : dezobstruarea cailor aeriene superioare, aspirarea secretiilor, efectuarea pansamentelor, recoltari de secretii patologice, toracocenteza, inhalatii, supravegherea functiilor vitale si vegetative, supravegherea cailor vasculare, supravegherea drenurilor, supravegherea plagii si a pansamentului. Pregatirea preoperatorie. Pregatirea intraoperatorie Ingrijirea postoperatorie Prevenirea complicatiilor postoperatorii. 1. Obiective stabilite : 1.1 obiective realizate - manifestari de dependenta absente sau ameliorate. 1.2. obiective nerealizate – manifestari de dependenta care se mentin. 2. Restructurarea planului de ingrijire : 2.1 reformularea obiectivelor : adaptate la capacitatile fizice ale pacientului. 2.2 planificarea interventiilor : adecvate manifestarilor de dependenta prezente in evolutia pacientului.
		C5. Evalueaza rezultatele ingrijirilor aplicate.	

Sugestii Metodologice

Modulul **CHIRURGIE TORACICA, CARDIOVASCULARA SI NURSING SPECIFIC** poate fi parcurs in mod independent.

Modulul are ca scop familiarizarea eleviilor cu specificul notiunilor si activitatilor privind **CHIRURGIE TORACICA, CARDIOVASCULARA SI NURSING SPECIFIC**.

Continutul modulului este proiectat pentru un numar de 60 de ore pe an si se va desfasura astfel 2 ore/ saptamana de teorie pe semestrul I, 1 ora medic si 1 ora maestru instructor si 36 ore semestrul I de pregatire practica. Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numarului de ore alocate fiecarei teme in functie de : dificultatea temei, volumul si nivelul de cunostinte, deprinderi si abilitati anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi intruiti. Se recomanda ca parcurgerea temelor din programa sa se faca in ordinea stabilita in tabelul de corelare a competentelor cu continuturile.

In elaborarea strategiei didactice, profesorul va trebui sa tina seama de urmatoarele principii moderne ale educatiei :

- elevii invata cand fac ceva si cand sunt implicate active in procesul de invatare ;
- elevii au stiluri diferite de invatare ;
- elevii participa cu cunostintele lor dobandite anterior, la procesul de invatare ;

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea, analizarea informatiilor vechi cu cele noi si pentru ordonarea lor.

Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza activitati de invatare cu caracter interactiv. Se recomanda urmatoarele metode : observatia, descoperirea, demonstratia, problematizarea, fisa de lucru, proiectul, planul de ingrijire.

Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza activitati de invatare cu caracter aplicativ : scheme, fise de lucru, planuri de ingrijire, simulari.

Pregatirea practica se va realiza in sali de demonstratie, unitati sanitare cu o buna dotare materiala. Se pot utiliza ca metode de invatare : studiu de caz, expunerea, conversatia, munca independenta, simularea, observatia, exercitiul, dezbaterile, discutiile si lucrul in grup care stimuleaza spiritul critic si creativitatea, etc. Stagiul clinic se va desfasura sub indrumarea directa a specialistilor, urmarindu-se aplicarea cunostintelor la problemele reale, existente.

Resursele materiale trebuie sa cuprinda o gama cat mai variata : planse, scheme, casete video, CD-uri, folii de retroproiector, manechin, instrumentar si materiale sanitare diverse.

Evaluarea trebuie sa fie corelata cu criteriile de performanta si cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate in Standardul de Pregatire Profesioanala.

Modul de evaluare are in vedere nivelul de pregatire pe care trebuie sa-l demonstreze elevul. Indiferent de locul, momentul si persoana care face evaluarea, SPP-ul stabileste un nivel national comun cu performanta, care trebuie respectat pentru a asigura un nivel unitar de pregatire.

Se evalueaza numai competentele din acest modul, evaluarea altor competente nefiind relevanta. O competenta se evalueaza in cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modulului se realizeaza evaluarea formativa iar la sfarsitul lui se realizeaza evaluarea sumativa, pentru verificarea atingerii competentelor.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale (intrebări), test scris, probe practice (demonstratie, studiu de caz-plan de ingrijire).

Cadrele didactice care asigura pregatirea la acest modul isi stabilesc durata evaluarii fiecărei competente, numarul de reevaluări si distributia acestora pe parcursul anului scolar.

Modulul 29: OTORINOLARINGOLOGIE ȘI NURSING ÎN OTORINOLARINGOLOGIE

❖ Notă introductivă:

Modulul **OTORINOLARINGOLOGIE SI NURSING IN OTORINOLARINGOLOGIE** face parte din pregătirea specifică din anul II pentru calificarea: **asistent medical generalist**.

În modulul **OTORINOLARINGOLOGIE SI NURSING IN OTORINOLARINGOLOGIE** se regăsesc abilitățile din unitatea de competență specializată **OTORINOLARINGOLOGIE SI NURSING IN OTORINOLARINGOLOGIE**. Modulul are alocate 60 de ore, din care: 24 de ore de teorie și 36 de ore de pregătire practică. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

❖ Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

1. Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor ORL.
2. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacienții cu afecțiuni ORL.
3. Elaborează planul de îngrijire (planul nursing).
4. Aplică intervențiile proprii și delegate.
5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate.

❖ Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență: **OTORINOLARINGOLOGIE SI NURSING IN OTORINOLARINGOLOGIE** (60 de ore din care 36 de ore de pregătire practică).

Nr. crt.	Unitate de competență	Competențe	Conținuturi
29.	Otorinolaringologie si nursing in otorinolaringologie	C.1. Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor ORL.	1. Semne clinice: durere, inflamație, febră, anosmie, edem, rinoree, dispnee, hemoragie, disfonie, răgușeală, disfagie, obstrucție, parestezie faringiană, afonie, hipoacuzie, surditate, otoree, epistaxis. 2. Afecțiuni (definiție, etiopatologie, simptomatologie, investigații, principii de tratament): rinită, sinuzită, obstrucție cu corpi străini, adenoidită, polipoză, stomatită, herpes, traumatisme, faringită, laringită, otită, mastoidită, furuncul conduct auditiv extern, tumori
		C.2.	1. Modalități culegere date: interviu,

	Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacienții cu afecțiuni ORL. C.3. Elaborează planul de îngrijire (planul nursing). C.4. Aplică intervențiile proprii și delegate.	observație clinică, cercetare documente medicale, discuții cu echipa de îngrijire și aparținătorii 2. Analiza și sinteza informațiilor 2.1. Manifestări de independență. 2.2. Manifestări de dependență. 2.3. Surse de dificultate: fizice, psihologice, sociologice, lipsa de cunoștințe 3. Probleme de dependență și diagnostice de îngrijire (nursing): vulnerabilitate, risc de accidente, risc de infecție, comunicare ineficace la nivel senzorial – motor, alterarea vocii, dispnee, obstrucția căilor aeriene, durere etc. 1. Obiectivul nursing: specificitate, performanță, implicare, realism, observabilitate 2. Priorități de îngrijire: menținerea funcțiilor vitale, a stării de conștiență, supraveghere funcții vegetative, profilaxie infecții, prevenire complicații 3. Intervenții: 3.1. Intervenții proprii: comunicare, hidratare, alimentare, igienă, mobilizare, profilaxie, educație 3.2. Intervenții delegate: pregătirea pentru investigații, și analize, administrarea tratamentului general și local, pregătirea preoperatorie și îngrijiri postoperatorii 1. Resurse materiale 1.1. Instrumente: canulă traheală, sondă laringiană, pensă Politzer, linguală, laringiană, stilet butonat, seringă Guyon, specul nazal, auricular, sursă aspirație, sursă de oxigen, sonde aspirație, seringi puncție, trusă chirurgicală, de pansat, oglindă Clar, seringi, trocare, amigdalotom, pipete etc. 1.2. Materiale: comprese, meșe, tampoane nazale, auriculare, soluții antiseptice, soluții spălături auriculare, anestezice, trusă perfuzie, soluții perfuzabile, inhalante, aerosoli, medicamente etc. 2. Metode și mijloace de pregătire a pacientului 2.1. Pregătire psihică: informare, explicații, asigurarea confortului psihic 2.2. Pregătire fizică: poziție adecvată, igienă, câmp operator etc. 3. Intervenții specifice: tamponament nazal, auricular, dezobstruarea căilor aeriene, auditive, aspirarea secrețiilor oro - faringiene, laringiene, spălături auriculare, inhalații, instilații, gargarisme, puncția sinusurilor maxilare, paracenteză auriculară, recoltări secreții nazale, buco-faringiene, auriculare, adenoidectomie, traheotomie,
--	---	--

			laringectomie etc.
		C.5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate.	1. Obiective stabilite 1.1. Realizate: manifestări de dependență absente sau ameliorate 1.2. Nerealizate: manifestări de dependență care se mențin 2. Restructurarea planului de îngrijire 2.1. Reformularea obiectivelor: adaptate la capacitățile fizice ale pacientului 2.2. Planificarea intervențiilor: adecvate manifestărilor de dependență prezente în evoluția pacientului

❖ Sugestii metodologice

Modulul **OTORINOLARINGOLOGIE SI NURSING IN OTORINO-LARINGOLOGIE** va fi parcurs independent.

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul noțiunilor și activităților privind **OTORINOLARINGOLOGIA SI NURSING IN OTORINOLARINGOLOGIE**.

Conținutul modulului este proiectat pentru un număr de 60 de ore pe an și se va desfășura astfel: 2 ore de teorie pe săptămână pe semestrul I, din care 1 oră teorie- medic și 1 oră teorie maistru -instructor și 36 ore de pregătire practică.

Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numărului de ore alocat fiecărei teme în funcție de: dificultatea temei, volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderi și abilități anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiți. Se recomandă ca parcurgerea temelor din programa să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile.

În elaborarea strategiei didactice, profesorul trebuie să țină seama de următoarele principii moderne ale educației:

- elevii învață când fac ceva și când sunt implicați activ în procesul de învățare;
- elevii au stiluri diferite de învățare;
- elevii participă la procesul de învățare cu cunoștințele dobândite anterior;
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru analiza compararea și asocierea informațiilor vechi cu cele noi și pentru ordonarea lor.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul, se vor realiza activități de învățare cu caracter interactiv. Se recomandă următoarele metode: observația clinică, descoperirea, demonstrația, problematizarea, studiul de caz, proiectul, munca independentă, dezbaterile, conversația.

Se vor realiza activități de învățare cu caracter practic - aplicativ: scheme, fișe de lucru, proces de îngrijire, dramatizare, protocol educativ. Pregătirea practică se va realiza în săli de demonstrație și unități sanitare cu o bună dotare materială (stagiul clinic), urmărindu-se aplicarea cunoștințelor la problemele reale existente.

Resursele materiale sunt variate: planșe, scheme, cărți, casete video, CD-uri, retroproiector și folii, manechin, instrumentar și materiale sanitare diverse. Evaluarea

trebuie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate în standardul de pregătire profesională. Modul de evaluare are în vedere nivelul de pregătire pe care trebuie să îl demonstreze elevul. Indiferent de locul, momentul și persoana care face evaluarea, SPP-ul stabilește un nivel național comun de performanță care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregătire. Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă.

Pe parcursul modulului se realizează evaluarea formativă, iar la sfârșitul modulului se realizează evaluarea sumativă, pentru verificarea dobândirii competențelor. Cadrele didactice care asigură pregătirea la acest modul, își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul anului școlar.

MODULUL 30: OFTALMOLOGIE ȘI NURSING ÎN OFTALMOLOGIE

❖ Notă introductivă

Modulul - OFTALMOLOGIE ȘI NURSING ÎN OFTALMOLOGIE

face parte din pregătirea specifică din anul II, pentru calificarea: **asistent medical generalist**.

În modulul OFTALMOLOGIE ȘI NURSING ÎN OFTALMOLOGIE se regăsesc abilitățile din unitatea de competență specializată OFTALMOLOGIE ȘI NURSING ÎN OFTALMOLOGIE.

Modulul are alocat 60 de ore din care 24 de ore de teorie și 36 de ore de pregătire practică. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională.

Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

❖ Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

1. Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor oftalmologice.
2. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacienții cu afecțiuni oftalmologice.
3. Elaborează planul de îngrijire (planul nursing).
4. Aplică intervențiile proprii și delegate.
5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate.

Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență: Oftalmologie și nursing în oftalmologie

(60 de ore din care 24 de ore de teorie și 36 de ore de pregătire practică)

Nr. crt.	Unitatea de competență	Competențe	Conținuturi
30.	Oftalmologie și nursing în oftalmologie	C₁ Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunii oftalmologice. C₂ Identifică problemele de dependență și stabilește	1.Semnele și simptomele prezente la pacientul cu afecțiuni oftalmologice: scăderea acuității vizuale, durere, reacție pupilară, fotofobie, diplopie, cecitate, ochiul roșu, secreții oculare – descriere. 2.Principalele afecțiuni oftalmologice: vicii de refracție, miopie, hipermetropie, presbitism, afecțiuni inflamatorii ale ochiului, blefarite, orjeletul, dacriocistita, conjunctivita, keratita, iridociclita, cataracta, glaucomul, traumatisme ale ochiului și corpi străini intraoculari (contuzii, plăgi, arsuri chimice, arsuri fizice, corpi străini conjunctivali, corneeni, intraoculari). Definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament. 1. Culegerea de date prin: interviu, observație clinică, cercetare documente medicale, discuții cu echipa de îngrijire și aparținătorii. 2. Analiza și sinteza datelor obținute din culegerile de date: 2.1. Manifestări de independență.

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

	diagnosticele (nursing) la pacienți cu afecțiuni oftalmologice. C3. Elaborează planul de îngrijire (planul nursing). C4. Aplică intervențiile proprii și delegate. C5 Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate.	2.2. Manifestări de dependență. 2.3. Surse de dificultate: fizice, psihologice, sociologice, lipsa de cunoștințe. 2.4. Probleme de dependență și de diagnostic de îngrijire (nursing) specifice afecțiunilor oftalmologice: vulnerabilitate, risc de accidente, risc de infecție, comunicare ineficace la nivel senzorial, alterarea vederii, risc de complicații, anxietate datorită lipsei de cunoștințe, durere. Diagnosticul = PES (problemă + sursă de dificultate + manifestarea de dependență). 1. Obiectivul nursing: specificitate, performanță, implicare, realism, observabilitate. 2. Priorități de îngrijire: supravegherea și menținerea funcțiilor vitale și vegetative, a stării de conștiență, profilaxia infecțiilor, prevenirea complicațiilor. 3. Intervențiile: 3.1. Intervenții proprii (autonome): comunicare, hidratare, alimentare, igienă, mobilizare, profilaxie, educație; 3.2. Intervenții delegate: pregătirea pentru investigații și analize, administrarea tratamentului general și local, pregătirea preoperatorie și îngrijirile postoperatorii. 1. Resurse materiale: 1.1. Instrumente: tonometru, oftalmoscop, optotip, perimetru Forstek, instrumentar chirurgical specific, seringi, trusă chirurgicală de pansat. 1.2. Materiale: comprese, tampoane, soluții antiseptice, soluții oftalmice, trusă perfuzii, soluții perfuzabile, medicamente, cameră semiobscură, soluții anestezice. 2. Metode și mijloace de pregătire a pacientului: 2.1. Pregătirea psihică: informare, explicații, asigurarea confortului psihic; 2.2. Pregătirea fizică: asigurarea confortului ambiental, poziție adecvată, igienă, câmp operator, etc; 3. Intervențiile specifice: 3.1. Tratament ortoptic; 3.2. Instilații și unguente oftalmice; 3.3. Recoltare secreție oculară, pansament ocular, spălături oculare, perfuzii cu Manitol 15 %, diuretice, alimentație hiposodată, aport redus de lichide. 1. Obiectivele stabilite: 1.1. Realizate- manifestări de dependență absente sau ameliorate; 1.2. Nerealizate- manifestări de dependență care se mențin. 2. Restructurarea planului de îngrijire: 2.1. Reformularea obiectivelor: adaptate la capacitățile fizice ale pacientului;
--	---	--

			2.2. Planificarea intervențiilor: adecvate manifestărilor de dependență prezente în evoluția pacientului.
--	--	--	---

Sugestii metodologice

Modulul: **Oftalmologie și nursing în oftalmologie** poate fi parcurs în mod independent. Conținutul modulului este proiectat pentru un număr de 60 de ore pe an, din care 24 de ore teorie (1 oră medic + 1 oră maestru instructor) și 36 de ore/sem.I pregătire practică (stagiul clinic). Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul noțiunilor și activităților privind Oftalmologia și nursingul în oftalmologie.

În elaborarea strategiei didactice, profesorul va trebui să țină seama de următoarele principii moderne ale educației:

- elevii învață când sunt implicați activ în procesul de învățare;
- elevii au stiluri diferite de învățare;
- elevii participă cu cunoștințele lor dobândite anterior, în procesul de învățare;
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea, analizarea informațiilor vechi și a celor noi și pentru ordonarea lor.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter practic interactiv. Se recomandă următoarele metode de învățare: expunerea, conversația, observația, descoperirea, demonstrația, problematizarea, simularea, studiul de caz, structurarea planului de îngrijiri. La aceste activități se adaugă activități de învățare cu caracter practic aplicativ în sala de demonstrație și secții de spital de specialitate.

Resursele materiale trebuie să cuprindă o gamă cât mai variată: atlase pentru instruire, casete video, diapozitive, planșe, desene, folii de retroproiector, manechin, fișe tip, instrumentar și materiale sanitare diverse etc.

Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numărului de ore alocat fiecărei teme în funcție de: dificultatea temei, volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderi și abilități anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiți. Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile.

Pregătirea practică se va realiza în sălile de demonstrație cu o bună dotare materială și va avea o importanță deosebită în realizarea corespunzătoare a competențelor pentru viitorii „asistenți medicali generaliști”.

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate în Standardul de Pregătire Profesională.

Modul de evaluare are în vedere nivelul de pregătire pe care trebuie să-l demonstreze elevul. Indiferent de locul, momentul și persoana care face evaluarea, S.P.P.-ul stabilește un nivel național comun de performanță, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregătire.

Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevante. O competență se evaluează în cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modulului se realizează evaluarea formativă, iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă, pentru verificarea atingerii competențelor.

Cadrele didactice, care asigură pregătirea la acest modul își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul anului școlar.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: foaie de observație, fișe de lucru, fișe de autoevaluare, teste de evaluare, realizarea unui plan de îngrijire, investigația, problematizarea, tema în clasă, observarea sistematică a comportamentului elevilor care permite evaluarea conceptelor și a atitudinilor față de o sarcină dată.

MODULUL 31: HEMATOLOGIE SI NURSING IN HEMATOLOGIE

Notă introductivă

Modulul HEMATOLOGIE SI NURSING IN HEMATOLOGIE face parte din pregătirea specifică din anul II, pentru calificarea: asistent medical generalist.

În modulul HEMATOLOGIE SI NURSING IN HEMATOLOGIE se regăsesc abilități din unitatea de competență tehnică specializată HEMATOLOGIE SI NURSING IN HEMATOLOGIE. Modulul are alocate 60 de ore, din care 24 de ore de teorie în semestrul II și 36 de ore de pregătire practică în semestrul II. Din cele 24 de ore de teorie 12 vor fi predate de instructor și 12 ore vor fi predate de medicul specialist. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardul de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

- 31.1. Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor hematologice;
- 31.2. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacienții cu afecțiuni hematologice;
- 31.3. Elaborează planul de îngrijire (planul nursing);
- 31.4. Aplică intervențiile proprii și delegate planificate;
- 31.5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate.

Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență:

31. HEMATOLOGIE SI NURSING IN HEMATOLOGIE (60 ore din care 36 ore pregătire practică)

Nr. crt.	UNITATEA DE COMPETENȚA	COMPETENȚE	CONTINUTURI
31.	HEMATOLOGIE SI NURSING IN HEMATOLOGIE	C 1. Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor hematologice	1. Semne și simptome prezente în afecțiunile hematologice: 1.1. Semne locale: durerea (caracteristici), hemoragia tegumentelor și mucoaselor (caracteristici), adenopatii (caracteristici), inapetența, disfagie, modificări ale fanerelor, paloare sau icter (localizare, caracteristici). 1.2. Semne generale: alterarea funcțiilor vitale și vegetative (dispnee, tahicardie, hipotensiune arterială, extremități reci, acrocianoză, tulburări de echilibru, astenie fizică, scădere în greutate, lipotimie, febră). 2. Principalele afecțiuni hematologice: 2.1. Anemiile: definiție, clasificare, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament. 2.2. Leucemia acută și cronică: definiție, etiologie, simptomatologie, investigații, principii de tratament. 2.3. Hemofilia: definiție, clasificare, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament. 2.4. Hemopatii maligne: boala Hodgkin, mielomul multiplu

			(definiție, etiologie, simptomatologie, investigații, principii de tratament).
		C 2. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacienții cu afecțiuni hematologice.	2.1. Culegere de date (subiective și obiective) prin diverse metode: observația, interviul formal sau informal, cercetarea documentelor medicale (F.O. clinică, bilete de ieșire din spital, bilete de trimitere, scrisori medicale, carnet de sănătate, rețete, etc.), discuții cu membrii echipei medicale și cu aparținătorii, examen fizic (inspecție, palpare, percutorie, auscultație). Analizarea și organizarea datelor: informații semnificative. 2.2. Independență/Dependență 2.2.1. Manifestări de independență: pacient conștient, mobilitate păstrată, tegumente și mucoase normale colorate, semne vitale (R, P, T.A., T⁰) în limite normale, absența durerii, somn odihnitor, alimentație adecvată, constituție normală, absența eliminărilor patologice și a hemoragiilor. 2.2.2. Probleme de dependență: intoleranță la activitate, risc înalt de infecție, risc înalt de sângerare, alterarea mucoasei orale, alterarea nutriției, tulburări cardio-respiratorii, vulnerabilitate crescută față de pericolele din mediu. Manifestări de dependență: paloarea tegumentelor și mucoaselor, hipotensiune arterială, tahicardie, dispnee, oboseală, lipotimii, inapetență, disfagie, peteșii, hematoame, dureri, etc. 2.2.3. Surse de dificultate de ordin fizic (modificări ale elementelor figurate, proliferări ale sistemului hematopoetic), de ordin psihologic (anxietate, stres), de ordin social (condiții de muncă inadecvate, expunere la radiații), lipsa de cunoștințe.
		C 3. Elaborează planul de îngrijire (nursing).	3.1. Obiectivul nursing: specificitate, performanță, implicare, realism, observabilitate (cine? ce? ce se poate face? cum? în ce condiții? când? ; obiective pe termen scurt, mediu și lung). 3.2. Priorități de îngrijire: supravegherea funcțiilor vitale și vegetative, a sângerărilor, profilaxia infecțiilor și a complicațiilor. 3.3. Intervenții proprii (autonome): comunicare, alimentare, igiena, mobilizare/transport, protecție, profilaxie, educație. 3.4. Intervenții delegate: pregătirea pentru investigații și analize, administrarea tratamentului general și local.
		C 4. Aplică intervențiile proprii și delegate.	4.1. Resurse materiale: 4.1.1. Instrumente: trusă pentru puncția osoasă, ganglionară, seringi, ace de unică folosință, abexlang, oglindă frontală, sursă de oxigen. 4.1.2. Materiale: trusă de perfuzie, trusă de transfuzie, soluții perfuzabile, sânge și derivate de sânge (MER, MT, plasmă),

			medicamente hemostatice, chimioterapice, meșe pentru tamponament nazal, soluții antiseptice, pungă cu gheață, atelă gipsată. 4.2. Pregătirea pacientului: 4.2.1. Pregătirea psihică: informare, explicații, obținerea consimțământului, asigurarea confortului psihic. 4.2.2. Pregătirea fizică: asigurarea condițiilor de confort ambiental, poziție adecvată, igienă, aseptie și antisepsie. 4.3. Intervenții specifice: 4.3.1. Puncția osoasă, biopsia (definiție, scop, indicații/contraindicații, locuri de electie, materiale necesare, pregătirea pacientului, tehnica de execuție, pregătirea produsului pentru examinare, supravegherea pacientului după puncție, reorganizarea locului de muncă, notarea în F.O., incidente, accidente. 4.3.2. Puncția ganglionară: definiție, scop, indicații/contraindicații, locuri de electie, materiale necesare, pregătirea pacientului, tehnica de execuție, pregătirea produsului pentru examinare, supravegherea pacientului după tehnică, reorganizarea locului de muncă, notarea în F.O., incidente, accidente. 4.3.3. Transfuzia cu sânge: definiție, scop, indicații, pregătirea pacientului, materiale necesare, tehnica de execuție, supravegherea pacientului în timpul și după transfuzie, reorganizarea locului de muncă, incidente, accidente; determinarea grupelor sanguine și a factorului Rh. 4.4. Intervenții de urgență: hemostaza, imobilizarea, oxigenoterapia. 4.5. Prevenirea complicațiilor: prevenirea sângerărilor, infecțiilor, complicațiilor legate de imobilizare și de administrarea citostaticelor. C 5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate. 5.1. Obiective stabilite: 5.1.1. Realizate – manifestări de dependență absente sau diminuate, satisfacția pacientului. 5.1.2. Nerealizate – manifestări de dependență care se mențin, manifestări de dependență apărute pe perioada îngrijirii. 5.2. Reformularea obiectivelor: adaptate la capacitățile fizice ale pacientului. 5.3. Planificarea intervențiilor: adecvate manifestărilor de dependență prezente în evoluția pacientului.
--	--	--	---

SUGESTII METODOLOGICE

Conținutul modului este proiectat pentru un număr de 60 de ore pe an și se va desfășura astfel: 1 ore de teorie pe săptămână în semestrul II, timp de 12 săptămâni, predate de instructor, 1 ora de teorie pe săptămână în semestrul II, timp de 12 săptămâni, predate de medicul de specialitate și 60 de ore de pregătire practică.

Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile. Pentru atingerea competențelor din prezentul modul,

se vor realiza activități de învățare cu caracter practic-aplicativ : discuții de grup, dezbateri, jocuri de rol, studiu de caz, exerciții practice. Elevii vor fi puși în situații de învățare în grup sau individual rezolvând sarcinile de lucru repartizate.

Resursele materiale trebuie să cuprindă o gamă cat mai variată: planșe, scheme, casete video, CD-uri, manechin, instrumentar si materiale sanitare adecvate. Pentru aplicarea procesului de nursing, ca demers logic, decizional, de identificare si rezolvare a problemelor de dependență, se recomandă studii de caz pe tipurile de patologie precizate în conținuturile tematice.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale, probe scrise de tip itemi, întrebări structurate, rezolvarea de sarcini, gestionarea cazului.

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță si cu tipul probelor de evaluare precizate în Standardul de Pregătire Profesională. Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. Pe parcursul modulului se realizează evaluarea formativă iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă pentru verificarea atingerii performanțelor. Cadrele didactice care asigură pregătirea la acest modul își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări si distribuția acestora pe parcursul anului școlar.

Pregătirea practică se va realiza în săli de demonstrație si stagii clinice în unități sanitare în care elevii trebuie să deprindă capacitatea de a acorda îngrijiri individualizate pacienților cu afecțiuni hematologice.

Modulul 32 : ORTOPEDIE –TRAUMATOLOGIE SI NURSING SPECIFIC

** Nota introductiva

Modulul **ORTOPEIDIE–TRAUMATOLOGIE SI NURSING SPECIFIC** face parte din pregătirea specifică din anul II, pentru calificarea : **asistent medical generalist**.

În modulul **ORTOPEIDIE–TRAUMATOLOGIE SI NURSING SPECIFIC** se regăsesc abilitățile din unitatea de competență specializată **ORTOPEIDIE–TRAUMATOLOGIE SI NURSING SPECIFIC**. Modulul are alocate 60 ore din care 24 de ore de teorie și 36 de ore pregătire practică. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională. Programă școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

** Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

1. Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor ortopedico-traumatice.
2. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticul de îngrijire (nursing) la pacienții cu afecțiuni ortopedico-traumatice.
3. Elaborează planul de îngrijire (nursing).
4. Aplică intervențiile proprii și delegate.
5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate.

** Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență: **ORTOPEIDIE–TRAUMATOLOGIE SI NURSING SPECIFIC**
(60 de ore din care 36 de ore de pregătire practică).

Nr. crt.	Unitate de competență	Competențe	Conținuturi
1.	Ortopedie-traumatologie și nursing specific	C. 1. Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor ortopedico-traumatice	1. Semnele și simptomele prezente în ortopedie și traumatologie: 1.1.Semne locale: durerea (localizare, intensitate, caracter) hemoragia (clasificare, gravitate) plaga (aseptică, septică, superficială, profundă), hematumul, edemul, tumefacția, deformarea regiunii, scurtarea aparentă sau reală a segmentelor (aprecierea scurtării segmentelor osoase), mobilitatea anormală sau reducerea mobilității / imobilitate, crepitații osoase, impotență funcțională. 1.2. Semne generale: alterarea funcțiilor vitale și vegetative (prăbușirea tensiunii arteriale, dispnee, tahicardie, puls filiform, paloare, cianoza, hipertermie, transpirații profuze, întreruperea diurezei). 2. Principalele afecțiuni ortopedico-traumatice: 2.1. Afecțiuni congenitale: coxartroza congenitală, piciorul equin, genu varum, genu valgum, torticolis, deformările coloanei vertebrale (cifoza, lordoza, scolioza – congenitale): definiție, simptomatologie, principii de tratament. 2.2. Infecții: osteita și osteomielita (definiție, etiopatogenie, investigații, simptomatologie, evoluție, tratament, profilaxie).

		2.3. Afecțiuni degenerative și inflamatorii: osteoporoza (definiție, etiopatogenie, complicații – fractura patologică–, tratament, prevenire), tumori osoase (definiție,, etiologie, simptomatologie, investigații, tratament). 2.4. Traumatisme: 2.4.1. Traumatisme ale capului: comotia și contuzia cerebrală (definiție, etiopaogenie, investigații, principii de tratament). 2.4.2. Traumatismele toracelui: fracturile costale, voletul costal (definiție, simptome, complicații – pneumotoraxul –, investigații, principii de tratament). 2.4.3. Traumatisme vertebro-medulare: definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament. 2.4.4. Traumatismele bazinului: definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament. 2.4.5. Traumatismele membrelor: contuzii, entorse, luxații, fracturi (definiție, etiopatogenie, semne și simptome comune și patognomonice, diagnostic diferențial, investigații, prim ajutor, principii de tratament). 1. Culegere de date (date subiective / obiective) prin diverse metode: interviu (direct-indirect, cu întrebări închise / deschise), observație, cercetare documente medicale (foaie de observație clinică, bilete de ieșire din spital, trimiteri, scrisori medicale, carnet de sănătate, rețete, etc.), discuții cu echipa de îngrijire și aparținătorii, examen fizic (inspecție, auscultatie, palpare). 2. Analiza și sinteza datelor: informații semnificative. 2.1. Manifestări de independență: pacient conștient, mobilitate păstrată, tegumente intacte, culoarea tegumentelor normală, semne vitale (R, P, TA, T°) în limite normale, lipsa durerii, somn și odihnă corespunzătoare, comunicare eficientă la nivel motor. 2.2. Manifestări de dependență: dificultate de deplasare, diminuarea sau absența mișcării, alterarea stării de confort, atonie musculară, atrofie musculară, contractura musculară, anchiloza, crampe, deformări ale coloanei vertebrale și ale membrelor, risc de accidente, risc de complicații, risc de infecții, escara de decubit, cianoza, tegumente palide, reci, modificări ale semnelor vitale, sentiment de inferioritate și de pierdere a imaginii de sine. 2.3. Surse de dificultate: de ordin fizic (alterarea integrității aparatului locomotor), de ordin psihologic (anxietate, stres), de ordin social (izolare, sărăcie), lipsa de cunoștințe. 3. Probleme de dependență și diagnostic de îngrijire/ nursing (PES = problema + sursa de dificultate + manifestarea de dependență): durere acută / cronică, imobilitate, incoordonarea mișcărilor, postură inadecvată, edeme ale membrelor, dispnee, circulație inadecvată, vulnerabilitate față de pericole, comunicare ineficientă la nivel motor. 1. Obiectivul nursing: specificitate, performanță, implicare, realism, observabilitate (cine ?, ce, ce se poate face?, cum?, în ce măsură?, când?); obiective pe termen scurt, mediu, lung.
	C. 2. Identifica problemele de dependență și stabilește diagnosticul de îngrijire (nursing) la pacienții cu afecțiuni ortopedico-traumatice	
	C. 3. Elaborează planul de îngrijire (nursing)	
	C. 4. Aplica intervențiile	

		proprii si delegate 2. Prioritati de ingrijire: supravegherea si mentinerea functiilor vitale si vegetative, a starii de constienta, profilaxia infectiilor, prevenirea complicatiilor. 3. Interventii: 3.1 Interventii proprii (autonome): comunicare, hidratare, alimentare, igiena, mobilizare/transport, profilaxie, educatie. 3.2. Interventii delegate: pregatirea pentru investigatii si analize, pregatirea preoperatorie, ingrijiri postoperatorii, administrarea tratamentului general si local. 1. Resurse materiale: 1.1. Instrumente: pense hemostatice, pense anatomice si chirurgicale, bisturie, foarfeci, portac, ace chirurgicale, pipa Guedel, seringi, etc. 1.2. Materiale: garou, comprese, fesi, fesi gipsate, tampoane, atele, brancarda, substante dezinfectante, trusa perfuzie, solutii perfuzabile, analgezice, A.C., AINS, ATPA, sursa de oxigen, manometru, termometru, etc. 2. Metode si mijloace de pregatire a pacientului: 2.1. Pregatirea psihica: informare, explicatii, asigurarea confortului psihic. 2.2. Pregatirea fizica: asigurarea confortului ambiental, pozitie adecvata, igiena, camp operator, etc. 3. Interventii specifice: 3.1. Ingrijirea plagilor (hemostaza, toaleta plagii, pansamente si bandaje, profilaxia tetanosului). 3.2. Transportul pacientilor: metode de transport (brancarda, carucior, pat, metode improvizate). 3.3. Imobilizarea (provizorie – prim ajutor – si definitiva – aparatul gipsat), schimbarile de pozitie ale pacientului cu aparate gipsate si imobilizati. 3.4. Interventii de urgenta: oxigenoterapia, intubatia orotraheala. 3.5. Prevenirea complicatiilor imobilizarii: prevenirea escarelor, a complicatiilor tromboembolice (administrarea tratamentului anticoagulant), prevenirea pneumoniei hipostatice, prevenirea atrofiilor musculare si a anchilozelor. 3.6. Punctia articulara: definitie, scop, indicatii/contraindicatii, loc, materiale necesare, pregatirea pacientului, tehnica de executie, pregatirea produsului pentru examinare, supravegherea pacientului dupa punctie, reorganizarea locului de munca, notarea in F.O., incidente accidente. 3.7. Punctia biopsica: definitie, scop, indicatii/contraindicatii, loc, materiale necesare, pregatirea pacientului, tehnica de executie, pregatirea produsului pentru examinare, supravegherea pacientului dupa punctie, reorganizarea locului de munca, notarea in F.O., incidente accidente. 3.8. Examenul radiologic: metode radiologice (raze roentgen, imagine radioscopica) pregatirea pacientului pentru explorarea radiologica a sistemului osteo-articular; rolul asistentei medicale. 3.9. Administrarea tratamentului anticoagulant.
--	--	--

		C. 5. Evalueaza rezultatele ingrijirilor aplicate	3.10. Pregatirea preoperatorie: 3.10.1. Pregatirea generala: bilantul clinic general, supravegherea functiilor vitale si vegetative, examene de rutina obligatorii inainte tuturor interventiilor chirurgicale (TS-TC, grup sanguin, hematocrit, glicemie, uree sanguina). 3.9.2. Pregatirea pentru interventie (in ziua precedenta, in ziua operatiei). 3.9.3. Pregatirea in urgente. 3.10. Ingrijirea postoperatorie: 3.10.1. Reintoarcerea in salon: transportul si pozitiile pacientului in pat. 3.10.2. Supravegherea pacientului: aspect general, parametri fiziologici, pierderi lichidiene (sange, urina, varsaturi, transpiratie, pierderi prin dren), hidratarea pacientului. 3.10.3. Asigurarea confortului: igiena, combaterea durerii, combaterea anxietatii. 3.10.4. Prevenirea complicatiilor postoperatorii: retentie urinara, constipatie, alte complicatii de decubit. 1. Obiective stabilite: 1.1. Realizate – manifestari de dependenta absente sau ameliorate, satisfactia pacientului; 1.2. Nerealizate: manifestari de dependenta care se mentin, manifestari de dependenta aparute pe perioada ingrijirii. 2. Restructurarea planului de ingrijire: 2.1.Reformularea obiectivelor: adaptate la capacitatile fizice ale pacientului. 2.2.Planificarea interventiilor: adecvate manifestarilor de dependenta prezente in evolutia pacientului.
--	--	--	---

** Sugestii metodologice

Modulul **ORTOPEDIE-TRAUMATOLOGIE SI NURSING SPECIFIC** poate fi parcurs in mod independent.

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul notiunilor si activitatilor privind **ORTOPEDIA, TRAUMATOLOGIA SI NURSING SPECIFIC**.

Continutul modulului este proiectat pentru un numar de 60 de ore pe an si se va desfasura astfel: 2 ore/saptamana de teorie – 1 ora medic + 1 ora maestru instructor / semestrul I si 36 ore / semestrul I de pregatire practica (stagiu clinic). Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numarului de ore alocat fiecarei teme in functie de: dificultatea temei, volumul si nivelul de cunostinte, deprinderi si abilitati anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiti. Se recomanda ca parcurgerea temelor din programa sa se faca in ordinea stabilita in tabelul de corelare a competentelor cu continuturile.

In elaborarea strategiei didactice, profesorul va trebui sa tina seama de urmatoarele principii moderne ale educatiei :

- elevii invata cand fac ceva si cand sunt implicate active in procesul de invatare;
- elevii au stiluri diferite de invatare;
- elevii participa cu cunostintele lor dobandite anterior, la procesul de invatare;
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea, analizarea informatiilor vechi cu cele noi si pentru ordonarea lor.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter interactiv, recomandându-se următoarele metode: observația, descoperirea, demonstrația, problematizarea, fișa de lucru, proiectul, planul de îngrijire, dar și activități de învățare cu caracter practic aplicativ precum: scheme, fișe de lucru, planuri de îngrijire, simulări.

Pregătirea practică se va realiza în săli de demonstrație, unități sanitare cu o bună dotare materială. Instruirea în săli de demonstrație are o importanță deosebită în realizarea corespunzătoare a competențelor pentru viitorii “asistenți medicali generaliști”.

Se pot utiliza ca metode de învățare: expunerea, conversația, munca independentă, simularea, observația, exercitiul, studiul de caz, dezbaterile, discuțiile și lucrul în grup, care stimulează spiritul critic și creativitatea. Stagiul clinic se va desfășura sub îndrumarea directă a specialiștilor, urmărindu-se aplicarea cunoștințelor la probleme reale, existente.

Resursele materiale trebuie să cuprindă o gamă cât mai variată: planșe, scheme, casete video, CD-uri, folii de retroproiector, manechin, instrumentar și materiale sanitare diverse (atele, brancarda, fesi, comprese, etc.)

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate în Standardul de Pregătire Profesională.

Modul de evaluare are în vedere nivelul de pregătire pe care trebuie să-l demonstreze elevul. Indiferent de locul, momentul și persoana care face evaluarea, SPP-ul stabilește un nivel național comun de performanță, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregătire.

Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. O competență se evaluează în cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modului se realizează evaluarea formativă, iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă, pentru verificarea atingerii competențelor.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale (întrebări), test scris, probe practice (demonstrație, studiu de caz - plan de îngrijire).

Cadrele didactice, care asigură pregătirea la acest modul își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul anului școlar.

Modulul 33: REUMATOLOGIE SI NURSING IN REUMATOLOGIE

❖ Nota introductiva

Modulul **REUMATOLOGIE SI NURSING IN REUMATOLOGIE** face parte din pregătirea de specialitate din anul II, pentru calificarea: **asistent medical generalist**.

În modulul **REUMATOLOGIE SI NURSING IN REUMATOLOGIE** se regăsesc abilitățile din unitatea de competență specializată **REUMATOLOGIE SI NURSING IN REUMATOLOGIE**. Modulul are alocate 60 de ore din care 24 de ore de teorie și 36 de ore de pregătire practică. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

❖ Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

1. Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor reumatismale
2. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacienții cu afecțiuni reumatismale
3. Elaborează planul de îngrijire (planul nursing)
4. Aplică intervențiile proprii și delegate
5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate

❖ Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență: REUMATOLOGIE SI NURSING IN REUMATOLOGIE
(60 de ore din care 24 de ore de teorie și 36 de ore de pregătire practică)

Nr. crt.	Unitate de competență	Competențe	Conținuturi
33.	Reumatologie și nursing în reumatologie	C.1. Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor reumatismale C.2. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacienții cu afecțiuni reumatismale	1. Semne și simptome prezente la pacientul cu afecțiuni reumatismale (durere, redoare, tumefiere, congestie, ankiloza, deformări osoase, febra, tahicardie, etc.) 2. Principale afecțiuni reumatismale: reumatismul articular acut, poliartrita reumatoidă, spondilita ankilozantă, reumatismul articular degenerativ (definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament) 1. Culegerea de date prin diverse modalități (interviu, observația clinică, cercetarea documentelor medicale, discuții cu echipa de îngrijire, familia și aparținătorii) 2. Analiza și sinteza informațiilor obținute din culegerile de date. 2.1 manifestări de independență: poziție corectă (în ortostatism, sezând, în decubit), mișcări (de abducție, adducție, extensie, flexie, rotație, etc), exerciții fizice (active, pasive, izometrice, de rezistență, coordonate,

			armonioase, complete) 2.2 manifestari de dependenta: hipotonie, atonie, atrofie, contractura, ankiloza 2.3 surse de dificultate: de ordin fizic (alterarea sistemului locomotor, durere), de ordin psihologic (anxietate, stres), de ordin sociologic (izolare), lipsa de cunostinte (privind mentinerea tonusului si fortei musculare) 3. Probleme de dependenta, diagnostice de ingrijire (nursing): alimentatie inadecvata prin deficit, imobilitate, durere, vulnerabilitate fata de pericole, etc.
		C.3. Elaboreaza planul de ingrijire (planul nursing)	1. Obiective pe termen scurt si lung - obiective de ingrijire: specificitate, performanta, implicare, realism, observabilitate 2. Prioritati de ingrijire: calmarea durerilor, supravegherea functiilor vitale si vegetative, profilaxia infectiilor, prevenirea complicatiilor 3. Interventii 3.1 Interventii proprii: masaj, bai, frictiuni, mobilizare, comunicare, alimentatie, educatie 3.2 Interventii delegate: pregatirea pentru investigatii si analize, administrarea tratamentului general si local (electroterapie, hidroterapie, termoterapie, ionizari, ultraviolete, cura balneara, ergoterapie, crizoterapie, corticoterapie, etc)
		C.4. Aplica interventiile proprii si delegate	1. Resurse 1.1 Instrumente: seringi si ace sterile 1.2 Materiale: pat tare, rulouri, perne, corsete, mese de elongatie, chingi, scripeti, bicicleta ergonmica, planseta cu rotile, inele pentru maini, parafina, namol, substante medicamentoase, platou steril, tavita renala, manusi sterile, comprese sterile, substante antiseptice, etc. 2. Metode si mijloace de pregatire a pacientului 2.1 Pregatirea psihica: informare, explicatii, asigurarea confortului psihic 2.2 Pregatirea fizica: rapaus articular, pozitii functionale „incalzire musculara” 3. Interventii specifice: miscari izometrice, masaj cu miscare activa, bai medicamentoase, miscari izotone, injectia intraarticulara 1. Obiective stabilite 1.1 realizat: manifestari de dependenta absente

		C.5. Evalueaza rezultatele ingrijirilor aplicate	sau ameliorate 1.2 nerealizat: manifestari de dependenta care se mentin 2. Restructurarea planului de ingrijire 2.1 reformularea obiectivelor: adaptate la capacitatile fizice ale pacientului 2.2 planificarea interventiilor: adecvate manifestarilor de dependenta prezente in evolutia pacientului
--	--	--	--

❖ Sugestii metodologice

Modulul **REUMATOLOGIE SI NURSING IN REUMATOLOGIE** poate fi parcurs in mod independent.

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul notiunilor si activitatilor privind **REUMATOLOGIA SI NURSING IN REUMATOLOGIE**.

Continutul modulului este proiectat pentru un numar de 60 de ore pe an si se va desfasura astfel: 2 ore/saptamana de teorie: 1 ora teorie medic si 1 ora teorie maestru instructor in semestrul I si 36 de ore de pregatire practica in semestrul I. Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numarului de ore alocate fiecarei teme in functie de dificultatea temei, volumul si nivelul de cunostinte, deprinderi si abilitati anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiti. Se recomanda ca parcurgerea temelor din programa sa se faca in ordinea stabilita in tabelul de corelare a competentelor cu continuturile.

In elaborarea strategiei didactice, profesorul va trebui sa tina seama de urmatoarele principii moderne ale educatiei.

- elevii invata cand fac ceva si cand sunt implicati activ in procesul de invatare
- elevii au stiluri diferite de invatare
- elevii participa cu cunostintele lor dobandite anterior, la procesul de invatare
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea si analizarea informatiilor vechi cu cele noi si pentru ordonarea lor.

Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza activitati de invatare cu caracter interactiv. Se recomanda urmatoarele metode: expunerea, conversatia, dezbaterile, munca independenta, lucrul in grup, observatia, descoperirea, demonstratia, problematizarea, proiectul, planul de ingrijire.

Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza activitati de invatare cu caracter practic aplicativ: exercitii de efectuare a culegerii de date, exercitii de identificare a problemelor de dependenta, plan de ingrijire, studiu de caz.

Pregatirea practica (stagiu clinic) se va realiza in sali de demonstratii si unitati sanitare cu o buna dotare materiala, urmarindu-se aplicarea cunostintelor la probleme reale, existente.

Se pot utiliza metode de invatare: expunerea, conversatia, munca independenta, simularea, observatia, exercitiul, dezbaterile, discutiile si lucrul in grup care stimuleaza spiritul critic si creativitatea, studiul de caz, etc. Resursele materiale trebuie sa contina o gama cat mai variata: casete video, diapozitive, planse, desene, folii de retroproiector, carti, fise terapeutice.

Evaluarea trebuie sa fie corelata cu criteriile de performanta si cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate in Standardul de pregatire profesionala.

Modul de evaluare are în vedere nivelul de pregătire pe care trebuie să-l demonstreze elevul. Indiferent de locul, momentul și persoana care face evaluarea, SPP-ul stabilește un nivel național comun de performanță, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregătire.

Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. O competență se evaluează în cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modului se realizează evaluarea formativă, iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă, pentru verificarea atingerii competențelor.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: fișe de autoevaluare, fișe de observație, teste de evaluare (orale, scrise), realizarea unui proiect.

Cadrele didactice, care asigură pregătirea la acest modul își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul anului școlar.

Modulul: 34.DERMATO VENEROLOGIA ȘI PARTICULARITĂȚI DE ÎNGRIJIRE

☺ Notă introductivă

Modulul face parte din pregătirea specifică din anul II, pentru calificarea: **asistent medical generalist**.

În modulul **DERMATO VENEROLOGIA ȘI PARTICULARITĂȚI DE ÎNGRIJIRE**, se regăsesc abilitățile din unitatea de competență tehnică specializată **DERMATO VENEROLOGIA ȘI PARTICULARITĂȚI DE ÎNGRIJIRE**. Modulul are alocate 60 de ore din care 24 de ore teorie și 36 stagiul clinic. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

☺ Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

1. Analizează semnele și simptomele specifice din afecțiunile dermatologice.
2. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnostice de îngrijire la pacienții cu afecțiuni dermatologice.
3. Elaborează planul de îngrijire-nursing.
4. Aplică intervenții proprii și delegate.
5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate.

Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență: **DERMATO VENEROLOGIA ȘI PARTICULARITĂȚI DE ÎNGRIJIRE (60 ore din care 36 ore stagiul clinic)**

Nr. Crt.	Unitatea de competență	Competențe	Conținuturi tematice
1	Dermato venerologia și particularități de îngrijire	C.1. Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor în dermatologie	1. Semnele și simptomele prezente în dermatologie 1.1. Semne locale: leziuni, primare și secundare: macula, vezicula, pustula, papula, flictena, ulcerarea, scuama, bula, eritemul, șancrul sifilitic, erupția, pruritul, tumora, leziuni de grataj, papilomatoză, prezența paraziților, durerea. 1.2. Semne generale: edeme, febra, frison, vărsături, tahicardie, etc, 2. Principalele afecțiuni dermatologice: 2.1. Dermatomicozele: epidermofizia, trichofizia, candidozele mucoaselor, etc 2.2. Piodermitele: stafilodermiile, streptodermiile, piodermite profesionale, etc 2.3. Dermatoze alergice: urticaria, eczema, alergia la medicamente, dermatoze profesionale, etc 2.4. Colagenoze cutanate: lupusul eritematos, sclerodermia. 2.5. Tuberculoza cutanată 2.6. Hematodermiile: leucoplazia, boala Bowen, boala Paget, tumori maligne, etc 2.7. Boli cu transmitere sexuală: sifilisul, gonoree, hiv
		C.2. Identifică problemele de dependență și stabilește	1. Culegere de date prin diverse metode: interviuri cu întrebări închise, deschise, observația, cercetarea documentelor medicale (foaia de observație clinică, bilet de externare, trimiteri, scrisori medicale, carnet sănătate, rețete), discuții cu echipa de îngrijire și aparținătorii, examen fizic, etc

		diagnostice de îngrijire la pacienții cu afecțiuni dermatologice	Analizarea și organizarea datelor: informații semnificative 2. Independența și dependența. 2.1. Manifestări de independență: pacient conștient, mobilitate păstrată, semne vitale (R, P, TA, T), în limite normale, absența durerii, somn și odihnă corespunzătoare, comunicare eficientă la nivel afectiv și motor. 2.2. Probleme de dependență: vulnerabilitate, alterarea integrității tegumentelor și mucoaselor, risc de infecție, alterarea confortului fizic și psihic, alterarea imaginii de sine, durere acută sau cronică, refuzul de a se conforma tratamentului, edeme ale membrelor, dezinteres față de măsurile de igienă și de infecție. Manifestări de dependență: vezicula, pustula, papula, filctena, ulcerația, șancru, eritemul, crusta, plaga, escara, durere, neglijarea igienei, ținută neîngrijită, incapacitatea urmăririi prescripțiilor, percepția negativă a propriului corp, pesimism, sentiment de inferioritate, devalorizare, frustrare. 2.3. Semne de dificultate: - de ordin fizic: alterarea integrității tegumentelor și mucoaselor, proces infecțios, slăbiciune și oboseală, diminuarea motricității, durere, incontinență sfincteriană. - psihologic: anxietate, stres, confuzie, stare depresivă - social: izolare, sărăcie, divorț, deces - lipsa cunoașterii: neaccesibilitate la informații, lipsa interesului, lipsa de cunoaștere a măsurilor de igienă și protecție, lipsa de informare asupra îngrijirilor preventive și curative ale leziunilor pielii, lipsa de cunoaștere a obiceiurilor sănătoase de viață. 2.4. Diagnosticul de îngrijire format din problema+sursa de dificultate+manifestarea de dependență.
		C.3. Elaborează planul de îngrijire - nursing	1. Obiectivul nursing: performanță, specificitate, implicare, realism, observabil, obiective pe termen scurt, mediu și lung. 2. Priorități în îngrijire: supravegherea funcțiilor vitale și vegetative, profilaxia infecțiilor, prevenirea complicațiilor - intervenții proprii: comunicare, hidratare, alimentare, igienă, mobilizare, transport, profilaxie, educație, etc - intervenții delegate: pregătirea pentru investigații și analize, administrarea tratamentului local și general, pregătirea preoperatorie și îngrijiri postoperatorii, etc.
		C.4. Aplică intervențiile proprii și delegate	1. Resurse materiale: - instrumente: seringi, ace, ansă de platină, truse chirurgicale, electrocauter, aparat LASER, trusa oxigen, baghete plastic, stilet butonat, sondă canelată, lame de sticlă, microscop, etc - materiale: comprese, mese, tampoane de vată, soluții antiseptice, soluții anestezice, soluții perfuzabile, medicamente, feși, creme, unguente, termometru, zăpadă carbonică, etc. 2. Pregătirea pacientului: - psihică: informare, explicații, asigurarea confortului psihic, educare, etc - fizică: asigurarea confortului ambiental, poziție adecvată, igienă, câmp operator, etc 3. Intervenții specifice

			3.1. Recoltarea produselor patologice, secreții sânge 3.2. Îngrijirea leziunilor, toaleta leziunilor și ulcerățiilor, pansamente și bandaje 3.3. Aplicarea unguentelor la nivelul leziunilor 3.4. Intervenții electrocauter, intervenții LASER, cauterizare, etc 3.5. Pregătirea postoperatorie 3.5.1. Pregătire generală: bilanț hidric general, supravegherea funcțiilor vitale și vegetative, investigații paraclinice (biochimice), etc 3.5.2. Pregătirea din zona intervenției 3.5.3. Îngrijiri postoperatorii 3.5.4. Supravegherea bolnavului: aspect general, parametri fiziologici, bilanț hidric, hidratarea pacientului 3.5.5. Asigurarea confortului: igiena, combaterea durerii, combaterea anxietății 3.5.6. Prevenirea complicațiilor postoperatorii: retenție de urină, constipație, tromboflebite, etc
		C.5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate	1. Obiective stabilite 1.1 realizate: manifestări de dependență absente sau ameliorate, satisfacția pacientului 1.2 nerealizate: manifestări de dependență care se mențin, sau apărute pe perioada îngrijirii 2. Reformularea obiectivelor: adaptate la capacitățile fizice ale pacientului 3. Planificarea intervențiilor: adecvate manifestărilor de dependență prezente în evoluția pacientului.

☺ Condiții de aplicare didactică și de evaluare

Modulul **DERMATO VENEROLOGIA ȘI PARTICULARITĂȚI DE ÎNGRIJIRE** poate fi parcurs în mod independent.

În elaborarea strategiei didactice, profesorul va trebui să țină seama de următoarele principii moderne ale educației:

- elevii învață când fac ceva și când sunt implicate active în procesul de învățare
- elevii au stiluri diferite de învățare
- elevii participă cu cunoștințele lor dobândite anterior, la procesul de învățare
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea, analizarea informațiilor vechi cu cele noi și pentru ordonarea lor

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter interactiv. Se recomandă următoarele metode: observație, descoperirea, demonstrația, problematizarea, fișa de lucru, proiectul, planul de îngrijire.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter practic aplicativ: scheme, fișe de lucru, planuri de îngrijire, simulări.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale (întrebări), test scris, fișe de lucru, probe practice (demonstrație, studiu de caz – plan de îngrijire).

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate în Standardul de Pregătire Profesională.

Modul de evaluare are în vedere nivelul de pregătire pe care trebuie să-l demonstreze elevul. Indiferent de locul, momentul și persoana care face evaluarea, SSP – ul stabilește un nivel național comun de performanță, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel inițial de pregătire.

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. O competență se evaluează în cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modului se realizează evaluări formative, iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă, pentru verificarea atingerii competențelor.

Cadrele didactice, care asigură pregătirea la acest modul își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuirea acestora pe parcursul anului școlar.

Se recomandă următoarele metode alternative de evaluare: autoevaluarea, coevaluarea în grupul de lucru, observarea sistematică a comportamentului elevilor care permit evaluarea conceptelor, a atitudinii față de o sarcină dată și a comunicării, tema în clasă, investigația, proiectul.

☺ **Sugestii metodice**

Conținutul modului este proiectat pentru un număr de 60 de ore pe an și se va desfășura astfel: 2 ore / săptămână de instruire teoretică / semestrul I și 36 ore / semestrul II de instruire practică. Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numărului de ore alocate fiecărei teme în funcție de dificultatea temei, volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderi și abilități anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiți. Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile.

Instruirea se va realiza în săli de demonstrație, unități sanitare cu o bună dotare materială. Instruirea în săli de demonstrație are o importanță deosebită în realizarea corespunzătoare a competențelor pentru viitorii « asistenți medicali generaliști »

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul noțiunilor și activităților privind **DERMATO VENEROLOGIA ȘI PARTICULARITĂȚI DE ÎNGRIJIRE.**

Se pot utiliza ca metode de învățare: expunerea, conversația, munca independentă, simularea, observația, exercițiul, discuțiile și lucrul în grup care stimulează spiritul critic și creativitatea, studiul de caz, dezbaterile, etc. Se va urmări aplicarea cunoștințelor la problemele reale, pentru a se putea ține cont în măsură mai mare de nevoile elevilor.

Resursele materiale trebuie să cuprindă o gamă cât mai variată: planșe, scheme, casete video, CD – uri, folii de retroproiector, etc.

MODULUL 35:
BOLI INFECTO CONTAGIOASE ȘI NURSING INFECTO-CONTAGIOS

☺ **Notă introductivă**

Modulul BOLI INFECTO CONTAGIOASE ȘI NURSING INFECTO-CONTAGIOS face parte din pregătirea specifică din anul II, pentru calificarea: asistent medical generalist.

În modulul **BOLI INFECTO CONTAGIOASE ȘI NURSING INFECTO-CONTAGIOS** se regăsesc abilitățile din unitatea de competență tehnică specializată infecto contagioase și particularități de îngrijire. Modulul are alocate 60 ore din care 24 ore teorie și 36 ore stagiul clinic. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională.

Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specifice calificării.

☺ **Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:**

1. Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor infecto - contagioase.
2. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacienții cu afecțiuni infecto contagioase
3. Elaborează planul de îngrijire (nursing)
4. Aplică intervențiile proprii și delegate
5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate

☺ **Tabelul de corelarea competențelor și conținuturilor**

Unitatea de competență: BOLI INFECTO CONTAGIOASE ȘI NURSING INFECTO-CONTAGIOS (60 ore din care 36 ore de instruire clinică)

Nr. crt.	Unitatea de competență	Competențe	Conținuturi tematice
1	Boli infecto-contagioase și particularități de îngrijire	C.1. Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor infecto contagioase	1. Semnele și simptomele prezente în afecțiunile infecto contagioase, 1.1. Semne locale: leziuni la nivelul tegumentelor și mucoaselor: macula, papula, vezicula, pustula, flictena, ulcerarea eritemul 1.2. Semne generale: febră, frison, tahipnee, grețuri, vărsături, cefalee, dureri abdominale, hipertermie, inapetență, obstrucția căilor respiratorii, tulburări circulatorii, rinoree, tuse seacă, răgușeală, iritabilitate, modificări ale funcțiilor vitale, 2. Principalele afecțiuni infecto contagioase. Boli infecțioase cu poartă de intrare respiratorie: varicela, TBC pulmonar, scarlatina, rujeola, rubeola, difteria, tusea convulsivă, pneumoniile, gripa, meningita, parotidita epidemică, poliomiелita. Boli infecțioase cu poartă de intrare digestivă: toxiinfecții alimentare, dizenteria, febra tifoidă, enterovirozele, hepatita virală. Alte boli infecțioase variate: rabia, tetanos, hiv, hepatita B, C și infecții nosocomiale Boli infecțioase cu poartă de intrare tegumentară și variată. 1. Culegerea de date (date subiecte, obiective) prin diverse

		C.2. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacienții cu afecțiuni infecto-contagioase C.3. Elaborează planul de îngrijire (nursing) C.4. Aplică intervențiile proprii și delegate	metode: interviu (direct-indirect cu întrebări închise deschise), observație cercetare documente medicale (foaia de observație clinică, trimiteri, scrisori medicale, rețete, etc.), discuții cu echipele de îngrijire și aparținătorii, examen fizic, ancheta epidemiologică 2. Independența/ Dependența: 2.1. Manifestări de independență: pacientul conștient, mobilitate păstrată, comunicarea eficientă la nivel motor. 2.2. Probleme de dependență: alterarea integrității tegumentelor și mucoaselor, potențial de suprainfecție a leziunilor, potențial de complicații respiratorii, digestive, nervoase, alterarea confortului psihic și fizic, dezinteres față de măsurile de igienă și protecție, deficit de autoîngrijire 2.3. Surse de dificultate: de ordin psihologic (stres, anxietate, de ordin social (izolare, sărăcie) lipsa cunoașterii 2.4. Diagnosticul de îngrijire (nursing) = PES (problema + sursa de dificultate+ manifestarea de dependență) Obiectivul nursing: specificitate, performanță, implicare, realism, observabilitate (cine, ce, ce se poate face, cum în ce măsură, când?) obiective pe termen lung, mediu scurt. 2. Priorități de îngrijire: supravegherea funcțiilor vitale și vegetative, profilaxia infecțiilor, prevenirea complicațiilor. 2.1. Intervenții proprii (autonome) comunicare, hidratare, alimentare, igienă, mobilizare, profilaxie, educație 2.2. Intervenții delegate: pregătirea pentru investigații și analize, administrarea tratamentului local și general, administrarea serurilor imune, vaccinuri și anatoxine 1. Resurse materiale: 1.1. Instrumente: canulă traheală, sondă laringiană, spatulă, sondă de oxigen, sonde de aspirație, trocare, pipete, termometre, tensiometru, seringi de diferite mărimii, tăviță renală cutii Petri, recipiente pentru recoltarea produselor biologice. 1.2. Materiale: comprese sterile, soluții antiseptice, anestezice, truse perfuzie, soluțiile perfuzabile, medicamente inhalate, unguente creme, alcool mentolat, pudre, seruri și vaccinuri 2. Pregătirea pacientului: 2.1. Pregătirea psihică: informare, explicații, asigurarea confortului psihic 2.2. Pregătirea fizică: asigurarea confortului ambiental, poziția adecvată, izolare și dietă, igienă 3. Intervenții specifice 3.1 Dezobstrucția căilor respiratorii, aspirarea secrețiilor instilații gargarisme, intubație oro-traheală, oxigenoterapie, drenaj postural
--	--	---	--

			1. Obiective stabilite: 1.1.Realizate- manifestare de dependență absente sau ameliorate, satisfacția pacientului. 1.2. Nerealizate: manifestări de dependență care se mențin, 2.Reformularea obiectivelor: adaptate la capacitățile fizice ale pacientului. 3. Planificarea intervenției: adecvate manifestării de dependență prezente în evoluția pacientului
		C.5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate	

☺ **Condiții de aplicare didactică și de evaluare**

Modulul **BOLI INFECTO CONTAGIOASE ȘI NURSING INFECTO-CONTAGIOS** poate fi parcurs în mod independent.

În elaborarea strategiei didactice, profesorul va trebui să țină seama de următoarele principii moderne ale educației:

- elevii învață când fac ceva și când sunt implicate active în procesul de învățare
- elevii au stiluri diferite de învățare
- elevii participă cu cunoștințele lor dobândite anterior, la procesul de învățare
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea, analizarea informațiilor vechi cu cele noi și pentru ordonarea lor

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter interactiv. Se recomandă următoarele metode: observație, descoperirea, demonstrația, problematizarea, fișa de lucru, proiectul, planul de îngrijire.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter practic aplicativ: scheme, fișe de lucru, planuri de îngrijire, simulări.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale (întrebări), test scris, fișe de lucru, probe practice (demonstrație, studiu de caz – plan de îngrijire).

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate în Standardul de Pregătire Profesională.

Modul de evaluare are în vedere nivelul de pregătire pe care trebuie să-l demonstreze elevul. Indiferent de locul, momentul și persoana care face evaluarea, SSP – ul stabilește un nivel național comun de performanță, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel inițial de pregătire.

Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. O competență se evaluează în cadrul unui singur modul.

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

Pe parcursul modulului se realizează evaluări formative, iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă, pentru verificarea atingerii competențelor.

Cadrele didactice, care asigură pregătirea la acest modul își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul anului școlar.

Se recomandă următoarele metode alternative de evaluare: autoevaluarea, coevaluarea în grupul de lucru, observarea sistematică a comportamentului elevilor care permit evaluarea conceptelor, a atitudinii față de o sarcină dată și a comunicării, tema în clasă, investigația, proiectul.

☺ **Sugestii metodice**

Conținutul modulului este proiectat pentru un număr de 60 de ore pe an și se va desfășura astfel: 2 ore / săptămână de instruire teoretică / semestrul I și 24 ore / semestrul II de instruire practică. Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numărului de ore alocate fiecărei teme în funcție de dificultatea temei, volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderi și abilități anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiți. Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile.

Instruirea se va realiza în săli de demonstrație, unități sanitare cu o bună dotare materială. Instruirea în săli de demonstrație are o importanță deosebită în realizarea corespunzătoare a competențelor pentru viitorii « asistenți medicali generaliști »

Modulul **BOLI INFECTO CONTAGIOASE ȘI NURSING INFECTO-CONTAGIOS** are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul noțiunilor și activităților privind.

Se pot utiliza ca metode de învățare: expunerea, conversația, munca independentă, simularea, observația, exercițiul, discuțiile și lucrul în grup care stimulează spiritul critic și creativitatea, studiul de caz, dezbaterile, etc. Se va urmări aplicarea cunoștințelor la problemele reale, pentru a se putea ține cont în măsură mai mare de nevoile elevilor.

Resursele materiale trebuie să cuprindă o gamă cât mai variată: planșe, scheme, casete video, CD-uri, folii de retroproiector, manechin, instrumentar și materiale sanitare diverse.

Modulul 36: EDOCRINOLOGIE ȘI NURSINGUL ÎN ENDOCRINOLOGIE

Notă introductivă

Modulul EDOCRINOLOGIE ȘI NURSINGUL ÎN ENDOCRINOLOGIE face parte din pregătirea specifică din anul II semestrul II pentru calificare : asistent medical generalist.

În modulul EDOCRINOLOGIE ȘI NURSINGUL ÎN ENDOCRINOLOGIE se regăsesc abilitățile din unitatea de competență tehnică specializată EDOCRINOLOGIE ȘI NURSINGUL ÎN ENDOCRINOLOGIE.

Modulul are alocate 60 de ore din care 24 ore teorie (12 ore predate de medic, 12 ore predate de instructorul de nursing) și 36 de ore pregătire practică (stagiu clinic) în secția de specialitate.

Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională.

Programa se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

1. Analizează semnele și simptomele specifice bolilor endocrine.
2. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacienții cu boli endocrine.
3. Elaborează planul de îngrijire (planul nursing).
4. Aplică intervenții proprii și delegate.
5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate.

Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență: EDOCRINOLOGIE ȘI NURSINGUL ÎN ENDOCRINOLOGIE (60 ore din care 36 ore de pregătire practică – stagiu clinic).

Nr. crt.	Unitate de competență	Competențe	Conținuturi
36.	Endocrinologie si particularitățile de îngrijire	C.1. Analizează semnele și simptomele specifice bolilor endocrine	1. Semne și simptome prezente în bolile endocrine. 1.1. Manifestări subiective 1.1.1.Cefaleea – cauze localizare, durată, intensitate, tulburări asociate; 1.1.2. Oboseala fizică si intelectuală. 1.1.3.tulburarile somnului – insomnie, coșmaruri, hipersomnie. 1.1.4. Transpirație – localizare; 1.1.5. Sughitul 1.1.6. Setea 1.1.7.Tulburari gastrointestinale: inapetența, vărsături, diaree, constipație, dureri abdominale. 1.1.Tulburari cardio-respiratorii: palpitații, amețeli, dispnee. 1.1.Tulburări ale aparatului genital: de instalare a pubertății, tulburări menstruale 1.1.Modificări ale vocii, tulburări de vedere. 1.2. Manifestări obiective:

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

			1.2.1. Poziția, mișcări și contracții involuntare 1.2.2. Faciesul: hipertiroidian, hipotiroidian, cushingoid, acromegalic, addisonian, hipopituitar; 1.2.3. Statura – gigantismul, nanismul; 1.2.4. Starea de nutriție: obezitatea-tipuri, slăbirea 1.2.5. Starea mentală 1.2.6. Aspectul tegumentelor, părul și unghiile; 1.2.7. Edemul 1.2.8. Aspectul ochilor 1.2.9. Modificări ale oaselor și mușchilor 1.2.10. Modificări ale semnelor vitale: temperatură, tensiune arterială, respirație 2. Principalele boli endocrine. 2.1. Bolile hipofizei: adenomul cromofob., acromegalia și gigantismul, nanismul hipofizar, sindromul adipozo-genital insuficiența hipofizara, diabetul insipid-definiție, etiopatogonie, simptomatologie, investigații, evoluție, tratament. 2.2. Bolile glandelor suprarenale: boala Cushing, sindromul adreno-genital, hiperaldosteronismul, boala Addison, feocromocitomul-definiție, etiologie, simptomatologie, investigații, evoluție, tratament. 2.3. Bolile tiroidei: hipertiroidismul și boala lui Basedow, hipotiroidismul și mixedemul, gușa și cretinismul, cancerul tiroidian –definiție, etiologie, simptomatologie, investigație, tratament 2.4. Bolile paratiroidelor: hiperparatiroidismul și hipoparatiroidismul- definiție, etiologie, simptomatologie, investigație, tratament 2.5. Bolile gonadelor: hipogonadismul, eunuchismul și eunucoidismul, criptorhidian, hirsutismul, boala polichistică ovariană, pubertatea precoce și întârziată- definiție, etiologie, simptome și semne, investigație, tratament 1. Culegere de date (date obiective/ subiective) interviu, observație, cercetarea documentelor medicale (foaia de observație clinică, bilete de ieșire din spital, trimitere, scrisori medicale, carnet de sănătate, card de identificare, rețete, etc.), discuții cu membri echipei de îngrijire și aparținătorii, examenul fizic (inspecție, auscultație, măsurători antropometrice). Analiza și sistematizarea datelor: informații semnificative. 2. Independența / Dependența 2.1. Manifestări de independență: pacient conștient, mobilitate păstrată, tegumente nemodificate, semne vitale (R,P,TA,) în limite normale, absența durerii, somn și odihnă corespunzătoare, comunicare eficientă la nivel motor și senzorial 2.2. Probleme de dependență: cefalee, postură inadecvată, cooperare inefficientă la nivel individual, dispnee, circulație inadecvată, hipertermie, hipotermie, risc de rănire, risc de
		C.2. Identifică probleme de dependență și stabilește diagnosticul de îngrijire (nursing) la pacientul cu boli endocrine.	

			infecție, disfuncție sexuală, alterarea nutriției (exces sau deficit), alterarea eliminărilor intestinale (diaree, constipație), alterarea echilibrului electrolitic și hidric, alterarea imaginii corporale, pierderea stimei de sine, alterarea vocii 2.3. Manifestări de dependență: tahipnee sau bradipnee, voce răgușită, hidratare exagerată, polifagie, inapetență, greutate peste normal sau sub normal, vărsături, edeme, furnicăături, deplasare greoaie, odihnă insuficientă, slăbiciune, iritabilitate, neadaptare la rol, diaforeză, dificultatea de a înțelege informația 2.4. Surse de dificultate 2.4.1. Surse de dificultate fizică: alimentație și hidratare insuficientă sau în exces, constipație, deficit auditiv, olfactiv, vizual, deformarea articulațiilor extremităților, dezechilibru endocrin metabolic, diaforeză, diminuarea peristaltismului, epuizare, amețeală, diminuarea tonusului muscular, frigidity, oboseală, frilozitate, deprinderi alimentare deficitare, obezitate, edeme, tremurături ale membrelor, etc. 2.4.2. Surse de dificultate psihologice: anxietate, stress, teamă de obezitate, depresie, frustrare, neliniște față de diagnostic și tratament, amenințarea conceptului de sine, pierderea respectului de sine, neacceptarea bolii, tulburări de gândire. 2.4.3. Surse sociologice: condiții de muncă inadecvate, insuficiența resurselor familiale 2.4.4. Surse de dificultate legate de lipsa de cunoaștere 2.4.5. Diagnostic de îngrijire (nursing) = PES (problema + sursa de dificultate + manifestarea de dependență) 1. Obiectivul nursing: specificitate, performanță, implicare, realismul, observabilitate, (cine?, ce?, ce se poate face?, cum?, în ce măsură?, când?, obiective pe termen scurt mediu și lung) 2. Priorități de îngrijire: supravegherea funcțiilor vitale și vegetative, a stării de conștiință, menținerea unei stări nutriționale adecvate, a echilibrului hidric și electrolitic, îmbunătățirea acceptării imaginii de sine, crearea unui mediu sigur, creșterea toleranței la activitate 2.1. Intervenții proprii (autonome): comunicare, hidratare, alimentare, igienă, asigurarea confortului fizic și psihic, prevenirea complicațiilor, educația pacientului/familiei 2.2. Intervenții delegate: pregătirea pentru investigații și analize, administrarea tratamentului, asigurarea dietei, pregătirea preoperatorie și îngrijirea postoperatorie 1. Resurse materiale : seringi, recipiente, material de dezinfecție, substanțe pentru stimularea sau inhibarea secreției de hormoni, izotopi, truse de perfuzie, soluții perfuzabile, medicamente pentru acordarea ajutorului de urgență în criza tireotoxică, criza de tetanie, criza addisoniană 2. Pregătirea pacientului
		C.3. Elaborează planul de îngrijire (nursing).	

		C.4. Aplică intervențiile proprii și delegate.	2.1. Pregătirea psihică: informare, explicații, asigurarea confortului psihic, obținerea acordului 2.2. Pregătirea fizică: asigurarea condițiilor de mediu, poziția adecvată, restricții alimentare și lichidiene, restricții de tratament 3. Intervenții specifice 3.1. Investigații 3.1.1. Examine de laborator: recoltarea sângelui pentru dozări hormonale, glicemie, dozarea calciului, fosforului, acizi grași liberi, colesterol, lipide serice, uree, creatinină, ionogramă, iodemie. Recoltarea urinei pentru calciurie, iodurie, ionogramă, 17-CS, dozarea catecolaminelor. 3.1.2. Teste de stimulare sau inhibare a secreției de hormoni pentru hipofiză, tiroidă, paratiroide, suprarenale, gonade. 3.1.3. Examine imagistice: radiografia craniană și a scheletului, tomografia computerizată, rezonanța magnetică nucleară, ecografia, probe cu izotopi radioactivi (scintigrama, radioiodocaptarea) 3.1.4. Alte examinări: examine oftalmologice (determinarea câmpului vizual și a acuității vizuale, examenul fundului de ochi); determinarea metabolismului bazal, reflexograma ahiliană; electromiograma, testul hiperpneei provocate. 3.2. Prevenirea complicațiilor : supravegherea funcțiilor vitale, observarea semnelor de deshidratare, evitarea excesului de lichide, reducerea riscului de rănire, creșterea aportului de potasiu, hidratare parenterală 3.3. Educația pacientului /familiei -Informarea privind modul de producere al bolii, factorii favorizanți și agravanți; -Instruirea cu privire la tratament: denumirea medicamentelor, doze, orar, cale de administrare, efectul terapeutic și reacțiile adverse, măsuri în caz de călătorie, purtarea cardului (carnetului) și a medicamentelor de urgență, creșterea dozelor în caz de urgență -Instruirea cu privire la dietă: scopul dietei, tipul și cantitatea de alimente care trebuie evitate, substanțele pentru corectarea gustului, înlocuirea celor interzise; -Instruirea pacientului /familiei cu privire la evitarea riscului de rănire - Importanța controlului periodic, acceptarea tratamentului cronic și a limitărilor, conservarea resurselor bolnavului, acceptarea rolului de bolnav 3.4. Pregătirea preoperatorie : - informarea pacientului și obținerea consimțământului, asigurarea confortului psihic și fizic - pregătirea generală și locală: bilanț clinic și biologic, pregătirea câmpului operator 3.5. Îngrijirea postoperatorie - îngrijiri generale comune altor intervenții;
--	--	---	--

			- îngrijiri speciale după intervențiile pe craniu, pe glanda tiroidă și pe glandele suprarenale C.5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate. 1. Obiectivele stabilite 1.1. Realizate – manifestări de dependență absente sau ameliorate, satisfacția pacientului 1.2. Nerealizate – manifestări de dependență care se mențin sau apărute în perioada îngrijirii 2. Reformularea obiectivelor – adaptate la resurselor pacientului/familiei 3. Planificare intervențiilor adecvate manifestărilor de dependență prezente în evoluția pacientului
--	--	--	---

Criterii de aplicare didactică și de evaluare

Modulul EDOCRINOLOGIE ȘI PARTICULARITĂȚILE DE ÎNGRIJIRE poate fi parcurs în mod independent

În elaborarea strategiei didactice profesorul va ține seama de următoarele principii moderne ale educației:

- elevii învață când fac ceva și când sunt implicați activ în procesul de învățare;
- elevii au stiluri diferite de învățare
- elevii participă cu cunoștințele lor dobândite anterior (cunoștințe preștiințifice sau însușite în alte module) la procesul de învățare;
- elevii au nevoie de timp special acordat pentru asocierea, compararea, analizarea informațiilor vechi în raport cu cele noi și pentru ordonarea lor în vederea evidențierii aspectelor semnificative.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter interactiv. Se recomandă următoarele metode: observația, descoperirea, demonstrația, problematizarea, fișe de lucru, proiect de activitate, plan de îngrijire.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor organiza activități de învățare cu caracter practic aplicativ: scheme, fișe de lucru, planuri de îngrijire, planuri de educație, simulări, aplicații pe caz concret.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale (întrebări), test scris, fișe de lucru, probe practice (demonstrație, studiu de caz, plan de îngrijire).

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate în Standardul de Pregătire Profesională.

Modul de evaluare are în vedere nivelul de pregătire pe care trebuie să-l demonstreze elevul indiferent de locul, momentul și persoana care face evaluarea SPP-ul stabilește un nivel național comun de performanță care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregătire.

- Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. O competență se evaluează în cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modulului se realizează evaluări formative iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă pentru verificarea atingerii competențelor.

Cadrele didactice care asigură pregătirea la acest modul își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul parcurgerii modulului.

Se recomandă metode alternative de evaluare: autoevaluarea, coevaluarea în grupul de lucru, observarea sistematică a comportamentului elevilor care permite evaluarea conceptelor, a atitudinilor față de o sarcină dată și a comunicării, tema în clasă, investigația, proiectul.

Sugestii metodologice

Modulul EDOCRINOLOGIE ȘI NURSINGUL ÎN ENDOCRINOLOGIE poate fi parcurs în mod independent

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul noțiunilor și activităților privind EDOCRINOLOGIE ȘI NURSINGUL ÎN ENDOCRINOLOGIE.

Conținutul modulului este proiectat cu un număr de 60 de ore pe an și se va desfășura astfel: 2 ore/săptămâna teorie semestrul I anul II (1 oră predată de medic și 1 oră predată de maestrul instructor) și 36 ore pregătire practică (stagiul clinic). Cadrele didactice au libertatea să decidă numărul de ore alocate fiecărei teme în funcție de dificultatea temei: volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderi și abilități anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, particularitățile grupului de elevi instruiți. Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile.

Instruirea se va realiza în sălile de demonstrație și în unități sanitare cu o bună dotare materială. Instruirea în sala de demonstrație are o importanță deosebită în realizarea la un nivel corespunzător al competențelor specifice pentru viitorii asistenți medicali generaliști.

Se pot utiliza ca metode de învățare: expunerea, conversația, munca independentă, simularea, observația, exercițiul, discuțiile și lucrul în grup care stimulează spiritul critic, creativitatea și capacitatea de a lua decizii. Se va urmări aplicarea cunoștințelor la probleme reale ținându-se cont de nevoile de instruire a elevilor și formarea acestora ca asistenți medicali generaliști.

Resursele materiale trebuie să cuprindă o gamă cât mai variată: planșe, mulaje, scheme, casete video, cd-uri, folii de retroproiector, instrumente și materiale sanitare.

În elaborarea strategiei didactice profesorul va ține seama de următoarele principii moderne ale educației:

- elevii învață când fac ceva și când sunt implicați activ în procesul de învățare;
- elevii au stiluri diferite de învățare
- elevii participă cu cunoștințele lor dobândite anterior (cunoștințe științifice sau însușite în alte module) la procesul de învățare;
- elevii au nevoie de timp special acordat pentru asocierea, compararea, analizarea informațiilor vechi în raport cu cele noi și pentru ordonarea lor în vederea evidențierii aspectelor semnificative.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter interactiv. Se recomandă următoarele metode: observația, descoperirea, demonstrația, problematizarea, fișe de lucru, proiect de activitate, plan de îngrijire.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor organiza activități de învățare cu caracter practic aplicativ: scheme, fișe de lucru, planuri de îngrijire, planuri de educație, simulări, aplicații pe caz concret.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale (întrebări), test scris, fișe de lucru, probe practice (demonstrație, studiu de caz, plan de îngrijire).

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate în Standardul de Pregătire Profesională.

Modul de evaluare are în vedere nivelul de pregătire pe care trebuie să-l demonstreze elevul indiferent de locul, momentul și persoana care face evaluarea SPP-ul stabilește un nivel național comun de performanță care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregătire.

Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. O competență se evaluează în cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modulului se realizează evaluări formative iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă pentru verificarea atingerii competențelor.

Cadrele didactice care asigură pregătirea la acest modul își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul parcurgerii modulului.

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

Se recomandă metode alternative de evaluare: autoevaluarea, coevaluarea în grupul de lucru, observarea sistematică a comportamentului elevilor care permite evaluarea conceptelor, a atitudinilor față de o sarcină dată și a comunicării, tema în clasă, investigația, proiectul.

Liceul "Radu Miron" Vaslui

Modulul 35: BOLI METABOLICE ȘI DE NUTRIȚIE ȘI NURSINGUL SPECIFIC

Notă introductivă

Modulul BOLI METABOLICE ȘI DE NUTRIȚIE ȘI NURSINGUL SPECIFIC face parte din pregătirea specifică din anul II, pentru calificarea: asistent medical generalist.

În acest modul se regăsesc abilitățile din unitatea de competență tehnică specializată BOLI METABOLICE ȘI DE NUTRIȚIE ȘI NURSINGUL SPECIFIC.

Modulul are alocate 60 ore din care 24 ore teorie (12 ore predate de medic, 12 ore predate de instructorul de nursing) și 36 ore pregătire practică (stagiul clinic) în secția de specialitate.

Studierea modulului se face în paralel cu cel de nutriție și dietetică cu care realizează o bună legătură și ajută viitorul asistent să înțeleagă mai bine particularitățile îngrijirii în bolile metabolico-nutriționale care în marea majoritate a cazurilor nu pot fi vindecate ci doar controlate prin îngrijire continuă comprehensivă, flexibilă și integrată. Aceste particularități se regăsesc în lista competențelor și în criteriile de performanță din standardul de pregătire profesională.

Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională.

Programa se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

1. Analizează semnele și simptomele bolilor metabolice și de nutriție.
2. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacienții cu boli metabolice și de nutriție.
3. Elaborează planul de îngrijire (planul nursing).
4. Aplică intervenții proprii și delegate.
5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate.

Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență: BOLI METABOLICE ȘI DE NUTRIȚIE ȘI NURSINGUL SPECIFIC (60 ore din care 36 ore de pregătire practică – stagiul clinic).

Nr. crt.	Unitate de competență	Competențe	Conținuturi
35.	Boli metabolice și de nutriție și nursingul specific	C.1. Analizează semnele și simptomele bolilor metabolice și de nutriție.	1. Semnele și simptomele prezente în boli metabolice și de nutriție: creșterea sau scăderea în greutate, polifagie, poliurie, polidipsie, inapetență, astenie fizică, transpirații, dureri articulare și musculare, modificări ale tensiunii arteriale, tulburări de tranzit intestinal, xantoame și xantelasmae etc. – prezentare sumară, exemple de afecțiuni în care se întâlnesc. 2. Principalele boli metabolice și de nutriție. 2.1. Diabetul zaharat: definiție, etiopatogenie, forme clinice (tip 1, tip 2), simptomatologie, investigații, evoluție și complicații acute (comele) și cronice (macroangiopatii,

			microangiopatii), infecțiile, modificările cutanate, osteoarticulare, hepatice, etc. Tratamentul nonfarmacologic – dieta și exercitiul fizic terapeutic în diabetul zaharat. Tratamentul farmacologic: insulină, antidiabetice orale, tratament combinat (insulina și ADO) Tratamentul comorbidităților. Profilaxia complicațiilor. 2.2. Obezitatea – definiție și epidemiologie, etiopatogenie, forme clinice. Complicațiile obezității. Dieta, exercitiul fizic terapeutic, tratament farmacologic, tratamentul chirurgical în obezitate 2.3. Denumirea – definiție, etiopatogenie, simptomatologie, evoluție și complicații. Principii de tratament. 2.4. Dislipidemiile – definiție, clasificare, factori de risc – etiopatogenie, forme clinice și asocieri morbide, investigații, complicații. Tratament nonfarmacologic (dieta) și farmacologic. 2.5. Hiperuricemiile, guta – definiție, etiopatogenie și clasificare, simptomatologie, investigații, evoluție. Principii de tratament în hiperuricemiile asimptomatice și în gută. (în fază și intercriză). 2.6. Sindromul X metabolic – definiție, factori de risc – etiopatogenie, depistare și evaluare. Obiective de tratament: optimizarea stilului de viață (dieta și efort fizic terapeutic), medicația specifică, educația specifică și continuă. 2.7. Intoleranța la gluten (enteropatia glutenică sau boala celiacă) – definiție, etiopatogenie, forme clinice și simptomatologie, investigații. Principii de tratament. 2.8. Hipoglicemiile – definiție, forme clinice (ușoare, medii, grave, organice, funcționale), simptomatologie, evoluție. Principii de tratament.
		C.2. Identifica probleme de dependență și stabilește diagnosticul de îngrijire (nursing) la pacienții cu boli	1. Culegerea de date (subiective/obiective) prin: interviu direct, chestionare specifice (nutrițional, de frecvența alimentației, ancheta alimentară, investigarea stilului de viață), observație, cercetare documente medicale (foaia de observație, bilete de externare din spital, buletine de analize/investigații, scrisori și trimiteri medicale, carnet de sănătate, rețete etc.), discuții cu echipa de îngrijire și aparținătorii, examenul fizic (inspecție, măsurători antropometrice: înălțime, greutate, circumferința abdominală). Analizarea și organizarea datelor: informații semnificative. 2. Independența/dependența. 2.1. Manifestări de independență: pacient conștient, mobilitate păstrată, tegumente intacte, normal colorate, semne vitale (R, P, TA, T⁰) în limite normale, absența durerii, somn și odihnă corespunzătoare, apetit nemodificat, comunicare eficientă la nivel motor și senzorial.

		metabolice și de nutriție.	2.2. Probleme de dependență: imobilitate, incoordonarea mișcărilor, postură inadecvată, dispnee, circulație inadecvată, comunicare inefficientă la nivel motor și senzorial, risc de infecție, risc de rănire, alterarea stării de nutriție (exces), diaree, deficit de cunoștințe, alterarea percepției vizuale, disfuncție sexuală. Manifestări de dependență: dificultate în deplasare, disconfort, oboseală, fatigabilitate, polifagie Surse de dificultate: de ordin fizic (sete, surplus în greutate, epuizare, alimentație insuficientă, leziuni cutanate), de ordin psihologic (anxietate, stres), de ordin social (izolare geografică, sărăcie, izolare socială), lipsa informațiilor (în legătură cu boala, tratamentul cronic, complicațiile, eventualele operații). Diagnostic de îngrijire = PES (problemă + sursă de dificultate + manifestări de dependență). 1. Obiectivul nursing: specificitate, performanță, implicare, realism, observabilitate (cine?, ce?, ce se poate face?, cum?, în ce măsură?, când?, obiective pe termen scurt, mediu și lung). 2. Priorități în îngrijire: supravegherea funcțiilor vitale și vegetative, a stării de conștiință, supravegherea alimentației și respectarea dietei, profilaxia complicațiilor. 2.1. Intervenții proprii (autonome): comunicare, hidratare și alimentare, igienă, mobilizare, supravegherea eliminărilor, educație. 2.2. Intervenții delegate: pregătirea pentru investigații și analize, controlul și asigurarea dietei, administrarea tratamentului, pregătirea specială pentru operație și îngrijirea postoperatorie a pacientului cu diabet, obezitate și denutriție.
	C.3.	Elaborează planul de îngrijire (nursing).	1. Resurse materiale Seringi, ace, recipiente, garou, material de dezinfecție, cântar – taliometru, panglică metrică, tensiometru, glucometru cu teste. Trusă de perfuzie, soluții perfuzabile, flacoane de insulină. Substanțe pentru teste: glucoză, xiloză, lactoză, sulfat de bariu, izotopi radioactivi. 2. Pregătirea pacientului. 2.1. Pregătirea psihică: informare, explicații, obținerea consimțământului, asigurarea confortului psihic. 2.2. Pregătirea fizică: asigurarea confortului ambiental, respectarea restricțiilor alimentare, asigurarea poziției. 3. Intervenții specifice.
	C.4.	Aplică intervențiile	3.1. Recoltare sângelui pentru: glicemie, HLG, Hb glicozilată, colesterol total, LDL, HDL, trigliceride, proteine serice, ionogramă, acid uric, VSH, anticorpi antigluten, anticorpi anti mușchi neted.

		proprii și delegate. 3.2. Recoltare urinei pentru: glicozurie, ionogramă, corpi cetonici, proteinurie/24 h examenul sedimentului, urocultura. 3.3. Alte examene. 3.3.1. Teste de evidențiere a malabsorpției: testul cu xiloză, cu lactoză, testul de încărcare lipidică, testul excreție urinare de FIGLU (acid forminoglutamic). Examenul coprologic simplu sau cu izotopi radioactivi. 3.3.2. Testul de toleranță la glucoză oral (TTGO). 3.3.3. Examen radiologic: radiografia articulară (guta), examenul gastrointestinal (enteropatia glutenică) – rolul asistentei în pregătirea pacientului. 3.3.4. Examenul fundului de ochi, examen dermatologic. 3.4. Educația pacientului/familiei. 3.4.1. Instruirea pacientului/familiei pentru autoobservare și autoîngrijire, evaluarea efectelor și beneficiilor aplicării planului terapeutic, efectuarea injecției cu insulină, determinarea glicemiei cu glucometru și evidența rezultatelor, a dozelor de insulină, întocmirea meniului cu respectarea cantității de carbohidrați, cântărirea sau aprecierea folosind alte echivalențe pentru o porție, repartizarea pe mese, respectarea orarului meselor și a ritmului de administrare a insulinei și antidiabeticelor orale (ADO). Recunoașterea semnelor comelor și hipoglicemiei, măsuri de prevenire a infecțiilor intercurrente. 3.4.2. Întocmirea planului pentru schimbarea stilului de viață și creșterea compliancei (aderenței) la tratament. 3.5. Prevenirea complicațiilor: supravegherea stării de conștiență, supravegherea și măsurarea R, P, TA, T⁰ la intervale stabilite de medic, curba diurezei, observarea semnelor de deshidratare, supravegherea sondei urinare, combaterea vărsăturilor, îngrijirea în cazul convulsiilor. 3.6. Controlul și asigurarea dietei. Obiectivele și principiile dietoterapiei. Asigurarea dietei recomandate. Comunicarea cu familia și controlul aportului alimentar din afară. Asigurarea dietei în funcție de greutate, talie, vârstă, activitate fizică, complicații și comorbidități asociate, preferințe alimentare) Respectarea particularităților în funcție de forma clinică (DZ tip1, DZ tip2), vârstă (diabetul la copil, adolescent, varstnic) stare fiziologică (gravidă cu diabet). Controlul greutății. 3.7. Administrarea tratamentului medicamentos Respectarea dozelor și orarului corelat cu alimentația, observarea reacțiilor adverse (tulburări digestive la biguanide, hipoglicemie la sulfonilureice, insulina), incidente și accidente alergice, retenție hidrică. 3.8. Intervenția chirurgicală la diabetic.
--	--	--

		C.5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate.	Pregătirea specială și reechilibrarea preoperatorie, supravegherea intraoperatorie, îngrijirea specială postoperatorie, prevenirea complicațiilor. 1. Obiective stabilite: 1.1. Realizate – manifestări de dependență absente sau ameliorate, satisfacția pacientului. 1.2. Nerealizate – manifestări de dependență care se mențin sau apar în perioada îngrijirii. 2. Reformularea obiectivelor – adaptate la capacitățile fizice (resurselor) pacientului/familiei. 3. Planificarea intervențiilor adecvate manifestărilor de dependență prezente în evoluția pacientului.
--	--	--	--

Sugestii metodologice

Modulul BOLI DE NUTRIȚIE ȘI METABOLICE ȘI NURSINGUL SPECIFIC poate fi parcurs în mod independent

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul noțiunilor și activităților privind BOLI DE NUTRIȚIE ȘI METABOLICE ȘI PARTICULARITĂȚILE DE ÎNGRIJIRE.

Conținutul modulului este proiectat cu un număr de 60 de ore pe an și se va desfășura astfel: 2 ore/săptămâna teorie semestrul I anul II (1 oră predată de medic și 1 oră predată de maestrul instructor) și 36 ore pregătire practică (stagiul clinic). Cadrele didactice au libertatea să decidă numărul de ore alocat fiecărei teme în funcție de dificultatea temei: volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderi și abilități anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, particularitățile grupului de elevi instruiți. Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile.

Instruirea se va realiza în sălile de demonstrație și în unități sanitare cu o bună dotare materială. Instruirea în sala de demonstrație are o importanță deosebită în realizarea la un nivel corespunzător al competențelor specifice pentru viitorii asistenți medicali generaliști.

Se pot utiliza ca metode de învățare: expunerea, conversația, munca independentă, simularea, observația, exercițiul, discuțiile și lucrul în grup care stimulează spiritul critic, creativitatea și capacitatea de a lua decizii. Se va urmări aplicarea cunoștințelor la probleme reale ținându-se cont de nevoile de instruire a elevilor și formarea acestora ca asistenți medicali generaliști.

Resursele materiale trebuie să cuprindă o gamă cât mai variată: planșe, mulaje, scheme, casete video, cd-uri, folii de retroproiector, instrumente și materiale sanitare.

În elaborarea strategiei didactice profesorul va ține seama de următoarele principii moderne ale educației:

- elevii învață când fac ceva și când sunt implicați activ în procesul de învățare;
- elevii au stiluri diferite de învățare
- elevii participă cu cunoștințele lor dobândite anterior (cunoștințe preștiințifice sau însușite în alte module) la procesul de învățare;
- elevii au nevoie de timp special acordat pentru asocierea, compararea, analizarea informațiilor vechi în raport cu cele noi și pentru ordonarea lor în vederea evidențierii aspectelor semnificative.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter interactiv. Se recomandă următoarele metode: observația, descoperirea, demonstrația, problematizarea, fișe de lucru, proiect de activitate, plan de îngrijire.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor organiza activități de învățare cu caracter practic aplicativ: scheme, fișe de lucru, planuri de îngrijire, planuri de educație, simulări, aplicații pe caz concret.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale (întrebări), test scris, fișe de lucru, probe practice (demonstrație, studiu de caz, plan de îngrijire).

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate în Standardul de Pregătire Profesională.

Modul de evaluare are în vedere nivelul de pregătire pe care trebuie să-l demonstreze elevul indiferent de locul, momentul și persoana care face evaluarea SPP-ul stabilește un nivel național comun de performanță care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregătire.

Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. O competență se evaluează în cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modulului se realizează evaluări formative iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă pentru verificarea atingerii competențelor.

Cadrele didactice care asigură pregătirea la acest modul își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul parcurgerii modulului.

Se recomandă metode alternative de evaluare: autoevaluarea, coevaluarea în grupul de lucru, observarea sistematică a comportamentului elevilor care permite evaluarea concepțelor, a atitudinilor față de o sarcină dată și a comunicării, tema în clasă, investigația, proiectul.

Modulul 38: NUTRIȚIE SI DIETETICA

Nota introductivă

Modulul **NUTRIȚIE SI DIETETICA** face parte din pregătirea specifică din anul II , pentru calificarea **asistent medical generalist** .

În modulul **NUTRIȚIE SI DIETETICA** se regăsesc abilitățile din unitatea de competență tehnică specializată **NUTRIȚIE SI DIETETICA**.

Alimentația (dieta) este esențială pentru promovarea sănătății, prevenirea bolilor și existența vieții, făcând parte din nevoile de bază ale individului.

Strategia OMS „Sănătate 21”, adoptată în 1998 la Copenhaga prin obiectivul nr. 11 – un trai mai sănătos – și obiectivul nr. 12 – reducerea efectelor datorate alcoolului, drogurilor și tutunului – stabilește direcții clare până în 2015 în realizarea cărora asistentul medical generalist are un rol important, având în vedere că sfera sa de activitate cuprinde deopotrivă omul sănătos și bolnav, în diferite etape ale vieții sau situații fiziologice, omul în corelație cu mediul său obișnuit de viață.

Schimbarea stilului de viață și în principal al celui alimentar ar reduce simțitor incidența bolilor, ar crește calitatea și durata vieții.

Modului are alocate 60 ore din care 24 teorie (12 ore predate de medic și 12 ore predate de maestrul instructor) și 36 ore pregătire practică în secțiile de spital și bucătăria dietetică.

Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor în standardele de pregătire profesională.

Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

1. Recunoaște principalele grupe de nutrienți și alimente.

Domeniul: Sănătate și asistență pedagogică

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Școala Postliceală, Nivel 3 avansat

2. Identifica nevoile nutritionale in functie de varsta, activitate si starea individului.
3. Promovează educația nutrițională a individului si familiei .
4. Identifică tulburări de alimentare.
5. Asigura respectarea dietei in diferite afectiuni.

Tabelul de corelare a competențelor si conținuturilor

Unitatea de competență: NUTRIȚIE SI DIETETICĂ (60 de ore din care 36 instruire practică)

Nr. crt.	Unitate de competență	Competențe	Conținuturi
38.	Nutriție si dietetică	C.1. Recunoaște principalele grupe de nutrienți si alimente.	1. Macronutrienți - definiție 1.1 Glucidele sau carbohidrații-definiție,clasificare,rolul in organism. Notiuni despre digestie si metabolism.Surse alimentare. 1.2. Lipidele-definiție,clasificare,rolul in organism.Notiuni despre digestie si metabolism.Surse alimentare. 1.3.Proteinele-definiție, clasificare,rolul in organism.Notiuni despre digestie si metabolism.Surse alimentare. 2. Vitaminele, apa si sarurile minerale 2.1.Vitamine solubile si hidrosolubile si liposolubile-definiție, rol,surse. Substanțe cu efecte vitaminice. 2.2Apa-rolul apei si distributia apei in organism.Bilantul hidric-aportul si eliminarea.Necesar hidric.Electroliti si tulburari electrolitice,tulburari ale echilibrului acidobazic-notiuni generale. 2.3Sarurile minerale-caracteristici. 2.3.1Macrominerale:Ca,P,Mg,Na,Cl,K,S 2.3.2Microminerale: Fe ,Zn,F, Cu 2.3.3Oligoelemente: I, Cr, Co, Se, Mn, Mb, Vn, Br, Ni 2.3.4Notiuni despre metabolismul mineral si tulburarile metabolice. 3Grupe de alimente 3.1Carnea si produsele de carne 3.2Laptele si produsele lactate 3.3Ouale 3.4Grasimile 3.5Cerealele 3.6Legumele si fructele 3.7Produsele zaharoase 3.8Bauturile nealcoolice 3.9Condimente 3.10Produse alimentare de protecție:peste oceanic,cereala germinate,produse fermentate lactic,imbogatite in celuloza si substante pectice 4. Alimentele și exercițiul fizic 1. Bazele fiziologice ale comportamentului alimentar Aspecte socio-culturale ale alimentației, hedonismul, aspecte religioase.

		C.2. Identifică nevoi nutriționale în funcție de vârstă, activitate și starea individului	2. Rația alimentară. Nevoile energetice și plastice. nevoile bazale în funcție de greutate, suprafața corporală, vârstă, stări fiziologice, factori de mediu, tipul de activitate, stări patologice. 2.1 Rația calorică la nou născut și sugarul mic 2.2. Nevoi nutriționale în perioada copilăriei. Educația nutrițională. Prevenirea afecțiunilor cronice 2.3. Rația calorică la adolescenți, prevenirea obezității. 2.4. Rația calorică la adulți și vârstnici. Alimentație protectoare 2.5. Rația calorică în sarcină și alăptare: ghidul dietei, complicații ale sarcinii legate de aportul alimentar (prezentare sumară) 3. Alcătuirea dietei adecvate 3.1. Moderație și echilibru. Piramida alimentelor 3.2. Exemple de dietă raportată la vârstă și greutate 3.3. Factorii care influențează aportul alimentar : clima, mediul familial (obiceiuri), tendințe sociale, mediatizarea unor produse prin mass-media, boala 1. Stilul de viață sănătos 1.1. Indicatorii stilului de viață sănătos, alimentația, comportamentul alimentar, efectele consumului de alcool, ale stresului psiho-social, obiceiuri alimentare nesănătoase, efectele fumatului, greutatea corporală în limite normale . Rolul exercițiului fizic. 1.2 Întocmirea planului de educație pentru schimbarea stilului de viață . 2. Noțiuni de gastro-tehnie 2.1. Calitatea produselor-metode de apreciere a produselor de origine animală și vegetal 2.2 Metode de păstrare și conservare a alimentelor: fizice, chimice, fizico-chimice, biochimice 2.2.1. Conservarea laptelui, cărnii și peștelui, ouălor, fructelor și legumelor. 2.3. Metode de prelucrare și preparare: prelucrare preliminară, prelucrare termică (fierbere, în aburi, prăjire, frigere, coacere) 2.4. Preparate culinare: supe, sosuri, gustări, intrări, salate, garnituri, budinci, sufleuri, fripturi, aluaturi, pâinea, deserturi. 3. Alcătuirea dietei și alegerea meniului 3.1. Stabilirea necesarului cantitativ și calitativ pe caz concret Stabilirea preferințelor alimentare 3.2. Combinarea alimentelor 3.3. Echivalențe pentru o porție 3.4. Orarul porțiilor- repartizarea alimentelor pe mese
		C.3. Promovează educația nutrițională a individului și familiei	

		.4. Identifică tulburări de nutriție și alimentație C.5. Asigură respectarea dietei în diferite afecțiuni	1. Evaluarea stării nutriționale 1.1. Factori care influențează necesarul alimentar, stres determinat de boală, stări anabolice fiziologice, creștere, sarcină, convalescență 1.2. Factori care influențează aportul alimentar: starea economică, cultura, climatul emoțional, stările patologice, comportamentul alimentar 1.3. Metode: anamneza, date antropometrice, examenul fizic 1.4. Interacțiunea dintre alimente și medicamente 1.5. Alimentația enterală și parenterală 2. Tulburări de alimentație 2.1 Anorexia nervoasă 2.2 Bulimia 2.3. Boală supra alimentației 2.4. Tulburări nespecifice 2.5. Comportamente inadecvate în copilărie 1. Principii generale ale alimentației dietetice și dieta în: bolile aparatului digestiv, ficatului și pancreasului, anemii, afecțiuni cardio-vasculare și HTA, afecțiuni renale, boli neoplazice, diabet și boli de nutriție. 2. Consilierea pacientului și familiei 2.1. Importanța dietei pentru tratarea bolii 2.2. Preferințe alimentare 2.3. Complanța (aderența) pacientului la indicațiile terapeutice, măsuri de control a alimentelor din afara. 2.4. Prezentare de meniuri folosite în spital și ambulatoriu 2.5. Prezentarea listei de alimente interzise și permise 3. Întocmirea foii de alimentației Verificarea recomandărilor medicale.
--	--	---	---

Sugestii metodologice

Modulul NUTRIȚIE ȘI DIETETICĂ poate fi parcurs în mod independent și în corelare cu modulul „Boli metabolice și de nutriție și nursingul specific”. Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul noțiunilor și activităților privind nutriția și dietetica.

Conținutul modulului este proiectat pentru un număr de 60 de ore pe an și se va desfășura astfel: 2 ore/săptămână teorie semestrul I anul II (1 oră predată de medic și 1 oră predată de maestrul instructor) și 36 ore pregătire practică (stagiul clinic). Cadrele didactice au libertatea să decidă numărul de ore alocat fiecărei teme în funcție de dificultatea temei: volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderi și abilități anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, particularitățile grupului de elevi instruiți. Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile.

Instruirea se va realiza în sălile de demonstrație și în unități sanitare cu o bună dotare materială, în bucătăria spitalului. Instruirea sala de demonstrație are o importanță deosebită în realizarea la un nivel corespunzător al competențelor specifice pentru viitorii asistenți medicali generaliști.

În elaborarea strategiei didactice profesorul va ține seama de următoarele principii moderne ale educației:

- elevii învață când fac ceva și când sunt implicați activ în procesul de învățare;

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

- elevii au stiluri diferite de învățare;
- elevii participă cu cunoștințele lor dobândite anterior (cunoștințe preștiințifice sau însușite în alte module) la procesul de învățare;
- elevii au nevoie de timp special acordat pentru asocierea, compararea, analizarea informațiilor vechi în raport cu cele noi și pentru ordonarea lor în vederea evidențierii aspectelor semnificative.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter interactiv. Se recomandă următoarele metode: observația și exercițiul, descoperirea, demonstrația, problematizarea, fișe de lucru, proiect de activitate, plan de îngrijire, expunere și conversație, muncă independentă, simularea, discuțiile și lucrul în grup care stimulează spiritul critic, creativitatea și capacitatea de a lua decizii.

Se va urmări aplicarea cunoștințelor la situațiile reale, ținându-se cont de nevoile de instruire a elevilor și formarea acestora ca asistenți medicali generaliști.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor organiza activități de învățare cu caracter practic aplicativ: scheme, fișe de lucru, tabele cu conținutul în principii alimentare, planuri de îngrijire, planuri de educație, simulări, aplicații pe caz concret.

Resursele materiale trebuie să cuprindă o gamă cât mai variată: planșe, mulaje, scheme, casete video, cd-uri, folii de retroproiector, ustensile și materiale necesare realizării unor preparate culinare, foi de alimentație, listă de alimente.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale (întrebări), test scris, fișe de lucru, probe practice (demonstrație, studiu de caz, plan de îngrijire), calcularea rației alimentare, alcătuirea meniului.

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate în Standardul de Pregătire Profesională.

Modul de evaluare are în vedere nivelul de pregătire pe care trebuie să-l demonstreze elevul indiferent de locul, momentul și persoana care face evaluarea SPP-ul stabilește un nivel național comun de performanță care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregătire.

Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. O competență se evaluează în cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modulului se realizează evaluări formative iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă pentru verificarea atingerii competențelor.

Cadrele didactice care asigură pregătirea la acest modul își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul parcurgerii modulului. Cadrele didactice vor realiza o permanentă legătură cu celelalte module studiate în anul II (boli de nutriție și metabolice, endocrine, afecțiuni de medicină internă și chirurgicale).

Se recomandă metode alternative de evaluare: autoevaluarea, coevaluarea în grupul de lucru, observarea sistematică a comportamentului elevilor care permite evaluarea conceptelor, a atitudinilor față de o sarcină dată și a comunicării, tema în clasă, investigația, proiectul.

ANUL al III-lea

Modulul 39: MANAGEMENTUL PROIECTELOR

❖ Notă introductivă

Modulul “**Managementul proiectelor**” se studiază la nivelul 3 avansat, și are în vedere asigurarea pregătirii generale în viitorul domeniu de activitate, având repartizate un număr de 120 de ore.

Orele sunt repartizate în modul următor:

- 4 ore / săptămână pregătire teoretică (48 de ore/ semestrul II);

- 6 ore / săptămână pregătire prin laborator tehnologic dotat cu tehnică de calcul (72 de ore /semestrul II).

Scopul acestui modul este :

- de a oferi cursanților cunoștințe, abilități și deprinderi în managementul proiectelor;
- adaptarea la cerințele pieții muncii și la dinamica evoluției tehnologice;
- responsabilizarea pentru asigurarea calității produselor;
- de a crea cultura managementului prin proiecte;
- de a crea un vocabular specific domeniului;
- a dezvolta abilități de concepere, planificare, monitorizare și evaluare a proiectelor;

Prin parcurgerea modulului se urmărește dobândirea competențelor descrise în Standardele de Pregătire Profesională. Modulul se va utiliza împreună cu Standardul de Pregătire Profesională specific calificării.

❖ Lista competențelor specifice unitatii de competența corespunzătoare modulului:

1. Identifica mediul de proiect
2. Planifica proiectul
3. Implementează proiectul
4. Monitorizează proiectul
5. Utilizează software specializat în managementul proiectelor

❖ Tabel de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competența: MANAGEMENTUL PROIECTELOR (120 de ore din care 48 de ore teorie și 72 de ore de laborator tehnologic)

Nr. Crt.	Unitatea de competență	Competența	Conținuturi
1.	Managementul proiectelor	1. Identifică mediul de proiect	▪ Noțiunea de proiect. Caracteristicile unui proiect. Ciclul de viață al proiectelor. ▪ Tipuri de proiecte. Proiecte multiple. ▪ Fazele unui proiect. Aspecte generale. ▪ Managementul unui proiect. Metodologii de management de proiect (Prince 2, TenStep, Six Sigma). Prezentare comparativă. ▪ Evaluarea proiectelor. Aspecte generale. Reducerea duratei și costurilor proiectelor. ▪ Calitatea în managementul proiectelor.

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

		2. Planifică proiectul	▪ Obiective și nonobiective ale proiectelor. ▪ Pachete de activități. - Tipuri de activități specifice proiectelor: studii de piață; analize SWOT, PERT, prognoze, comparații cu alte proiecte; alegere clienți / furnizori; întocmirea contractelor cu furnizori, clienți, creditori; achiziții de produse/servicii; training clienți, formare/angajare/ selecție personal etc. - Identificarea pachetelor de activități pentru diferite tipuri de proiecte. - Tipuri de dependențe între activități. Stabilirea dependențelor dintre activitățile din proiect. ▪ Echipa de proiect - Echipa de proiect și trăsăturile sale specifice. - Ciclul de viață al echipei de proiect. - Formarea echipei. - Roluri în echipă (managerul de proiect, manager financiar, economiști, contabili, ingineri, specialiști experți, analiști, programatori, manager achiziții, director etc.) Abilități și responsabilități. - Recrutarea, formarea, evaluarea și motivarea personalului din echipă. - Comunicarea în cadrul proiectului. Modele de comunicare în proiecte. Desfășurarea procesului de comunicare. Tipuri de comunicare. Stiluri de comunicare managerială. Bariere de comunicare. Structuri de comunicare în proiect. ▪ Planificarea resurselor - Tipuri de resurse. - Alocarea resurselor pe pachete de activități. Tipuri de alocare: în serie, în paralel. ▪ Reprezentarea planului de proiect - Procedee de reprezentare a proiectelor (rețele, diagrame Gantt). - Documente specifice planificării proiectelor: justificarea economică a proiectului, analize de estimare a rezultatelor, prognoze; documentele de inițiere a proiectului; echipa de conducere a proiect / bordul de proiect, roluri în proiect (organigrama proiectului), structuri de comunicare în proiect; structura detaliată orientată pe activități (WBS), specificația pachetelor de lucru; planul de proiect; lista de produse, contracte cu furnizorii etc. - Instrumente software de reprezentare a proiectelor (Microsoft Project).
		3. Implementează proiectul	▪ Lansarea proiectului. Documentelor specifice. Conținut și dependențe. ▪ Managementul etapelor.

			- Definirea etapelor. Activități, produse. - Controlul progresului (timp, cost, calitate, produs, necesitatea schimbării). Verificare, planificare, replanificare. - Documente de raportare specifice: raport de sfârșit de etapă, raport de progres, registru de probleme, recomandări de acțiune. ▪ Controlul resurselor – timp și buget alocat. - Controlul timpului: măsurarea activităților, comparare și raportare cu planul de proiect. - Controlul bugetului alocat: controlul pe durata de viață a proiectului, costuri actuale și cele prevăzute în planul de proiect, analiza variațiilor ▪ Managementul configurației - Componentele configurației / produsului final. - Criterii/cerințe de calitate a configurației / produsului final. - Controlul / verificarea configurației / produsului final. - Documente specifice: planul de management al configurației, planul de calitate, raportarea schimbărilor / problemelor configurației / produsului final.
	4. Monitorizează proiectul		▪ Managementul riscurilor. - Tipuri de risc: de bussines, de proiect. - Surse de risc (asociate cu costurile, planificarea calendaristică, execuție, furnizori, tehnologie etc.). - Analiza riscurilor: identificarea, aprecierea riscului, răspunsuri la risc (acțiuni de prevenire și reducere /transferare). - Documente specifice: registru de riscuri, planul de management al riscurilor. ▪ Gestionarea schimbărilor. - Necesitatea schimbării. - Analiza schimbării (impact, risc, cost, avantaje/dezavantaje). - Documente specifice: cerere de schimbare, registru de schimbări. ▪ Controlul resurselor - Histograma încărcării resurselor. - Nivelarea încărcării resurselor. ▪ Evaluarea proiectului - Elemente de evaluare și reevaluare a activităților și costurilor: compararea și interpretarea estimărilor, prognozelor și beneficiilor obținute. - Tehnici și metode de evaluare și control al proiectelor. Plan de evaluare a proiectelor. Standarde/metrici în vigoare.
	5. Utilizează		▪ Pachete software pentru management de proiect.

		software specializat în managementul proiectelor.	- Aplicații de calcul tabelar, simbolic și statistic; noțiuni de analiză și realizare: de grafice, diagrame, histograme, boxplot-uri. (Ex. Ms. Visio, Ms. Excel, StarPlus, PHStat2). - Aplicații specializate pe management de proiect/ planificare/ raportare: Microsoft Project, Primavera. Prezentare comparativă. Componente client / server. ▪ Facilități oferite de aplicațiile specializate în management de proiect. - Definirea calendarelor și a programului de lucru. - Declararea datei de începere a proiectului. - Planificarea activităților: definirea activităților, durata activităților, precedentele, constrângerile dintre activități. - Gruparea pe faze. - Analiza. Exportarea datelor (în Excel, Visio, XML). Simularea execuției. Analiza execuției. ▪ Managementul resurselor - Definirea resurselor - Alocarea resurselor pe activități. - Analiza utilizării resurselor. Nivelarea resurselor
--	--	---	--

❖ Sugestii metodologice:

Modulul “*Managementul proiectelor*” are în cadrul curriculum-ului, în calificările din domeniile tehnice, o poziție distinctă. Se parcurge cu un număr de ore constant pe întreaga durată a anului școlar, nefiind condiționat sau dependent de celelalte module din curriculum.

Parcursul conținuturilor modulului «*Managementul proiectelor*» și adecvarea strategiilor didactice utilizate are drept scop formarea competențelor tehnice generale aferente, în scopul pregătirii profesionale a cursanților și dezvoltării capacităților care să le permită integrarea pe piața muncii.

Abordarea modulară va oferi următoarele avantaje:

- modulul este orientat asupra celui care învață, respectiv asupra disponibilităților sale, urmând să i le pună mai bine în valoare;
- fiind o structură elastică, modulul poate încorpora, în orice moment al procesului educativ, noi mijloace sau resurse didactice;
- modulul permite individualizarea învățării și articularea educației formale și informale;
- modulul oferă maximul de deschidere, pe de o parte în plan orizontal, iar pe altă parte, în plan vertical, peste / lângă alte module parcurse, în prelungirea acestora pot fi adăugate mereu noi module ceea ce se înscrie perfect în linia imperativului educației permanente.

În elaborarea strategiei didactice, profesorul va trebui să țină seama de următoarele principii ale educației:

- Cursanții învață cel mai bine atunci când consideră că învățarea răspunde nevoilor lor.
- Cursanții învață când fac ceva și când sunt implicați activ în procesul de învățare.

- Cursanții au stiluri proprii de învățare. Ei învață în moduri diferite, cu viteze diferite și din experiențe diferite.
- Participanții contribuie cu cunoștințe semnificative și importante la procesul de învățare.
- Cursanții învață mai bine atunci când li se acordă timp pentru a “ordona” informațiile noi și a le asocia cu “cunoștințele vechi”.

Procesul de predare - învățare trebuie să aibă un caracter activ și centrat pe cursant. În acest sens cadrul didactic trebuie să aibă în vedere următoarele aspecte și modalități de lucru:

- ✓ Diferențierea sarcinilor și timpului alocat, prin:
 - gradarea sarcinilor de la ușor la dificil, utilizând în acest sens fișe de lucru;
 - fixarea unor sarcini deschise, pe care cursanții să le abordeze în ritmuri și la niveluri diferite;
 - fixarea de sarcini diferite pentru grupuri sau indivizi diferiți, în funcție de abilități;
 - prezentarea temelor în mai multe moduri (raport sau discuție sau grafic);
- ✓ Diferențierea cunoștințelor, prin:
 - abordarea tuturor tipurilor de învățare (auditiv, vizual, practic sau prin contact direct);
 - formarea de perechi de cursanți cu aptitudini diferite care se pot ajuta reciproc;
 - utilizarea verificării de către un coleg, verificării prin îndrumător, grupurilor de studiu.
- ✓ Diferențierea răspunsului, prin:
 - utilizarea autoevaluării și solicitarea cursanților de a-și impune obiective.

EVALUAREA la disciplina Managementul proiectelor se va face prin:

- **lucrări individuale – studii de caz/analize**
 - 1 lucrare prin care să se identifice o sursă de finanțare pentru proiecte din domenii de activitate cunoscute de către cursanți și realizarea unei comparații între ciclul de viață al proiectului din suportul teoretic și cel identificat în documentația oferită de finanțator.
 - schița de proiect pentru sursa de finanțare identificată la lucrarea anterioară, (va conține ideea de proiect, promotorul proiectului, o scurtă justificare, analiza SWOT, scopul, grupul țintă, obiectivele, documentele specifice).
 - 1 lucrare prin care să se identifice resursele necesare realizării proiectului.
 - un eseu prin care se identifică echipa de proiect și planul de comunicare.
 - O lucrare prin care se reprezintă planul de proiect care va conține: structura detaliată pe activitățile identificate, duratele, dependențele dintre activități, constrângerile, alocarea resurselor.
 - O lucrare prin care se identifică și se analizează (eliminarea/diminuarea) posibilele riscuri din proiectul realizat.
 - O lucrare prin care să se analizeze etapele identificate într-un proiect.
 - Elaborarea documentelor/rapoarte specifice metodologiei de proiect utilizată.
- **proiect propriu sau în echipă**

Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. O competență se evaluează o singură dată. Demonstrarea unei alte abilități în afara celor din competențele specificate este lipsită de semnificație în cadrul evaluării. Cursanții trebuie evaluați numai în ceea ce privește dobândirea competențelor specificate.

Pe parcursul modulului se realizează evaluare continuă, prin aplicarea instrumentelor de evaluare continuă prevăzute în Standardul de Pregătire Profesională (probe scrise, probe orale), iar la sfârșitul lui se realizează evaluare sumativă, pentru verificarea atingerii competențelor. Rezultatele evaluării continue vor fi consemnate în foaia matricolă, alături de rezultatele de la celelalte discipline de cultură de specialitate și de la disciplinele de cultură generală. Dobândirea competențelor pentru nivelul trei+ de calificare se va certifica pe baza rezultatelor obținute în urma aplicării instrumentelor de evaluare a competențelor.

La încheierea cu succes a unei evaluări, este suficient un feedback de felicitare. În cazul unei încercări nereușite, este esențială transmiterea unui feedback clar și constructiv. Acesta trebuie să includă discuții în legătură cu motivele care au dus la insucces și identificarea unei noi ocazii pentru reevaluare, precum și a sprijinului suplimentar de care cursantul are nevoie. Pentru recuperare se poate propune o perioadă de către evaluator sau de către cursant, dar numai în limitele orarului școlar.

Reevaluarea trebuie să utilizeze același instrument, deși locul de desfășurare a evaluării poate fi modificat.

Cadrele didactice au posibilitatea de a decide asupra numărului de ore alocate fiecărei teme, în funcție de:

- dificultatea temelor
- nivelul de cunoștințe anterioare ale grupului instruit
- complexitatea și varietatea materialului didactic utilizat
- ritmul de asimilare a cunoștințelor și de formare a deprinderilor proprii grupului instruit.

Între competențe și conținuturi este o relație biunivocă, competențele determină conținuturile tematice, iar parcurgerea acestora asigură dobândirea de către cursanți a competențelor dorite.

Pentru dobândirea de către cursanți a competențelor prevăzute în SPP-uri, activitățile de învățare - predare utilizate de cadrele didactice vor avea un caracter activ, interactiv și centrat pe cursant, cu pondere sporită pe activitățile de învățare și nu pe cele de predare.

Pentru atingerea obiectivelor programei și dezvoltarea la cursanți a competențelor vizate de parcurgerea modulului, recomandăm ca în procesul de învățare-predare să se utilizeze cu precădere metode bazate pe acțiune, cum ar fi:

- efectuarea unor lucrări de laborator
- realizarea unor miniproiecte din domeniul calificării

Combinarea metodelor de mai sus cu metode explorative (observarea directă, observarea independentă, analiză), metode expositive (explicația, descrierea, exemplificarea) poate conduce la dobândirea de către cursanți a competențelor specifice calificării.

Modulul 40: MANAGEMENTUL CALITĂȚII

❖ Notă introductivă

Modulul **MANAGEMENTUL CALITĂȚII** se studiază pe parcursul anului al III-lea, al școlii postliceale pentru realizarea pregătirii de specialitate specifică domeniului **Sanatate si asistenta pedagogica**, în vederea obținerii calificării de nivel 3 avansat *Asistent medical generalist*. Modulul are alocate 60 de ore pe an din care 24 de ore teorie si 36 de ore de laborator tehnologic.

Modulul va dezvolta competențele din unitatea de competență pentru abilități cheie **MANAGEMENTUL CALITĂȚII**.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul activitatea didactică va cuprinde formula unui parteneriat între școală și firme (societăți) acreditate să gestioneze probleme specifice de asigurarea și managementul calității, dar se au în vedere resursele locale pentru instruire: baza materială a școlii, cadrul de colaborare cu agenții economici, cerințele locale pentru pregătirea în calificarea de nivel 3 avansat *Asistent medical generalist*.

Scopul acestui modul este de a forma deprinderi și abilități de analiză, de interpretare, de aplicare și de implementare a sistemului de management al calității pentru lucrările din domeniu.

Prin parcurgerea modulului se urmărește dobândirea competențelor descrise în Standardul de pregătire profesională.

Modulul se va utiliza împreună cu Standardul de pregătire profesională specific calificării.

Persoana care va absolvi acest modul este responsabilă de execuția propriei activități, de asigurarea calității atât pe timpul desfășurării procesului, cât și la finalul lui, de îmbunătățire a calității, dar și de evaluare a cerințelor impuse pentru domeniul **Sanatate si asistenta pedagogica**.

❖ **Lista competențelor specifice unitatii de competenta corespunzatoare modulului :**

1. **Precizeaza principiile de management al calitatii**
2. **Efectueaza controlul statistic**
3. **Actioneaza pentru mentinerea sistemului de asigurarea calitatii**
4. **Aplica tehnici de imbunatatire continua a calitatii**

❖ **Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor**

Unitatea de competența: MANAGEMENTUL CALITATII (60 de ore din care 24 de ore teorie si 36 de ore de laborator tehnologic)

Nr. crt.	Unitatea de competență	Competențe	Conținuturi
1.	Managementul calității	C. 1. Precizează principiile de management al calității C. 2. Efectuează controlul statistic	1.Principiile de management al calității: orientarea către client, leadership, implicarea personalului, abordarea procesuală, abordarea sistemului de către management, îmbunătățirea continuă, abordarea concretă în luarea deciziilor, relații reciproc avantajoase cu furnizorii. 2. Funcțiile managementului calității : planificarea calității, organizarea activităților referitoare la calitate, coordonarea activităților referitoare la calitate, antrenarea personalului pentru realizarea obiectivelor calității, ținerea sub control a calității, asigurarea calității, îmbunătățirea calității. 3. Elementele controlului statistic: caracteristica controlată, lot, mărime eșantion, reguli de extragere

		C. 3. Acționează pentru menținerea sistemului de asigurarea calității C. 4. Aplică tehnici de îmbunătățire continuă a calității	a eșantionului, plan de control, grad de severitate, nivel de calitate acceptabil (AQL), cifra de acceptare, cifra de respingere. 4. Etape ale controlului statistic: extragerea eșantionului, determinarea caracteristicii conform procedurii specifice, compararea caracteristicii controlate cu condițiile din standarde, identificarea defectelor, compararea numărului de defecte identificate cu cifra de acceptare/de respingere. 5. Măsurile care se impun în urma efectuării controlului statistic: acceptare/ respingere lot de produse trecerea la alt plan de control (alt grad de severitate, AQL). 6. Cerințele pentru implementarea unui sistem de asigurarea calității: proceduri, manualul calității, satisfacerea clienților, costuri, standarde de firmă, legislație, feed-back, grafice de documentare. 7. Audit de calitate (intern/ extern dat) pe metode statistice, mentenanță, planificarea întreținerii, urmărirea parametrilor de funcționare- interpretarea lui. 8. Factori care afectează costurile calității: rebuturi, recondiționări, reparații, produse neconforme, reclamații clienți, produse returnate, penalizări pentru întârziere, despăgubiri pentru daune. 9. Conceptul de îmbunătățire continuă a calității. 10. Strategii de îmbunătățire a calității: strategia Kaizen, Ciclul PEVA (planifică-execută-verifică-acționează), principiul “zero defecte”. 11. Ghid pentru îmbunătățirea calității conform standardului ISO 9004-4 și standardelor ISO specifice domeniului de activitate. 12. Instrumente de îmbunătățire a calității: instrumente ajutătoare (brainstorming, stratificare, metoda întrebărilor), instrumentele calității (grafice, diagrame, histograme, fișe de control statistic).
--	--	---	---

❖ *Condiții de aplicare didactică și de evaluare*

- Parcurgerea conținuturilor modului **MANAGEMENTUL CALITĂȚII** se va realiza integral, parcurgând tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile, dar abordarea acestora trebuie să fie flexibilă și diferențiată, ținând cont de nivelul inițial de pregătire și de nivelul de performanță cerut pentru absolventul de școală postliceală cu specialitatea *Asistent medical generalist*.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor proiecta activități de învățare centrate pe elev, care vor pune accent pe dezvoltarea gândirii, formarea aptitudinilor și a deprinderilor de analiză, interpretare a sistemului ce vizează asigurarea calității. Orele de instruire teoretică se recomandă a se desfășura în cabinete și laboratoare de specialitate dotate cu material didactic corespunzător: retroproiector, video, acces Internet, proceduri de sistem, operaționale, instrucțiuni de lucru, colecție de reglementări tehnice și normative specifice

construcțiilor și instalațiilor, proiecte pentru construcții și instalații, fișe de lucru, fișe de autoevaluare, portofolii, calculatoare cu programe de aplicații pe tipuri de machete care vizează sistemul de management al calității.

În elaborarea strategiei didactice, profesorul va trebui să țină seama de următoarele principii moderne ale educației:

- elevii învață cel mai bine atunci când învățarea răspunde nevoilor lor
- elevii învață când fac ceva și când sunt implicați activ în procesul de învățare
- elevii au stiluri diferite de învățare
- elevii participă cu cunoștințele lor, dobândite anterior, la procesul de învățare
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea informațiilor vechi cu cele noi și pentru ordonarea lor

Evaluarea trebuie să fie, corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate în Standardul de pregătire profesională.

Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. O competență se evaluează o singură dată. Pe parcursul modulului se realizează evaluarea formativă, iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă, pentru verificarea atingerii competențelor.

Proiectarea evaluării competențelor se realizează prin stabilirea clară a programului și a modului de evaluare.

Cadrele didactice care asigură pregătirea la acest modul își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul anului școlar.

Modul de evaluare are în vedere nivelul de pregătire pe care trebuie să-l demonstreze elevul. Indiferent de locul, momentul și persoana care face evaluarea, SPP- ul stabilește un nivel național comun de performanță, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregătire.

Se recomandă adaptarea programei la elevii cu nevoi speciale, prin fișe individualizate.

❖ Sugestii metodologice

Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numărului de ore alocat fiecărei teme în funcție de: dificultatea temei, volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderi și abilități anterioare ale elevilor, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiți. Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile .

Instruirea se va realiza în cabinete și laboratoare tehnologice cu o bună dotare materială. Instruirea în laboratoare tehnologice are importanță deosebită în realizarea corespunzătoare a competențelor pentru viitorii *Asistenți medicali generalisti*.

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul activităților privind proiectarea și implementarea sistemului calității, pe baza documentației tehnice de specialitate din domeniu: SR EN ISO 9000:2001 Sisteme de management al calității. Principii fundamentale și vocabular, SR EN ISO 9000:2001 Cerințe, PS – Proceduri de sistem, PG – Procedura generală, PO – Proceduri operaționale, IL – Instrucțiuni de lucru, Înregistrări, STAS- uri în vigoare.

MODULUL 41 : DEONTOLOGIE SI ETICA PROFESIONALA

I. Nota introductiva

Modulul **Deontologie si etica profesionala** face parte integranta din curriculumul ce are la baza standardul de pregatire profesionala in specialitatea **asistent medical generalist** si corespunde competentei specializate: **Deontologie si etica profesionala**

Modulul se efectueaza in semestrul I si II al anului III de studiu si are alocate un numar de 60 ore, din care 24 ore teorie si 36 ore laborator (aplicatii).

Orele vor fi derulate pe parcursul a 12 x 2 saptamani, cate 1 ora/sapt. teorie ,
a 9 x 2 saptamani , cate 2 ore/sapt. aplicatii.

Curriculumul se va utiliza impreuna cu standardul de pregatire profesionala.

II . Lista competentelor specifice unitatii de competenta corespunzatoare modulului:

- 1.Descrie fiinta umana ca entitate biopsihosociala , cu valori si principii de viata
- 2.Raspunde din punct de vedere profesional, moral si legal
- 3.Acorda ingrijiri intr-un mediu terapeutic securizant

III.Tabelul de corelare a competentelor si continuturilor:

Unitate de competenta : DEONTOLOGIE SI ETICA PROFESIONALA
(60 ore , din care 36 ore aplicatii)

Nr. crt	Unitate de competenta	Competenta	Continuturi tematice
41.	Deontologie si etica profesionala	C1. Descrie fiinta umana ca entitate biopsihosociala , cu valori si principii de viata	Totalitate si individualitate 1.1 - identificare personala (CI/BI, stare civila, foaie de observatie,dosar medical) -ingrijire holistica:fiinta unica,cu nevoi specifice; -implicarea pacientului in propria ingrijire; -rolul de avocat al pacientului; -aspecte etice ale ingrijirii (compasiune, competenta, constiinta, angajare); 1.2 Valori si principii etice in nursing: - valori: viata;independenta;libertate;egalitate; nondiscriminare; -principii etice: binefacere vs.maleficienta; dreptate (mod de impartire a adevarului); autonomie vs. paternalism; veracitate vs. sinceritate; fidelitate/confidentialitate; 1.3 Sisteme personale de valori: - devotament fata de profesie; - grija si afectiune; - incredere,putere/loialitate si libertate profesionala; - empatie,reputatie,imagine pozitiva de sine; 1.4 Drepturi si libertati: - Drepturile omului;

			- Drepturile pacientului; - Drepturile copilului; - Drepturile femeii in maternitate; etc.
		C2. Raspunde din punct de vedere profesional, moral si legal	Raspundere si responsabilitate: 2.1 raspundere - legala;morală ; responsabilitate-profesionala;civila; -neglijenta,culpa,fuga de raspundere; -eroare si greseala in nursing; deontologia actului medical; Norme de exercitare(conform legilor in vigoare) 2.2 drept medical- forme de scolarizare; - acces in profesie; - statut socioprofesional; - pierderea dreptului de practica; -principiul OSCAR: reglementarea climatului de lucru al conducerii unitatilor sanitare (obiectivitate, specializare in munca de echipa,coordonare,autonomie si responsabilitate) 2.3 autorizare si acreditare: - obtinere atestat libera practica; - inregistrare in registrul unic al asistentilor medicali; -standarde de ingrijire bazate pe probitate, abnegatie,daruire,solicitudine,compasiune; -fisa postului; - autonomie si delegare in nursing; Invatare continua si perfectionare profesionala 2.4 competente profesionale pe baza SPP; - oportunitati de invatare(studiu individual, media, internet,continuare studii); - participa la seminarii, conferinte,prezentari comunicari; - implicare in cercetarea in nursing;
		C3. Acorda ingrijiri intr-un mediu terapeutic securizant	Calitate in nursing 3.1 protocoale de ingrijire relatii profesionale (cooperare, colaborare) comunicare eficienta, activa; Abordare in situatii de risc: 3.2 persoana informata: -ghiduri de informare a pacientului, familiei, comunitatii (pliante,brosuri); -consimtamant sau refuz al ingrijirilor pe deplin informata; -atitudine etica in situatii terminale; 3.3 abuzuri: verbale,fizice, sexuale, psihice; 3.5 iatrogenie:de explora; psihogena; medicamentoasa;de institutionalizare;

			3.6 eugenie; 3.7 risc asumat (valoarea bunului supus riscului este mai mica decat efectul obtinut; incredere exagerata in propriile forte; depasirea competentelor) ; risc evaluat (atitudine fata de un pacient agresiv); Bioetica 3.8 eutanasi; inginerie genetica(genom uman si clonare); fecundare in vitro/in vivo; 3.9 dileme etice (ex: in boala canceroasa, avort, SIDA)
--	--	--	--

IV. Sugestii metodologice

Modulul **DEONTOLOGIE SI ETICA PROFESIONALA** poate fi parcurs independent.
Predarea modulului se face de catre asistentul medical cu modul de pedagogie.

In elaborarea **strategiei didactice** se va tine seama de urmatoarele principii ale invatamantului centrat pe elev si de abordarea unor metode de educatie a adultului:

- Elevul invata predominant descoperind, in timp ce profesorul il ghideaza;
- Elevul invata in mod activ;
- Lucreaza in mod cooperativ, in grupuri;
- Nu se limiteaza doar la sala de curs;
- I se permite sa se exprime in mod creativ;
- Gaseste motivatii intrinseci si valori in procesul experiential;
- Experimenteaza problemele in globalitatea lor, ca subiect matur.

a) Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza:

1. **activitati de predare - invatare** cu **caracter interactiv**: conversatia euristica, descoperirea inductiva si deductiva, expunerea;
2. Metodele traditionale de predare-invatare avantajeaza profesorul care devine expert asupra elevului pasiv (cu o motivatie extrinseca- recompense si competitie), ii ofera informatie "umpland vase goale".

Se recomanda a fi utilizate **metode alternative**: brainstorming, problematizare, observatie dirijata, studiul de caz, lucrul in grup ("Bolul pestelui de aur", "Caruselul", "Bulgarele de zapada"), joc de rol.

3. **activitati de invatare** cu **caracter aplicativ**: fise de lucru, referate, eseuri, munca independenta;

De retinut! Orele de predare-invatare cuprind continuturi si aplicatii.

b) Evaluarea trebuie sa fie corelata cu criteriile de performanta si cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate in Standardul de pregatire profesionala, pentru a obtine acelasi nivel de performanta, indiferent de locul, momentul sau persoana care face evaluarea.

Ca **instrumente de evaluare** se pot folosi:

7. probe orale (intrebari, grup de discutii,)
8. test scris, fisa de lucru, referat, eseu cu numar de cuvinte prestabilit;
9. probe practice (studiu de caz, joc de rol).

Se recomanda urmatoarele **metode alternative de evaluare**: autoevaluarea, coevaluarea in grupul de lucru, analiza produselor(culegeri de date),observarea sistematica a elevilor .

Se evalueaza numai competentele din acest modul, evaluarea altor competente nefiind relevanta. O competenta se evalueaza in cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modului, se poate aprecia nivelul de atingere a competentelor printr-o evaluare:

- **formativa (continua,ritmica, pe secvente mici),**
- **sumativa, cumulativa (verificari parțiale, pe secvente mai mari) .**

Cadrele didactice, care asigura pregatirea la acest modul , isi stabilesc numarul de ore alocate fiecarei teme , durata evaluarii, numarul de reevaluari (cel puțin egal cu numarul orelor alocate saptamanal) si distributia acestora pe parcursul perioadei de studiu.

c) Sugestii cu privire la aplicatii (laborator)

2. Aplicatiile se vor realiza in sali de curs, unitati medicale si scolare, urmarindu-se aplicarea cunostintelor la probleme reale.

2. Vor fi utilizate metode de stimulare a creativitatii ca:

- brainstorming;
- sinectica;
- metoda 6-3-5;
- Phillips 6-6;
- discutii panel;

3. Exemple de teme pentru aplicatii:

“Ranile invingatorilor se vindeca mai repede decat ranile cele ale invinsilor”

(vezi Totalitate si individualitate)-seminar de discutii

“Implicatii etice ale ingrijirii pacientului cu tulburari psihice(ex:agresivitate)”

(vezi Risc asumat/risc evaluat) -lucru in grup

“Clarificarea propriilor valori”

(vezi Sisteme personale de valori) –autoevaluare

d) Resursele materiale trebuie sa cuprinda o gama cat mai variata : casete video, CD-uri, folii de retroproiector, culegeri de date ,etc.

De retinut! Se recomanda parcurgerea temelor din curriculum sa se faca in ordinea stabilita in tabelul de corelare a competentelor cu continuturile.

V.Sugestii bibliografice

13. American Nurses Association – Codul pentru nurse ,1985

14. ANR,Grup national de etica (autor colectiv)-Cod de etica pentru asistenti medicali,
Bucuresti,1998

15. ANR,Grup national de etica (autor colectiv)-Glosar de etica in nursing,
Bucuresti,1998

16. ANR,Grup national de etica (autor colectiv)-Ghid de etica in nursing pentru
asistenti medicali,Bucuresti,2001

17. Dutescu,B. -Etos in medicina ,Editura Medicala, Bucuresti,1979

18. Fry,.Sara,T.-Etica in practica nursingului-ghid pentru luarea deciziilor in etica,
ICN,1994

19. Jurnalul de nursing , Nursing -revista editata de ANR (colectia 1990-2006)

20. Lemon-Materiale de educatie in nursing, OMS-Regional Office for Europe,
Copenhaga, 1996

21. Marin,Gh.-Pledoarie pentru respect,Editura Albatros,1978

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

22. Miron,A.- Etica aplicata, Editura Alternative,1995
23. Nicolau,S.-Bioetica-Manual pentru invatamantul universitar si preuniversitar de specialitate-Editura Universul,Bucuresti,1998
24. Scripcaru,Gh.,Ciornea,T.- Deontologie medicala,Editura medicala, 1979

Liceul "Radu Miron" Vaslui

MODULUL 42 : PSIHOLOGIE MEDICALA

I. Nota introductiva

Modulul **Psihologie medicala** face parte integranta din curriculumul ce are la baza standardul de pregatire profesionala in specialitatea **asistent medical generalist** si corespunde competentei specializate: **Psihologie medicala**.

Modulul se efectueaza in semestrul I al anului III de studiu si are alocate un numar de 60 ore, din care 24 ore teorie si 36 ore laborator (aplicatii).

Orele vor fi derulate pe parcursul a 12 saptamani, cate 2 ore/sapt. teorie ,
si 3 ore/sapt. aplicatii,
in total 5 ore/sapt.

II. Lista competentelor specifice unitatii de competenta corespunzatoare modulului:

1. Determina factorii psihici in dinamica sanatatii/bolii
2. Abordeaza pacientul in perspectiva holistica
3. Sustine pacientul in mentinerea/restaurarea calitatii vietii

III. Tabelul de corelare a competentelor si continuturilor:

Unitate de competenta : PSIHOLOGIE MEDICALA
(60 ore , din care 36 aplicatii)

Nr. crt	Unitate de competenta	Competenta	Continuturi tematice
42.	Psihologie medicala	C1. Determina factorii psihici in dinamica sanatatii/ bolii	<u>Arie de preocupari</u> 1.1.Terminologie: factor, sanatate/boala, sanogeneza, trauma psihica, adaptare psihofiziologica, exprimare emotii, pulsione (instinct), imitatie, identificare, simptome psihosomatice (spasm, HTA, vertij versus manie, agresivitate) 1.2 Relatii asistent medical-pacient: intractiune sociala; afiliatie (proximitate fizica, contact prin priviri, raspunsuri calde, prietenoase); autostima si egoidentitate (acceptarea autoimaginii de catre altii si acceptarea imaginii pe care o au altii despre sine); comunicarea diagnosticului de boala, empatie, motivatia de a fi "pacient" 1.3 Psihologia "situational-existentiala" a bolnavului: dependenta (acceptare, ajutor, protectie); separarea de habitatul personal; complianta pacientului (fuga in boala, neacceptarea bolii); psihosociologia spitalului (organizare administrativa-sociala, rol de bolnav si rol de pacient, nevroza de spital); 1.4 Stres si disfunctionalitati: cauze, vulnerabilitate la stres (mecanisme de coping, locus of control, retea de sprijin); trasaturi imunogene si disimunogene ale personalitatii; diagnostic de stres-clinic si de laborator; grila de evaluare a stresului; factori de risc pentru profesia medicala. <u>Comportamente protectoare si de risc.</u>

		1.5 Credinte personale si tendinte fata de sanatate: influenta culturala(obiceiuri, traditii, mentalitati), educatie intrafamiliala, convingeri personale; comportamente adictive(consum de alcool, tutun, droguri,etc) 1.6 Adaptare la stres: individuala (nivel de aspiratie si nivel de posibilitati/resurse;nevoile lui Ralph-afiliere,securitate,noutatea experientei); colectiva (rezolvarea situatiilor conflictuale;apelul la retea de suport social,cresterea autocontrolului, prevenirea burn-out-ului profesional) <u>Tulburari functionale</u> 1.7 Fisa biografica (traume, accidente, violente, carente afective) 1.8 Raspunsuri somatice ale emotiilor: Respiratorii (rinoree,stranut in salve,crize de astm, hiperventilatie); cardiovaculare(tahicardie,HTA,crize anginoase,lipotimii,constrictie-paloare/vasodilatatie- eritem cutanat);digestive (pilorospasm,dischinezii biliare, hipersecretie HCL,hiperperistaltism); urogenitale(colici renoureterale,tulburari de dinamica sexuala); cutanate(prurit, eruptie); metabolice (anorexie, bulimie, obezitate, hiperglicemie); 1.9 Afectiuni de etiologie psihogena : boala ulceroasa, colon iritabil,dermatite atopice, astm bronic, cardiopatie ischemica, HTA,TBC,tulburari menstruale,); psihologia pacientului infirm ; psihologia convalescentei
--	--	--

		C2. Abordeaza pacientul in perspectiva holistica	<u>Tipurile psihologice si boala</u> 2.1 Tip de personalitate: A si C (elemente caracteristice); Tipologii constitutionale :Kretschmer(picnic, leptosom, athletic); Sheldon(endomorf, mezomorf, ectomorf); Eysenck (introvet,extravert);Heymans, Wiersma, La Senne (nervosi, sentimentali, pasionali, colerici, sanguinici,flegmatici,amorfi,apatici). Personalitati accentuate(demonstrativ,hiperperseverenti, hiperexacti hipertimici, exaltati, anxiosi, emotivi) 2.2 Dimensiuni tipologice in biografie: reactii la boala (recunosterea,negarea,ignorarea,resemnarea); imagine de sine si detaliile corporale (stima de sine) 2.3 Particularitati psihofiziologice legate de varsta si sex (stadii,etape, crize); psihologia medicala a femeii (pacienta, asistenta medicala, gravida,lehuza);psihologia persoanei cu disabilitati; 2.4 Psihologia actului chirurgical (incarcatura emotionala,ideea de prejudiciu,anxietatea,reducerea/ pierderea timpului de contact cu lumea,teama de necunoscut, noutatea anesteziei); interventii psihologice in preoperator, postoperator precoce si tardiv; Corelate psihologice ale bolii 2.5 Transformari psihocomportamentale induse de boala :tulburari nevrotice, supraalimentatie, sedentarism,fumat/drog insertie/reinsertie sociala; regresia afectiva si comportamentala,evaziunea, exaltarea Eului,contagiunea informatională; 2.6 Psihologia medicamentului si complianta terapeutica:reactii adverse,dependenta medicamentoasa, prescrierea medicamentelor(limite, presiuni), medicina alternativa); mijloace de crestere si evaluare a compliantei terapeutice; 2.7 Efectul placebo:variabile ale pacientului/medicului; indicatii ci contraindicatii ale E.P.
		C 3.Sustine pacientul in mentinerea / restaurarea calitatii vietii	<u>Modalitati de optimizare a actului de ingrijire</u> 3.1 Calitate a vietii si obiective sanogenetice: indicatori de calitate a vietii(stare de bine;capacitate de functionare fizica,psihica, sociala, de rol ;factori extrafamiliali;bunuri si servicii ; mediu; posibilitati de informare;per 3.2 Dinamica relatiei asistent medical-pacient (relatie asimetrica vs.relatie simetrica): asteptarile pacientului si libertatea de decizie;automedicatie; 3.3Abordare in cazul pacientilor psihici activarea resurselor potentiale; autovalorizare,gandire pozitiva; 3.4 Iatrogenia psihogena :

			contradictii intre mesajul verbal si nonverbal; lipsa de tact; combaterea inchiderii in sine , menajarea si tactici de comunicare a vestilor proaste; 3.5 Timp de lucru si de loisir al pacientului: obiceiuri, presiuni; <u>Abordare in situatii de criza si in faza terminala</u> 3.6 Asistenta psihologica a pacientilor neoplazici: in faza de stabilire a diagnosticului(atitudine optimista, dar ferma); in perioada initierii tratamentului(abordare raportata la personalitatea pacientului); in recidiva sau stadiu terminal(sustinere ,suport emotional) 3.7 Abordare si consiliere in HIV pozitiv combaterea socului emotional, a negarii, autoculpabilizarii; detectarea depresiei si prevenirea sinuciderii; ascultare empatica,necritica sau judicativa; crearea unui mediu e suport social si spiritual; incredere si confidentialitate in actul ingrijirii; 3.8 Suport psihologic in ingrijiri paliative atitudine fata de pacient si familia acestuia; sustinere in faza de negare,confuzie,resemnare,acceptare traditii ,obiceiuri ; <u>Psihoterapie</u> 3.9 Psihoterapie suportiva simpla: activarea resurselor psihice personale ale pacientului; dezvoltarea resurselor fizice conservate; favorizarea exteriorizarii emotiilor, gandurilor; sustinere in acceptarea bolii; persuasiune (cu elemente sugestive) 3.10 Ghid de schimbare a unui comportament nociv: sfaturi vs coercitie (restrictii alimentare,alcool, tutun); cresterea motivatiei pentru schimbare; automonitorizarea comportamentelor legate de consum; 3.11 Terapia pierderii la copii: pregatirea copiilor pentru pierderi(afective, de persoane, de mediu stabil); terapie prin joc; verbalizarea sentimentelor si trairilor; comunicare terapeutica (in boli incurabile) bazata pe incredere , siguranta protectie;
--	--	--	---

IV. Sugestii metodologice

Modulul **PSIHOLOGIE MEDICALA** poate fi parcurs independent.

Predarea modulului se face de catre profesorul de specialitate (studii socio umane) .

In elaborarea **strategiei didactice** se va tine seama de urmatoarele principii ale invatamantului centrat pe elev si de abordarea unor metode de educatie a adultului:

- Elevul invata predominant descoperind, in timp ce profesorul il ghideaza;
- Elevul invata in mod activ;

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

- Lucreaza in mod cooperativ, in grupuri;
- Nu se limiteaza doar la sala de curs;
- I se permite sa se exprime in mod creativ;
- Gaseste motivatii intrinseci si valori in procesul experiential;
- Experimenteaza problemele in globalitatea lor, ca subiect matur.

a) Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza:

1. **activitati de predare - invatare** cu **caracter interactiv**: conversatia euristica, descoperirea inductiva si deductiva, expunerea;
2. Metodele traditionale de predare-invatare avantajeaza profesorul care devine expert asupra elevului pasiv (cu o motivatie extrinseca- recompense si competitie), ii ofera informatie "umpland vase goale".
Se recomanda a fi utilizate **metode alternative**: brainstorming, problematizare, observatie dirijata, studiul de caz, lucrul in grup ("Bolul pestelui de aur", "Caruselul", "Bulgarele de zapada"), joc de rol.
3. **activitati de invatare** cu **caracter aplicativ**: fise de lucru, referate, eseuri, munca independenta;
De retinut! Orele de predare-invatare cuprind continuturi si aplicatii.

b) **Evaluarea** trebuie sa fie corelata cu criteriile de performanta si cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate in Standardul de pregatire profesionala, pentru a obtine acelasi nivel de performanta, indiferent de locul, momentul sau persoana care face evaluarea.

Ca **instrumente de evaluare** se pot folosi:

10. probe orale (intrebari, grup de discutii,)
11. test scris, fisa de lucru, referat, eseu cu numar de cuvinte prestabilit;
12. probe practice (studiu de caz, joc de rol).

Se recomanda urmatoarele **metode alternative de evaluare**: autoevaluarea, coevaluarea in grupul de lucru, analiza produselor(culegeri de date), observarea sistematica a elevilor .

Se evalueaza numai competentele din acest modul, evaluarea altor competente nefiind relevanta. O competenta se evalueaza in cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modului, se poate aprecia nivelul de atingere a competentelor printr-o evaluare:

- **formativa (continua, ritmica, pe secvente mici),**
- sau **sumativa, cumulativa (verificari parțiale, pe secvente mai mari)** .

Cadrele didactice, care asigura pregatirea la acest modul , isi stabilesc numarul de ore alocat fiecarei teme , durata evaluarii, numarul de reevaluari (cel putin egal cu numarul orelor alocate saptamanal) si distributia acestora pe parcursul perioadei de studiu.

c) **Sugestii cu privire la aplicatii (laborator)**

3. Aplicatiile se vor realiza in sali de curs, unitati medicale, urmarindu-se aplicarea cunostintelor la probleme reale.

Ex. Problema reala: interventia chirurgicala.

Grup de discutii : "Ideea de prejudiciu in actul chirurgical"

Test scris : "Modalitati de crestere a complianței pacientului";

Practic: "Studiu de caz-Reactia la boala",

4. Aplicatiile vor urmări formarea de abilitati prin care elevul aplica, utilizeaza cunostintele detinute pentru a rezolva o problema aparuta, bazandu-se pe o relationare logica a informatiilor in raport cu un scop.

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

Ex:Scop:Sustinerea pacientului in mentinerea/restaurarea calitatii vietii

Grup de discutii:”Mod de abordare a unui copil cu neoplasm-comunicare de vesti proaste”

Eseu (max.250 cuvinte):”Cresterea motivatiei de a renunta la consumul de alcool(tutun)”

5. Aplicatiile se vor realiza in sali de curs, unitati medicale si scolare, urmarindu-se aplicarea cunostintelor la probleme reale.
3. Vor fi utilizate metode de stimulare a creativitatii ca:
 - brainstorming;
 - sinectica;
 - metoda 6-3-5;
 - Phillips 6-6;
 - discutii panel;

Resursele materiale trebuie sa cuprinda o gama cat mai variata : casete video, CD-uri, folii de retroproiector, teste psihologice, etc.

De retinut! Se recomanda parcurgerea temelor din curriculum sa se faca in ordinea stabilita in tabelul de corelare a competentelor cu continuturile.

V. Sugestii bibliografice

1. Athanasiu, A.-Tratat de psihologie medicala, Editura Oscar Print, Bucuresti, 1998
2. Bradu-Iamandescu, I.- Manual de psihologie medicala, Editura Infomedica, Bucuresti, 1995
3. Bradu-Iamandescu, I – Dinamica psihosociala a practicii medicale, Editura Infomedica, Bucuresti, 2003
4. Bradu-Iamandescu, I – Psihologia medicala, vol I, Editura Infomedica, Bucuresti, 2005
5. Lupu, I., Zanc, I.- Sociologie medicala- teorie si aplicatii, Editura Polirom, Iasi, 1999
6. Mitrofan, I., Buzducea, D.- Psihologia pierderii si terapia durerii, Editura Sper, Bucuresti, 2002
7. Neculau, A.(coord)- Psihologie sociala, Editura Polirom, 1996
8. Rascanu, R.-Psihologie medicala si asistenta sociala, Editura Societatea Stiinta si tehnica, Bucuresti, 1996

I. Nota introductiva

Modulul **Pedagogie** face parte integrantă din curriculumul ce are la baza standardul de pregătire profesională în specialitatea **asistent medical generalist** și corespunde competenței specializate: **Pedagogie**.

Modulul este parcurs în semestrul I al anului III de studiu și are alocate un număr de 60 ore, din care 24 ore teorie și 36 ore laborator (aplicații).

Orele vor fi derulate pe parcursul a 12 săptămâni, câte 2 ore/sapt. teorie,
și 3 ore/sapt. aplicații,
în total 5 ore/sapt.

II. Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

1. Evidențiază rolul educației, ca acțiune socială specifică, în dezvoltarea personalității
2. Utilizează comunicarea didactică
3. Aplică metodologia învățării și studiului individual

III. Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor:

Unitate de competență : PEDAGOGIE

(60 ore , din care 36 aplicații)

Nr. crt	Unitate de competență	Competența	Conținuturi tematice
43.	Pedagogie	C1. Evidențiază rolul educației, ca acțiune socială specifică, în dezvoltarea personalității	Factorii dezvoltării ontogenetice: 1.1 ereditate –concept, rol, predispoziții ereditare; particularități anatomo- fiziologice ale analizatorilor și activității SNC; temperamentele și abordarea psihopedagogică; 1.2 mediu- proximal, distal, nisă de dezvoltare; 1.3 educație –concept; laturi (intelectuală, tehnologică, profesională, moral-civică, religioasă, juridică, estetică, igienosanitară); <i>caracteristici:</i> specific umane, caracter social-istoric, caracter necesar, obiectiv, permanent; caracter național și universal; <i>funcții:</i> creștere și dezvoltare fizică armonioasă; transmitere de informații, experiențe, deprinderi; transmitere de norme etice; Stadialitate 1.4 stadii genetice și de vârstă: stadialitate psihodinamică (învățare pe parcursul întregii vieți); 1.5 stadialitate cognitivă (Piaget-varsta cuprinsă între 0-11/12 ani -15/16 ani); stadialitate morală (Kohlberg-varsta cuprinsă între 4-13 ani); stadialitate psihosocială (Erickson-perioada întregii vieți); Demers educational 1.6 ideal educational –dimensiune socială, psihologică, pedagogică; obiective - ale formării (atitudini, capacități, priceperi și deprinderi);

			- invatarii- asimilare de cunostinte; 1.7 operationalizarea obiectivelor pedagogice: conditii generale; achizitii ale invatarii(in plan cognitiv, afectiv,psihomotor); 1.8 principii didactice: integrarea teoriei cu practica; respectarea particularitatilor individuale si de varsta; principiul accesibilitatii cunostintelor,priceperilor si deprinderilor; principiul sistematizarii si continuitatii in invatare; principiul participarii active a elevului la procesul de predare,invatare, evaluare;)
		C2. Utilizeaza comunicarea didactica	Sisteme de educatie si forme de comunicare: 2.1 educatie- formală, nonformală,informală; comunicare- verbală,nonverbală,paraverbala; - accidentală, subiectivă, instrumentală; - implicatii psihopedagogice; comunicare didactica- schema comunicării(factori, distanță,cod personal,bruiaj, blocaj, distorsiune, filtrare mesaje); - caracteristici(dimensiune explicativă, logică pedagogică,pericolul transferului de autoritate,personalizarea comunicării); Educatia adultului 2.2 obiective : dobândirea autonomiei formative; crearea unui stil de muncă activ,autocontrolat); factori: accelerarea schimbărilor,explozie demografică; evoluția tehnologiei;utilizarea timpului liber;multiplicarea profesiunilor;democratizarea vieții sociale;) forme: (intraeducationale-postuniversitare, cursuri perfecționare,training; extraeducationale-munca intelectuală, simpozioane, conferințe,mese rotunde);
			Strategii de formare si educatie 2.3 arta motivării (motivație de realizare-intrinsecă; extrinsecă;nivel de aspirații;recompensă meritată); 2.4 profilul educatorului (personalitatea profesorului; competența și tact pedagogic;stil de predare; tipuri de relații profesor-elev); 2.5 educatie interculturala concept; consecințe pedagogice;
		C3.Aplica metodologia invatarii si studiului individual	Rolul educatorului: 3.1 metodologia instruirii (strategii didactice:de tip expositiv-euristic,de tip algoritmic;lucrări practice ,lucrurile în grup) 3.2 proiect tehnologie didactica (obiective, elemente componente) Adaptarea evaluării

			3.3 tip de evaluare : ritmica,continua;sumativa,cumulativa; observare si apreciere verbala; chestionare orala; teste docimologice; verificare prin lucrari practice; autoevaluare; 3.4 evaluare rata succes-esec: strategii de promovare a succesului: familiale-familie activa,conditii bune de viata,spirit de independenta; de natura psihofiziologica-stare de sanatate,capacitati psihologice; de natura pedagogica-calitatea actului de predare- invatare; cauze insucces:familiale: familii dezorganizate,parinte singur,conditii precare; psihofiziologice-tulburari fiziologice,psihocomportamentale psihosociale; pedagogice- curriculum neadaptat;baza tehnico-materiala necorespunzatoare,relatii deficitare elev- profesor; OSP necorespunzatoare;evaluare subiectiva; Creativitate 3.5 specificul invatarii umane:rezolvare de probleme; memorare inteligent;motivatie si vointa; 3.6 formare intelectuala: atentie;memorie de lunga durata ; conditii ale memorarii facile,temeinice; 3.7 creativitate umana: factori intelectuali, volumul experientei, factori sociali; etape-perioada de preparare,de incubatie, de iluminare,de verificare;
--	--	--	--

IV. Sugestii metodologice

Modulul **PEDAGOGIE** poate fi parcurs independent.

Predarea modulului se face de catre profesorul de specialitate (studii socio umane) .

In elaborarea **strategiei didactice** se va tine seama de urmatoarele principii ale invatamantului centrat pe elev si de necesitatea abordarii unor metode de educatie a adultului:

- Elevul invata predominant descoperind, in timp ce profesorul il ghideaza;
- Elevul invata in mod activ;
- Lucreaza in mod cooperativ, in grupuri;
- Nu se limiteaza doar la sala de curs;
- I se permite sa se exprime in mod creativ;
- Gaseste motivatii intrinseci si valori in procesul experiential;
- Experimenteaza problemele in globalitatea lor, ca subiect matur.

a) Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza:

1. **activitati de predare - invatare** cu **caracter interactiv**: conversatia euristica, descoperirea inductiva si deductiva, expunerea;
2. Metodele traditionale de predare-invatare avantajeaza profesorul care devine expert asupra elevului pasiv (cu o motivatie extrinseca- recompense si competitie), ii ofera informatie “umpland vase goale”.

Se recomanda a fi utilizate **metode alternative**: brainstorming, problematizare, observatie dirijata, studiul de caz, lucrul in grup (“Bolul pestelui de aur”, “Caruselul”, “Bulgarele de zapada”),joc de rol.

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

3. **activitati de invatare** cu **caracter aplicativ**: fise de lucru, referate, eseuri, munca independenta;

De retinut! Orele de predare-invatare cuprind continuturi si aplicatii.

b) Evaluarea trebuie sa fie corelata cu criteriile de performanta si cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate in Standardul de pregatire profesionala, pentru a obtine acelasi nivel de performanta, indiferent de locul, momentul sau persoana care face evaluarea.

Ca **instrumente de evaluare** se pot folosi:

13. probe orale (intrebari, grup de discutii,)
14. test scris, fisa de lucru, referat, eseu (ex: cu numar de cuvinte prestabilit);
15. probe practice (studiu de caz, joc de rol).

Se recomanda urmatoarele **metode alternative de evaluare**: autoevaluarea, coevaluarea in grupul de lucru, analiza produselor (culegeri de date), observarea sistematica a elevilor .

Se evalueaza numai competentele din acest modul, evaluarea altor competente nefiind relevanta. O competenta se evalueaza in cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modulului, se poate aprecia nivelul de atingere a competentelor printr-o evaluare:

- **formativa (continua, ritmica, pe secvente mici),**
- **sumativa, cumulativa (verificari parțiale, pe secvente mai mari)** .

Cadrele didactice, care asigura pregatirea la acest modul , isi stabilesc numarul de ore alocat fiecarei teme , durata evaluarii, numarul de reevaluari (cel putin egal cu numarul orelor alocate saptamanal) si distributia acestora pe parcursul perioadei de studiu.

c) Sugestii cu privire la aplicatii (laborator)

1. Aplicatiile se vor realiza in sali de curs, unitati medicale si scolare, urmarindu-se aplicarea cunostintelor la probleme reale.
2. Vor fi utilizate metode de stimulare a creativitatii ca:
 - brainstorming;
 - sinectica;
 - metoda 6-3-5;
 - Phillips 6-6;
 - discutii panel;

3. Exemple de teme pentru aplicatii:

“Argumentati de ce para- si nonverbalul sunt codificate de 4,5 ori mai repede decat verbalul”
(vezi Comunicarea)- lucru pe grupe

“Care sunt deosebirile intre invatarea observata la mamifere si cea specific umana?”
(vezi Creativitatea)- grup de discutii

d) Resursele materiale trebuie sa cuprinda o gama cat mai variata : casete video, CD-uri, folii de retroproiector, proiecte de tehnologie didactica ,etc.

Modulul 44: CERCETARE IN NURSING

❖ Nota introductiva

Modulul **CERCETARE IN NURSING** face parte din pregătirea specifică din anul III, pentru calificarea **asistent medical generalist**.

În modulul **CERCETARE IN NURSING** se regăsesc abilități din unitatea de competență specializată **CERCETARE IN NURSING**. Modulul are alocate 60 ore din care 24 ore de teorie și 36 ore de pregătire practică.

Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională.

Programa școlară se va utiliza împreună cu standardele de pregătire profesională specifice calificării.

❖ Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

6. Descrie principalele domenii de cercetare în nursing.
7. Explica metodele, tehnicile și instrumentele de investigare în nursing.
8. Concepe un proiect de cercetare în nursing.

❖ Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență: CERCETARE IN NURSING

(60 ore din care 24 ore de teorie și 36 ore de pregătire practică)

Nr. crt.	Unitatea de competență	Competențe	Conținuturi
44.	Cercetare în nursing	C.1. Descrie principalele domenii ale cercetării în nursing	Domenii: 1.1. Promovarea sănătății și prevenirea îmbolnăvirilor: alimentația, fumatul, sedentarismul, planificarea examenelor periodice, etc. 1.2. Înțelegerea sau acceptarea tratamentului prescris: în funcție de obiceiurile familiale, motivația pacientului, vârsta, sexul, nivelul educațional, etc. 1.3. Procesul de îngrijire (nursing) pentru pacienții cu anorexie, consum de droguri, alterarea stimei de sine, etc. 1.4. Grupele de populație cu risc mare de îmbolnăvire: datorită stilului de viață, condițiilor de mediu, obiceiurilor familiale, etc.
		C.2. Explica metodele, tehnicile și instrumentele de	1. Metode de cercetare: 1.1. Observația clinică: definiție, condiții, etc.

		investigare in nursing.	1.2. Experimentul natural: definitie, conditii, rezultate. 1.3. Metoda analizei documentelor (analiza statistica si analiza de continut): bilet de trimitere, de transfer, de iesire din spital, foaie de observatie, analize, investigatii, etc. 2. Tehnici si instrumente: 2.1. Interviu direct-indirect, cu intrebari inchise/deschise, clinic. 2.2. Ancheta demografica, socio-economica, sondajul de opinie. 2.3. Chestionarul cu intrebari standardizate.
		C.3. Concepe un proiect de cercetare in nursing.	Etapele cercetarii in nursing: 1 Pregatirea cercetarii: alegerea temei si a obiectivelor investigatiei, stabilirea ipotezelor de lucru, alegerea mijloacelor de investigatie (metodele si tehnicile de cercetare). 2. Colectarea datelor necesare: activitatea de teren, efortul cercetatorului, etc. 3. Analiza si interpretarea datelor: subiective, obiective, semne clinice, etc. 4. Redactarea unui raport final cu propuneri si solutii, care respecta anonimatul persoanelor, a confidentialitatii informatiilor; informarea forurilor ierarhic superioare interesate de problema cercetata.

❖ Sugestii metodologice

Modulul **CERCETARE IN NURSING** poate fi parcurs in mod independent.

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul notiunilor si activitatilor privind **CERCETAREA IN NURSING**.

Continutul modulului este proiectat pentru 60 ore pe an si se va desfasura astfel: 2 ore /saptamana teorie si 3 ore aplicatii practice/semestrul I.

- Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numarului de ore alocat fiecarei teme in functie de: dificultatea temei, volumul si nivelul de cunostinte, deprinderi si abilitati anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiti.

Se recomanda ca parcurgerea temelor din programa sa se faca in ordinea stabilita in tabelul de corelare a competentelor cu continuturile.

In elaborarea strategiei didactice profesorul va trebui sa tina seama de urmatoarele principii moderne de educatie:

- elevii invata cand fac ceva si cand sunt implicati activ in procesul de invatare
- elevii au stiluri diferite de invatare
- elevii participa cu cunostintele lor dobandite anterior, la procesul de invatare

- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea, analizarea informatiilor vechi cu cele noi si pentru ordonarea lor

Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza activitati de invatare cu caracter interactiv dar si activitati de invatare cu caracter practic aplicativ.

Se pot utiliza ca metode de invatare: expunerea, conversatia, munca independenta, simularea, observatia, exercitiul, studiul de caz, dezbaterile, discutiile si lucrul in grup, care stimuleaza spiritul critic si creativitatea.

Resursele materiale trebuie sa cuprinda o gama cat mai variata: planse, scheme, C.D – uri, folii de retroproiector.

Evaluarea trebuie sa fie corelata cu criteriile de performanta si cu tipul probelor de evaluare care sunt prezentate in Standardul de Pregatire Profesionala.

Modul de evaluare are in vedere nivelul de pregatire pe care trebuie sa-l demonstreze elevul. Indiferent de locul, momentul si persoana care face evaluarea, SPP-ul stabileste un nivel national, comun de performanta, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregatire.

Se evalueaza numai competentele din acest modul, evaluarea altor competente nefiind relevanta. O competenta se evalueaza in cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modulului se realizeaza evaluarea formativa, iar la sfarsitul lui se realizeaza evaluarea sumativa, pentru verificarea atingerii competentelor.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale (intrebări), test scris. Cadrele didactice, care asigura pregatirea la acest modul isi stabilesc durata evaluării fiecărei competente, numărul de reevaluări si distributia acestora pe parcursul anului școlar.

Modulul: 45. GINECOLOGIE ȘI NURSINGUL ÎN GINECOLOGIE

Notă introductivă

Modulul GINECOLOGIE ȘI NURSINGUL ÎN GINECOLOGIE face parte din pregătirea specifică din anul III, semestrul I, pentru calificarea: asistent medical generalist.

În modulul GINECOLOGIE ȘI NURSINGUL ÎN GINECOLOGIE se regăsesc abilitățile din unitatea de competență tehnică specializată GINECOLOGIE ȘI NURSINGUL ÎN GINECOLOGIE.

Modulul are alocate 60 ore din care 24 ore teorie (12 ore predate de medic, 12 ore predate de instructorul de nursing) și 36 ore pregătire practică (stagiul clinic) în secția de specialitate.

Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională.

Programa se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

1. Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor ginecologice.
2. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacientele cu afecțiuni ginecologice.
3. Elaborează planul de îngrijire (planul nursing).
4. Aplică intervenții proprii și delegate.
5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate.

Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență: GINECOLOGIE ȘI NURSINGUL ÎN GINECOLOGIE (60 ore din care 36 ore de pregătire practică – stagiul clinic).

Nr. crt.	Unitate de competență	Competențe	Conținuturi
45.	Ginecologie și nursingul în ginecologie.	C.1. Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor ginecologice	1. Semne și simptome prezente în afecțiunile ginecologice. 1.1. Tulburările ciclului menstrual. 1.1.1. Tulburări în exces: menoragia (hipermenoreea), polimenoreea, metroragia, menometroragia; 1.1.2. Tulburări în minus: hipomenoreea, oligomenoreea, amenoreea. 1.1.3. Sindromul intermenstrual. 1.2. Hemoragia: cauze generala și locale, cantitatea, ritmul și durerea asociată, aspectul sângelui; hemoragii care survin în copilărie, în perioada pubertară și la femeia în plină activitate genitală. 1.3. Leucoreea: debut, caracterul scurgerilor, circumstanțe de apariție, semne funcționale asociate (prurit, arsuri, algii pelviene, dispareunie, usturimi la sfârșitul micțiunii).

			1.4. Durerea pelvină: intensitate (supraacută, acută, subacută, cronică), timpul de apariție și durata, localizare și iradiere, factori provocatori sau paleativi; dispareunia. 2. Principalele afecțiuni ginecologice. 2.1. Infecțiile aparatului genital feminin. 2.1.1. Vulvovaginite: definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, evoluție, principii de tratament. 2.1.2. Bartholonita: definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, evoluție, principii de tratament. 2.1.3. Cervicite (metrite cervicale) și displazii cervicale: definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, evoluție, principii de tratament. 2.1.4. Boala inflamatorie pelvină (BIP): definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, evoluție, principii de tratament. 2.2. Tulburări de statică uterină și incontinența urinară – definiție, manifestări, investigații, tratament. 2.2.1. Deviații uterine. 2.2.2. Prolapsul genital – definiție, etiologie, evoluție, tratament. 2.2.3. Incontinența urinară la femeie: cauze, investigații, tratament. 2.3. Tumori ale aparatului genital. 2.3.1. Tumori benigne: fibromul uterin, tumori ovariene benigne, tumori secretante. Definiție, semne și simptome, investigații, evoluție și complicații, principii de tratament. 2.3.2. Tumori maligne: leziuni precanceroase, cancerul de col și corp uterin, cancerul de ovar: clasificare, simptomatologie și investigații, stadializare, evoluție și pronostic, principii de tratament. 2.4. Patologia sânelui. Patologia netumorală. Cancerul de sân. Etiopatogenie, morfopatologie, screening-ul cancerului mamar, clasificarea stadială, tratamentul. 2.5. Sterilitatea conjugală. Contracepția și planificarea familială. 2.5.1. Sterilitatea și infertilitatea. Definirea termenilor, implicații psihologice, investigații, tratament. 2.5.2. Contracepția hormonală. Dispozitivul intrauterin (DIU). Metode locale și de barieră. 2.6. Menopauza: definiție, manifestări clinice, terapia de substituție. 1. Culegerea de date (date subiective/obiective) prin diverse metode: interviu, observație, cercetarea documentelor medicale (foaia de observație clinică, bilete de ieșire din spital și buletine de analiză, scrisori și trimiteri medicale, rețete, carnet de sănătate), discuții cu membrii echipei de îngrijire și aparținătorii, participarea la examenul clinic general și ginecologic, măsurarea temperaturii, pulsului, respirației, tensiunii arteriale. Analiza și sistematizarea datelor semnificative. 2. Independența/dependența. 2.1. Manifestări de independență: stare de conștiență prezentă, R,
--	--	--	--

		C.2. Identifică probleme de dependență și stabilește diagnosticul de îngrijire (nursing) la paciențele cu afecțiuni ginecologice. C.3. Elaborează planul de îngrijire (nursing).	P, TA, T⁰ în limite normale, mobilitate păstrată, alimentație și hidratare corespunzătoare, somn și odihnă suficiente, confort asigurat, absența durerii, eliminări urinare și intestinale normale, lipsa scurgerilor vaginale, comunicare eficientă la nivel motor și afectiv, sentiment de utilitate. 2.2. Probleme de dependență: durere (supraacută, acută, subacută, cronică), mobilitate limitată, inapetență, postură inadecvată, circulație inadecvată, hipertermie sau hipotermie, vulnerabilitate crescută față de infecții, rănire. 2.3. Surse de dificultate: anxietate, stress, lipsă de cunoștințe, proces infecțios. 2.4. Manifestări de dependență: nervozitate, iritabilitate, sângerare uterină, amețeli, fatigabilitate. 2.5 Diagnostic de îngrijire (nursing) = PES (problema + sursa de dificultate + manifestarea de dependență). 1. Obiectivul nursing: specificitate, performanță, implicare, realism, observabilitate (cine?, ce?, ce se poate face?, cum?, în ce măsură?, când?, obiective pe termen scurt, mediu și lung). 2. Priorități în îngrijire: supravegherea funcțiilor vitale și vegetative, a stării de conștiință, supravegherea scurgerilor vaginale, profilaxia infecțiilor, prevenirea complicațiilor. 2.1. Intervenții proprii (autonome): comunicare, hidratare și alimentare, igienă, mobilizare, supravegherea eliminărilor, educație. 2.2. Intervenții delegate: pregătirea pentru investigații și analize, pregătirea pentru mici intervenții ginecologice, pregătirea preoperatorie și îngrijiri postoperatorii, administrarea tratamentului general și local. 1. Resurse materiale. 1.1. Instrumente: specul bivalv, valve vaginale, pense porttampon lungi, pense pentru col, pense pentru biopsie, chiurete, bisturiu, foarfece, histerometru, spatula Ayre, seringi de mărimi diferite, aparat Schultze, colposcop, histeroscop, celioscop, electrocauter, aparat pentru insuflație. 1.2. Materiale: tampoane, comprese, soluții dezinfectante, recipiente pentru produsele recoltate, soluții pentru investigații (acid acetic 3%, Lugol, nitrat de argint 5%, albastru de toluidină etc.), lame, lamele, manșuri, câmpuri, ace lungi de 10-15 cm și groase de 0,8-1 mm, soluții anestezice, substanțe de contrast (omnipaque, histeropaque, odiston, medicamente antihistaminice). 2. Pregătirea pacientei. 2.1. Pregătirea psihică: informare, explicații, asigurarea confortului psihic, obținerea colaborării și acordului, respectarea pudorii). 2.2. Pregătirea fizică: asigurarea confortului ambiental, asigurarea poziției adecvate, toaleta locală, evitarea spălăturilor, a raportului sexual și a administrării medicamentelor local, stabilirea
--	--	--	---

		momentului optim. 3. Intervenții specifice. 3.1. Investigații. 3.1.1. Examen de laborator: examenul secreției cervico-vaginale (bacteriologic și parazitologic, determinarea PH-ului vaginal, examenul citohormonal, studiul glerei, examenul citotumoral Babeș-Papanicolau, dozări hormonale în sânge și urină. 3.1.2. Examen endoscopic: histeroscopia, colposcopia, celioscopia. 3.1.3. Examen imagistic: ecografia, histerosalpingografia, rezonanța magnetică nucleară (RMN), tomografia computerizată (TC), mamografia, galactografia, xerografia, termografia. 3.1.4. Alte investigații. Puncția vaginală (culdopuncția): definiție, scop, indicații/contraindicații, materiale necesare, pregătirea pacientei, tehnica efectuării puncției (rolul asistentei), pregătirea produsului pentru examen, supravegherea după puncție, reorganizarea locului de muncă, notarea în foaia de observație, incidente și accidente, conduită. Curba termică bazală. Histerometria: indicații/contraindicații, incidente, accidente. 3.2. Intervenții ginecologice. 3.2.1. Biopsia: definiție, scop, locul recoltării (vulvă, vagin, cervix-col, endometru). 3.2.2. Chiuretajul uterin: definiție, scop, pregătirea materialelor și a pacientei, rolul asistentei în timpul tehnicii, observarea conținutului extras, recoltarea fragmentelor pentru examinare și trimitere la laborator, supravegherea după intervenție, reorganizarea locului de muncă, notarea în foaia de observație, incidente, accidente. 3.2.3. Spălătura vaginală: definiție, scop, indicații și contraindicații, materiale necesare, pregătirea pacientei, executarea tehnicii, observarea aspectului, lichidului eliminat. 3.2.4. Tamponamentul vaginal: indicații, contraindicații, tehnică. 3.3. Pregătirea preoperatorie. 3.3.1. Pregătirea generală, susținerea psihică în intervențiile mutilante, bilanțul stării de sănătate și investigații obligatorii. 3.3.2. Pregătirea specială: aseptizarea cavității vaginale (spălare, meșare), examenul secreției vaginale, pregătirea câmpului operator, îndepărtarea pilozității, montarea sondei). 3.3.3. Pregătirea în urgențe: sarcina ectopică, chistul de ovar torsionat, necrobioza fibromului uterin. 3.4. Îngrijirea postoperatorie. 3.4.1. Transportul la salon, poziția în pat. 3.4.2. Supravegherea postanestezică. 3.4.3. Supravegherea faciesului, supravegherea funcțiilor vitale, a diurezei, stări abdominale, reluării tranzitului intestinal, combaterea durerii, supravegherea pansamentului, reluarea alimentației, mobilizarea, prevenirea complicațiilor
--	--	--

		C.5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate.	postoperatorii, educarea pacientei în vederea externării. 1. Obiective stabilite: 1.1. Realizate – manifestări de dependență absente sau ameliorate, satisfacția pacientului. 1.2. Nerealizate – manifestări de dependență care se mențin sau apărute în perioada îngrijirii. 2. Reformularea obiectivelor – adaptate la capacitățile fizice (resurselor) pacientului/familiei. 3. Planificarea intervențiilor adecvate manifestărilor de dependență prezente în evoluția pacientului.
--	--	--	---

Sugestii metodologice

Modulul GINECOLOGIE ȘI NURSINGUL ÎN GINECOLOGIE poate fi parcurs în mod independent

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul noțiunilor și activităților privind GINECOLOGIE ȘI NURSINGUL ÎN GINECOLOGIE.

Conținutul modulului este proiectat cu un număr de 60 de ore pe an și se va desfășura astfel: 2 ore/săptămâna teorie semestrul I anul II (1 oră predată de medic și 1 oră predată de maestrul instructor) și 36 ore pregătire practică (stagiul clinic). Cadrele didactice au libertatea să decidă numărul de ore alocat fiecărei teme în funcție de dificultatea temei: volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderi și abilități anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, particularitățile grupului de elevi instruiți. Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile.

Instruirea se va realiza în sălile de demonstrație și în unități sanitare cu o bună dotare materială. Instruirea în sala de demonstrație are o importanță deosebită în realizarea la un nivel corespunzător al competențelor specifice pentru viitorii asistenți medicali generaliști.

Se pot utiliza ca metode de învățare: expunerea, conversația, munca independentă, simularea, observația, exercițiul, discuțiile și lucrul în grup care stimulează spiritul critic, creativitatea și capacitatea de a lua decizii. Se va urmări aplicarea cunoștințelor la probleme reale ținându-se cont de nevoile de instruire a elevilor și formarea acestora ca asistenți medicali generaliști.

Resursele materiale trebuie să cuprindă o gamă cât mai variată: planșe, mulaje, scheme, casete video, cd-uri, folii de retroproiector, instrumente și materiale sanitare.

În elaborarea strategiei didactice profesorul va ține seama de următoarele principii moderne ale educației:

- elevii învață când fac ceva și când sunt implicați activ în procesul de învățare;
- elevii au stiluri diferite de învățare
- elevii participă cu cunoștințele lor dobândite anterior (cunoștințe preștiințifice sau însușite în alte module) la procesul de învățare;
- elevii au nevoie de timp special acordat pentru asocierea, compararea, analizarea informațiilor vechi în raport cu cele noi și pentru ordonarea lor în vederea evidențierii aspectelor semnificative.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter interactiv. Se recomandă următoarele metode: observația, descoperirea, demonstrația, problematizarea, fișe de lucru, proiect de activitate, plan de îngrijire.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor organiza activități de învățare cu caracter practic aplicativ: scheme, fișe de lucru, planuri de îngrijire, planuri de educație, simulări, aplicații pe caz concret.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale (întrebări), test scris, fișe de lucru, probe practice (demonstrație, studiu de caz, plan de îngrijire).

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate în Standardul de Pregătire Profesională.

Modul de evaluare are în vedere nivelul de pregătire pe care trebuie să-l demonstreze elevul indiferent de locul, momentul și persoana care face evaluarea SPP-ul stabilește un nivel național comun de performanță care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregătire.

Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. O competență se evaluează în cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modulului se realizează evaluări formative iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă pentru verificarea atingerii competențelor.

Cadrele didactice care asigură pregătirea la acest modul își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul parcurgerii modulului.

Se recomandă metode alternative de evaluare: autoevaluarea, coevaluarea în grupul de lucru, observarea sistematică a comportamentului elevilor care permite evaluarea conceptelor, a atitudinilor față de o sarcină dată și a comunicării, tema în clasă, investigația, proiectul.

Modulul 46: OBSTETRICA ȘI NURSINGUL ÎN OBSTETRICĂ

Modulul OBSTETRICA ȘI NURSINGUL ÎN OBSTETRICĂ face parte din pregătirea specifică din anul III semestrul I pentru calificare : asistent medical generalist.

În modulul OBSTETRICA ȘI NURSINGUL ÎN OBSTETRICĂ se regăsesc abilitățile din unitatea de competență tehnică specializată OBSTETRICA ȘI NURSINGUL ÎN OBSTETRICĂ.

Modulul are alocate 120 de ore din care 48 ore teorie (24 ore predate de medic, 24 ore predate de instructorul de nursing) și 72 de ore pregătire practică (stagiul clinic) în secția de specialitate.

Pregătirea moașelor prin programe speciale reduce parțial competențele asistentului medical generalist în domeniul îngrijirii gravidei, lăuzei și nou-născutului, mai ales în maternitate.

Modulul cuprins în curriculum-ul asistentului medical generalist este absolut necesar având în vedere domeniul vast în care acesta poate să lucreze fiind pus în situația de a îndeplini unele din atribuțiile moașei în situații limită (izolare geografică, inundații, înzăpezire, travaliu precipitat și naștere la domiciliu sau în ambulanță, sângerare, eclampsie).

Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională.

Programa se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

1. Descrie aparatul genital feminin și bazinul obstetrical.
2. Analizează modificările organismului în timpul sarcinii, semne și simptome de sarcină.
3. Supraveghează travaliul normal, nașterea normală și nou-născutul în cazuri de urgență
4. Supraveghează perioada de lăuzire și revenirea femeii în familie.
5. Participă la identificarea și supravegherea gravidelor cu risc obstetrical.

Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență: OBSTETRICA ȘI NURSINGUL ÎN OBSTETRICĂ (120 ore din care 72 ore pregătire practică – stagiul clinic).

Nr. crt.	Unitate de competență	Competențe	Conținuturi
46.	Obstetrică și particularitățile de îngrijire	C.1. Descrie aparatul genital feminin și bazinul obstetrical.	1. Noțiuni de anatomie a aparatului genital 1.1 Organele genitale externe: vulva 1.2. Organele genitale: interne: ovarul, trompa, uterul, vaginul. 2. Noțiuni de fiziologie a aparatului genital 2.1. Funcțiile ovarului: ovogeneza și funcția endocrină 2.2. Funcțiile trompei: cale de trecere pentru elementele sexuale și ou, loc de fecundatie. 2.3. Funcțiile uterului: ciclul menstrual și reținerea endometrială, loc de născut și dezvoltare a sarcinii, nașterea naturală 2.4. Funcțiile vaginului, organ de copulație și de trecere a fătului. Fecundatia, migrația, născutul. 2.5. Glanda mamară – descriere, rol. 3. Bazinul obstetrical. 3.1. Bazinul osos: alcatuire, repere obstetricale (creasta iliacă, spina iliacă antero-superioară, promontoriu, simfiza pubiană și arcul pubian, iminenta ilio-pectinee, articulația sacro-iliacă,

Domeniul: Sanătate și asistență pedagogică

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Școala Postliceală, Nivel 3 avansat

		tuberozitatea ischiatică, linia arcuată), stramtorile bazinului, diametrele. 3.2. Bazinul moale – planseul pelviparineal.
	C.2. Analizează modificările organismului în timpul sarcinii, semne și simptome de sarcină	1. Modificările organismului în timpul sarcinii. 1.1. Modificările generale din partea sistemelor și aparatelor 1.2. Modificări locale 2. Sarcină normală – semne și simptome 2.1. Trimestrul I: amenoreea, semne digestive, manifestări neuropsihice, semne urinare, modificări de formă și volum ale uterului. 2.2. Trimestrul II – amenoree, tulburări neuro-vegetative diminuate, mișcări fetale, bataile cordului fetal, creșterea în volum a uterului, modificări de consistență, creșterea excitabilității și contractilității. 2.3. Trimestrul III – uter marit de volum, mișcări fetale active, bataile cordului fetal, parti mici fetale palpabile, manifestări determinate de adaptarea a organismului la sarcină. 2.4. Investigatii paraclinice în sarcină. 2.4.1. Examen de laborator: teste imunologice și radioimunologice. 2.4.2. Investigatii ultrasonice: auscultatia Doppler, ecografia. 2.4.3. Examenul lichidului amniotic: aminocenteza și amnioscopia. 3. Supravegherea prenatală 3.1. Obiectivele consultației prenatale și luarea în evidență. 3.2. Prima consultație prenatală: bilanțul stării de sănătate (anamneza, examenul general pe aparate, examenul obstetrical) și selecționarea gravidelor cu risc, stabilirea vârstei sarcinii și a datei probabile a nașterii; teste de laborator inițiale. 3.3. Consultațiile prenatale din trimestrul II, III 3.4. Schema repetării testelor de laborator. 4. Educația gravidei. 4.1. Igiena sarcinii, alimentația, igiena vestimentară și corporală, activitatea, igiena muncii, pregătirea prenatală (pregătirea mameloanelor pentru alimentația la sân). Medicamentele și sarcină. Adaptarea la rolul de mamă. Influența sarcinii asupra sexualității și familiei 4.2. Problemele de dependență în sarcină: alterarea confortului în legătură cu grețurile și vărsăturile, arsura epigastrică, constipația, sângerarea gingiilor, hemoroizi și varice; deficit de cunoștințe în legătură cu evoluția sarcinii, nașterea, îngrijirea copilului.
	C.3. Supraveghează travaliul normal, nașterea normală și nou	1. Pregătirea gravide pentru naștere 1.1. Examenul gravidei la termen Pregătirea propriu-zisă pentru naștere 2. Semnele declanșării travaliului: contractii uterine ritmice și dureroase, eliminarea dopului gelatinos, deschiderea colului. 3. Asistarea nașterii în cazuri de urgență

		nascutul in cazuri de urgenta	3.1. Perioadele si timpii nasterii 3.1.1. Conduita in perioada de dilatatie, sarcinile asistentului medical privind monitorizarea mamei si copilului: masurarea tensiunii arteriale, pulsului, temperaturii, observarea comportamentului; supavegerea b.c.f, semne de suferinta fetala, modificarea caracteristicilor contractiilor, starea membranelor si colului, aspectul lichidului amniotic. 3.2. Conduita in expulzia fatului: pregatirea campului operator, respectarea aseptiei si antisepsiei, asigurarea materialelor pentru primirea copilului. 3.3. Conduita in delivrenta: semnele dezlipirii placentei , controlul integritatii placentei si a tesuturilor moi. 3.4. Supravegherea lauzei in primele doua ore dupa nastere, perioada a IV-a. 4. Primele îngrijiri acordate nou-născutului in sala de naștere: dezobstrucția, pensarea, ligaturarea și secționarea cordonului, stabilirea scorului APGAR, profilapsia oftalmiei, cântărire și măsurare; - îngrijiri în apnee tranzitorie, asfixia albastră, albă, traumatisme obstetricale; - îngrijiri în primele ore și primele zile după externare: alimentația și igiena, plaga ombilicală, identificarea malformațiilor. 1. Lauzia fiziologica – definitie. Perioadele lauziei (imediate, propriu-zisa, tardiva, supravegherea functiilor vitale, refacerea fiziologica si anatomica a organismului matern). 2. Supravegherea manifestarilor lauziei: scurgerea lohiilor, involutia uterina, secretia lactata – culegerea datelor, identificarea eventualelor probleme , intocmirea planului de ingrijire. 3. Educarea lauzei pentru autoingrijire: igiena corporala si locala, igiena sanilor si a alaptarii, alimentatia lauzei, reluarea activitatii fizice si sexuale, masuri contraceptive. Plan de educatie, prevenirea complicatiilor post – partum. 4. Educarea familiei pentru sprijinirea lauzei Rolul parintilor dupa nastere, adaptarea copiilor existenti, parinti cu deficiente senzoriale si motorii, adaptarea bunicilor. 1. Sarcina patologica 1.1. Patologia materna asociata cu sarcina: cardiopatiile, bolile respiratorii, bolile renale, bolile endocrine, bolile infectioase, bolile hematologice, diabetul, sifilisul si gonoreea, intoxicatii cronice (alcoolism, tabagism, consum de droguri). Influenta sarcinii asupra bolii și a bolii asupra sarcinii. 1.2. Sarcina cu risc prin factori materni de ordin general (varsta sub 20 sau peste 35 de ani, multiparitatea, inaltime si/sau greutate sub limita) conditii de peristaza neprielnice, antecedente obstetricale si ginecologice, distocii osoase. 1.3. Boli proprii sarcinii. 1.3.1. Disgravidia precoce: ptialismul, varsaturile incoercibile.
		C.4. Supraveghează perioada de lauzie si revenirea in familie.	
		C.5. Participă la identificarea și supravegherea gravidelor cu risc obstetrical.	

			1.3.2.Disgravidia tardiva (hipertensiunea de sarcina).Preeclampsia si eclampsia. 1.4.Hemoragiile din sarcina. 1.4.1.Hemoragii din prima jumătate: avortul, mola hidatiforma, sarcina extrauterina. 1.4.2.Hemoragii din a doua jumătate: avortul din lunile V-VI, placenta <i>praevia</i> , <i>abruptio placentae</i> ruptura uterină. 1.5.Anomalii de durata a gestatiei. 1.5.1.Nasterea prematura: definitie, cauze, primele ingrijiri acordate nou-nascutului prematur. 1.5.2.Sarcina prelungita –suferinta fetala. 1.6.Anomalii de numar. 1.7. Distocii de dinamica si dilatație – noțiuni sumare. 1.8. Patologia anexelor fetale. 1.9.Incompatibilitatea sanguina Rh si AOB. 1.10.Suferinta fetala, moartea fătului in uter. 1.11.Interventiile chirurgicale si sarcina. 2. Probleme de ingrijire: hipersalivatie, varsaturi incoercibile, HTA, dispnee, edeme, albuminurie, risc de sangerare, risc inalt de pierdere a starii de constienta, risc de anemie, alterarea echilibrului hidro-electrolitic, rsic de alterare a integritatii tegumentelor si posibil risc de infectie. 3. Planul de ingrijire pentru: 3.1.Hiperemeza gravidica (varsaturi incoercibile). 3.2 Disgravidie tardiva (preeclampsie si eclampsie). 3.3.Ruptura prematura a membranelor. 3.4.Prolabare de cordon. 3.5.Nasterea prematura. 3.6.Placenta praevia. 3.7.Abruptio placentae (apoplexia uteroplacentara). 3.8.Hemoragiile postpartum.
--	--	--	--

Sugestii metodologice

Modulul OBSTETRICĂ ȘI NURSINGUL ÎN OBSTETRICĂ poate fi parcurs în mod independent sau în corelare cu modulul „Puericultură și pediatrie și nursingul specific”.

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul noțiunilor și activităților privind OBSTETRICĂ ȘI NURSINGUL ÎN OBSTETRICĂ.

Conținutul modulului este proiectat cu un număr de 120 de ore pe an și se va desfășura astfel: 4 ore/săptămâna instruire teoretică semestrul I anul III (2 ore predate de medic si 2 ore predate de maestrul instructor) și 72 ore pregătire practică (stagiul clinic). Cadrele didactice au libertatea să decidă numărul de ore alocat fiecărei teme în funcție de dificultatea temei: volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderi și abilități anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, particularitățile grupului de elevi instruiți. Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile.

Cadrul didactic trebuie să structureze conținuturile astfel încât să-i permită elevului să-și însușească baza de cunoștințe care să-l ajute la dobândirea competențelor stabilite având în vedere numărul relativ mic de ore teoretice și pregătire practică.

Asistentul medical generalist lucrează alături de medicul de familie care are responsabilități deosebite în supravegherea standard și specială a gravidei în perioada prenatală și postpartum (de

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

lăuzie) la domiciliu precum și a nou-născutului, ceea ce presupune cunoștințe și abilități în domeniu.

În elaborarea strategiei didactice profesorul va ține seama de următoarele principii moderne ale educației:

- elevii învață când fac ceva și când sunt implicați activ în procesul de învățare;
- elevii au stiluri diferite de învățare;
- elevii participă cu cunoștințele lor dobândite anterior (cunoștințe preștiințifice sau însușite în alte module) la procesul de învățare;
- elevii au nevoie de timp special acordat pentru asocierea, compararea, analizarea informațiilor vechi în raport cu cele noi și pentru ordonarea lor în vederea evidențierii aspectelor semnificative.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter interactiv. Se recomandă următoarele metode: observația, descoperirea, demonstrația, problematizarea, fișe de lucru, proiect de activitate, plan de îngrijire, plan de educație, simulări, aplicații pe caz concret.

Instruirea se va realiza în sălile de demonstrație și în unități sanitare cu o bună dotare materială. Instruirea sala de demonstrație are o importanță deosebită în realizarea la un nivel corespunzător al competențelor specifice pentru viitorii asistenți medicali generaliști.

Se pot utiliza ca metode de învățare: expunerea, conversația, munca independentă, simularea, observația, exercițiul, discuțiile și lucrul în grup care stimulează spiritul critic, creativitatea și capacitatea de a lua decizii. Se va urmări aplicarea cunoștințelor la probleme reale ținându-se cont de nevoile de instruire a elevilor și formarea acestora ca asistenți medicali generaliști.

Resursele materiale trebuie să cuprindă o gamă cât mai variată: planșe, mulaje, scheme, casete video, cd-uri, folii de retroproiector, instrumente și materiale sanitare.

În cadrul pregătiri practice din spital, formatorul va alege cazuri tipice care să-i permită elevului să analizeze, să-și manifeste spiritul critic și creativ, să ia decizii corecte.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale (întrebări), test scris, fișe de lucru, probe practice (demonstrație, studiu de caz, plan de îngrijire, joc de rol).

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate în Standardul de Pregătire Profesională.

Modul de evaluare are în vedere nivelul de pregătire pe care trebuie să-l demonstreze elevul indiferent de locul, momentul și persoana care face evaluarea SPP-ul stabilește un nivel național comun de performanță care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregătire.

Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. O competență se evaluează în cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modulului se realizează evaluări formative iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă pentru verificarea atingerii competențelor.

Cadrele didactice care asigură pregătirea la acest modul își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul parcurgerii modulului, insistându-se asupra situațiilor în care asistentul medical generalist este pus în situația să hotărască și să acționeze singur.

Se recomandă metode alternative de evaluare: autoevaluarea, coevaluarea în grupul de lucru, observarea sistematică a comportamentului elevilor care permite evaluarea conceptelor, a atitudinilor față de o sarcină dată și a comunicării, tema în clasă, investigația, proiectul.

Liceul "Radu Miron" Vaslui

Modulul 47: PUERICULTURA SI PEDIATRIE SI NURSING SPECIFIC

❖ Nota introductiva

Modulul **PUERICULTURA SI PEDIATRIE SI NURSING SPECIFIC** face parte din pregatirea specifica din anul III, pentru calificarea **asistent medical generalist**.

In modulul **PUERICULTURA SI PEDIATRIE SI NURSING SPECIFIC** se regasesc abilitati din unitatea de competenta specializata **PUERICULTURA SI PEDIATRIE SI NURSING SPECIFIC**. Modulul are alocate 120 ore din care 48 ore de teorie si 72 ore de pregatire practica. Prin parcurgerea programei scolare se asigura dobandirea competentelor descrise in standardele de pregatire profesionala. Programa scolară se va utiliza impreuna cu standardele de pregatire profesionala specific calificarii.

❖ Lista competentelor specifice unitatii de competenta corespunzatoare modulului:

9. Supravegheaza activ cresterea si dezvoltarea copilului.
10. Analizeaza semnele si simptomele afectiunilor copilului.
11. Identifica problemele de dependenta si stabileste diagnosticile de ingrijire (nursing) la copii bolnavi.
12. Elaboreaza planul de ingrijire (plan nursing).
13. Aplica interventiile proprii si delegate.
14. Evalueaza rezultatele ingrijirilor aplicate.

❖ Tabelul de corelare a competentelor si continuturilor

Unitatea de competenta: PUERICULTURA SI PEDIATRIE SI NURSING SPECIFIC
(120 ore din care 48 ore de teorie si 72 ore de pregatire practica)

Nr. crt.	Unitatea de competenta	Competente	Continuturi
1.	Puericultura si pediatrie si nursing specific	C.1. Supravegheaza activ cresterea si dezvoltarea copilului	1. Ingrijirile nou-nascutului si sugarului 1.1. Ingrijiri la nastere (dezobstruarea cailor respiratorii superioare, ligaturarea lantului ombilical profilaxia oftalmiei gonococice, determinarea scorului Apgar reflexe arhaice, canatrire, masurare) 1.2. Incidente fiziologice (involutia bontului ombilical, scaderea fiziologica in greutate, criza genitla a nou-nascutu, eritem fesier febra tranzitorie) 1.3. Alimentatia (alimentatia naturala, alimaenatatia artificiala, alimentatia mixta, diversificarea alimentatiei sugarului) 2. Principalele etape de crestere si dezvoltare. 2.1. Cresterea staturo-ponderala (legile cresterii si dezvoltarii, cresterea ponderala, cresterea staturala, dentitia de lapte si definitiva) 2.2. Dezvoltarea psihomotorie – etapele

			dezvoltării psihomotorii 3. Programul de imunizări și profilaxie 3.1. Calendarul imunizărilor (imunitate, imunitate activă, imunitate pasivă, calendarul imunizărilor) 3.2. Profilaxie (profilaxia rahitismului)
		C.2. Analizează semnele și simptomele afecțiunilor copilului	1. Semne și simptome: dispnee, apnee, cianoza, paloare persistentă, hipotonie musculară, persistentă pliului cutanat, matanii costale, craniotabes, genu-valgum/varum, cifoza, scolioza, atonie musculară, semn Chwostec, uscăciunea tegumentelor, edeme de foame, eritem fesier, disfagie, tuse, expectorație, tiraj, wheezing polipnee, junghi toracici, tahicardie, jugulare turgescențe, pleurezie ortopnee, suflu sistolic, stenoza valvulară, hiper/hipotensiune, malabsorbție, diaree, deshidratare, varsături, dureri abdominale, anorexie, apetit exagerat, ascită, hepatomegalie, melena, oligurie, disurie, polakiurie, enurezis, hidronefroza, tenesme vezicale, hematurie,, disartrie, convulsii tonice, convulsii tonico-clonice, paralizia flasca, contuzie, embolia, echimoza, petesii, purpura epistaxis, gingivoragii etc. 2. Afecțiunile copilului (definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament) 2.1. Afecțiuni neo-natale: encefalopatia hipoxic-ischemică, hemoragia cerebo-meningeală 2.2. Afecțiuni carentiale: sindromul de malnutriție (distrofia) rahitism-tetania rahitică, avitaminoze 2.3. Afecțiuni respiratorii: bronhopneumonia, astmă bronșic, amigdalite 2.4. Afecțiuni cardiovasculare: cardiopatii congenitale, pericardită, insuficiență cardiacă, colaps vascular 2.5. Afecțiuni digestive și glandele anexe: B.D.A., gastroenterită acută, sindromul dureros abdominal,

			parazitoze intestinale, hepatite 2.6. Afectiuni urinare: infectii ale tractului urinar, I.R.A., glomerulonefrita 2.7. Afectiuni ale SNC: convulsii, epilepsie, handicap motor si psihic 2.8. Afectiuni ale sangelui: anemii, talasemie, hemofilie, leucemii, sindroame hemoragice, anemii 2.9. Boli ale glandelor endocrine si de nutritie: hipo/hipertiroidism, hipo/hipercorticism, diabet zaharat
		C.3. Identifica problemele de dependenta si stabileste diagnosticale de ingrijire (nursing) la copiii bolnavi	1. Modalitati de culegere de date: observatia clinica, cercetare documente medicale, interviu apartinatori/copil, discutii cu membrii echipei de ingrijire 2 Sinteza informatiilor 2.1. manifestari de independenta 2.2. manifestari de dependenta 2.3. surse de dificultate: fizica, psihologica, sociologica, lipsa de cunostinte 3 Probleme de dependenta si diagnostice de ingrijire (nursing): alterarea vocii, obstructia cailor respiratori, alimentatie insuficienta cantitativ/calitativ, alimentatie exagerata cantitativ/calitativ, diaree, vulnerabilitate, deficit nutritional legat de incapacitatea de a digera si absorbi substantele nutritive, dezinteres fata de masurile de igiena, risc de accidente, comunicare ineficienta la nivel intelectual, comunicare ineficienta la nivel afectiv, alterarea tegumentelor si mucoaselor, deficit de cunostinte, alterarea procesului de crestere si dezvoltare
		C.4. Elaborarea planului de ingrijire (planul nursing)	1. Criterii – specificitate, performanta, implicare, realism, observabilitate 2 Prioritati de ingrijire: mentinerea functiilor vitale, a starii de constienta, supravegherea functiilor vegetative, profilaxia infectiilor, prevenirea complicatiilor 3. Interventii: 3.1. Interventii proprii: comunicare, hidratare, alimentare, igiena, mobilizare, profilaxie, educatie copil/apartinatori 3.2. Interventii delegate: pregatirea si participarea la examenul clinic,

			pregatirea pentru investigatii si analize, administrarea tratamentului general si local
		C.5. Aplica interventiilor proprii si delegate	1. Resurse materiale: 1.1. Instrumente: apasator de limba, cantar de sugari, pediometru, sonda Nelaton, seringa Guyon, sursa oxigen, aspirator de secretii, sonda de aspiratie, seringi, ace de punctie, eprubete (vacutainere) trocare, ace punctie, atela pentru imobilizat bratul, trusa perfuzie, branula (fluturas) recipiente speciale pentru colectat urina la copii, masti de oxigen adecvate, incubatoare cort de oxigen etc 1.2. Materiale – comprese, tampoane, solutii antiseptice, solutii de spalaturi, anestezice, solutii perfuzabile, aerosoli, medicamente, substante de contrast 2. Metode si mijloace de pregatire a pacientului: 2.1. Pregatirea psihica: informare, explicatii, asigurarea confortului psihic al copilului si al aparinatorilor 2.2. Pregatirea fizica: pozitii adecvate, igiena, camp operator 3. Interventii specifice: dezobstruarea cailor aeriene superioare, aspirarea secretiilor oro-faringiene instalatii, drenaj postural, toracocenteza, paracenteza, punctie rahidiană, recoltari secretii buco-nazo-faringiene, recoltarea sputei/urinei/materii fecale, IDR la P.P.D., probe functionale respiratorii, ingrijiri de suplinire pentru sugar si copil mic
		C.6. Evalueaza rezultatele ingrijirilor aplicate	1. Obiective stabilite: 1.1. realizate- manifestari de dependenta absente sau ameliorate 1.2. nerealizate- manifestari de dependenta care se mentin 2 Restructurarea planului de ingrijire in caz de rezultat nefavorabil: 2.1. reformularea obiectivelor: adaptate capacitatilor copilului conform cu varsta si dezvoltarea 2.2. planificarea interventiilor adecvate manifestarilor de dependenta

			prezente in evolutia copilului
--	--	--	--------------------------------

❖ Sugestii metodologice

Modulul „**PUERICULTURA SI PEDIATRIE SI NURSING SPECIFIC**” poate fi parcurs in mod independent.

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul notiunilor si activitatilor privind „**PUERICULTURA SI PEDIATRIA SI NURSING SPECIFIC**”.

Continutul modulului este proiectat pentru 120 ore pe an si se va desfasura astfel: 4 ore teorie/saptamana din care 2 ore teorie medic si 2 ore teorie maestru instructor si 72 ore /semestrul II de pregatire practica (stagiu clinic).

Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numarului de ore alocat fiecarei teme in functie de: dificultatea temei volumul si nivelul de cunostinte, deprinderi si abilitati anterioare ale elevilor, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiti.

Se recomanda ca parcurgerea temelor din programa sa se faca in ordinea stabilita in tabelul de corelare a competentelor cu continuturile.

In elaborarea strategiei didactice profesorul va trebui sa tina seama de urmatoarele principii moderne de educatie:

- elevii invata cand fac ceva si cand sunt implicati activ in procesul de invatare
- elevii au stiluri diferite de invatare
- elevii participa cu cunostintelelor dobandite anterior la procesul de invatare
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea, analizarea informatiilor vechi cu cele noi si pentru ordonarea lor

Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza activitati de invatare cu caracter interactiv se recomanda urmatoarele metode: observatia, descoperirea, demonstratia, problematizarea, fisa de lucru, proiectul plan de ingrijire.

Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza activitati de invatare cu caracter practic aplicativ: scheme, fise de lucru, planuri de ingrijire, simulari.

Pregatirea practica se va realiza in sali de demonstratie si unitati sanitare cu o buna dotare materiala (stagiu clinic), urmarindu-se aplicarea cunostintelor la problemele reale existente.

Se pot utiliza ca metode de invatare: expunerea, conversatia, munca independenta, simularea, exercitiul, discutiile, lucrul in grup, studiul de caz, dezbaterile care stimuleaza spiritul critic si creativitatea. Se va urmari aplicarea cunostintelor la problemele reale, pentru a se putea tine cont in masura mai mare de nevoile elevilor.

Resursele materiale trebuie sa cuprinda o gama cat mai variata: planse, scheme, casete video, C.D – uri, folii de retroproiector, manechin, instrumentar si materiale sanitare diverse.

Evaluarea trebuie sa fie corelata cu criteriile de performanta si cu tipul probelor de evaluare care sunt prezentate in Standardul de Pregatire Profesionala.

Modul de evaluare are in vedere nivelul de pregatire care trebuie sa-l demonstreze elevul.

Indiferent de locul, momentul si persoana care face evaluarea, SPP-ul stabileste un nivel national, comun de performanta, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregatire.

Se evalueaza numai competentele din acest modul, evaluarea altor competente nefiind relevanta. O competenta se evalueaza in cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modulului se realizeaza evaluarea formativa, iar la sfarsitul lui se realizeaza evaluarea sumativa, pentru verificarea atingerii competentelor.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale (intrebări), test scris, fise de lucru, probe practice (demonstratie, studiu de caz – plan de ingrijire).

Cadrele didactice, care asigura pregatirea la acest modul isi stabilesc durata evaluarii fiecarei competente, numarul de reevaluari si distributia acestora pe parcursul anului scolar.

Liceul "Radu Miron" Vaslui

MODULUL 48 : NEUROLOGIE ȘI NURSING ÎN NEUROLOGIE

☺ Notă introductivă

Modulul **NEUROLOGIE ȘI NURSING ÎN NEUROLOGIE** face parte din pregătirea specifică din anul III, pentru calificarea: **asistent medical generalist**.

În modulul **NEUROLOGIE ȘI NURSING ÎN NEUROLOGIE** se re găsesc abilitățile din unitatea de competență tehnică specializată. Modulul **NEUROLOGIE ȘI NURSING ÎN NEUROLOGIE** are alocate 120 de ore din care 36 de ore teorie și 84 stagiul clinic. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

☺ Lista competențelor specifice unității de competenți corespunzătoare modulului:

1. Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor neurologice
2. Identifică probleme de dependență și stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacient cu afecțiuni neurologice.
3. Elaborează planul de îngrijire (nursing)
4. Aplică intervențiile proprii și delegate
5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate

Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor.

Unitatea de competență: **NEUROLOGIE ȘI NURSING ÎN NEUROLOGIE** (120 de ore din care 84 de ore stagiul clinic)

Nr. crt.	Unitatea de competență	Competențe	Conținuturi tematice
48	Neurologice și nursing în neurologie	C1 Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor neurologice	1. Semnele și simptomele prezente în Neurologie: -atitudini particulare, tulburări de mers, cefalee, mobilitate activă și forță musculară, pareze, paralizii, vertij, hemipelgie, paraplegie, tetraplegie hipertonică, ataxie, convulsii, tremurături, atrofie musculară, dizartrie, afonie, dezorientare în timp și spațiu, pierderea memoriei, incontinență de urină și materii fecale, escare, modificări R.O.T. 2. Principalele afecțiuni neurologice: 2.1. Sindrom de neuron motor central și periferic. 2.2. Patologia musculară (miastenia, poliomiozitele) 2.3. Patologia nervilor periferici (polinevrite, nevralgia sciatică, paralizii periferice izolate) 2.4. Cefaleea, nevralgiile 2.5. Patologia spinală 2.6. Epilepsia (definiție, manifestări, principii de tratament) 2.7. Patologia vasculară cerebrală 2.8. Boala Parkinson 2.9. Procese expansive cerebrale 2.10. Come 2.11. Neuroinfecții
		C2 Identifică problemele de dependență	1. Culegerea de date (date subiecte, obiective) prin diverse metode: interviu (direct-indirect cu întrebări închise deschise), observație cercetare documente medicale (foaia de observație clinică, bilete de ieșire din spital, trimiteri, scrisori

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

		și stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacient cu afecțiuni neurologice.	medicale, carnet de sănătate, rețete) discuții cu echipele de îngrijire și aparținătorii, examen fizic (inspecții, auscultare.). Analizarea și organizarea datelor: informații semnificative. 2. Independența/Dependența: 2.1. Manifestări de independență: pacientul conștient, mobilitate bună orientare în timp și spațiu prezentă, comunicarea coerentă eficientă, funcțiile vitale (R, P, TA, TO) în limite normale, somn și odihnă corespunzătoare. 2.2. Imobilitate, diminuarea sau absența mișcării, postură inadecvată, comunicare inefficientă la nivel senzorial, intelectual. 2.2. Dezorientare în timp și spațiu, somnolență, obnubilare, escară de decubit, tegumente palide reci, circulația periferică deficitară, risc de accidente. 2.3. Surse de dificultate de mediu fizic, de mediu psihologic (stres, solicitare intelectuală, de mediu social (izolare, săracă) lipsa cunoașterii 2.4. Diagnosticul de îngrijire (nursing) = PES (problema + sursa de dificultate+ manifestarea de dependență) 1. Obiectivul nursing: specificitate, performanță, implicare, realism, observabilitate (cine, ce, ce se poate face, cum în ce măsură, când?) obiective pe termen lung, mediu scurt. 2. Priorități de îngrijire: supravegherea funcțiilor vitale și reflectivă, a stării de conștiență, prevenirea complicațiilor 2.1. Intervenții proprii (autonome) comunicare, hidratare, alimentare, igienă, mobilizare, transport, educație 2.2. Intervenții delegate: pregătirea pentru investigații și analize, pregătirea pentru puncție rahidiană, îngrijire administrarea tratamentului local și general. 1. Resurse materiale: 1.1. Instrumente: ciocan de reflex, oxigen, mască de oxigen, sonde de aspirație, sonde vezical, trocare, epubete, pense, tensiometru, oftalmoscop, oftalmodinamometru, seringi, perfuzor, irigator. 1.2. Materiale: garou, substanțe dezinfectante, soluții perfuzabile, soluție oftalmică, uleiuri, scutece unifoliosibile, mușama și aleză, analgezice, seringi, ace, termometru. 2. Pregătirea pacientului: 2.1. Pregătirea psihică: informare, explicații, asigurarea confortului psihic 2.2. Pregătirea fizică: asigurarea confortului optim, poziția adecvată, igiena. 3. Intervenții specifice: 3.1. Puncția rahidiană (pregătirea psihică și fizică a bolnavului, poziționarea pacientului pregătirea materialului și locului de puncție) 3.2. Intervenții în crize de epilepsie (poziționarea orizontală, introducerea între arcadele dentare a unui obiect moale de cauciuc, imobilizarea bolnavului pentru a preveni eventualele
		C3 Elaborează planul de îngrijire (nursing)	
		C4 Aplică intervențiile proprii și delegate	

		C5 Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate	loviri) și după criză verificarea permeabilității căilor respiratorii, aspirarea secrețiilor) 3.3. pregătirea pacientului pentru fund de ochi și TACR 3.4. Intervenții de urgență : oxigenoterapie, intubație orotraheală 3.5. Îngrijirea cavității bucale și prevenirea uscării corneei la comatoși 3.6. Prevenirea escarelor 3.7. urmărirea și notarea eliminărilor (vărsăturilor , diureză) 3.8. Prevenirea atrofiei musculare, a stomatitei, a constipației, a anchilozei cauzate de imobilizarea prelungită 3.9. Examenul radiologic (radiografic simplă) și tomografia computerizată 3.10. Pregătirea preoperatorie : Tumori craniene Pregătirea generală bilanțul clinic general funcțiile vitale și vegetative, sprijin psihologic pentru pacient și familie, obținerea acordului scris cerut de neurochirurg, pregătirea locală (piloizitate) recoltari de laborator. 3.10.1. Pregătirea pentru intervenție (în ziua precedentă, în ziua operației). 3.10.2. Pregătirea în urgențe 3.10.3. Îngrijirea postoperatorie 3.10.4. Reîntoarcerea în salon, transportul și poziția în pat. 3.10.5. Pregătirea materialelor pentru îngrijirea postanesteziei (sondă de aspirație, trusă pentru traheostomie, trusă pentru puncție lombară). 3.10.6 Supravegherea pacientului (aspectul general, parametrii fiziologici, pierderi lichidiene (sânge, urină, vărsături). 3.10.7. Asigurarea confortului, igienă, combaterea durerii, anxietății. 3.10.8. Prevenirea complicațiilor postoperatorii retenție urinară 3.10.9 Administrare de oxigen, transfuzii 3.11. Pentru corectarea creșterii tensiunii intracraniene – perfuzie (glucoză, sulfat de magneziu) 3.12. Se verifică posibile hipotensiune posturală 1. Obiective stabilite: 1.1.Realizate- manifestare de dependență absente sau analizate, satisfacția pacientului. 1.2. Nerealizate: manifestare de dependență care se mențin, manifestări de dependență apărute pe perioada îngrijirii. 2. Reformularea obiectivelor: adaptate la capacitățile fizice ale pacientului. 3. Planificarea intervenției: adecvate manifestării de dependență prezente în evoluția pacientului.
--	--	---	---

☺ **Sugestii metodologice**

Conținutul modulului este proiectat pentru u număr de 120 de ore pe an și se va desfășura astfel: 3 ore / săptămână de instruire teoretică / semestrul I și 84 ore / semestrul I de instruire

practică. Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numărului de ore alocat fiecărei teme în funcție de dificultatea temei, volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderi și abilități anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiți. Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile.

Instruirea se va realiza în săli de demonstrație, unități sanitare cu o bună dotare materială. Instruirea în săli de demonstrație are o importanță deosebită în realizarea corespunzătoare a competențelor pentru viitorii « asistenți medicali generaliști »

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul noțiunilor și activităților privind **NEUROLOGIE ȘI NURSING ÎN NEUROLOGIE.**

Se pot utiliza ca metode de învățare : expunerea, conversația, munca independentă, simularea, observația, exercițiul, discuțiile și lucrul în grup care stimulează spiritul critic și creativitatea, studiul de caz, dezbaterile, etc. Se va urmări aplicarea cunoștințelor la problemele reale, pentru a se putea ține cont în măsură mai mare de nevoile elevilor.

Resursele materiale trebuie să cuprindă o gamă cât mai variată : planșe, scheme, casete video, CD – uri, folii de retroproiector, manechin, instrumentar și materiale sanitare diverse (atele, brancardă, feși, comprese, etc.)

MODULUL 49: PSIHIATRIE SI NURSING IN PSIHIATRIE

Notă introductivă

Modulul PSIHIATRIE SI NURSING IN PSIHIATRIE face parte din pregătirea specifică din anul III, pentru calificarea: asistent medical generalist.

În modulul PSIHIATRIE SI NURSING IN PSIHIATRIE se regăsesc abilități din unitatea de competență tehnică specializată PSIHIATRIE SI NURSING IN PSIHIATRIE. Modulul are alocate 120 de ore, din care 36 de ore de teorie și 84 de ore de pregătire practică în semestrul I. Din cele 36 de ore de teorie din semestrul I, 24 de ore vor fi predate de instructor și 12 ore de medicul de specialitate. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardul de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

- 49.1. Analizează semnele și simptomele specifice bolilor psihice;
- 49.2. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacienții cu boli psihice;
- 49.3. Elaborează planul de îngrijire (planul nursing);
- 49.4. Aplică intervențiile proprii și delegate planificate;
- 49.5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate.

Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență:

49. PSIHIATRIE SI NURSING IN PSIHIATRIE

(120 ore din care 84 de ore de pregătire practică)

Nr. crt.	UNITATEA DE COMPETENTA	COMPETENTE	CONTINUTURI
49.	PSIHIATRIE SI NURSING IN PSIHIATRIE	C 1. Analizează semnele și simptomele specifice bolilor psihice.	1. Semne și simptome prezente în bolile psihice: 1.1. Tulburări ale proceselor cognitive (percepția, atenția, memoria, gândirea, vorbirea): hiperestezia, hipoestezia, cenestopatia, halucinațiile, disprosexiile, dismneziile, dislogiile, disfaziile, dislaliile, etc. 1.2. Tulburări ale afectivității și voinței: distimiile, paratimiile, fobiile, tulburările instinctelor (alimentar, de apărare, sexual), hiperbulia, abulia. 1.3. Tulburări ale conduitei motorii: manierismul, bizareria, stereotipia, akatisia, agitația, psihomotorie, agitația maniacoală, inhibiția psiho-motorie, catalepsia, catatonie, sugestibilitatea, impulsivitatea. 1.4. Tulburări ale conștiinței (cantitative și calitative): definiție, caracteristici. 1.5. Tulburări ale personalității: tipuri de personalități dezechilibrate; caracteristici. 2. Principalele afecțiuni psihice:

Domeniul: Sanatate și asistență pedagogică

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Școala Postliceală, Nivel 3 avansat

		2.1. Psihopatiile: definiție, clasificare, caracteristici; principii de tratament. 2.2. Psihozele toxice (alcoolismul, toxicomaniile): definiție, clasificare, simptomatologie, investigații, principii de tratament și de recuperare. 2.3. Patologia psihiatrică secundară altor boli: manifestări psihice din perioada purpurală, manifestări psihice în boli generale (infecțioase, endocrine), manifestări psihice în boli cu localizare encefalică (traumatisme cranio-cerebrale, tumori cerebrale, epilepsii). 2.4. Nevrozele: definiție, clasificare, etiopatogenie, simptomatologie, principii de tratament. 2.5. Psihozele endogene: paranoia, psihoza maniaco-depresivă, schizofrenia; definiție, clasificare, simptomatologie, investigații, principii de tratament. 2.6. Dementele: definiție, clasificare, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament. 2.7. Oligofreniile; definiție, clasificare, simptomatologie, principii de tratament. C 2. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacienții cu boli psihice. 2.1. Culegere de date (subiective și obiective) prin diverse metode: observația, interviul formal sau informal, cercetarea documentelor medicale (F.O. clinică, bilete de ieșire din spital, bilete de trimitere, scrisori medicale, carnet de sănătate, rețete, etc.), discuții cu membrii echipei medicale și cu aparținătorii, examen fizic (inspecție, palpare, percuție, auscultație, examen psihic. Analizarea și organizarea datelor: informații semnificative. 2.2. Independență/Dependență 2.2.1. Manifestări de independență: pacient cu mobilitate păstrată, cu semne vitale în limite normale, cu somn odihnitor, capabil să se autoîngrijească, fără durere, liniștit, cooperant, fără idei halucinatorii, fără idei sau tentative de auto-, sau heteroagresivitate. 2.2.2. Probleme de dependență: deficit de autoîngrijire, inadaptare socială, izolare socială, comunicare verbală alterată, perturbarea somnului, perturbarea imaginii de sine, alterarea procesului gândirii, necompliance, anxietate, potențial crescut pentru violență, tentativă de suicid. Manifestări de dependență: lipsa de igienă, neglijență, bizarerii vestimentare, negativism alimentar, insomnie, agitație psihomotorie, halucinații, idei delirante, stereotipii, criză de violență, sentimente de inferioritate sau megalomanie, catatonie, stare crepusculară, corifabulație, tentative de suicid. 2.2.3. Surse de dificultate: de ordin fizic (traumatisme, tumori, alterarea centrilor nervoși), de ordin psihologic (traume psihice, stres, evenimente amenințătoare), de ordin social (conflicte intrafamiliale, profesionale) lipsa cunoașterii mijloacelor de a face față împrejurărilor nefavorabile ale vieții. 3.1. Obiectivul nursing: specificitate, performanță, implicare, realism, observabilitate (cine? ce? ce se poate face? cum? în ce C 3. Elaborează
--	--	---

		planul de îngrijire (nursing). C 4. Aplică intervențiile proprii și delegate. C 5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate.	condiții? când? ; obiective pe termen scurt, mediu si lung). 3.2. Priorități de îngrijire: supravegherea funcțiilor vitale si vegetative, igienei, alimentației, comportamentului, prevenirea autoagresivității si heteroagresivității, profilaxia infecțiilor si a complicațiilor. 3.3. Intervenții proprii (autonome): comunicare, alimentare, igiena, mobilizare, protecție si autoprotecție, profilaxie, educație, psihoterapie. 3.4. Intervenții delegate: pregătirea pentru investigații si analize, administrarea tratamentului general si local, conțința mecanică, ergoterapia. 4.1. Resurse materiale: 4.1.1. Instrumente: seringi, sonde digestive, tensiometre, stetoscop. 4.1.2. Materiale: trusă de perfuzat, soluții perfuzabile, medicamente (tranchilizante, hipnotice, neuroleptice incisive si sedative), feși de tifon, comprese, materiale pentru conțințe, etc. 4.2. Pregătirea pacientului: 4.2.1. Pregătirea psihică: informare, explicații, obținerea complianței, asigurarea unui mediu securizant fără excitanți psihici. 4.2.2. Pregătirea fizică: asigurarea condițiilor de confort ambiental, poziție adecvată, igienă, aseptie si antisepsie. 4.3. Intervenții specifice: 4.3.1. Administrarea neurolepticelor: clasificare, indicații, efecte secundare. 4.3.2. Psihoterapia, psihanaliza: definiție, obiective, indicații, mod de realizare. 4.3.3. Acțiuni de susținere a eu-lui bolnavului psihotic: stabilirea de limite, apropiere – depărtare, continuitatea in îngrijire, comunicarea, ergoterapia. 4.4. Intervenții de urgență: imobilizarea/conțința mecanică, sedarea, alimentația enterală, scoaterea din sevraj, dezintoxicarea. 5.1. Obiective stabilite pe termen mediu si lung: 5.1.1. Realizate – manifestări de dependență absente sau ameliorate, pacient compliant. 5.1.2 Nerealizate – manifestări de dependență care se mențin, manifestări de dependență apărute pe perioada îngrijirii, pacient necompliant. 5.2. Reformularea obiectivelor, stabilirea de noi termene: adaptate la capacitățile psihice si fizice ale pacientului. 5.3. Planificarea intervențiilor: adecvate manifestărilor de dependență prezente in evoluția pacientului.
--	--	---	---

SUGESTII METODOLOGICE

Conținutul modulului este proiectat pentru un număr de 120 de ore pe an și se va desfășura astfel: 2 ore de teorie pe săptămână în semestrul I, timp de 12 săptămâni predate de instructor (în total 24 de ore) și 1 oră de teorie pe săptămână predată de medicul de specialitate și 84 de ore de pregătire practică.

Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numărului de ore alocat fiecărei teme în funcție de: complexitatea și dificultatea temei, volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderile și abilitățile anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiți. Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter practic-aplicativ: discuții de grup, dezbateri, jocuri de rol, studiu de caz, exerciții practice. Elevii vor fi puși în situații de învățare în grup sau individual, rezolvând sarcinile de lucru repartizate. Resursele materiale trebuie să cuprindă o gamă cât mai variată: planșe, scheme, casete video („Zbor deasupra unui cuib de cuci”, „Drumul spre lumină”), manechin, instrumentar și materiale sanitare adecvate.

Pentru aplicarea procesului de îngrijire (nursing), ca demers logic, decizional, de identificare și rezolvare a problemelor de dependență, se recomandă studii de caz, pe tipuri de patologie precizate în conținuturile tematice. Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale, probe scrise de tip itemi, întrebări structurate, rezolvarea de sarcini, gestionarea cazului. Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare precizate în Standardul de Pregătire Profesională. Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. Cadrele didactice care asigură pregătirea la acest modul își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul anului școlar.

Pregătirea practică se va realiza în săli de demonstrație și stagii clinice în secții de psihiatrie și va avea ca scop formarea abilităților și atitudinilor necesare îngrijirii pacienților cu boli psihice. În stagiul clinic, elevul trebuie să-și formeze capacitățile de observare reflectivă, de comunicare și relaționare cu pacienții cu afecțiuni psihice, să aibă experiențe concrete legate de îngrijirea acestora.

Modulul 50: ANESTEZIE – TERAPIE INTENSIVA SI NURSING SPECIFIC

❖ Notă introductivă

Modulul ANESTEZIE - TERAPIE INTENSIVA SI NURSING SPECIFIC

face parte din pregătirea specifică din anul III pentru calificarea : asistent medical generalist.

In modulul ANESTEZIE - TERAPIE INTENSIVA SI NURSING SPECIFIC

se regasesc abilitatile din unitatea de competenta specializata **ANESTEZIE - TERAPIE INTENSIVA SI NURSING SPECIFIC**. Modulul are alocate 60 de ore din care 24 de ore de teorie si 36 de ore de pregătire practica. Prin parcurgerea programei scolare se asigura dobandirea competentelor descrise in standardele de pregătire profesionala. Programa scolară se va utiliza impreuna cu standardul de pregătire profesionala specific calificării.

❖ Lista competentelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

1. Analizeaza principalele tipuri de anestezie
2. Analizeaza semnele si simptomele specifice afectiunilor grave
3. Identifica problemele de dependenta si stabileste diagnosticile de ingrijire (nursing) la pacientii cu afectiuni grave.
4. Elaboreaza planul de ingrijire (planul nursing)
5. Aplica interventiile proprii si delegate
6. Evalueaza rezultatele ingrijirilor aplicate

❖ Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență : ANESTEZIE - TERAPIE INTENSIVA SI NURSING SPECIFIC
(60 de ore din care 30 de ore de instruire practica)

Nr. crt.	Unitate de competență	Competențe	Conținuturi
1.	Anestezie - terapie intensiva si nursing specific	C. 1. Analizeaza principalele tipuri de anestezie C.2. Analizeaza semnele si simptomele specifice afectiunilor grave	1. Tipuri de anestezie: 1.1. Anestezia generala 1.2. Rahianestezia 1.3. Anestezia peridurala 1.4. Anestezia locala Definitie, materiale necesare, supravegherea pacientului 2. Metode si mijloace de pregătire a pacientului: 2.1. Pregătirea psihica: informare, explicatii, asigurarea conortului psihic 2.2. Pregătirea fizica: preanestezia, pozitie adecvata 1. Semne clinice: dispneee, apnee, hipotensiune, hipertensiune, bradicardie, absenta pulsului, tahicardie, fibrilatie, oligo-anurie, starea de constienta, profunzimea comei, intinderea si profunzimea arsurii, etc. 2. Afectiuni grave: dezechilibre hidroelectrolitice si acidobazice, insuficienta respiratorie acuta, stopul cardiorespirator, tulburarile de ritm si de conducere, insuficienta renala acuta, comele, intoxicatii, arsuri, degeraturi, socul. Perioada postoperatorie a pacientilor operati sub anestezie generala.

		C.3. Identifica problemele de dependenta si stabileste diagnosticele de ingrijire (nursing) la pacientii cu afectiuni grave. C.4. Elaboreaza planul de ingrijire (planul nursing) C.5. Aplica interventiile proprii si delegate C.6. Evalueaza rezultatele ingrijirilor aplicate	1. Culegere de date: interviu, observatie clinica, cercetare documente medicale, discutii cu echipa de ingrijire si aparținătorii. 2. Analiza si sinteza datelor 2.1. Manifestari de independenta 2.2. Manifestari de dependenta 2.3. Surse de dificultate 3. Probleme de dependenta si diagnostice de ingrijire (nursing): dispnee, circulatie inadecvata, eliminare inadecvata prin deficit, vulnerabilitate in fata pericolelor, afectare fizica si/sau psihica, comunicare ineficace la nivel senzorio-motor, comunicare ineficace la nivel afectiv, alimentare insuficienta cantitativ si calitativ, imobilitate, anxietate. 1. Criterii obiective: specificate, performanta, implicare, realism, observabilitate 2. Prioritati de ingrijire, mentinerea functiilor vitale, supravegherea starii de constienta, supravegherea functiilor vegetative, profilaxia infectiilor, prevenirea complicatiilor. 3. Interventii: 3.1. Interventii proprii: comunicare, hidratare, alimentare, igiena, mobilizare, profilaxie, educatie 3.2. Interventii delegate: pregatirea pentru investigatii si analize si ingrijirea dupa efectuarea acestora, pregatirea preoperatorie si ingrijirile portoperatorii, administrarea tratamentului general si local. 1. Resurse materiale 1.1. Instrumente: tensiometru, seringi si ace sterile, truse de instrumente sterile, truse de perfuzie si transfuzie, aparatura pentru oxigenoterapie, aparatura pentru respiratie asistata, aparatura pentru monitorizare, etc. 1.2. Materiale: pat special, platou steril, tavita renala, manusi sterile, comprese sterile, substante antiseptice, etc. 2. Metode si mijloace de pregatire a pacientului: 2.1. Pregatirea psihica: informare, explicatii, asigurarea confortului psihic. 2.2. Pregatirea fizica: pozitie adecvata, igiea, camp operator 3. Interventii specifice: dezobstruarea cailor aeriene superioare, aspirarea secretiilor oro – faringiene, traheotomie, resuscitarea cardio-respiratorie, perfuzii, transfuzii, oxigenoterapia, pansamente, supravegherea functiilor vitale – monitorizare, mobilizare, etc. 1. Obiective stabilite: 1.1. Realizate: manifestari de dependenta absente sau ameliorate 1.2. Nerealizate: manifestari de dependenta care se mentin. 2. Restructurarea planului de ingrijire :
--	--	--	--

			2.1. Reformularea obiectivelor: adaptate la capacitatile fizice ale pacientului 2.2. Planificarea interventiilor: adecvate manifestarilor de dependenta prezente in evolutia pacientului
--	--	--	---

❖ Sugestii metodologice

Modulul **ANESTEZIE - TERAPIE INTENSIVA SI NURSING SPECIFIC** poate fi parcurs in mod independent.

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul notiunilor si activitatilor privind **ANESTEZIE - TERAPIE INTENSIVA SI NURSING SPECIFIC**.

Continutul modulului este proiectat pentru un numar de 60 de ore pe an si se va desfasura astfel: 2 ore/saptamana de teorie – 1 ora medic + 1 ora maestru instructor / semestrul I si 36 ore / semestrul I de pregatire practica (stagiul clinic). Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numarului de ore alocat fiecarei teme in functie de: dificultatea temei, volumul si nivelul de cunostinte, deprinderi si abilitati anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiti. Se recomanda ca parcurgerea temelor din programa sa se faca in ordinea stabilita in tabelul de corelare a competentelor cu continuturile.

In elaborarea strategiei didactice, profesorul va trebui sa tina seama de urmatoarele principii moderne ale educatiei :

- elevii invata cand fac ceva si cand sunt implicate active in procesul de invatare;
- elevii au stiluri diferite de invatare;
- elevii participa cu cunostintele lor dobandite anterior, la procesul de invatare;
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea, analiza informatiilor vechi cu cele noi si pentru ordonarea lor.

Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza activitati de invatare cu caracter interactiv, recomandandu-se urmatoarele metode: observatia, descoperirea, demonstratia, problematizarea, fisa de lucru, proiectul, planul de ingrijire, dar si activitati de invatare cu caracter practic aplicativ precum: scheme, fise de lucru, planuri de ingrijire, simulari.

Pregatirea practica se va realiza in sali de demonstratie, unitati sanitare cu o buna dotare materiala. Instruirea in sali de demonstratie are o importanta deosebita in realizarea corespunzatoare a competentelor pentru viitorii “asistenti medicali generalisti”.

Se pot utiliza ca metode de invatare: expunerea, conversatia, munca independenta, simularea, observatia, exercitiul, studiul de caz, dezbaterile, discutiile si lucrul in grup, care stimuleaza spiritul critic si creativitatea. Stagiul clinic se va desfasura sub indrumarea directa a specialistilor, urmarindu-se aplicarea cunostintelor la probleme reale, existente.

Resursele materiale trebuie sa cuprinda o gama cat mai variata: planse, scheme, casete video, CD-uri, folii de retroproiector, manechin, instrumentar si materiale sanitare diverse (atele, brancarda, fesi, comprese, etc.)

Evaluarea trebuie sa fie corelata cu criteriile de performanta si cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate in Standardul de Pregatire Profesionala.

Modul de evaluare are in vedere nivelul de pregatire pe care trebuie sa-l demonstreze elevul. Indiferent de locul, momentul si persoana care face evaluarea, SPP-ul stabileste un nivel national comun de performanta, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregatire.

Se evalueaza numai competentele din acest modul, evaluarea altor competente nefiind relevanta. O competenta se evalueaza in cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modulului se realizeaza evaluarea formativa, iar la sfarsitul lui se realizeaza evaluarea sumativa, pentru verificarea atingerii competentelor.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale (intrebări), test scris, probe practice (demonstratie, studiu de caz - plan de ingrijire).

Cadrele didactice, care asigura pregatirea la acest modul isi stabilesc durata evaluarii fiecărei competente, numarul de reevaluări și distributia acestora pe parcursul anului școlar.

Liceul "Radu Miron" Vaslui

MODULUL 51: CONDUITA ÎN URGENȚE MEDICO CHIRURGICALE

☺ Notă introductivă

Modulul **CONDUITA ÎN URGENȚE MEDICO CHIRURGICALE** face parte din pregătirea specifică din anul III, pentru calificarea: **asistent medical generalist**.

În modulul **CONDUITA ÎN URGENȚE MEDICO CHIRURGICALE** se regăsesc abilitățile din unitatea de competență tehnică specializată. Modulul are alocate 120 ore din care 48 ore teorie și 72 ore instruire practică. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională.

Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specifică calificării.

☺ Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

1. Identifică modificările de comportament și aspect general ale pacientului
2. Analizează semnele și simptomele specifice urgențelor
3. Evaluează elementele de gravitate
4. Aplică măsurile de urgență.
5. Monitorizează evoluția pacientului

☺ Tabelul de corelarea competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență: **CONDUITA ÎN URGENȚE MEDICO CHIRURGICALE (120 ore din care 72 ore de instruire clinică)**

Nr. crt.	Unitatea de competență	Competențe	Conținuturi tematice
51	Conduita în urgențe medico chirurgicale	C.1. Identifică modificările de comportament și aspect general ale pacientului C.2. Analizează semnele și simptomele specifice urgențelor	1.1. Modificări de comportament: Starea de conștiință: torpoarea, obnubilarea, stuporea, confuzia, pierderea conștiinței (sincopa, coma). Starea perceptivității: răspunsuri motorii la stimuli senzoriali și dureroși Starea reactivității: semne neurologice: reflexe (reflexe cutanate, osteotendinoase, pupilare) redoarea cefei, amplitudine mișcări, globii oculari, pupile 1.2 Semne generale :puls, temperatură, tensiune arterială Atitudini și posturi: pasivă, forțată (ortopneea, alte poziții forțate), criza epileptică, redoarea cefei, Modificări tegumentare de culoare (paliditate, roșeață, cianoza, icterul) erupții cutanate, hemoragii cutanate, urticarie, turgescență venoasă, circulație venoasă colaterală superficială, edemul, ascita, pliul cutanat, halena, 1.3. Produse patologice: sânge, spută, lcr. 2.1. Modificări ale funcțiilor vitale: respiratorii: obstrucția căilor respiratorii, edemul căilor respiratorii, dispnee, tuse, hemoptizie cardio vasculare: tulburări de ritm cardiac, tulburări circulatorii , colaps cardio vascular, hipertensiune arterială, hipotensiune arterială, digestive: vărsături, sughiț, deglutiția, hematemeza, melena Altele: febră, frison, cefalee, hipertermie, hipotermie, durerea, Neurologice: tulburări de comportament, de conștiință,

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

		convulsii, reflexe, motilitate, echilibru static și dinamic, mișcări involuntare Renale: anuria, globus vezical 2.2. Stop cardio respirator: obstrucția căilor respiratorii superioare (sânge, vărsătură, corpi străini, traumatisme, tulburări ale SNC, epiglotite, tumefacții la nivelul faringelui, laringospasm, bronhospasm, secreții bronșice, edem al mucoasei căilor aeriene, aspirația sucului gastric), insuficiența respiratorie (acută sau cronică, permanentă sau intermitentă), boli cardiace primare și secundare (primare: boala cardiacă ischemică, cardiomiopatii, valvulopatii, sindrom QT prelungit, cardiopatii congenitale; secundare: hipertensiune arterială, diabet zaharat, dislipidemii, trauma cardiacă non penetrantă). Anafilaxia: înțepături de insecte, substanțe de contrast, medicamente, alimente Intoxicații: alcoolii toxici, medicamente, substanțe caustice, ciuperci, monoxid de carbon, pesticide, droguri Comele: neurologice, metabolice, endocrine, din intoxicații exogene, Arsuri grave: termice, chimice, electrice, radiații Electrocutarea și trăsnetul: tipul curentului, tensiunea, 2. Afecțiuni: insuficiența respiratorie acută, criza astmatică, pneumotorax, hemoptizia gravă, angină pectorală, infarct miocardic, embolie pulmonară, edem pulmonar acut, disecție de aortă, criză hipertensivă, disritmii severe, șoc cardiogen, șoc hipovolemic, șoc hemoragic, șoc anafilactic, șoc septic, urgențe metabolice hipoglicemie, coma hiperosmolară, coma tireotoxică, coma mixedematoasă, intoxicații medicamentoase, intoxicații cu monoxid de carbon, cu alcool etilic, mușcături de șarpe veninos, de insecte arsuri, hipotermia, spânzurarea, politraumatisme craniene, de coloană vertebrală, toracice, abdominale, ale membrelor, maxilofaciale și orl, oculare, sindromul de strivire, sindromul de explozie, electrocutarea și trăsnetul: tipul curentului, tensiunea, rezistența, hipotermia, submersia, preeclampsia și eclampsia, stopul cardio respirator din sarcină 3. Leziuni la nivelul scalpului, feței, gâtului, toracelui, membrelor, abdomenului Vârsta, terenul, timpul scurs până la aplicarea îngrijirilor, coma, colapsul, șocul, insuficiența respiratorie acută, stopul cardiac, hipotermia severă, starea de conștiență, convulsii, alte semne neurologice Semne biologice: glicemie, electroliți, hematocrit, hematocrit, Complicații: neurologice, cardiace, respiratorii circulatorii, digestive, metabolice, renale, septice Materiale de urgență: canule orofaringiene, canule nazofaringiene, mască laringiană, combitub, balon Ambu, sonde
	C.3. Evaluează elementele de gravitate	

			traheale, laringoscop, balon de ventilație, medicamente (adrenalină, atropină, xilină, amiodarona, bicarbonat de sodiu, clorură de calciu, sulfat de magneziu, vasopresină, etc) Suport vital de bază (degajarea victimei, eliberarea căilor respiratorii superioare, ventilație, ventilație pe mască, intubație masaj cardiac extern), poziția de siguranță, manevra Heimlich, abord venos periferic, central, administrare medicație, oxigen, îngrijire plăgi, recoltări produse biologice, oprirea unei hemoragii, hemostază chirurgicală provizorie, drenaj pleural, sondă gastrică, măsuri de prim ajutor în caz de politraumatisme, intoxicații, come, arsuri grave, degerături, submersie, spânzurare, electrocutare. Parametri vitali: puls, TA, temperatură respirație, , ventilație, stare de conștiență, colorație tegumente, durerea, poziție pacient... Parametrii biologici: glicemie, electroliți, hematocrit, presiune parțială oxigen Explorări : ECG, Aspecte etice: sopul resuscitării, decizii de neîncepere a resuscitării, oprire a resuscitării, principiul autonomiei pacientului, comunicarea cu aparținătorii Echipa de prim ajutor
		C.4. Aplică măsurile de urgență	
		C.5. Monitorizează evoluția pacientului	

☺ Sugestii metodologice

Conținutul modului este proiectat pentru un număr de 120 de ore pe an și se va desfășura astfel: 2 ore / săptămână de instruire teoretică medic, 2 ore / săptămână de instruire teoretică maestru instructor / semestrul II și 72 ore / semestrul II de instruire practică. Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numărului de ore alocate fiecărei teme în funcție de dificultatea temei, volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderi și abilități anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiți. Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile.

Instruirea se va realiza în săli de demonstrație, unități sanitare cu o bună dotare materială. Instruirea în săli de demonstrație are o importanță deosebită în realizarea corespunzătoare a competențelor pentru viitorii « asistenți medicali generaliști »

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul noțiunilor și activităților privind **CONDUITA ÎN URGENȚE MEDICO CHIRURGICALE**.

Se pot utiliza ca metode de învățare: expunerea, conversația, munca independentă, simularea, observația, exercițiul, discuțiile și lucrul în grup care stimulează spiritul critic și creativitatea, studiul de caz, dezbaterile, simularea, etc. Se va urmări aplicarea cunoștințelor la problemele reale, pentru a se putea ține cont în măsură mai mare de nevoile elevilor.

Resursele materiale trebuie să cuprindă o gamă cât mai variată: planșe, scheme, protocoale resuscitare, casete video, CD - uri, retroproiector, manechin, instrumentar și materiale sanitare diverse.

Bibliografie :

- 1.Principii de medicină internă Harrison Editura Lider
- 2.Urgențe medico chirurgicale L. Titircă Editura Medicală 2002
- 3.Ghid practic de medicină de urgență prespitalicească Editura Libra 1995
- 4.Urgențe medicale I. A. Riviș Editura Mirton 1997

Liceul "Radu Miron" Vaslui

MODULUL 52: GERONTOLOGIE, GERIATRIE SI NURSING SPECIFIC

Notă introductivă

Modulul GERONTOLOGIE, GERIATRIE SI NURSING SPECIFIC face parte din pregătirea specifică din anul III, pentru calificarea: asistent medical generalist. In modulul GERONTOLOGIE, GERIATRIE SI NURSING SPECIFIC se regăsesc abilități din unitatea de competență tehnică specializată GERONTOLOGIE, GERIATRIE SI NURSING SPECIFIC. Modulul are alocate 120 de ore, din care 36 de ore de teorie pe semestrul II și 84 de ore de pregătire practică pe semestrul II. Din cele 36 de ore de teorie, 24 vor fi predate de instructor și 12 vor fi predate de medicul de specialitate. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise in standardul de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

- 52.1. Recunoaște modificările determinate de îmbătrânirea umană;
- 52.2. Analizează semnele si simptomele specifice bolilor persoanelor vârstnice;
- 52.3. Identifică problemele de dependență si stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacienții vârstnici;
- 52.3. Elaborează planul de îngrijire (planul nursing);
- 52.4. Aplică intervențiile proprii și delegate planificate;
- 52.5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate.

Tabelul de corelare a competențelor si conținuturilor

Unitatea de competență:

52. GERONTOLOGIE, GERIATRIE SI NURSING SPECIFIC (120 ore din care 84 ore pregătire practică)

Nr. crt.	UNITATEA DE COMPETENTA	COMPETENTE	CONTINUTURI
52.	GERONTOLOGIE, GERIATRIE SI NURSING SPECIFIC	C 1. Recunoaște modificările determinate de îmbătrânirea umană C 2. Analizează semnele si	1. Îmbătrânirea umană – noțiuni generale: 1.1. Factorii care influențează îmbătrânirea umană: somatici-ereditari, psihologici, socio-culturali, spirituali-religioși; periodizarea vârstei a III-a. 1.2. Particularități somatice si psihologice ale vârstnicului: a) modificări fiziologice produse de îmbătrânire (scăderea acuității senzoriale, a mobilității fizice, schimbări în fizionomie, rezistența la schimbare, scăderea controlului emoțional si a capacității de adaptare); b) modificări patologice: probleme de sănătate fizică, mentală si emoțională, pierderea autonomiei; bilanțul nevoilor de nursing. 2.1. Semne si simptome prezente in afecțiunile persoanelor vârstnice: 2.1.1. Semne locale: durerea (caracteristici), anorexie,

		simptomele specifice bolilor persoanelor vârstnice. modificări cutanate însoțite de prurit, constipație, incontinența de urină, incontinența anală, tulburări de micțiune, atrofii musculare, ankiloze, escare. 2.1.2. Semne generale: alterarea funcțiilor vitale (dispnee de efort și de decubit, hipertensiune sau hipotensiune arterială, tahicardie), tulburări de somn, deshidratare, scădere în greutate, pierderi de cunoștință, pierderi de memorie, etc. 2.2. Principalele afecțiuni ale persoanelor vârstnice: 2.2.1 Boli cardio-vasculare: infarctul miocardic, hipertensiunea arterială geriatrică, hipotensiunea ortostatică, arterita (definiție, simptomatologie, investigații, tratament). 2.2.2. Patologie geropsihiatrică și geroneurologică: tulburări psihice și neurologice în îmbătrânire, tulburări de somn, stările confuzionale, demențele, accidentul vascular cerebral (definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament) 2.2.3. Patologia ischemică digestivă: refluxul gastro-esofagian, abdomenul acut, incontinența anală (definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament). 2.2.4. Diabetul zaharat tardiv, obezitatea (definiție, simptomatologie, investigații, principii de tratament). 2.2.5. Aspecte de geropatologie urinară: infecțiile urinare, incontinența de urină, bolile prostatei la bătrâni (definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament) 2.2.6. Aspecte de geropatologie a aparatului locomotor: osteoporoza de involuție, fracturile de femur, sindromul de imobilizare, ulcerul de decubit (definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament). 2.2.7. Crizele de adaptare: cauze / prevenire. 2.2.8. Stările terminale: atitudinea față de moarte, asistenta morții, îngrijirile paliative. 2.2.9. Administrarea medicamentelor în geriatrie. 2.2.10. Terapia ocupațională. Educația sanitară în geriatrie. 2.2.11 Aspecte medico-sociale: - patologia pensionarii; - instituționalizarea vârstnicului (primirea, supravegherea, organizarea îngrijirilor, comunicarea); - îngrijirea vârstnicului în familie.	
		C 3. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticele 3.1. Culegere de date (subiective și obiective) prin diverse metode: observația, interviul formal sau informal, cercetarea documentelor medicale (F.O. clinică, bilete de ieșire din spital, bilete de trimitere, scrisori medicale, carnet de sănătate, rețete, etc.), discuții cu membrii echipei medicale și cu aparținătorii, examen fizic și psihic.	

		de îngrijire (nursing) la pacienții vârstnici.	Analizarea și organizarea datelor: informații semnificative. 3.2. Independență/Dependență 3.2.1. Manifestări de independență: mobilitate păstrată, semne vitale (R, P, T.A., T⁰) în limite normale, somn odihnitor, orientare în timp și spațiu, autonomie în desfășurarea activităților de autoîngrijire. 3.2.2. Probleme de dependență: scăderea acuității senzoriale, diminuarea mobilității fizice, pierderea controlului sfincterelor, dezorientare auto-, și allopsihică alterarea integrității tegumentelor, izolare socială, pierderea stimei de sine, risc crescut de accidentare, vulnerabilitate crescută față de pericolele din mediu. Manifestări de dependență: hipoacuzie, surditate, cecitate, ankiloză, incontinența de urină, de materii fecale, confuzie, amnezie, depresie, traumatisme, etc. 2.2.3. Surse de dificultate de ordin fizic (leziuni ale organice), de ordin psihologic (anxietate, stres, crizele de adaptare), de ordin social (izolare, pensionare, instituționalizare), lipsa de cunoștințe.
		C 4. Elaborează planul de îngrijire (nursing).	4.1. Obiectivul nursing: specificitate, performanță, implicare, realism, observabilitate (cine? ce? ce se poate face? cum? în ce condiții? când? ; obiective pe termen scurt, mediu și lung). 4.2. Priorități de îngrijire: supravegherea funcțiilor vitale și vegetative, a stării de cunoștință, a alimentației, a orientării în timp și spațiu, profilaxia complicațiilor și a căderilor. 4.3. Intervenții proprii (autonome): comunicare, alimentare, igiena, mobilizare, educație. 3.4. Intervenții delegate: pregătirea pentru investigații și analize, administrarea tratamentului general și local.
		C 5. Aplică intervențiile proprii și delegate.	5.1. Resurse materiale: 5.1.1. Instrumente: seringi, sonde vezicale, tensiometru, stetoscop, oscilometru, canulă rectală, trusă pentru îngrijirea plăgilor. 5.1.2. Materiale: trusă de perfuzie, soluții perfuzabile, soluții antiseptice, unguente de tip barieră, mănuși de cauciuc, pungi pentru urină, pampers, atele, feși, comprese. 5.2. Pregătirea pacientului: 5.2.1. Pregătirea psihică: informare, explicații, obținerea consimțământului, asigurarea confortului psihic. 5.2.2. Pregătirea fizică: asigurarea condițiilor de confort ambiental, poziție adecvată, igienă, crearea câmpului operator, imobilizarea. 5.3. Intervenții specifice: montarea sondei de demontare, prevenirea complicațiilor legate de imobilizarea prelungită, terapia ocupațională, instituționalizarea

		C 6. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate.	vârstnicului, îngrijiri paliative, intervenții de suport și protecție socială. 6.1. Obiective stabilite: 6.1.1. Realizate – manifestări de dependență absente sau diminuate, recăștigarea autonomiei.. 6.1.2 Nerealizate – manifestări de dependență care se mențin, manifestări de dependență apărute pe perioada îngrijirii. 6.2. Reformularea obiectivelor: adaptate la capacitățile fizice și psihice ale vârstnicului. 6.3. Planificarea intervențiilor: adecvate manifestărilor de dependență prezente în evoluția pacientului.
--	--	--	--

Sugestii metodologice

Conținutul modulului este proiectat pentru un număr de 120 de ore pe an și se va desfășura astfel: 2 ore de teorie pe săptămâna în semestrul II, timp de 12 săptămâni (24 de ore), predate de instructor, 1 ora de teorie pe săptămâna în semestrul II, timp de 12 săptămâni (12 ore), predate de medicul de specialitate și 84 de ore de pregătire practică.

Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numărului de ore alocat fiecărei teme în funcție de: complexitatea și dificultatea temei, volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderile și abilitățile anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiți.

Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile. Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter practic-aplicativ: discuții de grup, dezbateri, jocuri de rol, studiu de caz, exerciții practice. Elevii vor fi puși în situații de învățare în grup sau individual, rezolvând sarcinile de lucru repartizate.

Resursele materiale trebuie să cuprindă o gama cât mai variată: planșe, casete video, manechin, instrumentar și materiale sanitare adecvate.

Pentru aplicarea procesului de îngrijire (nursing), ca demers logic, decizional, de identificare și rezolvare a problemelor de dependență, se recomandă studii de caz, pe tipuri de patologie precizate în conținuturile tematice. Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale, probe scrise de tip itemi, întrebări structurate, rezolvarea de sarcini, gestionarea cazului. Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare precizate în Standardul de Pregătire Profesională. Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. Cadrele didactice care asigură pregătirea la acest modul își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul anului școlar.

Pregătirea practică se va realiza în săli de demonstrație și stagii clinice în unități de profil (cămine, spitale de cronici, centre de zi) și va avea ca scop formarea abilităților și atitudinilor necesare îngrijirii persoanelor vârstnice.

Modulul 53. ONCOLOGIE SI PARTICULARITATILE DE INGRIJIRE

Nota introductivă

Modulul **ONCOLOGIE SI PARTICULARITATILE DE INGRIJIRE** face parte din pregătirea pregătire specifică din anul III, pentru calificarea: **asistent medical generalist**.

În modulul **ONCOLOGIE SI PARTICULARITATILE DE INGRIJIRE** se regăsesc abilitățile din competența tehnică specializată **ONCOLOGIE SI PARTICULARITATILE DE INGRIJIRE**.

Modulul are alocate 120 din care 36 ore de teorie și 84 ore stagiul clinic. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională. Programul școlar se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

1. Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor oncologice.
2. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticul de îngrijire(nursing) la pacienții cu afecțiuni oncologice .
3. Elaborează planul de îngrijire(nursing).
4. Aplică intervențiile proprii și delegate .
5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate.

Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor .

Unitatea de competență:ONCOLOGIE SI PARTICULARITATILE DE INGRIJIRE (120 de ore din care 36 de ore 84 de ore de instruire practică).

Nr. crt.	Unitate de competență	Competențe	Conținuturi / ca și titlu de lecție (tematici)
1.	Oncologie și particularitățile de îngrijire	C.1. Analizează semnele și simptomele specifice afecțiunilor oncologice C. 2 Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticul de îngrijire	1.Semne și simptome prezente în afecțiunile oncologice 1.1 Semne clinice : durerea(localizare, caracter, intensitate), dispneea(tipuri, caracteristici), hemoragia (clasificare, gravitate), tusea, expectorația, atelectazie, inflamația, febra, greturi, varsături, tulburări de deglutiție, icter mecanic, tulburări urinare, tulburări sfincteriene, hipertensiunea intracraniană, tulburări de vedere, edeme, nevralgii, pareze etc. 1.2 Semne generale: scăderea ponderală, anorexie, inapetență, paloare, aspectul tegumentelor și mucoaselor, anxietate, alterarea funcțiilor vitale și vegetative etc. 2. Principalele afecțiuni oncologice: 2.1 Cancerul bronhopulmonar: definiție, etiopatogenie, anatomie patologică, simptomatologie, investigații, forme clinice, evoluție, tratament, profilaxie. 2.2 Cancerul esofagului: etiologie, anatomie patologică, simptomatologie, investigații, complicații, evoluție tratament. 2.3 Cancerul gastric: etiopatogenie, anatomie patologică, simptomatologie, investigații, complicații, evoluție, tratament. 2.4 Cancerul colonului și rectului: etiopatogenie, anatomie patologică, simptomatologie, investigații , evoluție, tratament. 2.5 Cancerul hepatic: etiopatogenie, anatomie patologică, simptomatologie, forme clinice, evoluție, tratament.

		2.6 Cancerul pancreasului: etiopatogenie, anatomie patologica, simptomatologie, investigatii, evolutie tratament. 2.7 Boala Hodgkin: definitie , etiopatogenie, simptomatologie, tratament. 2. 8 Lupusul eritematos: simptomatologie, investigatii, tratament. 2.9 Mielomul multiplu: definitie, simptomatologie, tratament. 2.10 Cancerul mamar si ovarian: etiopatogenie, anatomie patologica, simptomatologie, investigatii, evolutie, tratament. 2.11 Cancerul organelor genitale(testicole, prostate, uter) : etiopatogenie, simptomatologie, investigatii, evolutie, tratament. 2.12 Tumorile cerebrale: etiopatogenie, simptomatologie, investigatii, evolutie, tratament. 2.13 Feocromocitomul malign: etiopatogenie, simptomatologie, investigatii, evolutie tra tament. 2.14 Linfoamele maligne: etiopatogenie, simptomatologie, investigatii, evolutie, forme clinice, tratament. 2.15 Coriocarcinomul placentar: etiopatogenie, simptomatologie, investigatii, tratament. 2.16 1.Culegerea de date(date subiectiv/obiective) prin diverse metode: interviu (direct – indirect, cu intrebari inchise/ deschise), observatie, cercetare documente medicale (foaie de observatie clinica, bilete de iesire din spital, trimiteri, scrisori medicale, carnet de sanatate, retete, etc.) discutii cu echipa de ingrijire si apartinatorii, examen fizic (inspectie, ascultatie, palpare, percutie). C. 3 Elaboreaza planul de ingrijire (nursing) 2. Independenta/ Dependenta 2.1 Manifestari de independenta: pacient constient, mobilitate pastrata, tegumente intacte, culoarea tegumentelor normala, semne vitale (respiratie, puls,TA, temp) pastrate, lipsa durerii, somn si odihna corespunzatoare, comunicare eficienta . 2.2 Probleme de dependenta: durere acuta/cronica, imobilitate, incordarea miscarilor, postura inadecvata, edeme ale membrelor, dispnee, circulatie inadecvata, vulnerabilitate fata de pericole, comunicare ineficienta, palpitatii. Manifestari de dependenta: dificultate de deplasare, alterarea starii de confort, deficit de autoingrijire, risc de infectii, risc de complicatii, escare, cianoza, modificari ale functiilor vitale si vegetative, sentiment de inferioritate si modificare a imaginii de sine, risc de accidente. 2.3 Surse de dificultate: alterarea functiilor vitale, tulburari de echilibru, comunicare ineficienta, alterarea starii de nutritie, de ordin psihologic(anxietate , stres), tulburari de deglutitie, de ordin social(izolare , saracie), lipsa cunoasterii. 2.4 Diagnostic de ingrijire(nursing) = problema + sursa de dificultate + manifestarea de dependenta).
--	--	--

		C. 4 Aplica interventiile proprii si delegate	1. Obiectivul nursing: specificitate, performanta, implicare, realism, observabilitate(cine?, ce, ce se poate face?, cum?, in ce sura?,cand?) obiective pe termen scurt, mediu, lung. 2. Prioritati de ingrijire: supravegherea functiilor vitale si vegetative, a starii de constienta, profilaxia infectiilor, prevenirea complicatiilor, acceptarea imaginii de sine modificata. 2.1 Interventii proprii(autonome): comunicare, hidratare, alimentatie artificiala, igiena, asigurarea conditiilor de mediu, asigurarea pozitiilor, mobilizare, prevenirea complicatiilor, educatie, consiliere pacient, ingrijire stome, aspirarea secretiilor, etc. 2.2 Interventii delegate: pregatirea pentru investigatii si analize, recoltari de sange si urina, administrarea tratamentului general si local specific (radioterapie, chimioterapie, corticoterapie), pregatire preoperatorie, tratamente paleative si alternative.
		C. 5 Evaluiaza rezultatele ingrijirilor aplicate	1. Resurse materiale: 1.1 Instrumente : trusa de intubat, trusa de ventilatie, sonde gastrice, sonde urinare, ace punctie , trusa chirurgicala, trusa de pansat, pungi colectoare, seringi, trocare, ace punctie, canula traheala, sonde Blekmore, valve vaginale, sursa de aspiratie, seringa Guyon, tensiometru, stetoscop, monitor, electrocauter, etc. 1.2 Materiale: comprese, mese, tampoane, solutii antiseptice, manusi chirurgicale, transfuzoare, perfuzoare, solutii de perfuzat, medicamente, anestezice, trusa de perfuzie, manusi chirurgicale, sursa de oxigen, sange etc. 2. Pregatirea pacientului: 2.1 Pregatirea psihica : : informare, explicatii, asigurarea confortului psihic, etc. 2.2 Pregatirea fizica: asigurarea conditiilor de mediu, pozitie adecvata, igiena, etc. 3. Interventii specifice: 3.1 Interventii de urgenta: masaj cardiac extern, respiratie artificiala, traheostomie, imobilizare, oxigenoterapie, intubatie orotraheala, montarea unei perfuzii, etc. 3.2 Transportul pacientilor: metode de transport(brancarda, carucior, pat , metode improvizate). 3.3 Prevenirea complicatiilor imobilizarii: prevenirea escarelor, a complicatiilor, tromboembolice(administrarea de anticoagulant), prevenirea complicatiilor pulmonare. 3.4 . Recoltarea analizelor biochimice , hematologice, bacteriologice : pregatire pacientului, pregatirea materialelor necesare, tehnica de executie, supravegherea pacientului. 3.5 Masurarea TA, masurarea pulsului : pregatirea pacientului , pregatite dispozitivelor necesare, tehnica de executie, notarea in F.O. 3.6 Examenul radiologic: radiosopia, radiografia, irigosopia,

			mamografia, tomografii, ecografii, RMN, scintigrafii: pregatirea pacientului pentru explorare, rolul asistentei. 3.7 Electrocardiograma: pregatirea pacientului, tehnica de executie. 3.8 Pregatirea preoperatorie: 3.8.1 Pregatirea generala: bilantul clinic general, supravegherea functiilor vitale si vegetative, examene de rutina obligatorii inaintea tuturor interventiilor chirurgicale. 3.8.2 Pregatirea pentru interventie (in ziua precedenta, in ziua operatiei). 3. 9. Ingrijiri postoperatorii 3.9.1 Supravegherea pacientului: aspectul general, parametrii fiziologici, pierdiri de lichide(sange, urina, varsaturi, transpiratii,) hidratarea pacientului. 3. 9.2 Asigurarea confortului: igiena, combaterea durerii, combaterea anxietatii. 3. 9.3 Prevenirea complicatiilor postoperatorii: retentie urinara, constipatie, tromboflebite, complicatii pulmonare, escare. 1. Obiective stabilite: 1. Obiective stabilite: 1.1 Realizate – manifestari de dependenta absente sau ameliorate, satisfactia pacientului. 1.2 Nerealizate: manifestari de dependenta care se mentin, manifestari de dependenta aparute pe perioada ingrijirii. 2. Reformularea obiectivelor: adaptate la capacitatile fizice ale pacientului. 3. Planificarea interventiilor: adecvate manifestarilor de dependentaprezente in evolutia pacientului.
--	--	--	--

Conditii de aplicare didactica si de evaluare.

Modulul ONCOLOGIE SI PARTICULARITATILE DE INGRIJIRE poate fi parcurs in mod independent.

- In elaborarea strategiei didactice, profesorul va trebui sa tina seama de urmatoarele principii moderne ale educatiei:

- elevii invata cand fac ceva si cand sunt implicati activ in procesul de invatare;
- elevii au stiluri diferite de invatare;
- elevii participa cu cunostintele lor dobandite anterior, la procesul de invatare;
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea, analizarea informatiilor vechi cu cele noi si pentru ordonare lor.

Pentru atingerea competentelor din prezentul modul se vor realiza activitati de invatare cu caracter interactiv. Se recomanda urmatoarele metode: observatia, descoperirea, demonstratia, problematizarea, fisa de lucru, proiectul, planul de ingrijire.

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter practic aplicativ: scheme, fișe de lucru, planuri de îngrijire, simulări.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale (întrebări), test scris, fișe de lucru, probe practice (demonstratie, studiu de caz – plan de îngrijire).

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate în Standardul de Pregătire Profesională.

Modulul de evaluare are în vedere nivelul de pregătire care trebuie să-l demonstreze elevul.

Indiferent de locul, momentul și persoana care face evaluare, SPP-ul stabilește un nivel național comun de performanță, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregătire.

Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. O competență se evaluează în cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modulului se realizează evaluarea formativă, iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă, pentru verificarea atingerii competențelor.

Cadrele didactice care asigură pregătirea la acest modul își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuirea acestora pe parcursul anului școlar.

Se recomandă următoarele metode alternative de evaluare: autoevaluarea, coevaluarea în grupul de lucru, observarea sistematică a comportamentului elevilor care permite evaluarea conceptelor, a atitudinilor față de o sarcină dată și a comunicării, tema în clasă, investigația, proiectul.

Continutul 1.1 și 1.2 parte a curriculei vor fi predate de profesor iar 1.3 și 1.4 vor fi predate de profesor instructor (asistent medical).

Evaluarea va fi ritmică, intermediară și finală.

La sfârșitul modulului se va face o evaluare comună (profesor + profesor instructor) constând dintr-o probă scrisă și probă practică.

Sugestii metodologice

Continutul modulului este proiectat pentru un număr de 120 ore și se va desfășura astfel: 3 ore / săptămână de instruire teoretică / semestrul II și 84 de ore / semestrul II de instruire practică.

Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numărului de ore alocate fiecărei teme în funcție de cunoștințele, deprinderile și abilitățile anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiți.

Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile.

Instruirea se va realiza în săli de demonstrație, unități sanitare cu o bună dotare materială.

Instruire în săli de demonstrație are o importanță deosebită în realizarea corespunzătoare a competențelor pentru viitorii „asistenți”.

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul noțiunilor și activitățile privind

ONCOLOGIA ȘI PARTICULARITĂȚILE DE ÎNGRIJIRE.

Se pot utiliza ca metode de învățare: expunerea, conversația, munca independentă, simularea, observația, exercitiul, discuții și lucrul în grup care stimulează spiritul critic și creativitatea, studiu de caz, dezbaterile, etc. Se va urmări aplicarea cunoștințelor la problemele reale, pentru a se putea ține cont în măsura mai mare de nevoile elevilor.

Resursele materiale trebuie să cuprindă o gamă cât mai variată: planșe, scheme, casete video, CD-uri, folii de retroproiector, manechin, instrumentar și materiale sanitare diverse.

MODULUL 54: ÎNGRIJIRI PALIATIVE

☞ Notă introductivă

Modulul ÎNGRIJIRI PALIATIVE face parte din pregătirea specifică din anul III, pentru calificarea: **asistent medical generalist**.

În modulul ÎNGRIJIRI PALIATIVE se regăsesc abilitățile din unitatea de competență tehnică specializată ÎNGRIJIRI PALIATIVE. Modulul are alocate 24 de ore teorie și 36 de ore de stagiu clinic. Prin parcurgerea programei școlare se asigură dobândirea competențelor descrise în standardele de pregătire profesională. Programa școlară se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării.

☞ Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modului:

1. Analizează semnele și simptomele specifice stărilor avansate și terminale de boală.
2. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacienții cu stări avansate și terminale de boală.
3. Elaborează planul de îngrijire (planul nursing).
4. Aplică intervențiile proprii și delegate planificate.
5. Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate.

☞ Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență: ÎNGRIJIRI PALIATIVE (60 de ore din care 36 de ore de stagiu clinic).

Nr. Crt.	Unitate de competență	Competențe	Conținuturi
1	ÎNGRIJIRI PALIATIVE	C.1. Analizează semnele și simptomele specifice stărilor avansate și terminale de boală.	10. Semne și simptome prezente în stările avansate și terminale de boală: 10.1. Durere (localizări, intensitate, caracter), inflamație, tulburări digestive (sete, inapetență, astenie, grețuri, vărsături, arsuri, constipație/diaree), tulburări urinare, leziuni cutanate, (dermite, escare, prurit), "gura nefuncțională", tulburări respiratorii, tulburări de somn, tulburări psihice, hipersensibilitate la frig și cald, la lumină/întuneric, la zgomot/liniște, la mirosuri, etc. 10.2. Incontinența, căderile, sindromul de imobilizare. 10.3. Moartea: definiție, tipare de a muri trăind, drepturile persoanelor muribunde, reacțiile muribunzilor în fața morții, etapele adaptării (la boală cronică, la pierderi grave, la moarte). 11. Principalele afecțiuni care determină stări avansate și terminale de boală: 11.1. Cancerul (definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament, profilaxie). 11.2. SIDA (definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament, profilaxie). 11.3. AVC (definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament profilaxie). 11.4. Comele (definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament). 11.5. Afecțiuni cronice respiratorii, cardiace, renale, digestive decompensate (definiție, etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament, profilaxie). 11.6. Bătrânețea: definiție, îmbătrânirea și dependența, îmbătrânirea calitativă, boli asociate îmbătrânirii (etiopatogenie, simptomatologie, investigații, principii de tratament).
		C.2. 2. Identifică problemele de dependență și stabilește diagnosticele de îngrijire (nursing) la pacienții cu stări avansate și terminale de boală.	1. Modalități culegere date (date obiective și date subiective): interviu (direct/indirect, cu întrebări deschise/închise), observație clinică, cercetare documente medicale (foaie de observație clinică, bilete de ieșire din spital, trimiteri, scrisori medicale, carnet de sănătate, rețete, etc), discuții cu echipa de îngrijire, familia și aparținătorii, examen fizic (inspecție, auscultație, palpare). Analizarea și organizarea datelor: informații semnificative. 2. Sinteza informațiilor: manifestări de independență, manifestări de dependență, surse de dificultate 3. Probleme de dependență, diagnostice de îngrijire (nursing): alterare a nutriției, alterare a eliminării, intoleranță la activitate, alterare a mobilității, alterare a integrității tegumentelor/mucoaselor, hiper/hipotermie, modificări ale mucoasei bucale, alterare a percepțiilor senzoriale, tulburări de somn, afectare spirituală, alterare a procesului de comunicare, alterare a imaginii de sine, teama de abandon, teama de moarte, anxietate, etc.
		C.3. Elaborează planul de	1. Obiective de îngrijire: criterii: specificitate, performanță, implicare, realism, observabilitate. Conceptul de îngrijiri

	îngrijire (planul nursing).	paliative: definiție, cauze, filozofie, principiile îngrijirii, formarea și atitudinea personalului de îngrijire. 2. Priorități de îngrijire: 2.1. managementul durerii, controlul simptomelor, acompaniamentul relațional. 3. Intervenții proprii și delegate: 3.1. <u>proprii</u>: comunicare, hidratare, alimentare, mobilizare pasivă, igienă, asigurarea calității vieții până la sfârșit, monitorizarea semnelor vitale, acompaniament relațional, susținerea familiei pe timpul doliului. 3.2. <u>delegate</u>: administrarea tratamentului simptomatic general și local, electroterapie, fizioterapie, îngrijirea cavității bucale, îngrijirea escarelor.
	C.4. Aplică intervențiile proprii și delegate planificate.	1. Materiale și instrumente adecvate intervențiilor: aparat de electroterapie, <u>aparate</u> și instrumente de fizioterapie, trusă de mică chirurgie, trusă de perfuzie, ace, seringi, braunule, soluții perfuzabile, sonde, pampers, medicamente specifice combaterii durerii și a simptomelor, etc. 2. Susținere psihică și fizică: 2.1. <u>susținere psihică</u>: informare, explicații, asigurarea confortului psihic. 2.2. <u>susținere fizică</u>: poziție adecvată, <u>igienă</u>, etc
	C.5 Evaluează rezultatele îngrijirilor aplicate.	1. Obiective stabilite: 1.1. <u>realizate</u>: se menține calitatea vieții, acceptarea morții, moarte în demnitate și pace; 1.2. <u>nerealizate</u>: alterarea calității vieții, abandonarea muribundului. 2. Reformularea obiectivelor: adaptate la etapa și starea în care se află pacientul. 3. Planificarea intervențiilor: adecvate manifestărilor de dependență prezente și tiparului de a muri trăind al pacientului.

☛ Condiții de aplicabilitate didactică și de evaluare

Modulul ÎNGRIJIRI PALIATIVE poate fi parcurs în mod independent.

În elaborarea strategiei didactice, profesorul va trebui să țină seama de următoarele principii moderne ale educației:

- elevii învață când fac ceva și când sunt implicați în mod activ în procesul de învățare;
- elevii au stiluri diferite de învățare;
- elevii participă cu cunoștințele lor dobândite anterior, la procesul de învățare;
- elevii au nevoie de timp acordat special pentru asocierea, compararea, analizarea informațiilor vechi cu cele noi și pentru ordonarea lor.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter interactiv. Se recomandă următoarele metode: observația, descoperirea, demonstrația, problematizarea, fișa de lucru, proiectul, planul de îngrijire.

Pentru atingerea competențelor din prezentul modul se vor realiza activități de învățare cu caracter practic aplicativ: scheme, fișe de lucru, planuri de îngrijire, simulări.

Ca instrumente de evaluare se pot folosi probe orale (chestionarea), probe scrise (test scris, fișe de lucru), probe practice (demonstrație, studiu de caz - plan de îngrijire).

Evaluarea trebuie să fie corelată cu criteriile de performanță și cu tipul probelor de evaluare care sunt precizate în Standardul de Pregătire Profesională.

Modul de evaluare are în vedere nivelul de pregătire pe care trebuie să-l demonstreze elevul. Indiferent de locul, momentul și persoana care face evaluarea, SPP-ul stabilește un nivel național comun de performanță, care trebuie respectat pentru a se asigura un nivel unitar de pregătire.

Se evaluează numai competențele din acest modul, evaluarea altor competențe nefiind relevantă. O competență se evaluează în cadrul unui singur modul.

Pe parcursul modului se realizează evaluarea formativă, iar la sfârșitul lui se realizează evaluarea sumativă, pentru verificarea atingerii competențelor.

Cadrele didactice, care asigură pregătirea la acest modul, își stabilesc durata evaluării fiecărei competențe, numărul de reevaluări și distribuția acestora pe parcursul anului școlar.

Se recomandă următoarele metode alternative de evaluare: autoevaluarea, coevaluarea în grupul de lucru, observarea sistematică a comportamentului elevilor care permite evaluarea conceptelor, a atitudinilor față de o sarcină dată și a comunicării, tema în casă, investigația, proiectul.

Sugestii metodologice

Conținutul modulului este proiectat pentru un număr de 60 de ore pe an și se va desfășura astfel: 2 ore/săptămână de teorie/semestrul II și 36 ore/semestrul II de stagiul clinic. Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numărului de ore alocate fiecărei teme în funcție de: dificultatea temei, volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderi și abilități anterioare ale elevului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de elevi instruiți. Se recomandă ca parcurgerea temelor din programă să se facă în ordinea stabilită în tabelul de corelare a competențelor cu conținuturile.

Instruirea se va realiza în săli de demonstrație și unități sanitare cu o bună dotare materială. Instruirea în săli de demonstrație are o importanță deosebită în realizarea corespunzătoare a competențelor pentru viitorii "asistenți medicali generaliști".

Modulul are ca scop familiarizarea elevilor cu specificul noțiunilor și activităților privind **ÎNGRIJIRI PALIATIVE**.

Se pot utiliza ca metode de învățare: expunerea, conversația, munca independentă, simularea, observația, exercițiul, discuțiile și lucrul în grup care stimulează spiritul critic și creativitatea, studiul de caz, dezbaterile, etc. Se va urmări aplicarea cunoștințelor la problemele reale, pentru a se putea ține cont în măsură mai mare de nevoile elevilor.

Resursele materiale trebuie să conțină o gamă cât mai variată: planșe, scheme, casete video, CD-uri, desene, folii de retroproiector, manechin, instrumentar și materiale sanitare diverse (seringi și ace, atele, brancarda, feși, comprese, etc).

Bibliografie recomandată:

13. Constantin Bogdan, Șerban Stoianovici - "Nursing geriatric" - Ed.
14. Ghilezan N. – "Oncologie generala" – Editura Medicala, Bucuresti, 1992
15. C. Moses - "Tehnica îngrijirii bolnavului" - Ed. Medicală, București, 1999
16. Lucreția Titircă - "Manual de îngrijiri speciale acordate pacientului de asistenții medicali" - Ed. Viața Medicală Românească, 2003
17. Bălăceanu-Stolnici - "Geriatric practică" -
18. C. Borundel - "Manual de medicină internă pentru cadre medii" - Ed. ALL, București, 1995

Liceul "Radu Miron" Vaslui

Modulul 55. NURSINGUL ÎN COMUNITATE

Competența 55.5.:

Asigură îngrijiri specifice grupurilor vulnerabile și bolnavilor cronici.

Criterii de performanță:

- (a) Identificarea grupurilor defavorizate și a persoanelor cu comportamente la risc.**
- (b) Stabilirea măsurilor de susținere și schimbare a comportamentului.**
- (c) Îngrijirea la domiciliu a pacientului cu afecțiuni cronice și în fază terminală.**

Condiții de aplicabilitate:

(a) Grupuri vulnerabile	- defavorizate: minorități etnice religioase; - sărăcia, probleme socio-economice, lipsa educației; - lipsa asigurărilor de sănătate și a accesului la serviciile de sănătate; - măsuri de sprijin; - comportamente la risc: consumul de alcool, consumul de droguri, fumatul, mediul înconjurător nesigur, risc de accidente; - consumul excesiv de medicamente prin automedicație.
(b) Măsuri de susținere	- legătura cu membrii echipei multifactoriale, legătura cu organizații neguvernamentale, unități sanitare și responsabili de programe naționale, cu autoritățile locale; - întocmirea planurilor de acțiune și implementare. - Alegerea unui model de îngrijire adecvat: modelul Roper, modelul Orem;
(c) Îngrijirea bolnavilor la domiciliu	- evaluarea resurselor și gradului de dependență, evaluarea resurselor materiale, verificarea și respectarea recomandării medicale, planificarea îngrijirilor și a orarului de execuție în colaborare cu pacientul/familia cu respectarea recomandării medicale, efectuarea îngrijirilor și raportarea periodică a rezultatelor; - sprijinirea familiei: comunicare, confidențialitate, explicarea unor modificări produse de boală sau cele din stadiul terminal, explicarea nevoilor muribundului, consiliere în caz de pierdere, doliu.

Probe de evaluare:

• Probe scrise și practice (studii de caz) prin care elevul demonstrează că este capabil să asigure îngrijiri la domiciliu specifice grupurilor vulnerabile și bolnavilor cronici conform criteriilor de performanță (a), (b), (c), și în concordanță cu condițiile de aplicabilitate.

Modulul 55: NURSINGUL ÎN COMUNITATE

Nota introductivă

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

Modulul NURSINGUL ÎN COMUNITATE face parte din pregătirea specifică a anului II, semestrul II, pentru calificarea – Asistent medical generalist.

În acest modul se regăsesc abilitățile din unitatea de competență tehnică specializată „NURSINGUL ÎN COMUNITATE”.

Modulul are alocate 120 de ore din care 36 ore – teorie și 84 ore – pregătire practică (stagiul în comunitate).

Studierea în semestrul II al anului III dă posibilitatea cursantului să sintetizeze și să aplice cunoștințe și deprinderi însușite în cadrul altor module care au utilitate mai mare în comunitate.

Activitatea în comunitate este complexă, solicită calități deosebite din partea asistentului medical generalist care trebuie dezvoltate în perioada pregătirii pentru a-i permite în viitor să îndeplinească și roluri de educare și instruire, îngrijirea indivizilor, familiilor, grupurilor în comunitate, ținând seama de particularitățile acestora.

Numărul de 84 ore de pregătire practică reprezintă 70% din cele 120 alocate modulului vor permite cursantului să facă legături interdisciplinare, să se încadreze în echipa de îngrijire și multifactorială, să acorde îngrijiri adaptate, să stabilească relații interpersonale, obiectivul principal fiind promovarea sănătății și prevenirea îmbolnăvirilor.

Prin parcurgerea programei care se va utiliza împreună cu standardul de pregătire profesională specific calificării, se asigură dobândirea competențelor descrise în acesta.

Lista competențelor specifice unității de competență corespunzătoare modulului:

1. Rezumă particularitățile nursingului (îngrijirilor de sănătate).
2. Definește cadrul conceptual al nursingului (îngrijirilor de sănătate) în comunitate.
3. Aplică procesul de nursing (îngrijire) în comunitate.
4. Identifică problemele de sănătate a familiei.
5. Asigură îngrijiri specifice grupurilor vulnerabile, bolnavilor cu afecțiuni cronice și în fază terminală.

Tabelul de corelare a competențelor și conținuturilor

Unitatea de competență: NURSINGUL ÎN COMUNITATE (120 de ore din care 84 pregătire practică – stagiul în comunitate)

Nr. crt.	Unitate de competență	Competențe	Conținuturi
55.	Nursingul în comunitate	C.1. Rezumă particularitățile nursingului (îngrijirilor de sănătate) în comunitate).	1. Definirea îngrijirilor de sanatate comunitara (nursing). 1.1. Definirea îngrijirilor de sanatate comunitare dupa American Nurses Association (A.N.A): actiuni de baza, scopuri, beneficiari. Definirea îngrijirilor de sanatate comunitare dupa Asociatia Americana de Sanatate Publica: actiuni de baza, scopuri, beneficiari. Definitia dupa O.M.S. 1.2. Elementele practicii sanatatii comunitare. 1.2.1. Promovarea unui stil de viata sanatos. 1.2.2. Tratarea tulburarilor si afectiunilor prin interventii directe si indirecte. 1.2.3. Promovarea recuperarii. 1.2.4. Sprijinirea serviciilor comunitare. 1.2.5. Susținerea serviciilor primare de îngrijire a sanatatii.

		1.2.6. Aprecierea nevoilor si evaluarea serviciilor. 1.3. Preceptele ingrijirii sanatatii in comunitate: activitate stabilita pe baza nevoilor si a planului general de sanatate, scopuri si obiective clare, integrarea cetătenilor in servicii pentru intreaga comunitate, familia ca unitate de baza, promovarea sanatatii si educatia pentru sanatate, implicarea familiei si indivizilor in luarea deciziei, aprecierea periodica si continua a starii de sanatate, buna pregatire a asistentului medical, asistentul - membru activ al echipei de ingrijire, acordarea ingrijirilor conform recomandarilor medicale, utilizarea inregistrarilor, dirijarea clientului si familiei catre resurse comunitare, supravegherea personalului de ingrijire, planificare programelor de educatie continua si asumarea responsabilitatii. 2. Modele conceptuale – definitie, notiuni de baza, implicatii in ingrijirea sanatatii in comunitate (nursing comunitar). 2.1. Modelul Henderson. 2.2. Modeloul de adaptare Roy. 2.3. Modelul Rogers. 2.4 Modelul sistemelor comportamentale Johnson. 2.5. Modelul autoingrijirii Orem. 2.6. Modelul sistemelor Newman 2.7 Modelul Ropper, Logan, Tierney. 3. Rolul si functiile asistentului medical generalist in comunitate. 3.1. Functii: - acordarea ingijirilor in familie, colectivitati, scoli, persoanelor varstnice si bolnavilor psihici, pacientilor cronici si in stadiul terminal, ingijiri de sanatate ocupationala; - transmiterea cunostintelor catre beneficiarii serviciilor de ingrijire sau personalul din sistemul de sanatate; - membru al echipei de ingrijiri; -dezvoltarea practicii ingrijirilor de sanatate prin gandire critica si cercetare. 3.2. Roluri : educator si pedagog, consilier, facilitator. 1. Conceptul despre om, familie, comunitate. 1.1 Conceptul despre om: definitia individului, teoria holistica, omul ca unicat. 1.2. Conceptul de familie. 1.2.1 Definitii: traditional, netraditional, biologic, nebiologic. 1.2.2. Caracteristicile familiei: sistem social, norme si valori culturale, functii de baza, stadii de dezvoltare in timpul ciclului vietii. 1.3. Conceptul de comunitate. 1.3.1. Definitia comunitatii. 1.3.2. Cunoasterea comunitatii: localizare (urbana, rurala), asezare geografica, structura populatiei (numar, densitate, varsta, grupuri minoritare etnice si religioase), nivel general de educatie, particularitati de clima, flora si fauna, influenta
	C.2. Definește cadrul conceptual al nursingului (îngrijirilor	

		de sănătate în comunitate)	mediului înconjurător, diferențe culturale și spirituale, probleme socio-economice (venit mediu, populație cu venituri sub nivelul minimal, rata somajului, domenii de angajare a populației). 1.3.3. Caracteristicile comunității. 2. Conceptul despre sănătate. 2.1. <i>Dimensiunile stării de sănătate:</i> emoțională, fizică, ocupațională, intelectuală, spirituală, socială. 2.2. <i>Sanătatea individului;</i> sănătate biologică, psihică și socială. 2.3. <i>Sanătatea familiei:</i> definită O.M.S. 2.3.1. Indicatori demografici: structura familiei, tipuri de familie, ciclul de viață al familiei. 2.3.2. Indicatori medicali. 2.3.3. Indicatori sociologici. 2.3.4. Indicatori economici. 2.4. <i>Sanătatea comunității.</i> 2.4.1. Definiția, obiectul sănătății comunitare, factorii care influențează starea de sănătate a comunității (biologici, ambientali, comportamentali, serviciile de sănătate). 2.4.2. Comunitatea ca unitate de îngrijit (client). 3. Conceptul de îngrijiri primare. 3.1. <i>Definiția îngrijirilor primare.</i> 3.2. <i>Elemente cheie :</i> promovarea nutriției sănatoase, măsuri de igienă, îngrijirea mamei, a copilului și planificarea familială, imunizarea, prevenirea și controlul îmbolnăvirilor endemice, educație pentru recunoașterea problemelor de sănătate și cunoașterea metodelor de prevenire, tratament adecvat în caz de îmbolnăvire și accidente. 3.3. <i>Niveluri de intervenție:</i> prevenirea primară, secundară, terțiară, îngrijiri paliative. 3.4. <i>Caracteristicile îngrijirilor primare.</i> 3.5. <i>Accesibilitatea la îngrijiri primare de sănătate.</i> 1. Aprecierea nevoilor comunității. 1.1. <i>Culegerea datelor:</i> - starea de sănătate și caracteristicile ei în România, anchete epidemiologice, screening-ul și studii de prevalență; - factorii care influențează starea de sănătate a comunității: factori naturali (fizici, chimici, biologici), factori artificiali (economici, nevoi fundamentale, someri, factori culturali, profesionali, civilizație, etc.) 1.2. <i>Analiza datelor:</i> selectarea datelor semnificative, identificarea problemelor, formularea diagnosticului stării de sănătate a colectivității, diferența dintre îngrijirile individuale și cele colective, identificarea grupurilor vulnerabile, defavorizate, accesibilitatea la servicii de sănătate, costurile serviciilor. 2. Planificarea. 2.1. <i>Stabilirea scopului.</i> 2.2. <i>Stabilirea obiectivelor pe termen lung, mediu și scurt –</i>
--	--	----------------------------	---

		C.3. Aplică procesul de nursing (îngrijire) în comunitate.	respectarea principiilor privind enunțarea obiectivelor. 2.3. <i>Stabilirea priorităților.</i> 2.4. <i>Stabilirea intervențiilor în concordanță cu obiectivele proprii și planurile naționale.</i> 2.5. <i>Intocmirea planului de îngrijiri de sănătate:</i> stabilirea responsabilităților, termenelor. 3. Aplicarea planului. 3.1. <i>Efectuarea intervențiilor cu implicarea membrilor comunității.</i> 3.2. <i>Implicarea membrilor echipei multifactoriale:</i> echipa de îngrijire, reprezentanți ai autorităților locale și organizațiilor neguvernamentale, reprezentanți ai unităților sanitare și responsabili de programe naționale. 4. Evaluarea rezultatelor: evaluarea inițială, evaluarea de etapă (intermediară), evaluarea finală. Reformularea unor obiective, inițierea de noi acțiuni în funcție de rezultatele așteptate. 1. Aprecierea stării de sănătate a familiei. Culegerea datelor: 1.1. <i>Vizita la domiciliu:</i> - intrarea în relație: - tehnici de comunicare: ascultare, exprimare clară, concentrare, încredere, empatie, capacitatea de a se adapta la situație: - asigurarea confidențialității, respectarea demnității. 1.2. <i>Descrierea familiei și a factorilor care pot influența starea de sănătate a acesteia:</i> - membri: număr, structura pe vârste, starea de sănătate, probleme deosebite; - relații între membrii familiei: între părinți (soți), părinți – copii, relațiile cu bunicii; - relații sociale: cu prietenii, cu vecinii; - habitatul: locuința (spațiu de locuit adecvat, dotări, întreținere igienă), spațiul din jurul locuinței. - alimentația: adecvată, obiceiuri alimentare; - activitatea profesională: profesia membrilor familiei, condițiile la locul de muncă; - odihnă și timpul liber, posibilități de recreere; - nivel economic: venit, satisfacerea nevoilor familiei; - nivel cultural și de educație, preocupări culturale- educative, comportamentul față de sănătate; - apartenență religioasă; - stabilirea scorului APGAR pentru familie 2. Nevoi specifice de îngrijire și educație de-a lungul vieții. 2.1. <i>Notiuni despre îngrijirea copilului:</i> - dezvoltarea psihomotorie a copilului 0 – 1 an, imunizările, prescolarul, școlarul și adolescentul – nevoi de educație, alimentație, îngrijire.
		C.4. Identifică problemele de sănătate a familiei.	

			2.2. <i>Tinerii si adultii tineri.</i> 2.3. <i>Femeile gravide.</i> 2.4. <i>Persoane varstnice.</i> Rolul asistentului medical in educarea familiei, pentru mentinerea sanatatii si identificarea problemelor de sanatate. (Sintetizarea si aplicarea cunostintelor si a deprinderilor dobandite la modulele de educatie pentru sanatare, mediu si sanatate, psihologie, sociologie, pedagogie, puericultura si pediatrie, obstetrica, gerontologie si geriatrie). 3. Probleme de sanatate si disfunctionalitati la nivelul familiei. 3.1. <i>Sindromul de carenta afectiva si retardul:</i> - observarea comportamentului copilului; - observarea comportamentului parintilor si/sau substitutului matern; - prevenirea abandonului si abuzului. 3.2. <i>Familia cu probleme:</i> 3.2.1. Nivel de educatie redus, mediu necorespunzator, dieta si obiceiuri alimentare necorespunzatoare, venituri insuficiente pentru intretinerea familiei, lipsa asigurarilor de sanatate si a accesului la ingrijiri medicale. 3.2.2. Tulburari majore in familie: familia conflictuala, dezorganizata, monoparentala, abandonata, in divort, violenta in familie, consum de droguri. 3.3. <i>Masuri de educatie in scopul reducerii factorilor de risc si ingrijiri adecvate situatiilor constatate in familie.</i> - legatura cu membrii echipei multidisciplinare. - aplicarea prevederilor Conventiei pentru drepturile copilului. 4. Sustinerea familiei in situatii de criza. 4.1. <i>Notiuni despre ingrijirea prematurului la domiciliu.</i> 4.2. <i>Influenta dizabilitatii si bolii asupra copilului, persoanei., familiei.</i> 4.3. <i>Instruirea persoanelor care acorda ingrijiri pentru recuperare si reducerea impactului.</i> 4.4. <i>Consiliere in caz de : boli grave, deces, suferinta psihica, anxietate, depresie.</i> 1. Grupuri vulnerabile. 1.1 <i>Grupuri defavorizate:</i> minoritati etnice si religioase, cu probleme socio-economice, saracia, lipsa de educatie si a accesului la servicii de diagnostic si tratament. 1.2. <i>Comportamente la risc:</i> consumul de alcool, consumul de droguri, fumatul, mediul inconjurator nesigur, risc de accidente, automedicatia si consumul excesiv de medicamente. 2. Masuri de sustinere si combatere. - organizarea actiunilor individuale sau pentru grupuri; - participarea la campanii de educatie; - aplicarea programelor nationale;
--	--	--	--

		C. 5. Asigură îngrijiri specifice grupurilor vulnerabile, pacienților cu afecțiuni cronice și în stadiu terminal.	- legatura cu autoritatile, unitatile sanitare, organizatii neguvernamentale; - respectarea legislatiei. 3. Îngrijirea la domiciliu a bolnavilor cronici si in stadiu terminal. - alegerea unui model de ingrijire adecvat: modelul de autoingrijire Orem, modelul Roper bazat pe dependenta independenta activitatilor vietii in diferite etape; - evaluarea gradului de dependenta; - evaluarea resurselor umane si materiale; - verificarea si respectarea recomandarii medicale; - planificarea ingrijirilor si stabilirea orarului impreuna cu bolnavul, familia, respectand recomandarea medicala; - executarea interventiilor autonome si delegate in conformitate cu legislatia in vigoare; - aplicarea protocoalelor de ingrijire; - instruirea si implicarea familiei in ingrijire si supraveghere; - explicarea nevoilor muribundului; - evidenta activitatii si transmiterea informatiilor semnificative; - evaluarea rezultatelor ingrijirilor; -raportarea periodica a rezultatelor si reajustarea planului de ingrijiri.
--	--	--	---

Sugestii metodologice

În elaborarea strategiei didactice la parcurgerea modului „**NURSINGUL ÎN COMUNITATE**” profesorul va ține seama de particularitățile formării adulților: motivarea, implicarea, legătura cu realitatea și punctele de interes ale cursanților, participarea.

În cadrul modului elevii trebuie dirijați să folosească analiza și sinteza pentru a realiza o coerență între cunoștințele însușite anterior în alte module, în mod deosebit cele referitoare la îngrijiri.

Modulul cuprinde 120 de ore din care 36 de ore de teorie și 84 de ore de pregătire practică în comunitate.

Orele de teorie se vor desfășura în săli de clasă sau de instruire practică dotate corespunzător cu materiale și mijloace audio-vizuale care să permită aplicarea metodelor participativ-active: rezolvarea de probleme, jocul de rol, observare dirijată, brainstorming, studiu de caz, discuții în grup, unde elevii să poată îndeplini pe rând rolul de moderator și animator.

Elevii vor fi ajutați să-și dezvolte abilitățile de comunicare, de stabilire a relațiilor interpersonale, de colaborare cu specialiștii din alte domenii pentru a putea gestiona cazurile cu care se confruntă în comunitate.

În funcție de particularitățile individuale sau de grup, de cunoștințele însușite anterior și de gradul de dificultate, profesorii vor decide asupra numărului de ore repartizat fiecărei teme, urmărind în final realizarea criteriilor de performanță și atingerea competențelor necesare pentru a lucra ca asistent medical generalist în comunitate.

Pentru atingerea competențelor acestui modul evaluarea are un rol deosebit.

Domeniul: Sanatate si asistenta pedagogica

Calificarea: Asistent medical generalist

Anul II, Scoala Postliceala, Nivel 3 avansat

Ca instrumente de evaluare se pot folosi: probe orale (întrebări, discuții în grup), teste scrise, fișe de lucru, carnete de apreciere care să cuprindă sarcina, data și semnătura, portofolii.

Evaluarea pregătirii practice se realizează prin activități concrete în comunitate: vizita la domiciliu, ancheta în familie, culegerea datelor semnificative, întocmirea planului de îngrijiri și executarea unor îngrijiri, efectuarea unor activități educative.

Datele evaluării, numărul evaluărilor, metodele de evaluare vor fi stabilite de cadrele didactice în funcție de etapele parcurse în pregătire.

Liceul "Radu Miron" Vaslui